Ali Mert • B*ktan Kitap

Ali Mert

B*ktan Kitap

bulaşık lağım ve medya hikâyeleri



Yordam Kitap

Ali Mert

1969 Ankara doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi'nde iktisat okudu. Çeşitli gazetelerde ve televizyon kanallarında muhabir ve editör olarak çalıştı. Çevirmenlik, yayıncılık, metin yazarlığı gibi işler yaptı. Gerçek adı Ali Haluk İmeryüz olan yazar, 1993 yılından beri, siyaset, edebiyat ve eleştiri alanında yayın yapan çok sayıda dergi, gazete, portal vb. yayında Ali Mert adıyla deneme ve makaleler kaleme aldı. Daha önce yayınlanan kitapları: *Buluşma* (öykü, 1999), *Omurgayı Çakmak* (eleştiri, 2001), *Kavram Karmaşası* (deneme, 2004), *Çöpten Kitap* (mizah/deneme, 2006), *Kumdan Kitap* (mizah/deneme, 2008), *Bababa Bebebe* (2011)



B⋆KTAN KİTAP

Bulaşık lağım ve medya hikâyeleri

Ali Mert

Yordam Kitap: 262 • B*ktan Kitap • Ali Mert • ISBN 978-605-172-109-5
Kapak ve İç Tasarım: Savaş Çekiç • *Sayfa Düzeni:* Gönül Göner
Birinci Basım: Ocak 2016
© Ali Mert 2016, © Yordam Kitap, 2016

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 10829)
Çatalçeşme Sokağı Gendaş Han No: 19 Kat:3 34110 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 0212 528 19 10 • **Faks:** 0212 528 19 09
W: www. yordamkitap.com • **E:** info@yordamkitap. com
www.facebook.com/YordamKitap • www.twitter.com/YordamKitap

Baskı: Berdan Matbaası (Sertifika No: 12491)
Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi C Blok No: 215/216
Topkapı - İstanbul
Tel: 0212 613 12 11

B*KTAN KİTAP

Bulaşık lağım ve medya hikâyeleri

İçindekiler

Tomofil sosyolojisi 9

Mercimek kampanyası ve kumpanyası 17

Komple komplo teorisi 25

Medarı maişet motoru otomasyona geçti 34

Nobel jürisi gibiyim, beyaz ve ince 42

Haberi, ensesinden tuttuğum gibi... 49

Bize de Rtük efendim, bize de kütük... 57

Benim adım Reha, haber değil efekt lazım bana! 63

Denizler, Mahirler, ezberler... 72

Elbet, cinsellikten de çok iyi anlar Hazret 80

Umumi asansörlerde asılı kalma tehlikesi 89

Umumi helaların özelleştirilmesi (hususileştirme!) 97

O ruhu zamanın... zamanın ruhu... 105

İki numaralı Little Stuart (Küçük Stuart) 116

Kentsel karışım, rantsal alaşım... 125

Tek tek... İki ucu boklu değnek 133

Devir değişti, Umre'ye gidelim en iyisi 141

Pensilvanya ve sivil atılım (attım gitti!) 154

Pensilvanya'dan da ötesi: Sivilleşme ve sivil toplum 163

Kuram ve Kuran, Çorba ve Shorba 169

Kalıcı bir demokrasi için, uygun deliği seçin 176

Gustolama 1: O bir gusto, o bir azman, o bir uzman, şarap uzmanı lan! ... 185
Gustolama 2: Mankenler, mekânlar, camekânlar ve bok gibi haberler ... 193
O bir entelektüel, İnternet entelektüeli ... 208
İş dünyası, verimlilik ve tuvalet molası ... 217
Son post ... 236
PS yahut Postscriptum: Özköşk'ün ta kendisi ... 240

Tomofil sosyolojisi



"Sabahın körü, sabahın beş buçuğu, Okmeydanı'nda, Darülaceze'nin oradayız... Bir yanda gökdelen, bir yanda yerdelenler...
Tek gözlü gecekondulardan, insanlar uğruyor dışarı, iki kat, iki büklüm... İç donlarıyla, yalınayak kadınlar, çocuklar, erkekler, harıl harıl, bir gidip bir geliyorlar... Gören bir tapınak dikiyorlar sanır: Ehramlar, Babil Kuleleri, Tac Mahaller gibi... Sokul yanlarına da bir bak!.. Ellerinde büyük küçük kovalar, Vita kutuları, konserve kutuları ve sapları telden, bayırdan aşağı deviriyorlar elindekileri... Döküyorlar... Ne mi döküyorlar! Boklarını döküyorlar, sidikle karışık... Yani 'Eser üstüne eser katıyorlar!..'
Ve döktükleri var ya, denize inecekler Barbaros kalyonları gibi...
Donanmalar hep gece olmaz ya, bu da sabahın köründe bir donanma...
Ve ey kardeşler, kovalardan ve kutulardan başka kaybedecek şeyi olmayanlar, BİRLEŞİN!.."

*Can Yücel, 15 Ekim 1968, **Ant Dergisi** (**Düzünden** kitabı içinde, s. 83,* "Kalyon"*)*

"Barthes'tan beri biliyoruz ki, 'yazıldığı zaman bokun kokusu yoktur.'"

*Dominique Laporte, **Bokun Tarihi**, s. 25, çev. Ece Çavuşoğlu, Altıkırkbeş yayın, 2011*

Bunaltıcı bir yaz sabahına uyanıyorum, beynim şu soruyla fokur fokur kaynıyor sanki; otomobil sahiplik oranları bir ülkenin gelişmişliğinin mi göstergesidir, gelişmemişliğinin mi?

Rampada kalıyorum sonra... Yüreğimizin derinliklerine, beynimizin girintilerine işleyen enerji dolu bir şarkıda pek

güzel ifade edildiği gibi: "Rampadayım, vitesim boşta şimdi / Rampa da rampa / Pompa da pompa / Hadi canım şimdi, hadi cicim şimdi..."

Yokuş aşağı salarken benliğimi, haberler akıyor, haberler geçiyor bir anda önümden. Manşetlerden ve modellerden kurulu bir dünya bu: Otomobilce... Tek bir haberi bile kaçırmadan, manşetlerinden yakalayıp içeri almaya çalışıyorum ve tabii ki yol almaya ve tabii ki yol olmaya ve bakakalıyorum otomobilimin penceresinden; bu ben miyim, bu benim dünyam mı sahiden?

Otomobilce konuşmak için çok da yaşlı değilim aslında, dil öğrenmenin yaşı yok sonuçta: yazzzzzıyorrrooom öyyyyy leyyyyy sssssse vırrrom vırrroom vırrrommmmmmmmmmmm.

Bir dil bir insan, iki kere iki dört; gazzzzzz gazzzzzz gazzzzzzzzz teeeee ciyyyyyyyy immmmmm, üzzzzzzzz üzzzzzzzzz üzzzzzzzzzt düzzzzz düzzzzzzzz düzzzzzzz eyyyyyyyy.

Ah o pudralı modernizm günleri. Cicili bicili, allı morlu, hayali sahici, ithalatlı ihracatlı... Postunu devirdi gitti şimdi. Yerine, bu tür kaydıraklı ifade biçimleri geldi. Üstüne, kültürel araştırmalar, kimliksel ayrımlar ve otomobilin sosyolojisi geldi. Otun, bokun, her şeyin sosyolojisinin gelmesi gibi:

"Renault kullananlar daha çok devlet memurları ve öğrenciler iken, Tofaş'ın kuş serisine özel sektör çalışanları ile kadınlar yöneliyor; müteahit arabası diye küçümsenen Mercedes'ler ise A kesimi için her zaman gözde..." Geçti o günler, geçti be! Modernizm de geçti gitti üstüne.

Şimdi, ruhumdaki arabesk serpintilerle sırılsıklam, endişeli modernliğimin kıskacında bilgeliğini arıyorum doğanın ve Doğu'nun. Doğumumun. Veee o büyük saati çalarken Doğu'nun, dijital göstergeleri uyarıyor otomobilimin, hız limitlerini aşmamalıyım yeni ve postlu düşünce iklimlerinde.

"Depoyu fulle, kurşunsuz olsun" diyorum, bir pop-arabesk parçanın güftecisine ve/veya beslenmeden sorumlu pompa müdürlerine.

Depoyu fulleeeeeeee...

Randevum var, alt yahut üst benliğimle. Şaşırmayın öyle, alter-ego'dur bunun adı ve değişir konumu, nereden/nasıl baktığınıza göre...

Şarampole yuvarlanıyorum sonra. Karambolde şarampole yuvarlananlarla besleniyorum. Ferrari'sini satan bilgelerle. Bir lağım farem var benim. Nasıl da bilge. İçimden çıkanlarla, özümle beslediğim. Lağım farem, canım farem o benim. Çatal karam, akıl hocam. Sevdiceğim, bok kucağım. Engin düşüncelere dalıp makalemi çıkarmadan önce, hep ona sordum, hep ona soracağım:

"N'aber lan kerata?"

"İyidir, hasbel kader geçiniyoruz, bir batıyor, bir çıkıyoruz be hoca..."

"İyi, iyi, sen gençsin, geçin öyle, biz de konuya geçelim bir an önce: Bir otomobil güzellemesi yazmayı düşünüyorum yarınki köşeye, nereden başlamalıyım sence?"

"Start almak için çok yer var amma sen Türkiyesin büyük düşüneceksin, çoğul düşüneceksin. Sanayimizin geçirdiği evrelere en yüzeysel şekilde dokunduktan ve baş reklamverenlerimiz Koç, Sabancı, Doğuş gibi isimleri mutlak andıktan ve dolduruşa getirdikten sonra, bugünkü çeşitliliğe, ışıl ışıl markalara, otoyollara, ithalata, Özal'a, hıza ve gaza basarak başlayacaksın tabii ki ya."

"Hımm, iyi dedin ama öyle ekonomi falan değil de daha böyle bir sosyolojik dursun, sosyal-antropoloji tadında olsun istiyorum. Şimdilerde pek moda ya."

"Post moda, bas gaza!"

"Hah, öyle bir şeyler. Kendi akademik geçmişime, eşsiz birikimime, BEN'imin bütün köşelerine sıcacık bir dokunuşla başla-

yan, oradan da, bir düşük varoşa, bir yüksek varoluşa dokunan ve bas gaza, bas gaza arabeskinin ruhumuzdaki ayrıksı yerine basa basa, Etiler Club 34'ün park yerinde biriken jiplerin arasında frenlere asılan. Ve en sonda bir Cem Yılmaz esprisi belki; 'asfalt eridi beeeeaaa abi' diye bağıran. İşte bu açıdan yardımın lazım bana."

"Ohooo, işi bitirmişsin zaten sen kafanda, yazmışsın, yardırmışsın hoca... Gidip tüy dikeyim ben de topunun pohuna, egosuna ve de egzozuna, o mazgal senin bu mazgal benim, ne boktan bir dünya."

"Dur hele, önemli bir boşluk var ortada. Senin uzmanı olduğun şu malum konuda. Yani, işbu yazıda komünistleri nasıl pisleyeceğiz, ne yapacağız da onlara minik minik, komünik komünik dokunduracağız be kanka?"

"Otomobile kategorik (sen 'ulamsal' diyiver, yankılansın ironik) olarak karşı görünmekle birlikte gizli gizli Formula 1 izlediklerine değdireceksin her şeyden önce. Bir de Bertolt Brecht var, dilersen 'zayıf halka' de ona da, tabii otomobil konusunda! Gelişme olarak görünmüş ya makineleşme çağında, hayranmış o kerata da, sürate, gaza, otomobil motorlarına, gönüllü reklam metni bile yazdığı rivayet edilir bu hususta... Hitler'in taaa 1933'ün başlarında, Volksauto (halk arabası) fikriyle 1000 RM'den daha düşük bir fiyata herkesi araba sahibi yapması fikrinin alt ve orta sınıfların beynini nasıl iğfal ettiğini ve buradan Özal'ın otoyollarına, Çiller'in iki anahtarına, Koç'un ve Sabancı'nın kârlarına uzanan çizgiyi ise –söylememe gerek var mı– ihmal edeceksin!"

"Peki âlâ. Canım farem, lağım farem benim, yazıyorum hemen aşağıya."

Makale geliyor gaza basa basa hemen aklıma:

Otomobil uçar gider

Ben reklamcı olsam, köprü üstünde gaza asılırken verdiği şu fiyakalı fotoğrafını kullanırdım O'nun.

80 sonrası zihniyet değişiminin en önemli, en örnekleyici fotoğraflarından biridir o.

Toplumsal düşmanlıklardan beslenen ve giderek yorulan bir zihniyeti, bireysel keşiflere, sınırsız hazlara ve dünyanın hızına kavuşturan değişimin kusursuz fotoğraf karesidir.

Yorgunluğu üzerimizden silkip atmamızın ışıltılı belgesidir.

Lüks makam otomobiline kurulmuş, şoförüne izin vermiş, direksiyonun başına kendisi oturmuş, köprüyü son sürat hızla geçmekte olan bir cumhurbaşkanı...

Sadece sivilleşmenin değil, ayaklarımızı yerden kesen yeni bir yaşam tarzının fotoğrafıdır bu.

Ve o günlerden bugünlere...

"Şöyle bir ayaklarımızı yerden kessin de yeter" kanaatkârlığıyla başladığımız, 4x4'ün özel tasarımları için "tailor-made", tümüyle bize özgü, "terzi elinden çıkma" siparişler peşinde koştuğumuz inanılmaz bir gelişim yaşadık yirmi yılda.

Her alanda incelen, hayatın dinamizmini yeniden yakalayan gustomuz, otomobilde de limitleri aşa aşa geldi bugüne.

Şimdi toplumun bütün kesimleri otomobil devriminin bir ucundan, belki kimisi de bir taksidinden tutarken, farklılaşan ve renklenen bir cümbüşün sosyolojik izdüşümlerini ayırt edebiliyoruz şoför koltuğuna rahatça yaslanıp.

Kimisinin tercihi, orta halli aile tipi. O onlü fotoğrafı veren cumhurbaşkanımızın, merhum Turgut Özal'ın şu "işini bilen" memuru ve orta direği.

Hafta sonu pikniklerini düşünüp "station"ı tercih eden de var, tasarıma ağırlık verip Fiat ve Renault'nun en son modellerini kovalayan, o kuştan bu kuşa konan da.

Otomobil sahiplerinin ve kullanıcılarının en geniş kesimini oluşturan C toplumsal kategorisindeki bu kitle, halka içi boş devrimci sloganlardan başka hiçbir şey götüremeyen bıyıklı ağabeylerinin yanından, hızla gaza basıp geçiyor artık.

Hadi devrimci abicikler, yetişmeye çalışın bakalım şimdi siz de onlara yaya! Yaaa! Yaaa! (*editöre not: dokunma buraya, kızarım ha! üslup parçalayacağız diye kıçımız çıkıyor burada...)*

Sonra, modeller gelişiyor giderek. Tasarımcıların belirlediği hatlar daha bir keskin, daha bir yuvarlak hale geliyor. Koç'un halka inen Tofaş modellerinden, Sabancı'nın ve Doğuş'un uluslararası ortaklıklarına, Toyota ve Volkswagen'e kavuşuyor B toplumsal kategorisi.

Haftasonu piknik alanına varmayacağız sadece belli ki. Esnaf arabası olarak da küçümsenmeyeceğiz mahallede. Sadece şehrin dışında bir restorana değil, şehrin merkezindeki alışveriş merkezlerine de gidiyoruz gururla.

Kâh üniversitenin cıvıl cıvıl otoparkına hızla yanaşan bir genç, kâh iki yıl önce mezun olmuş, bankada işe başlamış ablası ya da ağabeyi.

Montaj sanayii diye küçümseyen, her şeye "Avrupa'da yapılıyor, burada sadece monte ediliyor" diye kılıflar uyduran gür bıyıklı ağabeylerinin yanında hızla basıyor onlar da gaza. Altlarında Hyundai, Citroen, Honda... Mini Cooper da katılacak yakında aralarına...

Sonra, modeller büyüyor giderek, parıldıyor metalik griler, genişliyor iç hacim, içiyle dışıyla her şey o biçim. Albeninin önemini anlıyoruz hep birlikte...

Yıllarca "müteahit arabası", "Alamancı parası" diye küçümsenenlerin, gerçek konforu sunduğunu keşfediyoruz birden bire. Beyaz yakalılara katıldıktan sonra yönetici olmayı da başardı artık bizimkisi, reklamcılarla iş toplantısına gidiyor, Etiler'de alışverişe, öğlen iş yemeğine ya da haftasonu brunch'a...

Jack Nicholson'la başrolleri paylaştığı bir yol filmindeymiş gibi kayıyor asfaltın üzerinden, harika bir müzik dinliyor üstün ses kalitesiyle Audi'sinden, BMW'sinden, Mercedes'inden...

İşte orada hâlâ devrimci abisi, hâlâ yaya, küfür ediyor sadece belediye otobüsünden!

Sonra en lüksleri, Formula 1 abideleri giriyor sıraya. Bebek'te, Kuruçeşme'de, Etiler'de, Fenerbahçe'de kulüplerin önünde bir görünüp bir kaybolanlar.

Büyük bir modelde tek başına olma zevkini zirveye taşıyan Hummer'lar... En üst modeller, Cayenne'ler, Infiniti'ler, Maserati'ler... bir yat ve hatta özel uçak fiyatına elde edilebilenler...

İşte, Brecht yaşasaydı, yaya kalmaz, bunlara binerdi devrimci abiler!

Ne o, şaşırdınız değil mi? Evet, Brecht, bizim gür bıyıklı kaba solcular gibi sürünmezdi. Motorun ve tüketimin gücü varken, yollarda yayan yürümezdi. Motorun hızla ve hazla dönen çarklarındaydı aklı: hızda, dinamizde, değişimde...

Değişimi yakalayamayan o zihniyet fukaralarının, eski pespaye devrimcilerin ve onların bugünlerde nasıl oluyorsa hâlâ kandırmayı becerebildikleri üç, beş zibidinin hiçbir zaman göremediklerinde.

"İleride jilet yapacağız" bunları diye ergen hayalleri kuran, yeni highway yollara, köprülere karşı çıkan, belediye otobüsündeki istiflenmiş kalabalığın acısını o otobüsün hemen yanındaki, yöresindeki özel araçlardan çıkarmaya kalkan, bir yandan evinde gizli gizli Formula 1 yarışlarını izlerken diğer yandan "eşitlik, toplu taşıma, tren de tren, metro nerede ulen" diye sayıklayan çağdışı zihniyetin kaçınılmaz yenilgisini izlerken, daha bir hızla ve hazla basıyorum artık gaza... *(editöre not: böl şu cümleyi ya!)*

Tıpkı şarkıda dendiği gibi "Bas gaza, bas gaza.."

Anladınız mı şimdi?

Ne sandınızdı? Brecht, sizin gibi zibidiler için değil, otomobiller için şiirler, reklam cümleleri yazdı.

Bugün yaşasaydı, Turgut Özal'ın o resmiyle "Bas gaza" şarkısını birleştirir, harika bir "iş" çıkarırdı!..

(editöre son not: köşeye çok uzun gelirse, bir, iki paragrafı birleştiriver canımcım, kısaltmaya kalkma ama, çarparım iki tane suratına!)

MERCİMEK KAMPANYASI VE KUMPANYASI



"İnsanları yönetmek isteyen herhangi biri, bu insanlar onun önünde hayvanlar kadar iktidardan yoksun kalana kadar onları önce aşağılamaya, haklarını ve direnme kapasitelerini onları kandırarak ellerinden almaya çalışır. Onları hayvan gibi kullanır ve onlara söylemese bile, onların kendisi için hayvanlar kadar az değer taşıdığını kendi içinde her zaman açıkça bilir; yakınlarıyla konuşurken, onlardan koyun ya da sığır diye bahseder. Nihai amacı onları kendi içine almak ve özlerini emmektir. Onlardan arta kalan onu ilgilendirmez. Onlara ne kadar kötü davranırsa, onları o kadar küçümser. Artık işe yaramaz hale geldiklerinde tıpkı kendi dışkısından kurtulur gibi, yalnızca evinin havasını kirletmemelerine dikkat ederek onlardan kurtulur. (...) İktidarı kullanan ve elinde bu kadar çok iktidarı nasıl yoğunlaştıracağını bilen insandan ayrı olarak, her insanın kendi dışkısıyla ilişkisi iktidar alanına aittir. (...) Bütün bu aşamalardan geriye kalan dışkı, bütün kan dökücülüğümüzün izlerini taşır. Onun sayesinde neyi öldürdüğümüzü biliriz. Dışkı aleyhimizdeki bütün delillerin sıkıştırılmış toplamıdır. O bizim günlük, kesintisiz günahımızdır; böyle olduğu için pis kokar ve göklere haykırır. Kendimizi ondan nasıl yalıttığımız çok çarpıcıdır; bu amaçla ayrılmış özel odalarda ondan kurtuluruz; en mahrem anımız oraya çekilince yaşanır; orada dışkımızla başbaşa kalırız. Ondan utandığımız açıktır. Dışkı, sindirime ilişkin o iktidar sürecinin en eski damgasıdır; bu damga olmasaydı, karanlıkta meydana gelen bu süreç gizli kalırdı."

*Elias Canetti, **Kitle ve İktidar**, s. 212-13, çev. Gülşat Aygen, Ayrıntı, 4. basım, 2010*

"Diktatör, yaşayan kitlelere ve ayrıca ceset kitlelerine gereksinim duyar. İnsanlığı, sürüler halinde oradan oraya koşan, anlamsız sözler ge-

veleyen, kendi işledikleri cinayetlere ağıt yakan, yaşayan dünyayı ölü dışkıya dönüştüren yamyamlar olarak görmektir bu."

Saul Bellow, Herzog, s. 102, çev. Özde Duygu Gürkan, İletişim

Neşe dolu, hayat dolu, kukla dolu, dolu dolu bir eylül sabahına uyanıyorum. On ikiyi vuruyor saat, on ikiden vuruluyor hayat.

Ossura ossura doğruluyorum yataktan. Rahatsızım. Emtia borsasında parsayı toplamaya çıkmış bir mercimek toptancısıyım sanki. Ya da halka mercimek hapı yutturmaya meraklı, perakendeci bir coup d'etat paşası.

Her bir boktan anlama konusunda gazetecilerden daha ileride, daha doğrusu, "daha vitrinde" denebilecek bir tek onlar var zaten, öyle değil mi? Paşalar...

Ya da çelik tencerenin faydaları, tasarruflu ampül kullanımının bin bir kuralı, küresel ısınma sorunları, sağlıklı ve dengeli beslenmenin püf noktaları, inanç dünyasının sırları ve de en genelde hayatın anlamı, vicdanın sızıları üzerine saatlerce nutuk atabilecek, her meşrepten diktalar!..

Aşık atmaya kalkmayacağım onlarla. Yine de, meydanlarda hönkürerek olmasa da, ince fikirli, hoş duygular uyandırıbilen ve de kıvrıla kıvrıla ilerleyen bir yazıyla sağa sola dokundura dokundura ispatlayabiliyorum kudretimi ben de sonuçta.

Yazarım ve yalnızım genelde. Masasının başında, bir başına. Ancak kampanya yapılacaksa hep birlikte el ele, çoğalabilirim ben de; çoğalabiliriz hızla! Kudretimize kudret, millet bilincine devlet katıyoruz, yakaladığımız müthiş sinerji, darbeci enerji ve de başarabilme ve de kazanabilme ve de yükselebilme ve de bütün bunları ve de benzerlerini halka da yutturabilme arzusuyla...

Misal, stoklar birikti, bugünlerde mercimek gerek millete! Paşadan nutuk ve açıklama, TRT'den haber ve tanıtım, yazardan görüş ve destekle birlikte. Maksat, kamuoyunu bilinçlendirmek

elbette. Bilinçlendikçe, "Et çok pahalı, proteinsiz kaldık, güçten düştük, iktidarsızız, sevişemiyoruz, kalkmıyor, etmiyor.." diye yakınmazlar hem de. Bu milletin –ve bu devirde her milletin– aklı zaten hep, malum, bacak arasında bir yerlerde.

Ne renk mercimek? Kırmızı ile kara, kırmızı değil kara, ne kırmızı ne kara, yeşil yahu ne karası –boşuna yorulma Stendhal sana ekmek yok bu işte! Edebiyat yok artık, öldü o da pirzoladan gelen proteinle birlikte; yeşil mercimek yedirip, kırmızı mercimek sıçırtacağız sadece millete.

Çok yendiğinde kıvamı, bilindiği üzre, ishalden hemen önceki cıvıma düzeyindedir. Özellikle çorbası ve yemeği birlikte tüketildiğinde cıvıklık da en ileri seviyeye ulaşır! Şimdilerde pek yemem ben, çocukluğumun o salak ve ıslak günlerinden hatırlarım sadece. Ancak ne zaman o kıvamı tekrar görsem tuvalette, aklıma hüzünlü bir şiir çöker; "Mercimek, mercimek / Demirden güçlü bir yemek / Hanimiş de oğlumun o minik ağzı /Açıp şimdi ham diye yiyecek, demir gibi büyüyecek" diye.

Yine bir şiir kitapı devirip helada –nerede okunabilir ki şiir kitapları başka– nasıl olduysa bir kez daha tutturduğum mercimek kıvamının ardından bakakalıp, asılıveriyorum sifona.

Foşşşşş... muhakkak bir şeyler yazmalı, görünmez gerçekleri faş ettiğim bir kampanya başlatmalıyım bu konuda.

Öncüyüm ben, baş propagandacısıyım bu işlerin sonuçta. Özellikle de stoklarda birikenler halka yutturulacaksa.

Stokçuluk zaten benim doğamda var; her şeyi istifler, çok çok biriktirir, çok bok biriktirir, çok yoğun biriktiririm bu hayatta.

Sonra da satıp savarım, savıp sıvarım, barsaklarımdan çıkarırım onları tam zamanında. Sahi, sen ne diyorsun bu işe canım farem, lağım farem, sen ne örüyon kanka?

"Senin için hep bunu dediler zaten üstadım. Stokçuluk yapar diye yumurtladılar. Enformasyon çağına kancıkça yorum getirdi-

ler. Mercimek gibi bilgi stoklar buyurdular. Piyasayı ve paşaları da işin içine soktular: Darbe sonrasında karaborsa yapıp, olmadı kampanya yapıp satmak için... stokları eritmek için... gözünüzün yaşına bakmaz, sizi de enformasyon diye pazarlar... şeklinde *iftiralar attılar...*"

"*Gazetecilikteki stokçuluğu, istifleme gücünü göremeyenlerin içi boş yerinmeleri işte. Olsun, seksen sonrası medyanın sosyokültürel yapısına dönük yapılan analizlerin örnekleyici unsurlarından biri olmaktan hicap duymadım ben hiçbir zaman.*"

"'*Zeytinyağı gibi üste çıkmak' dediler, ona da karşı çıktılar.*"

"*Zeytinyağı pahalı, stop. Mercimek işine gireceğiz, spot. Emir büyük yerden canım farem, lağım farem, post. Memlekette birikti mercimekler, depolar silo silo, eee, et de yiyemiyor bu lavuklar, para yok ortada, 'gini coefficient' desen giderek büyümüş, büyümüş, büyümüş, dayanmış 1'e, eh işte bir köşede et yiyenler şiştikçe, öbür köşede mercimek lazım millete, tost.*"

"*Formülasyon ve rasyonalizasyona boğulmaya gerek yok be hocam. Oluruna ve kolayına bakmalı. Gazeteciler piyasacılık yapmaz, borsada oynamaz, şirketlerden hediye almaz cırt pırt diye ötüp ötüp duranları, stokçuluk mavallarıyla birlikte bir kenara atmalı.*"

"*Cık, cık, cık. Piyasacılık dedikleri cılık bir cacık. Cıvık. Daha yoğun olmalı halbuki sözcükler ve söylemler, 'marketing' gibi, 'bütünsel ve entegre iletişim pazarlama' gibi... tabii yanlarına, yörelerine, en uygun yerlerine 'kurumsal' falan da gerekli.*"

"*Uzatmayalım, stokçuluk dediğin, öngörülü piyasacılıktır işte. Bu anlamda, hemen ertesi gün veya upuzuuuuuun bir vadede –çok da uzun olmasın, Keynes gavatının dediğine göre, hepimiz ölüyüz uzun vadede– olacakları kestirip tedbirini almak, usulünce biriktirip satmak sanatıdır.*"

"*Bilginin, birikimin kimyasını bozmaktır bir de.*"

"*Elbette.*"

"Duyumlar, fısıltılar, söylentiler, ofdırekort beyanlar esastır. Depoda birikenler, gerektiğinde ve gerektiği kadar pazarlanmalıdır. Ve elbette ayrıcalıklar yaratılmalıdır. O yüzden pazarlama sürecinde, bilgiyle birlikte, onun 'aura'sı, cakası da satılmalıdır."

"Ne güzel konuştun. Meseleden ve mercimekten uzaklaştık ama gazeteciliğin özü bu be; ayrıcalıklı değerleri bunun değerini bilenlere, harc-ı âlem gerçekleri ise halka pazarlamalıdır."

"Evvet, sadede gelelim; salataya tuz, öngörüye tüyo, Rab'be itaat, itaatsize darbe, diğerlerine mercimek gerek!"

"Neticede, içinden geçtiğimiz şu zorlu günlerde, etkili, dört dörtlük bir mercimek yedirme süreci için kampanya gerekecek."

"O halde, halkımıza güzel güzel plastik, pardon margarin yediren; lıkır lıkır dipfriz, pardon cola içiren, profesör unvanlı, Ayşe adlı beslenme uzmanları ve diyetisyen gurularından görüş almalı kampanyanın merkezinde."

"Haklısın, gazeteciler ve paşalar her bir boktan anlasalar ve uzman olsalar da, bu tür uzman görüşü de iyi iş yapar, kaynak olur millete."

"Kanaat önderleri, mercimeği fırına verip kanat çevirme yerken, halkın kanaatini bir o yana bir bu yana çevirebilirler elbette."

"Huzur ve güven ortamı sağlanmışken, uzmanlığın sağlayacağı güven hissi de ihmal edilmemeli neticede."

"Geçelim. Uzmanlara selam çakıp, vurucu üç-beş sözcük alıntılayıp kanaat önderlerinden, Kâinat paşalarına geçelim."

"Mercimekçi on iki eylül paşasına gerçek sorular sorulabilir mi peki: Görmüş mü, görmekte miymiş rüyasında Erdal Eren'i; biliyor muymuş onun yaşını, duyuyor muymuş parkasının içinde büzüşen bedeninin feryadını; fark ediyor muymuş gözlerinin içinde büyüyen ışığı, o aydınlığın bugün kaç 'eşkıya'nın daha aklını ışıttığını?.."

"Hoooops, ne yaptın, fare dedik, arkadaş belledik, yine sapıttın..."

"Pardon abi. Kendimden geçiyorum bazen böyle. Neyse, Kâinat paşaya geçerken, devrimci abilere de bir güzel geçirelim öyleyse."

"Mercimek tanesinin küçüklüğüne rağmen başardığı büyük işlerle, onların büyük düşünceleri, anlatıları, teorileriyle sürüklendiği küçüklükler arasındaki eytişimsel bozgunculuğa yani."

"İskelet belirdi. Hadi, hep beraber, et yoksa, mercimek yiyelim şimdi!"

"Millete kepçe kepçe yedireceksin değil mi?"

"Eee, ne demişler, 'Bok yiyen kepçesini de yanında taşır!'"

"Merci!.."

Makele gelir en sonda bir mercimek tanesi gibi:

Mercimeğin, minimalizmin, manevi birliğimizin devrimi

Küçük ve kuru bir baklagil tanesiyle yaşanan, büyük ve capcanlı bir değişim bu. Sofralarımızda esen ılık ve güçlü bir rüzgârla birlikte düşünce iklimimiz de yeniden şekilleniyor adeta.

Milletçe başarabileceğimizi, birlik olursak güçlükleri aşabileceğimizi, kıvrak ve pratik zekâmızla en zor koşulların üstesinden gelebileceğimizi, tek bir taneden milyonlara, milyarlara ulaşabileceğimizi gösteriyoruz.

Kendimizi, nefsimizi ve iştahımızı sınayıp terbiye etmek, zaten manevi hayatımızın ayrılmaz bir parçası değil mi?

Şöyle bir düşünelim; kâh orucumuzu açarken yediğimiz bir zeytin tanesinde, kâh besmelenin ucunda tesbihimizin tek bir tanesinde.

Şimdi de, soframızdan bugüne dek hiç eksik etmediğimiz, bundan sonra da hiç etmeyeceğimiz şu enfes mercimek tanesinde.

Nefsimizi sınıyoruz, tek tek ve hep birlikte... Hürriyetine sahip çıkan her bir bireyiyle ve Türkiye Türklerindir diyen gazetesiyle, gazetecisiyle, işçisiyle, köylüsüyle, emeklisi ve yetimiyle, bütün bir milletiyle...

Daha güçlü, daha zinde, daha zeki, daha sağlıklı olabilmenin, protein ve demir yönünden daha zengin beslenebilmenin mucizevi diyetiyle....

Kırmızı ya da kara, çorba ya da kavurma, Stendhal'ın evrensel yapıtlarından soframızdaki yerel tada... hep birlikte mercimek devrimini yaşıyoruz bu ara.

Devrimi başka türlü arayan, toplumsal olduğunu savlayan, büyük büyük anlatıların peşinde nafile bir koşu tutturan şaşkınların başına gelenleri hep birlikte gördük.

Anarşi ve terör ortamını sonlandıran –Kâinat Paşa'nın önderliğindeki– büyük değişimle birlikte yok olup gitmelerini de hep birlikte gördük. O değişimi ve o önderliği anlayamadılar, şimdi kanaat önderlerini ve onların mercimek önerilerini de anlayamıyorlar! *(editöre not: kâinat/kanaat... nasıl yakaladım ama!)*

Evet, gerçek devrimi, tek bir mercimek tanesiyle yaşanacak, yetmedi, tek bir mercimek tanesinden fışkıracak, çoğalacak, hepimizin vicdanlarının en derinlerinde hissedilebilecek, majörler tükendiğinde minörlere yolculuk edecek o büyük Devrim'i anlayamayacak denli zavallıdır onlar.

Yemekten yeterince protein, çorbadan yeterince demir, hayattan yeterince keyif alamamış –örümcek kafalılar! Keşke, diyorum, mercimek kafalılar diyebilsem! Onu bile olamazlar... Şimdi tutar, bu kampanyaya da bok atarlar. *(editöre not: turhan selçuk'un zamanında dev-genç'i eleştirmek için çizdiği bir karikatür varmışmış; devvv gibi bir vücut, tepesinde mercimekten bir kafa. o karikatürü bulup dekupe yapıştırırsan bu yazıya, çok hora geçer. kendi adamlarıyla vuralım biraz da!)*

Her neyse, bırakalım onları bir kenara, telefona bakalım. Telefonun diğer ucunda ünlü beslenme ve diyet uzmanımız, Türkiye'nin etkili kanaat önderlerinden Prof. Ayşe Tutku, soruyorum büyük bir içtenlikle, "Protein mi sadece?" diye.

Soyadı gibi tutkulu ve reklamlardan bildiğimiz o vurgulu sesiyle *"Protein yönünden etten bile değerli ama sadece o değil"* diyor. Ve o eşsiz bilgi kaynağı anlatmaya başlıyor:

"Besin değeri muazzamdır, hem bedenimize hem zihnimize eşsiz bir güç verir. Bağışıklık sistemini güçlendirdiği gibi kandaki kolesterol oranını düşürerek kalp krizi riskini azaltır ve kan akışını da hızlandırır. Kalp ve damar hastalıkları ile şeker hastalığından korunmaya yardımcı olur."

Afallıyorum, şaşırıyorum ama şaşkınlığım Ayşe'nin bilgi kuyusunda yıkandıkça daha da artıyor: *(editöre not: deniz, nehir, ırmak yerine kuyuyu bilerek koydum, farklı olsun diye. yine de bu benzetme tam olmadıysa başka bir şeyler bul ama şık olsun ha!)*

"Gözlere yararlıdır, kansızlığa faydalı olduğu gibi anne sütünü de artırır. Bağırsakları çalıştırarak vücuttaki zararlı maddelerin uzaklaştırılmasını kolaylaştırır ve kabızlığı giderir."

Ayşe, anlatıyor da anlatıyor... Köşemizin sınırları, maalesef, bütün anlattıklarını sizinle paylaşmamıza yetmiyor.

Özetle, "doğal protein kaynağı" diye kestirip atılacak bir yiyecek değil mercimek. Hayatın özünü, yaşama gücünü, libidonun yeni olanaklarını temsil ediyor. İçinden geçmekte olduğumuz o muhteşem değişime cuk oturuyor...

Şimdi, mercimek kadar beyni olmayan devrimciler, tutturacaklar, yok efendim vatandaş et yiyemediği için, zenginler etle tıkabasa doyarken yoksullara et yerine ot yedirmek için, depolarda mercimekler çürümeye yüz tuttuğu için, plansızlıktan, şundan, bundan kakalıyorlar, kafalıyorlar mercimekleri diye!

Dedik ya, bunlar, mercimek bile değil, örümcek beyinliler!

Af edersiniz, otursunlar kendileri, her zamanki gibi bok yesinler!..

Komple komplo teorisi



"Muhbirleri, gizli görevlileri insan doğasının kendisi doğurmuş olamaz mı? Onları iç salgı bezleri, bağırsaklardaki yemek artıkları, mide gazlarının gürültüsü, mukoza, böbreklerin çalışması doğurmuş olamaz mı?"

*Vasili Grossman, **Her Şey Geçip Gider**, s. 86, çev. Ayşe Hacıhasanoğlu, Can, 2013*

"Burnunu karıştırırken çalışma arkadaşlarına yakalanıyor, yemek saati öncesi midesi herkesin duyacağı şekilde gurulduyor, daha bir sürü şey. Reşit Bey bu sorunlara bir hayli kafa yormuşa benziyordu. 'Alaturka veya alafranga tuvalete makattan çıkan ilk kazurat parçasının deliğe düşmesiyle sıçrayan su meselesi' üzerine bile düşünmüştü, tabii ki Eşref Bey'in başına bu berbat durum da sık sık geliyordu."

*Barış Bıçakçı, **Bizim Büyük Çaresizliğimiz**, İletişim, 6. baskı, 2011*

En koyu film-noir sahnelerinden kopartılmış bir gece karanlığına uyanıyorum. Apartman girişlerindeki kuytulara gizlenmiş, gölgelerin gücüne tapan ama hiçbir zaman kameralara yakalanmayan üçüncü adamlar var peşimde. The Third Man. Siyahlar, beyazlar, griler ve Orson Welles'ler yağıyor üstüme. "Her ajan, karşı ajandır" diye fısıldıyorum takipçilerimin kulak memelerine. Fıssss.

Tıs yok kimseden. Karıncalı, solucanlı, börtü böcekli rüyalar görmüşsün sen, kalk artık bu kâbustan der gibi bakıyorlar yüzüme. Herkeste bir sinmişlik, sindirilmişlik duygusu, herkeste bir endişe. Gölgelerde bile...

Casusça, sinsice, gölgece konuşmaya başlıyorum birden bire: Sesssssssssssizce yazzzzzzzzzzzıyorum sssssssssssssssözcükleri, gassssssssssssssssssssssteye...

Tarihe değil, sssssssssssssssssssssuya yani, kösssssssssssssssssssstebekler gibi gizzzzzzzzzzzzzzzzzzzzlice.

Iıh, olmadı böyle.

Şşşşşşşşşşşşşşşşşımartırsanız beni böyle, şşşşşşşşşşşşşşşşşş şaşşşşşşşşşşşşşşşşşşşırırım ben de işte...

Oysa.

Şşşşşşşşşşşşşşşşşşşşok içindeyiz hep birlikte. Şokdok yahut şok doktrini; şok âleminin merkezindeyiz el ele! Doktrin uyarınca, çok çok, şok, şok, şok, şok, şok, şok haberler sıralayıp duruyoruz peşşşşşşşşşşşş peşe.

Şşşşşşşşşşşşşşşşşoktan bir işşşşşşşşşşşşşşşş. Şok, şok, şok... çok boktan bir işşşşşşşşşşşşş. Şişşşşşşşşşşşşşt, uzamasın bu işşşşşşşşşşşşşş. Özzzzzzzzzzet geçilsssssssssssin... (Okurun her harfi tek tek okumak/vurgulamak türünden bir salaklık yapmayacağı, şşşşşşşşşşşişt, pişşşşşşşşşşt seslerini ünlemeyeceği ve böyle boktan numaraların, dandik biçimsel denemelerin bir işe yaramayacağı da bilinsin.)

Çizgi romanlardaki gibi –varsayın, tentenin maceraları sanki– geçtiğimiz maceraların özeti verilsin, nerede olduğumuz, ne olduğumuz, nasıl olduğumuz belirtilsin:

Özetle, burası, komple komplo teorileri üretilen bir coğrafyanın tam da merkezi, karnı yahut karın ağrısı.

Hemen yanında, doktrinerler için çok özgün teoriler yahut ekstra larç sözler yığını.

Üstüne, halivut bezemeli ajanlar dünyasında, ceymıs bond taklitlerinin tam ortasında, Ortadoğu coğrafyasının bacak arası.

Nihayetinde, güzelce karıştırılmış hepsi birbirine, yapılmış alayı birden kulak arkası. Peki, hal böyleyken, olabilir mi aca-

ba bu topraklarda saçmalamanın ve spekülasyonun bir sınırı yahut sırrı:

"HANS VON AİBERG'İN PROJEYİ DEŞİFRE ETMESİ ÜZERİNE KÜRTLER VE SİYONİSTLER BİRBİRİNE GİRMİŞ, NÜKHET ORUÇ VALİ YARDIMCISINDAN HAMİLE KALMIŞ, İZMİT NÜFUS MÜDÜRLÜĞÜ DAĞITILMIŞTIR."

İşte bu!

İşbu cümle, bugüne kadar kurulan en güzel, en hakikatli, en delifişek cümle ödüllerine aday olabilir sanki ileride. En saçma belki de... En anlamsız bir bakıma... Gerçek yine de!

Ne olursa olsun, komplo teorilerindeki akıl yürütmelerin mükemmel bir örneği.

Tarihsel gelişimi içinde bakıldıkta; önce Pensilvanya tarzı istihbaratçılık gelişince, ardından wiki gelince ve wiki'den sızmaya başlayınca istihbarat, içinde bulunduğumuz internet çağında bu tarz cümlelerin etkisi azalmaya başladı. Yine de yazılıp durdu, yazılmakla kalmadı dağılıp durdu bu türden mühim saptamalar on yıllar boyunca.

Uyandım ve dağıldım ben de sonunda. Ne yaparsam yapayım, isterse gece gündüz et, patates ve pirinç lapası yiyeyim, yağlı hiçbir şeyi boğazımdan aşağıya bırakmayayım, sulu zırtlak çıkmakta. Fışır fışır, foşur foşur, tırıl tırıl, şapur şupur akıp duruyor kubura. Kıvam falan hak getire; ishal durumunda ve komplolarda, düzen ve sertlik aramayın bu dünyada. Darmadağınık bir dünya.

Sulu zırtlak, uçuk kopuk, parça pıncık dağıla dağıla, dağıta dağıta çıkıyor ve yapışıyor dört bir yana.

Dayanamaz bu duruma,"Yeter ama, daha ne kadar akıtıp gideceksin, ağır ol biraz, soluklan, dehidrasyondan gideceksin" diye söze başlar, canım farem, lağım farem sonunda:

"Suyu çıkmıştı zaten. Spekülasyonlar şırıl şırıl akıyordu her yandan. Elli yıl geçmeden ortaya çıkamayan belgeler anında gö-

rüntüye geçince, tam oldu şimdi. Cıvık cıvık oldu her şey, tüm pislikler yığılıverdi, üzerine de tüy dikildi."

"İyi de Wikileaks'in yahut internetin orasındaki burasındaki sızıntıların bu işte suçu ne ki?"

"Diplomasinin 11 Eylül'ü numarasıyla malı götürdü adam. Yine de, o bir iş değil bence, asıl iş bizimkisi gibi Aiberg komplolarının sırrını çözmekte."

"Aysbergin görünmeyen yüzünden beter bir yerde."

"Görmeye çalışalım o halde: Her şeyden önce, ortada deşifre edilmesi gereken bir proje olması lâzım. Büyük ya da grand olurlar genelde ve bunlardan mebzul miktarda, zibil gibi, bok gibi vardır ülkemizde."

"Hemen onun yanında, projeyi deşifre edecek bir kişi ve grup, sonra da deşifrasyonla birlikte zor durumda kalacak kişi ve gruplar. İlkine batıdan, ikincisine Ortadoğu'dan, Kürtlerden, Araplardan falan örnek bulunabilir bolca."

"Deşifrasyon boku çok cıvık olursa, dehidrasyon riski de yanında."

"Hemen sonrasında siyonistler ve cinsellik, mümkünse seks kasetleri ve gayrimeşru veletler heyecan katar bu projeye ve deşifrasyon sürecine. Ve bir pilot bölge, il ya da ilçe, birkaç garip isim, uçuk yahut uçkun bağlantılar, koşturmaca ve dağılma."

"Görmeye çalışalım o halde: Hans von Aiberg'in projeyi deşifre etmesi üzerine Kürtler ve siyonistler birbirine girmedi mi? Girdi."

"Nükhet Oruç vali yardımcısından hamile kalmadı mı? Kaldı."

"Bunun üzerine İzmit nüfus müdürlüğü dağıtılmadı mı? Dağıtıldı."

"İşte tüm bunlar üzerine dayanamadım, dağılıverdim, dağıtıverdim ben de."

"Böyle bakınca bu komplo işi çok saçma be hoca. Gidip baktım yani, aysbergin görünmeyen yüzüne, orada da yokmuş bir numara!"

"Lakin saçma diye dışlarken, hatta utanmadan bir de dalga geçmeye kalkışırken gerçeklik boyutu da yitirilmemeli asla! Aiberg belli bir projeyi deşifre edemez mi? Edebilir. Bu öyle bir projedir ki deşifre edilmesiyle Kürtler ve siyonistler birbirine girebilir değil mi? Olabilir. Bu durumda yahut bu esnada, Nükhet Oruç vali yardımcısından hamile kalabilir elbette. Herkes birbirine girmişken, yatıp kalkıyorken, neden kalmasın? Ve bu hamilelik olayının İzmit nüfus müdürlüğünü dağıtması, bir kesinlik olmasa da bir olasılıktır, ha?"

"Bütün bunlar olumsaldır hatta."

"O halde, saçma diyip, paranoya diyip, üstüne bir de dalga geçip, bilinç uyanıklığının üstünü çizmemeli! Değil mi?"

"Ne demiş üstadımız Umberto Eco (eko, eko, eko, eko...), 'Rastlantıda bir gizli plan tadı vardır', değil mi?"

"Bir de neydi, hah, 'Kuşku, güvenliğin anasıdır.'"

"Uymadı."

"Amaaan, uysa da komple, uymasa da öyle..."

"İyi ama, her şeye komplo diyip olan bitenin perde arkasını komple göz ardı etmemeli."

"Olan biten işine gelmiyorsa diyebilirsin ama değil mi?"

"Tabii ki. En açık ilişki bile 'bunlar komplo' diyip, 'hani bunun belgesi' diye ekleyip, belge çıkarsa da 'montaj' diye bağırıp çağırmak suretiyle savuşturulabilir tabii ki de."

"İyi dedin. 'Tabii ki de' diye günlük konuşma dilinden popüler bir örnekle yazıvereyim ben de..."

"Yazarsın birazdan ama işleyebileceğin konuları bir toparlayalım önce."

"İşte her şey komplo görünüyor ya milletin gözüne, onu bir açıklayayım güzelce."

"Tamam, peşinden de rutin yıkama yağlama faaliyetleri ile dışlama küfretme faaliyetlerinden kimilerinin komplo olarak görünmesi, halbuki bunların hiç de öyle olmaması, güneşin doğma-

sının bile neredeyse artık komplo sayılması, yuh artık o kadarının da olmayacağı meselesi üzerinde durmalısın."

"Kesinlikle. Komplo diye diye, güzelim projelerin küçük görülmesinden, her şeyde, her yerde bir Soros bulunmasından yakınırsam yeterince, iyice gözlere girebilirim Vaşington'da bir yerlerde."

"Soros olacaksa, açıklık üzerinden git. Hürriyet meselesi kadar olmasın, önemlidir kendisi."

"Açıklık getir bakiyim en iyisi."

" 'Açık Toplum' var ya, sen çok seversin, dönüm noktası kitaplarından biri olarak bolcana referans verirsin, oradan başla. Popper falan okuduğun, icabında sofistikasyonu yazılarının göbeğine oturttuğun da bir kez daha çıkar ortaya. Giydirme usulü ise malum, demir perde arkasında kapalı kapalı yaşayanlara karşı bir tür şeffaflık çağrısı işte. Şeffaflık ve açıklık her zaman iş yapar, iyi tınlar, pozitif çınlar kulaklarda."

"Kulaklara çınlamışken, uzatırım mevzuyu Açık Radyo'ya."

"Tabii, tabii, Toplumbilimleri Açın çağrılarından Frankfurt Okulu'nun yaptığı açıklık duyurularına ve Açık Akademi konumuna, bütün bunların bir CIA projesi olarak görülerek komploculuk yapılmasına, bunun kendisinin ne kadar kapalı bir anlayışın ürünü olduğuna dair imalarla, girişececeksin işte mevzuya, hadi da!"

"Tüm bu konulara bir açıklık getirirken, 'açık uçlu' olma eleştirisi de buna bitiştirilebilir mi acaba?"

"Abartma!"

"Niye ki? Bu açık uçlu olma, sistemi sorgulamaya, sistem oluşturma çabasına karşı anlamlı bir şüphecilik ve soru sorma pratiği mi; 'açıklık' çağrısının arkasına gizlenmiş, sistemsizleştirme, yöntemsizleştirme, dağıtma denemesi mi?"

"Bırak şimdi hakiki eleştiri denemelerini! Tuzağı anlayıp ona göre hareket edip etmediğine bağlıdır her şey, bu bağlamda sağlıklıdır paranoya!"

"İyi açıklama!"
"Tabii ki de öyle, çok uzatma!"
O halde, komplo kokulu komple bir makale gelsin anında:

Komple Komplo tabii ki de

Artık her şeyi komplolarla açıklamaya alıştık. Gece gece şiddetini artıran yağmuru bile "Allah'ın komplosu" diye eleştireceğiz neredeyse.

Allah'ın sopası yok ki, bunu diyenleri, gecelere, karanlık kuytulara gizlenenleri bir güzel sopalasın, değil mi ama?!.

Neyse, gelelim hükümet kanadına dair çıkan söylentilere.

Yok efendim, üç ay sonra yeni bir başkan adayı çıkması için şimdiki başkanı yıpratma operasyonu başlamış.

Yok efendim, bu yüzden bendeniz başta olmak üzere birçok köşe yazarı, kendisinin günlük alışkanlıklarına ve yaşam tarzına dönük nahoş dokundurmalara başlamışız.

Yok efendim, her şey planlıymış, tek bir noktadan düğmeye basılmış, perdenin arkasında gizli bir el varmış... mışmış da mışmış!

Yok efendim, bu planlar sökmezmiş, bu ülke daha neler görmüş geçirmiş... mişmiş de mişmiş!

Sizler gibi ben de okuyorum tüm bu yazılanları. Okumakla yetinmiyorum. Gülüyorum. Hem de neremle gülüyorum!

İnanın, insanın bazen tıpkı şarkıdaki gibi "Vay anasını, ben neymişim be abi" diyesi geliyor. *(editöre not: şarkı böyle miydi lan keleş, değilse değiştir.)*

Herkes aklından hayali birtakım senaryolar üretip piyasaya sürüyor. Sonra da dilediği zeminde gönlünce at koşturuyor. Öyle fırtınalı günlerden geçiyoruz ki, spekülasyonun bini bir para. *(editöre not: yoksa biri bin para mıydı, doğrusunu bul da düzelt, şimdi beni anlam denizleriyle yahut google'ın daha popüler kıldığı seçeneklerle uğraştırma.)*

Bir köşeye çekilip sinmemizi istiyorlar anlaşılan. Peki, spekülasyona sebep olur, ucu komploculuğa çekilir, benim gibi bir şeffaflık yanlısını bile gizli işlere alet eder diye hükümeti hiç mi eleştirmeyecek, hiç mi bir şey yazmayacağız? Olur mu öyle şey?!

Tabii ki de eleştirimizi dile getireceğiz. Her şeyi açık seçik dile getirmenin, şeffaflığın ve açıklığın birincil erdem olduğunu bileceğiz, komplo söylentilerinden hiç çekinmeyeceğiz.

Ne demiş açık toplum mimarımız Karl Popper üstadımız; "Toplumsal komplo kuramı... Tanrı'yı bırakıp sonra da 'Tanrı'nın yerinde kim var şimdi?' diye sormaktan kaynaklanır." (Karl Popper, *Conjectures and Refutations*, Londra, Routledge, 1969, 1, 4).

İşte böyle.

Sosyolog damarımdan yakalıyor beni Popper her zaman. Açık toplum düşmanlarına göre açık toplumun, açıklığın, şeffaflığın kendisi komplo!

Her şeyi CIA projesi olarak gören bu mantıkla, nefes bile alamayacağız yakında. Yoksulluk ve açlık edebiyatı yapmak için, üstüne de her zamanki gibi Amerika'yı ve CIA'yı kondurmak için açıklığa saldırıyorlar utanmazca. *(editöre not: bu baştaki açlık-açıklık oyununa dair aklına başka örnekler gelirse ekle cicim. biraz belagatli olsun yazdıklarım, şimdi ben solculara çok sinirlendim, yenisini bulamiycim.)*

Demir perdeleri ardındaki rahatları bozulduktan sonra, rahat koltukları, daça'ları hayallerinden gidince, bürokratik diktatörlükleri bir gecede devriliverince, sinirleri bozuldu bunların iyice. Şimdilerde, dünyayı komplolar ele geçirdi diye faraziye üretip duruyorlar sürekli.

Dünyayı ABD yönetiyormuş.

Tabii ki de.

Dünyayı İsrail yönetiyormuş.

Tabii ki de.

Dünyayı işte bunların sermayesi yönetiyormuş.

Tabii ki de.

Sen mi yönetecektin yani dingil!

Ne günlerden geçiyoruz? Kimlere kaldık? 11 Eylül'e dair komplo teorileri bitti, şimdi sıra wikileaks belgelerine, diplomasinin 11 Eylül'üne geldi. Günümüzdeki karmaşa, Kennedy suikastini bile sollayıverdi.

Memlekete dönelim: Özal'ın ve kanlı baskınların neyi eksik, değil mi? Ergenekon, balyoz, sarı kız, ay ışığı, kafes, yakamoz, donanma, kozmik oda, paşaların günlükleri... komple komplo teorisi hepsi.

Hepsi bitti, sıra bize geldi!

Bir Çin atasözünde dendiği gibi: Cücelerin gölgesi büyüyorsa, güneş batıyor demektir bu ülkede.

Tabii ki de!..

(editöre son bir not: "güneş batıyor" yerine "gün bitiyor" olabilir mi, kontrol et bir zahmet. olmadı, buna benzer, mesajımın ne olacağı tam anlaşılmayan ama halis mulis komplo kokan bir atasözü daha öner. herkes bu ne demek istedi falan diye biraz şaşırsın, komplo bu, çözmeye çalışmasın sakın. bulamazsan da bırak böyle kalsın, başıma iş açılmasın!)

Medari maişet motoru otomasyona geçti



"Wolfgang Shivelbusch şehrin caddelerinin aralıksız ve amansızca aydınlatılması olarak incelediği 'ışığın endüstrileşmesi', genişletilen devlet gözetimi ve kontrolü için bir önkoşuldu; toplumun dışkı ve atık tünellerinin içerisini görme çabaları da buna paraleldi. Hugo'nun sözleriyle, lağım, 'şehrin vicdanı'ydı; 'her şeyin birbiriyle yakınlaştığı ve karşı karşıya geldiği' bir yerdi. Burjuva tabakasının ıskartaya çıkardığı ve inkâr ettikleri için bir dinlenme yeri olarak lağımlar, çoğu kez yabancılaşmış insanları ve fikirleri beslediği görülen toplumsal patolojinin kararmış atmosferinde; gölgedeki gerçeğin dehşet verici mekânlarıydı."

*Bryan D. Palmer, **Karanlığın Kültürleri**, s. 198, çev. Şebnem Kaptan, Ayrıntı, 2011*

"Şu boka bok deme / Boklar duyar âr eder / Boka zerresi deyse / Boku mundar eder."

Neyzen Tevfik

Küratörsüz kalmış darmadağınık bir rüyayı daha terk edip yeni bir sergi sezonuna, tarihi bir sergi salonuna, altmış ikinci İstanbul tavşan bienaline uzanıyorum... yok, yok, uyanıyorum.

Duyarlı mı duyarlı, aşırı hassas yahut hisli; incelikli, seçkin, yaşça biraz geçkin, hoş kokulu, dolgun maaşlı, nezih ve fakat çıtkırıldım insanlar sarmış çevremi. Aşırı hassasiyetten, zihnimin coşkun bir nehir gibi akıp gitmesinden, ışıl ışıl işlemesinden tansiyonum yükseliyor, iyi mi? Ne iyisi, hiper bişi...

Evet, hipertansiyon hastası oluyorum, aklıma üşüşenlere yetişemeyecek denli kan pompalama gereğinden, harbiden hiper bişi...

Düşürmek için hazreti, "Fikri az, derisi kalın olmak iyidir" diyorum... diyorum demesine ama kalabalıktan ve kabalıktan kendi sesimi bile işitemiyorum, yitiriyorum.

"Neden bu kadar hassassınız Ertuğ Bey, halbuki, bir kereliğine geldiniz bu dünyaya, dert etmeyiniz, keyfinizce yaşayınız, vurunuz patlasın, çalınız oynasın" diyorum... diyorum demesine ama donuk ve etrafını acımayla süzen bakışlara denk geliyorum. Dank ediyor hemen kafama.

Çıkıyorum.

Modernist homurtular geliyor sağdan soldan. "Başlatma humoruna şimdi" diyor. Değiş sağdan, değiş soldan, değiş ton-ton... hemen ben de inceliveriyorum. Öyle ki, Dostoyevski'nin ruhundaki tirildemeleri, bunların Zweig'ın da ruhunu titreştirmesini ve en nihayetinde benim de tir tir titrememi sağlayan büyük bir rezonansın en ucunda ve ipinceyim adeta. Büyük, devasa bir değişim, yükselen değerlerimizin ve onlar için sayıp döktüğümüz dillerimizin pelesengi "devrimsel dönüşüm" yani, vay canına!

En yalın haliyle bile, dönüşümü, değişimi öğretemedik gitti şu memlekette!

Her gün değişik bir kıvamla kalkabileceklerini, her gün değişik bir kıvamla kakalayabileceklerini öğrenemediler bir türlü.

Buyrun mesela, ben bugün, bol bol, katı katı, büyük büyük, iri iri çıkartıyorum. Dünkü cıvıklığımdan eser yok ortada. Bu kıvamda olunca günde bir defa yetiyor bana!

Böyle iri iri çıkardıkça, iri taneli sözcüklerle konuşup coşmak geliyor içimden daima! Keşke diyorum, Ihlara Vadisi kadar geniş bir anüsüm ve ağzım olsa da, çıkarabilsem sürekli koca koca...

Derken, tıkanıyorum. (D)erken boşalıyorum. Dedim ya, değişimi öğretemedik şu memlekette. Bu güzeller güzeli ülkede, yazarın ve sanatçının nasıl geçineceğini, kimseye muhtaç olmadan nasıl yazıp çizeceğini kimse bilmez mi sanki? Sanatın içine edilmemesi için, hep yücelmesi için, yükselmesi, yükselmesi, yükselmesi... hep yüksek insanlarla birlikte var olması, onların himayesine girmesi gerekmez mi?

Solda görünmeye meraklı herkes laf çakıp duruyor sermayeye, paraya, sponsora, piyasaya, ona, buna! Örümcek kafalılar sürüsünün habire sürünen bu mazoşist üyeleri, nasıl olacak da hem yazıp hem yaşayacak acaba?!

Kalemini kiralamak, ruhunu satmak, kurulmuş bir gramofon gibi dolaşmak, sahibinin sesi olmak, itaat yahut biat etmek, papağan gibi sadece söylenenleri, dikte ettirilenleri tekrarlamak... tamam hepsi güzel, eleştirel takılmak iyi de, insanlık ve parasızlık da bir yere kadar be güzel kardeşim.

İnsanlık namına çalışıp parasızlık çekmek iyi bir aura da, yaş kaç acaba, çoluk çocuk ne durumda, ha?

Ah be lağım farem canım farem, şu çilekeş yazar imgesi ve aurası ile gerçek hayatın zorlukları arasındaki dayanılmaz çelişki gelip gidip takılıyor aklıma, ne yapmalıyım, nasıl yazmalıyım acaba?

"Geldiği gibi, sıçtığın gibi yaz abi, kalın ve tek parça."

"İyi dedin. Mavi bir boncuk ya da küçücük bir espri bulalım ama en başına. Rahatsız olmasın insanlar çok fazla."

" 'Eskiden çoğu yazar, sanatçı ya da öyle geçinen zevat, sanki böyle olmakta bir bok varmış gibi çilekeş bir yazar idi, sonra çileyi evde bıraktı, keş oldu, şimdi keş'i cash'e çevirdi adam oldu' desek... üstüne de, 'O bile sıkıldı artık böyle böyle sözcük oyunu yapayım derken kasmaktan, habire retorik takılmaktan, tumturaklı edebiyattan' diye eleştirel tuzlar, biberler falan ilave etsek, olur mu?"

"Âlâ. Şukela. Şeklen güzel ama böyle daha yoğun ve fakat daha anlaşılabilir bir içerik lazım sanırım bana. Dallı, budaklı olmasın çok fazla."

"Ah şu şekiller, ah şu ağaçlar, ah şu hayat, her şey bir ayakkabı kalıbı kadar belirgin olsa."

"O da olur yakında. Parasıyla değil mi her şey? Yalnız benim dediğim, beklediğim; onca fikriniz var madem, onca yaratıcı takılıyorsunuz -o vakit, nakit lazım ulan, nakit- paradan da uzak durmayınız mesajını güçlendirmek için yazmalı bir şeyler."

"İyi de, para parayı çeker... fikir fikiri çeker... para fikiri çeker... bir tek, fikir parayı çekmiyor amcacım..."

"İşte, bizim işimiz de bu, çekici bağlantılar kuralım, bu sanat sepet işini çekici kılalım, ha? Proje diyelim, iş diyelim, prodüksiyon diyelim, atölye diyelim, destek diyelim, sosyal sorumluluk diyelim, derinlerden köstebek gibi ilerleyelim. Kaçıp gidiyorlar yoksa başka âlemlere, solculuğa, sorgulayıcılığa, komünizme, bilmem nerelere (türkü mü vardı böyle, 'indim derelerine, bilmem nerelerine' he?); bir sanatçıda zaten olması gereken tatlı su muhalefeti ve de şok mok bok yaratma, haylazlık yapma, skandal çıkartma icabında... işte, görüntünün ötesinde ölçüsü kaçmasın böyle şeylerin, kaçırmadan bu herifleri ve ürettiklerini biz tutalım."

"Ne yaptın be abi, çok sağlam bir çevre ve çerçeve varmış zaten sende; resmi de bunun içine yerleştirip, asıver işte evinin en mustesna köşesine."

"Peki ya, sıkı okurlar, has edebiyatçılar ve de hakiki düşünürler, peki ya, bilinçli izleyiciler? Okumuşlardır Adorno'yu, Bloch'u, Broch'u, Brecht'i bilmem kimi, her şeyi -bu türden aldatmaları, rasyonalizasyonları, laf kalabalıklarını vb. de- bilirler elbet... İktidarla sanat arasındaki gerçek ilişkilerden, gerçek gerilimlerden hareket eder, devrimci sonuçlara ulaşıverirler!"

"Abartma onları çok fazla hoca, üç, beş kişi nasılsa. Vatandaş dediğin, insan evladı dediğin, hatta eski solculuğun tuttuğunda bazen 'halk' dediğin, mal gibi oturup ekrana bakıyor yalnızca."

"Şu temel gerçeği kimse anlayamadı hâlâ galiba; sermaye, muhalefeti de bir endüstriye -'muhalefet endüstrisi' diyelim mi ki, miki?- dönüştürüp kapsayabilecek çok büyük bir güce sahip eninde sonunda."

"Önünde sonunda."

"Eninde."

"Önünde."

"Neyse, aslolan sanattır üstad; siyaset dediğin sadece sanatı egemen kılmak için bir araç. Hem biliyorsun, ileride hayatın kendisi de sanat olacak."

"O ne lan öyle, komünist ağzı!"

"Arada ben de yapayım dedim, ne var be abi."

"Tamam, yap zaten; yoksa içinde hiç eğlence, sanat ne işe yarar ki!"

"Bak, bu dediğini de, gönül çelen, her yöne çekilebilen yusyuvarlak, dilersen esnek bir tez olarak ileri sürebilirsin, iyi mi?"

"Esnek köstek. Ayni ya da nakdi, sanatçıya verin destek... Unutma, her şey emperyalizm yüzünden ama."

"Haydaaa. Bir komünist ağzı daha."

"Yaaaaa, ne demişti bu konuda Salman Rüşdi usta, tam da Öfke'sinin yüz yirmi ikinci sayfasında; 'Amerika karşıtlığı bile kılık değiştirmiş Amerikancılıktır. Nihayetinde, Amerika'nın, şehirdeki tek gösteri konusu, Amerika meselesinin ise eldeki tek sorun olduğunu kabul etmek anlamına gelir.'"

"Anladım, şimdi, Şeytan Ayetleri yazarı Rüşdi'den alıntı da yaparım icabında havalarında yapıştırıveceksin bunu da yazına. Böyle yasak bölgelere uzanan aydın havası. Ayrıca sistem herkesi, kopuş yaşamadığı müddetçe muhaliflerini de kapsar mesajı örtük olarak verilirken, anlayana bir çağrı da olacak aynı zamanda..."

"Anlamayana davul zurna. Afferin lan, bir fare için hiç fena değilsin."

"Gorkkk gorkkk."

"Farelerin sesi öyle değil ki. Daha böyle ıyyk ıyyyk bir şey değil miydi?"

"Yok be abi, bu tam hacet öncesi osuruk sesiydi. Yazını döktürmeyecek misin şimdi?"

İyi o zaman, makale vakti şimdi:

Bir sergiden izlenimler

O yılları hatırlıyorum bugünlerde sık sık.

O yılları ve o yıllardaki halimizi.

En çok da kendimi.

Marifetmiş gibi kirli jean'lerle dolaştığım o günleri. Sonra, o jean'leri çıkarıp parkaları giyişimi. Gençlik enerjisini devrimcilik zannetmemi.

Hatırlıyorum. Jean'ler bacaklarımızı sımsıkı sarıp sarmalarken ve böyle böyle karşı cinsten arkadaşlarımıza örtük mesajlar bırakırken, birdenbire bacı edebiyatına geçtiğimiz o acayip günleri. *(editöre not: olmadı lan, bu cümle bana uymadı, bulursun sen daha iyisini.)*

Yüksek sesle devrim marşları söylediğimiz ama acaba ne zaman evime, odama dönüp de The Beatles plağı dinleyeceğim diye ince hesaplar yaptığımız günleri. Şizofreniyi. Gençliğin getirdiği çelişki ve ve çatışkılarla dolu o fırtınalı halleri. O hallerin ve o günlerin dayanılmaz albenisini.

Ne kadarı sahte, ne kadarı sahici idi? Şimdi daha iyi anlıyorum, üstümüzdeki parkanın ve kirliliğin, ağzımızdaki türkü ve marşların, bacı edebiyatının sahteliğini. Onları da cinsel arzularımızın ve Beatles yahut Stones tutkumuzun sahiciliğiyle birlikte yaşadığımız için, aslında tek sahici olan "şizofreni" idi.

Milan Kundera ressam olsaydı, eminim, bu şizofrenik bilincin de portresini çizerdi.

Dün, yenilikçi bir sergiyi gezer ve kızıl bayrakların üzerine meni lekelerinin düştüğü işleri izlerken hep bunu düşündüm. Kundera'yı, varolmanın dayanılmaz hafifliğini ve değişimi!

Şizofreniyi yenmenin tek çaresi bu belki: Anlamak değişimi.

Yoksa, bir köşede göstermelik kahramanlıklar yaparken, öte köşede gizli gizli öteki hayatını yaşarsın.

Sanatçılar ise hepsini birden gösteriyor. Sadece şizofreniyi değil. Şizofreniyi yaşayanın çilekeşliğini de. Değişimi yaşayan gösteri dünyasındaki yerlerini, vitrinde parıldayan ışıl ışıl benliklerini de. Gösteri dünyası bu sonuçta.

Çağdaş sanat galerilerini ve onların en nadide eserlerinden bir seçkiyi İstanbul'a getiren o şahane etkinliğe katıldım ben de dün gece. Karıştım o dünyanın karşı konulmaz albenisine. Muhteşem işleri izledim. Sarsıcı enstalasyonları, yepyeni video-art örneklerini. Sanattaki değişimi.

Çilekeşliği, şizofreniyi ve değişimi düşündüm bir kez daha.

Ve saplantıyı. Bir türlü değişimi kabul edemeyen, ona direnen saplantıları.

Her yerde işçi sınıfını, ideolojiyi, her yerde işbirlikçileri, her yerde oligarşiyi, her yerde emperyalizmi gören saplantıcılığı. Bu yüzden de değişimi göremeyen darkafalılığı.

Bunu da mı biz öğreteceğiz; diyalektik düşünün biraz, bir şey her yerdeyse hiçbir yerdedir!

Diyalektik düşünün biraz, değişim olmadan olmaz!

Her yerde emperyalizmi görenleri düşünüyorum bir daha, Şeytan Ayetleri yazarı Salman Rüşdi geliyor hemen aklıma. "Amerika karşıtlığı bile kılık değiştirmiş Amerikancılıktır" diyişi. "Nihayetinde, Amerika'nın, şehirdeki tek gösteri konusu, Amerika meselesinin ise eldeki tek sorun olduğunu kabul etmek anlamına gelir" diye ekleyişi.

Ne kadar da haklı!

Muhalefet ederken de muhalefeti üreten sistemin içindesiniz. Haylaz sanatçılar, anarşist yazarlar, çılgın ressamlar, huysuz heykeltıraşlar...

Biz sizinle birlikte, hep beraber muhalefetiz.

Biz böyle güzeliz... İyiyiz.

(editöre not: 'Dün akşam şöyle bir şey vardı... Geçenlerde de şöyle bir şey olmuştu... Bir onu, bir şunu düşündüm, aklıma bu takıldı: Hangisi acaba yeni Türkiye'nin gerçek resmi...' diye sık sık kullandığım bir kalıbım var ya, resim, sanat falan demişken ondan da kullanmak istiyorum bir yerde ama olmadı, bir de o gözle baksana.)

NOBEL JÜRİSİ GİBİYİM, BEYAZ VE İNCE



"– Sevgilim, bak yağmur yağıyor
– Yağmur değil o, gökyüzünün kanalizasyonu patlamış."
küçük İskender, Medusa'nın Makası, Sel Yayıncılık, 2008

"Geceyarısı suları. Elinde kapalı (ve sağlam) siyah bir şemsiye taşıyan bir adam rayların oradan pencereme doğru geliyor, duruyor, çömeliyor, sıçıyor. Sonra benim ışık önündeki siluetimi görüyor ve röntgenciliğime kızmak yerine bağırıyor: 'İyi bak!' ve hayatımda gördüğüm en uzun boku çıkartıyor. 'Otuz beş santim!' diye bağırıyor, 'Seninkiler ne kadar?' Daha enerjik bir zamanıma denk gelseydi hayat hikâyesini anlatırdım; onu hayatımın dokusuna katma işlemine başlamak için ihtiyacım olan yegâne bağlantılar gecenin bu saatiyle elindeki şemsiye olurdu ve eminim sonunda, hayatımla karanlık zamanımı anlamak isteyen herkese onun vazgeçilmezliğini kanıtlardım; ama artık bağlantım koptu, fişim çekildi, sadece mezar kitabeleri kaldı geriye. Bu yüzden de sıçma şampiyonuna el sallayarak bağırıyorum: 'Taş çatlasa on beşi geçmez', ve onu unutuyorum."
Salman Rüşdi, Geceyarısı Çocukları, s. 486, Çev. Aslı Biçen, Metis, İkinci Basım, Temmuz 2008

Yıldızların kayıp kayıp gökyüzünü salt bana bıraktığı yepyeni ve yapyalın bir güneş yılına uyanıyorum.

"Yıldız değil havai fişek onlar" diyor afyon patlağım. Zızzzzzt Erenköy, git başka yerde patla!

Afyona ne lâzım: Zıvana... tükürüklüyorum, yapıştırıyorum, patlatıyorum, uzaklaştırıyorum sonunda.

Balgam hemen peşinde, haaaaaağk tuuu, yapıştırıveriyorum giderken bir tane de ensesine. Geceki puronun genzimde yoğunlaştıktan sonra ağzıma saldığı cıvıklaşmış atık bu, kubura doğru sallıyorum ikincisini.

Kubur mu? Hayır, tuvalette değil lavabodayım; ona öyle derler, buna böyle... bu memlekette göte göt, tuvalete lavabo derler... nezaketi hiçbir zaman elden bırakmıyorum.

Hacet vakti... hacetini görme... başımı eğip aşağıya, kubura bakıyorum, bugün nedense boncuk boncuk çıkartıyorum. Boru tipi tek bir patlayıcının zorlu çıkışına göre çok daha rahat olsa da, koyun gibi, keçi gibi boncuk boncuk sonuçta. Can sıkıcı. Kasılmaların kendiliğindenliği ve düşüşlerin pıtırtısı düşünüldüğünde eğlenceli bir yandan da.

Gerekçeli bir karar lazım yine de bu boka! Çok mu şarap içtim acaba, çok mu votka; yoksa boncuk mu dağıtmaya başlayacağım ben de bu dünyada. Kötü kitap yoktur, az votka vardır sonuçta...

Jüri olabilir tabii, jüri olabilirim, gerekçeli karar açıklayıp duran bir otorite mesela. En büyük boncuğu dağıtan, Nobel jürisi hatta. Hazır Orhan da gündemdeyken, harika bir fikir valla!

Çatalkaram, gözükaram, canım farem, lağım farem kuburda hemen, karşımda... beynime bir fırtına, en azından hafif bir esinti lazım; yavaş yavaş lafa dalmaya başlıyorum onunla:

"N'aber haci, ödül jürilerinin, ödülü kazananı açıklarkenki gerekçeleri bitiriyor beni. Hazır Orhan da gündemdeyken, şöyle gerekçeli merekçeli, afili bir makale yazayım diyorum hani."

" 'Derinlerde insan karakterlerinin eşsiz bir çözümlemesini sunarken, yüzeylerde sosyoloji ve antropoloji artıklarıyla yeni uygarlıklar inşa ediyor' yahut 'Varlığın utkuları ile hiçliğin tutkularını birleştiriyor' falan filan, öyle değil mi?'

"Yok öyle değil, başlama hemen dalgaya, 'Derin bir insanlık kavrayışıyla çağdaş kültürün incelikli bir çözümlemesini eserlerinde birleştirmesine' veriliyor ödüller hep sanki."

"Uzatayım o halde; 'Kadınsı ve ayrıksı duyarlığıyla cinselliğe yeni bir bakış fırlatırken, ilk gençlikten başlayarak bireyin iç dünyasını, çelişkilerini ve sanrılarını yeni bir zeminde tartışabilmesi ve bu bağlamda çağdaş insanın toplumsal yabancılaşmanın sorunlarıyla boğuşurken umudu ve yeisi birlikte var edebileceğini göstermesi' de bir o kadar önemli."

"Vaaay, hiç fena değildi. Bu çatışkılı, çarpışmalı, yabancılaşmalı, bireyci çağdaş algı iş yapar her vakit. Pekiiii, 'Çağdaş bireyin ölüm karşısındaki çaresizliğini günlük ve sıradan bilincin rutin çağrışımlarından biri olarak işlerken, durmaksızın yaptığı insani yenilenme çağrılarıyla klasizm ruhunu yeniden canlandırma konusunda gösterdiği başarıya' ne dersin, ödül verir misin?"

"Veririm ama sadece klasik değil, daha böyle hassas ve hatta kırılgan olması lazım yazarın ruhunun; 'İçinde bulunduğu toplumsallığın bütün hücrelerine yönelttiği şüpheci bakışını, haz ilkesinin albenisine kapılmadan kendine de yöneltebilen kırılgan bilincinin eşsiz ve şiirsel ürünleri'ne gibi."

"Tamlama ve biçim de lazım yanında; 'Eserlerinde radikal umutsuzluğun yarattığı dinamik direnç algısını öne çıkarırken, çelişik karakterleri ve biçimsel denemeleriyle, avangardın yeni sınırlarını belirlemesi'ne mesela."

"Fena değil, avangard her zaman iş yapar, yalnız dikkatimi çekti, kaos ve paradoks eskisi kadar yoğun ve popüler değiller son dönemlerde; hep çelişki, hep çatışkı, sanırım mistisizmin yanında sola da göz kırpma kaygısı."

"Evet, sol gibi durmalı ve fakat temeldeki liberal vurgu çok açığa çıkmadan flu kalmalı; 'Yaşadığı kentin çoklu katmanlarına derinlemesine bir bakış fırlatırken, kentsoyluların ve yoksulların görünmez duvarlarla ayrılan yaşamlarındaki yabancılaşmayı etkili bir dil ve atmosferle resmetmesine' gibi."

"O da olabilir de, ben asıl, 'Dilin olanaklarına ve sonsuzluğuna deneyselci bir cesaretle yönelirken, vicdan, direniş ve hoşgörü

kavramlarını temel alıp toplumsallığı sorgulamasına' demek istedim."

"Ohoo, sol'un yanında dil falan da girerse işin içine basit teknikler kullanabilirler gerekirse; 'İnsanoğlunun ezeli ve ebedi sıfatlarını yeni bir uzama taşırken, fiil kiplerini dönüştürmekteki ve zamirleri kullanmaktaki ustalığına' gibi."

"Yok, zamir olmaz, kullandırtmazlar, tapir gibi bir şey, uygun değil ayar vermeye. Neyse, onlar değil de, jüri camiasının kafasına taş düşse de, 'İnsanın özündeki hazcılık ilkesini cesaretle didiklerken, hemen gözünün önündeki toplumsal sorunları es geçen muhteşem kayıtsızlığına ve şahane vurdumduymazlığına' falan verseler ya ödülü, hahahaha."

"Oldu olacak, ters manyelle, 'Aydın sorumluluğuna, toplumculuğuna ve toplumsal duyarlılığına' de bari, hihihi."

"Ya da eylemci/mücadeleci bir yazar prototipi: 'Ol ya da öl diyip, içinde çöl büyütmeyen aktivist duyarlılığına ve mücadele estetiğini yeniden gündeme taşımasına', bak bu da fena olmadı ha!"

"Neyse ciddileşelim, bunları birleştirip 'toplumsal sorumluluğu' soksalar ya araya, şirketler ve markalar çağına da uygun olur, ha? 'İroninin, sinizmin ve mizahın acı ve kara tonlarında dolaşırken, toplumsal sorumluluk algısına yaptığı katkıya' mesela."

"Farklı uçlara dikkat çekebildikten gayrı, istediklerini sokarlar onlar araya, baksana Winston Churchill'e edebiyat ödülü verirken neyi sokmuşlar: 'Tarihi ve biyografik açıklamalarının ustalığı kadar, yüce insani değerleri savunurkenki parlak hatipliğine'".

"Eh adamın edebiyatla başka alakasını kuramamışlar, politikacıdır, iyi konuşur, yıkansın yağlansın diye hatip yapmışlar işte."

"Bizim yerli jüriler, mini mini nobelciler de kestirmeden 'imam-hatipçiliği'ne falan dese artık konjonktür gereğince."

"Yooo, savaş sonrası Çörçilciliği denli açılamadı henüz jüriler; 'Çek bir evrensellik-yerellik ölçeği, küyerel olsun' düzeyindeler ya

da 'post'lu birtakım evelemeler gevelemeler: 'Evrensel ve bilimsel doğrular ile kendi yerel coğrafyasının hayalci bilgeliği arasındaki aşılmaz sanılan mesafeleri, postmodern duruşu ve dilinin esnekliği, şiirinin gücüyle bir solukta aşabilme gücüne...' gibi."

"Evvet, doğu-batı gerilimindeki bütün sıfat ve benzetmeleri, yerel ve ilkel kültürlerle öncü ve yeni form arayışları arasındaki tüm kaynaşmaları, mozaiğimsi, peltemsi ve elbette mültikültürel bütün duyarlıkları, ezeli ve ebedi aşkı ve mizahı... yabana atmamalı bütün bunları."

" 'Aşkına, sadece aşkına' diye açıklama yapacak cesur jüri aranıyor sonunda!"

"Oooh, suyundan da koy."

"Aşkına ve aşkınlığına."

Hadi esinlendin yeterince, makalesini de koyalım en münasip yerine:

Orhan için...

Herkes ödül töreninde yapacağı konuşmaya kilitlenmişken, benim aklım hep öbür tarafa doğru gidiyor. Onun, o çok merak edilen konuşmasını yapmasını sağlayan, asıl konuşmaya.

"En başta işte bu söz vardı" diyebileceğimiz ilk ve kısacık konuşmaya...

Kendimizi anlatmamızın değil, başkalarının bizi anlatmasının belki de o en büyük aşamasına!

Nobel jürisinin o muhteşem gerekçelendirmesine, gerekçeli kararına...

Hep öyle değil midir?

Başkalarının bizim hakkımızda ne konuştuğu, bizim kendi konuşmamızın önünde, onu güdüleyen, sözlerimizin ve yazılarımızın çerçevesini çizen, hatta bize asıl söyleyebileceklerimizin dışında aklımızdan hiç geçmeyen şeyler söyleten büyük bir güç değil midir?

Paradoks gibi geliyor ilk bakışta. Ancak kendimizi görerek kendimiz değil, bir başkasında görülen olmakla kendimiz olabiliriz belki de yalnızca!

Hadi itiraf edelim şimdi. Başkalarının bizim hakkımızda konuşması, bizi görmesi, övücü sözler sarf etmesi için yazarız biz, öyle değil mi? Aksi halde yıkıcı anarşistler olurduk, çok feci!

Tabii bir de bunu anlamayanlar, daha doğrusu yetenekleri yetmediği için anlamazdan gelenler var.

Takdir edilmenin, beğenilmenin, alkışlanmanın, sevilmenin ruh okşayıcılığını hiçbir zaman idrak edemez onlar. Gerçekten sevilmedikleri, vicdanlarını da dinleyemedikleri için anlamazdan gelirler daha doğrusu.

Kendi başarısızlıklarının hıncını alırcasına yıkıp yakmayı, saldırmayı bilirler yalnızca. Tek bir söz duydunuz mu, Nobel jürisinden onlar adına?

Evet, konjonktür gereği bazı anarşistlere, bazı komünistlere ödül vermek zorunda kaldıklarında "İnsanın içindeki yıkıcı potansiyelleri derinlemesine işleyen sınırsız anlatımcılığıyla yıkımın ardından gelen yapımın engebeli duyarlığını hissettiren biçem ustalığı nedeniyle" demiş olabilirler belki. Diyorlar bazen. Oluyor öyle.

Dario Fo için "Çiğnenen hassasiyetine tutunan ve acı veren bir itibara sahip Orta Çağın soytarılarına öykündüğü yazılarına" demeleri gibi. İyi kıvırtmaca.

Ancak, aslolan, dile getirilen sümme haşa "anarşist bir ruh" bile olsa, bunun Nobel jürisi tarafından dile getirilmesi, onun aldığı özel şekil değil mi?

Çok uzatmayalım.

Gelelim, Orhan için sarfedilen o çarpıcı, yaralayıcı, düşünce iklimlerimizi parçalayıcı sözlere.

"Kentinin melankolik ruhunun izlerini sürerken, kültürlerin birbirleriyle çatışması ve örülmesi için yeni simgeler bulduğu için..."

En az iki bin iki şampiyonu Imre Kertezs'inki kadar güzel ve etkileyici değil mi: "Tarihin barbar keyfiliğine karşı bireyin kırılgan deneyimini anlattığı için..."

Hangi iyi yazar anlatmıyor ki?

Ama ben en çok 2004 şampiyonu Jelinek'i kıskanmıştım: "Romanlarındaki seslerin müzikal ahengi ve oyunlarındaki sıra dışı dilsel coşkunlukla toplumun klişelerinin saçmalığını gözler önüne sermesindeki ustalığa"...

Kıskanmamak mümkün mü ya?

Gelelim Orhan için söylenenlerin şifresine.

Kentin melankolik ruhu.

Bu ruhun izlerini sürmek.

İz sürerken de, kültürlerin birbiriyle çatışması ve örülmesi için yeni simgeler bulmak.

Bireysel özgürlüğün, imgesel gücün birlikteliği. Kendine ve kentine bakan bir sorumluluk bilinci. Bugün toplumsal sorumluluk, sadece şirketlerin, sivil toplum kuruluşlarının değil, onlara hayat veren yaratıcı bireylerin de karakteristiklerinden biri değil mi zaten?

İşte sadece babasının bavulu, anasının davulu, *(editöre not: bu ikincisi pek ucuz ve kaba oldu şekerim, sen bulabilir misin daha vurucu bir şeyler, sabah gazeteyi açınca içim açılsın senin bulduğunla, hadi canım.)* Türkiye'nin gururu değil mesele; bu kentin, çatışmanın ve sorumluluğun ruhudur Orhan için asıl söylenebilecek olan.

Söylendi de.

Söyleyebilecek ve biri hakkında konuştuğunda onu dehşetli biçimde sevindirecek en yetkili ve etkili ağızdan hem de...

Haberi, ensesinden tuttuğum gibi...



"Bir fare deliğine girip bir daha tek gazete bile okumamak istiyor canım..."

*Stefan Zweig, Fredirike'ye 26.5.1936 tarihli mektubu, **Mektuplaşmalar** içinde, s. 301, Yordam Kitap, Ağustos 2007*

"Büyük Ortadoğu Karmaşığı: Soru: Bu boku niye yazıyorsun? Cevap: İlhan Berk, Çöpü yazdım, boku yazamadım der, üzülürdü. [Oğuzca bök] Vücuttan dışarı atılan, metabolizmaya artık yararlı olmayan madde, dışkı. Büyük borularda toplanıyor, İlhan. Borulardaki basınç hesaplanıyor -ki patlamasın, kimse görmesin, bulaşmasın. Herkes kendi bokunu merak eder, koklar da başkasınınkini duyunca kaçar. (...) Nimetten arta kalandır -yeşil/katı- sarı/yumuşak -kahverengi/uzun- su gibi olan, pis kokar -ince uzun/yeşil- suda kopmadan çıkar kısa kalın- uzun kalın -bazen çıkmaz, direnir- posalı yersen kıvrılarak çıkar -sulu yersen yumuşak- kötü bakteriye açıktır -Büyük Ortadoğu Karmaşığı-"

*Ahmet Güntan, **parçalı ham**., s. 224 ve 228, YKY, 2011*

Gaz sancılarından havaya uçacakmışım gibi hislerle kıvrandığım güneşsiz bir pazartesi sabahına daha uyanıyorum. Kış sabahı, kıçımın sabahı. "İş"in doğası gereği, haftanın günleri gereği, işlerle haftanın günleri arasında yapılan düzenlemeler gereği, geçimimi sağlama gereği ve bir dizi başka gerekliliğin neticesi; lanetli bir Pazartesi tabii ki... Bunun diğerlerinden farkı ya da ekstrası, bir de son derece gazlı olması...

Yalnız olsam, yatakta patlatır ve seslerinden, kokularından, sesleriyle kokularını birleştiren o eşsiz dokularından anlamlar çıkarırdım ama hanımın yanında bu oyunu oynayamam şimdi.

En nihayetinde medya insanıyım, kimsenin eline bir koz bırakmamalıyım, öyle değil mi? Hanımın bile. Hanım, karım, eşim, sevgilim... her neyse. Yarın bir gün söyleşi verir tırt bir gazeteye, sabahları yatakta cırt pırt derin derin osururdu diye. Dedim ya, medya insanıyım. Yahut şöyle anlatayım; evinde/yatağında osuramayacak denli zavallı bir yaratığım...

Neyse, gaz koleksiyonumu da yanıma alıp, hepsini, en uzun ve patlayıcı olanından başlayarak, sırasıyla ve birbiri peşi sıra çıkarma arzusuyla helaya uzanmaktayım.

Bilmem size de olur mu; bazı sabahlar, o kadar çok osurup sıçtıktan sonra, yalnız hisseder, bir boşluğun ortasında buluverir insan kendisini. Hiçliğin ortasında sanki. Boşluğun. Uçsuz bucaksız sonsuzluğun. Nasıl diyor ecnebiler; "in the middle of nowhere", çöl, möl, öyle birtakım şeyler.

En yakın dostlarınızdan ayrılmışsınız gibi. "Onlar"la uzun süreliğine vedalaşmanın, hani belki yaklaşık olarak benzer birileriyle karşılaşacak olsanız da, bir daha asla tam olarak "Onlar"la karşılaşmayacak olmanın hüznü gibi.

Çekiyorum sifonu. Hiç ses çıkarmıyor şimdi.

Siz bilmezsiniz, böyledir varlıklı insanların sifonları, ses etmezler yoksul evlerdeki gibi. Evet, yoksul evlerinin en ayırt edici özelliklerinden biri de sifon çekildiğinde, dünyanın gürültüsünü çıkarmasıdır. Orta sınıflara doğru, armatür teknolojisi gelişmeye başlar ve bu gürültü biraz azalır. En tepeye çıktığınızda, Everest'in tepesi misali ıpıssız -böyle bir sözcük olmasa bile- sepsessizdir, sifona bastığınızı bile hissetmeyebilirsiniz! Mükemmeldir.

Her neyse, heladaki bol patırtılı işimizi ve günlük boktan felsefemizi, kamuoyunda bilinmeyenlere dair aksak fikirlcri-

mizi tamamladığımıza göre; gelelim sıcak ve güncel meselelere. Bakalım ne haberler yakalayabileceğiz bu pek hareketli, civcivli günlerde.

Ne dersin canım farem, lağım farem; tam ben böyle çıkarmaktayken, girelim mi, girişelim mi, habercilik meselesinin temel özelliklerine, zorluklarına, trik yahut trüklerine? Kafanı uzattığına göre heladan öyle, görüntü tamam demektir, ses de ver hele!..

"Sese geldiydim zaten ben de abi. O ne biçim sesler, o ne biçim cart osuruk öyle..."

"Atalarımızın dediği gibi, 'Tıss osuruk pis osuruk, cart osuruk temiz osuruk' çocuğum... Ortamı kokutmadığıma, burnunu düşürmediğime, sadece kulacığını tırmalayıverdiğime dua et ve ses ver sen de güzelce."

"İyi abi veririm de, en başta sorduğun soruda aklım; haber nasıl yakalanır gerçekten de sence?"

"Ossurduk ve sana sorduk oğlum; nasıl yakalanır sence?"

"Dilediğin kadar ossur abi, dükkân senin; ne kadar ses edilirse edilsin kıçından yakalanacak değil ya, gözünden yakalanır bence."

" 'İyi haberi gözünden anlarım ben' ayakları yapma bana. Liseli esprileri yapma. Daha nesnel ölçütler sırala!"

"Pardon abicim. Geçelim artık habere, objektif haberciliğe... Pürüzsüz bir lanet yuvasıdır bu senin ülken biliyorsun. Yaşa yaşa bitmez. Orada burada patlayanlar ve patlamalardan arta kalanlardır senin haberlerin. Yakala yakala bitmez. Yaza yaza hiç bitmez."

"Sen de lise düzeyinden Frankfurt Okulu'na geçiyorsun birdenbire. Daha sakince aç şu mevzuyu hele."

"Ne diyim ben daha sana. Çok özel istihbarat toplayabilen bir savaş gurmesi olabilmeli mesela gazeteci. Muhaberat ayağında özel ulaklar, muharebe ayağında imajları cilalanmış silahlar.

Ölen insanlar mı; onlar artık bu dönemde ve bu dünyada, sadece birer istatistik yahut rakamdırlar."

"Bu kısmını ben de biliyorum kardeşim, kulis bölümünü merak ettim asıl, 'gizli bilgi'nin nasıl edinildiğini?"

"Tören provasıyla başlayalım dilersen. Bilirsin, merasim suratlıdır üst düzey gazeteciler abicim. Hem donuk hem güleryüzlü sanki. Daima hazırlıklı tabii. Birazdan 'oraya' gidecek, 'olaya' girecek gibi. Eğer üst düzeyde biriyse, sürekli ama sürekli bakımlı. Muhabir seviyesinde bakımsız ve pespaye lakin hep telaşlı. Her yere ve her şeye yetişecek sanki. Yetiştiğinde ve özel bilgilerini edindiğinde her şeyi değiştirecek. Her zaman her şeye hazır ve nazır. Nâzırlarla görüşmeye de her an hazır. Patronlar ve CEO'larla da. Mankenler ve futbolcularla da. O merasim senin, bu merasim yelkovan kuşlarının. Peşi sıra kutlamaların, törenlerin, cenazelerin, düğünlerin, kulüplerin, her tür sosyetik ortamların..."

"Uzatma, betimleme, zırvalama... sadece örnekle biraz ya."

"Teşvikiye'de katıldığı bir cenaze töreninde fısıldandı bu bir büyüğümüzün kulağına: Dömirel, İsmet Bezgin'i hazırlıyor."

"Hah işte böyle. Club 24'deki düğününde kâinat güzelinin öbür kulağına: Evren'in resim sergisini Rahmi Bey de gezecek bu defa."

"Klitorisinin altından sarkan dudaklarla 'terzicilik' oynarken metresinin iki kulağına: Rıfat el Orman bakıcısıyla aldatıyor..."

"Reina'da gösterilen çatallardan sarkarken gecenin frikik pozisyonu: Serbest vuruş ustası çakal futbolcu, manken dostuyla arka kapıyı tercih ediyor..."

"Mustafi Sarılale'nin nasıl olduysa katılmadığı ilk cenaze töreninde Teşvikiye sosyetesi Sarılale'nin yeni sevgilisini konuşuyor..."

"Milli Güvenlik Kurulu öncesinde yapılan özel görüşmede Dolmabahçe'de konuşulanları sadece bizim eleman biliyor..."

"Yok, sonuncusu olmadı kardeşim, gizem katacak, hayret tonunu artıracaksın... Milli Güvenlik Kurulu'nda yapılan çok özel görüşmede Dolmabahçe'de masaya yatırılan sırları, sadece ve sadece bir kişi ele geçirebildi; şok yaratacak haber dizisi yazarımızın/ muhabirimizin kaleminden yarın başlıyor..."

"Hah, işte böyle... Ne olursa olsun, merasime gidiliyor, kulise gidiliyor, içeri gidiliyor, gidile gidile kulağa gidiyor, göze giriyor, yakalanıyor... 'Haber' bu, kaçmıyor."

"Evvet, geçelim merasimi izleyenlerin pozisyonlarına, şekillerine şemallerine şimdi. Genç ve iyi niyetli gazeteciler hep böyledir, bir kez kulis havası aldın mı bir daha tiyatroyu bırakamazsın miti gibi, bir kez gazeteciliğe bulaştın mı çalışırsın it gibi."

"Hele yazar ve muhalif kimlikleri ve nadiren de yaratıcılıkları sayesinde kendilerine özel bir yer yapabileceklerini (gerçekte bir yerlere yamanabileceklerini) zannedenler yok mu –medyanın gerçek yüzünü gösterip çuvallatacak, depresyona sokacaksın bunları bir iyi!"

"Tencere yuvarlanmış, kapağı yokmuş, medyaya kapak olmuş abi!"

"Geçelim benzetmeleri. Bu işte asıl, sözcük tercihleri ile vurgu ve tonlama da çok önemli. Vurguyla yanıltma yahut yamultma... Fakiri ve zengini başka başka vurgulayarak anlatırsın mesela."

"Fakir verem olur, zengin tüberküloz; sen onu diyorsun."

"Evet, fakir hırsızlık yapar, zengin kleptomandır."

"Sadece yoksul/varsıl çelişkisi de değil, çeşidi çoktur bunun hoca; Avrupalı bir seri katil yakıp yıktığında ortalığı 'şiddet', aynısını Ortadoğulu yaptığında 'terör' olur mesela."

"İşçiler ayaklanıp eylem yaptığında 'çapulcular/yağmacılar' çıkar meydana; 'bizim çocuklar' tüm kontrolü ele aldığında, ortalığı turuncuya boyadığında, 'devrim' olur anında."

"'Katliam' yaşanır çürük binalar yüzünden, itinayla 'doğal afet' konur bunun adına da."

"Medya dediğin, işte bu ayrımları, katman katman filtreleri alıııır... zihin yıkama motorları, beyin iğfal şebekeleri ve kamuoyu oluşturan olağanüstü gücüyle bilince, daha çok da bilinçaltına kazıyıverir güzelceeee."

"Son vurguyla iyice Freudyen oldun abi be sen de."

"Freud'unu bilmem de, medya rüzgârına kapılan insan dediğin, vurgun yemiş tatlı su balığı gibi olur, yanpiri yanpiri yüzer, onu bilirim."

"Haber dediğin, vurgundur yani."

"Hep vurguncular kazanırken yeni vurgunlar yedirebilmek millete çok önemli değil mi?"

"Bak meselesinin esasını yakaladık, görüntülere yakalandık gitti."

Duralım artık, makalede toparlayalım en iyisi:

Gazeteciliğin geleceği, geleceğin gazeteciliği

Sevgili Andy Warhol *(editöre not: dokunma sakın bu mektubumsu girişime, nereden geliyor bu samimiyet diye. böyle, ona, buna "sevgili" diye seslenen yazılar çok moda oldu ayol, çok yaşa sen warhol, varol!)* "bir gün herkes on beş dakikalığına ünlü olacak" dediğinde, bu kişilerin ünlerini korumak ve kalıcı kılmak için varlarını yoklarını ortaya koyacaklarını herhalde bilemezdi.

Tahmin edebilseydi, belki daha farklı bir mecranın, internet diye bir şeyin de hayatımıza gireceğini, ünümüze ün katacağını bilebilirdi. Sosyal mecraları, facebook'u, twitter'ı öngörebilirdi.

O sadece televizyonu gördü, yeni tipte, kısa ama suratta bir şamar gibi patlayan ünü öngördü. Lakin TV'deki yarış programlarında insanların ününü korumak için birbirini nasıl ezebileceğini, ezip biçenlerin internete sıçrayacağını tam göremedi.

Peki, ün biçim değiştirdi, internet sayesinde yeni yeni sosyal mecralar belirdi diye gazetecilik bitti mi şimdi, hiç biter mi?

Olur mu hiç öyle şey? Eski tip gazetecilik belki bitmekte. Ancak yeni tip gazetecilik gelişirken, eskilerden bir şey asla bitmemekte. İşte o da gazetecinin özel haber yakalama refleksi ve kulis gerçeği bence.

Şöyle bir düşünün sizi en çok etkileyen, en derinden sarsan haberleri.

Sadece aklınızı değil, ruhunuzu da sarsalayan gelişmeleri.

Sizde gerçek bir sürpriz hissi uyandıran, en merak edileni ortaya çıkaran hadiseleri.

İyice düşünün.

Yakından bakınca göreceksiniz siz de; gazeteci reflekslerinden ve çok özel kulislerden çıktı işte o haberlerin hepsi.

Evet, kulisi koklayandır gazeteci. Oradan yayılma ihtimali olan kritik cümleyi sezip anlayandır.

En özel olanı sızdıran, en hassas olanı – sadece gerektiğinde ve gerektiği kadar – kesip yapıştırandır.

"Milli Güvenlik Kurulu'nda yapılan çok özel görüşmede Dolmabahçe'de masaya yatırılan sırları, sadece ve sadece bir kişi ele geçirebildi" ise, o bir kişinin haberci ayrıcalığı devam edip gidecek tabii ki.

Ve yazıp çizdiği kitlesel gazeteler de *(editöre not: anaakım medya mı deniyor yoksa buna, doğrusunu yazsana)* onunla birlikte.

Bu gazetelerin mecrası matbaa olmaz da internet olur, kime ne?

Nerede olursa olsun, yakalanıvereceksiniz o haberin cazibesine siz yine...

Gazetecilik öldü diye yana yıkıla laf atmaya devam edecek bize birileri. Mesleğin itibarı bitmiş, internet çıkmış, içi geçmiş,

en az güven duyulan meslekmiş falan filan, eleştiri diye aynı sakızları çiğneyip duracaklar sürekli.

Değişimi onlar değil, biz görüyoruz halbuki.

Geleceği de...

Gazeteciliğin geleceğini de. Geleceğin gazeteciliğini de.

Yılmaz değişim savaşçıları, değişim neferleri, değişimin gazetecileri.

Sol jargona mı kaydık şimdi? Olsun, kayalım. Kulislerden kilometrelerce uzakta bu kafayla devam ederlerse, ileride sol gazetecilik diye bir şey olmayacak ki? Onu da biz yapacağız, biz yazacağız tabii ki.

Mesleğin duayeni aksaçlı bir ağabeyimiz şöyle söylemişti:

"Enseyi karartmayın."

Karartmayın e mi?

(editöre not: çakralarım kapalı bugün, tüm makaleyi şöyle baştan sona bir gözden geçirsene. çakrana da çaktırma ha!)

Bize de Rtük efendim, bize de kütük...



"Bu arada, nuh'un gelinlerinden biri, ham'ın karısı bir kazada boğulmuştu. Önceden söylediğimizin ya da ima ettiğimizin tersine, gemide, gemici olarak değil ama temizlikçi personel olarak el emeğine büyük ihtiyaç vardı. Binlerce demesek de yüzlerce hayvan - ki çoğu büyük boyda - geminin ambarlarını tamamen doldurmuştu ve hepsi de birbiriyle yarışırcasına çiş ve kaka yapıyordu. Bütün bunları temizlemek, yıkamak ve her gün tonlarca dışkıyı taşımak dört kadın için çok güç bir sınavdı; zavallılar bu işten tükenmiş bir halde çıktıklarından, öncelikle fiziksel bir sınavdı, ama aynı zamanda tene işleyen bu dayanılmaz bok ve sidik kokusu yüzünden duyumsal bir sınavdı. Yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı, geminin kasırgadan beşik gibi sallandığı ve hayvanların itişip kakıştığı o fırtına günlerinden birinde, ham'ın karısı, pislik içindeki yerde kayarak bir filin ayakları altında ezilmişti. Onu olduğu gibi, kan içinde, dışkıyla kirlenmiş haliyle, onursuz ve haysiyetsiz zavallı bir insan kalıntısı şeklinde denize attılar. Denize atmadan önce neden yıkamadınız, diye sordu kabil ve nuh cevap verdi, Yıkanacak suyu çok olacak."

*Jose Saramago, **Kabil**, s. 140, çev. Işık Ergüden, Kırmızı Kedi, 2011*

"Hiç kıç yalamazdı. Namuslu olduğundan değil. Yanlış kıçı yalarım korkusundan."

*Moris Farhi, **Yabanda Yolculuk***

Uyandım yine bak. Uyandım yine aynı bok. Tıkanmış durumdayım. Yitmiş, bitmiş. Her açıdan tıkalı. Tuvalete de gitmeyeceğim mesela. Biliyorum, çıkmayacak hiçbir şey. Tıkalı, bitik, fantuş, kabız.

Buluşmayacağım da lağım faremle. Yazmayacağım yeni bir makale. Okuyacağım sadece. Belki açılırım diye. Yiyit'i okuyacağım mesela. Sansür isteyebilen cesaretini. Bize de sansür kurulu lazım demesini. Tıkanıklıklarımı aşmak için böyle radikal müdahalelere ihtiyacım var belki de.

Aylardan Eylül, yıllardan iki bin on iks. Tepedekinden RTÜK tipi sansür kurulu isteyen bir gazeteci tipi türedi. Çok yiyit, meyt, düyüst bir insan kendisi. Tıkanan aklıma yeni bir cansuyu, tıkanan yazılarıma yeni bir poh suyu verdi.

Okudum, ettim, yalama gücünü fark ettim, makalesi yalap şulap düştü hemen aklıma, yazıverdim işte:

RTÜK isterük

Yazarım efendim, yalarım. Af buyurun, terso bir yerinizi, kitsch'inizi, kitchenette'inizi, ezop dilinizi yalarım. Bu esnada lütuf gösterir de çıkarırsanız pochunuzu, lütfeder ve bize bahşederseniz onun eşsiz dokusunu, pochunuzdaki boncuğu yalarım.

Bulurum efendim. Tüm boncukları bulurum. Mavileri kolay, onu herkes bulur, Ertush bile... ben kahverengi ve siyah olanlarını, pochtan görünmez olanlarını bulurum.

Simsiyah çizgiler mi çekeceksiniz insanların ağzına, beynine, kalemine, klavyesine, ezcümle münasip yerlerine; baskıyı, basıncı, sansürü mü artıracaksınız biraz daha; siz zahmet etmeyin efendim, ben bulur, çıkarır, artırır, yayarım. Kimini yayınlar, kimini kapatırım. Yalarım...

Yazarım efendim, yalarım. Siz uzak bir yerlere gidip de evinize geri döndüğünüzde motorunuz durmasın diye, akünüzün kutup başlarını yalarım. Ne kadar baş varsa hepsini hem de. Ayaklar baş olacak değil ya, tüm başlarını, en başlarını, baş başlarını, başa baş olanlarını, baş başa kalanlarını, boşlarını ve

bakanlarını, boş boş bakanlarını, başıboş bakanlarını, boş boş bakakalanlarını, boşu bokuna bakanlarını, boşu boşuna bakan olanlarını ve bol bol ve bambaşka kokanlarını yalarım. Ve hepsini birden, birbiri ardına, peşi sıra, peş peşe, üst üste, alt alta, yan yana, yana yıkıla, yalap şalap, şılap şulop yalarım...

Tiksinmem efendim, niye tiksineyim? Sevinirim, gönenirim, hiç erinmem gerim gerim gerinirim, yaladıkça da geğiririm. Hep demişimdir, ben hazım sorunu nedir bilmez biriyim. Başkaları çeksin efendim, ben neden çekeyim; hazmedemiyorlar sizin geldiğiniz yeri, hazmedemiyorlar benim geldiğim yeri, hazmedemiyorlar bizim gibilerin ve ülkemizin geldiği yeri, ben hiç hazımsızlık çekmezim, iki ileri bir geri, üç aşağı beş yukarı, bir sağdan bir soldan, yandan yandan yalayıveririm.

Hazımsızlık yok dediysem, haz da yok demedim ya. Yoooo, haz alırım mutlaka. Hem de çok alırım. Bundan büyük haz mı olur efendim? Ağzımdan salyalar akıta akıta haz almayı, ben en çok yalarken yaşarım. Ön yıkama raconu değildir benim için yalama, bir varoluş biçimi, yaşama sevinci ve de sebebi, nasıl diyorlar Fransızlar, şu bize Fransız kalanlar, hah, "raison d-etre" efendim.

Yalaya yalaya yalama olmuş derler benim için. Desinler efendim. Neler demediler ki, *joe le taxili*, cilalı, kıvırtmalı, yandan çarklı, yanar döner, çanak yalayıcı, folloş, molloş ne deseler boş. Sevsinler. Sevsinler gerçekten. Ay sevsinler. Ama ne olur siz de sevin. Sevin beni efendim, lütfen sevin. Yeter ki hep sevin, yeter ki hep sevilin, hep sevinin, ben de hep ama hep yalayıvereyim.

Yakarım efendim, Bizans'ı da yakarım!.. Pardon, bunun zamanlamasını biraz yanlış yaptım...

Şimdi, bu sevmeyenleri, sevmeyip de laf edenleri, laf edip de köşe möşe edinenleri, geyeye falan olabilenlerini, bu medyadan bir güzel temizlemeli, değil mi efendim?

Yani şimdi bunların patronları tutup ihale falan kaparken, bunlar da efendim, ona buna tetikçilik yaparken iyiydi değil mi? Özgür basın falan ayağına bırakacaklar mı hâlâ o götlere, af edersiniz efendim o tiplere demek istedim, o köşeleri yani? Biz bel altı vurup dururken böyle aşağıdan, biraz baskı maskı yapsanız siz de yukarıdan, o köşelerde o tipler oturduğu sürece bir daha ihale sana naaaaş falan deseniz, taraf olmayan bitaraf, bertaraf falan, ha, nasıl olur şimdi efendim?

Siz böyle yukarıdan tiktok yaparken, ben de böyle onlara aşağıdan, tabii yalarken bir taraftan sizi yandan yandan, böyle şılap şılop yani, bir taraftan da bassam onlara kalayı da şöyle aşağıdan falan, sizi yine yalayaraktan, bize de böyle biraz sansür, olmadı otosansür yani bir kurul gerek hani diyerekten, mesela televizyonlarda rütük var ya efendim, ne de güzel düşündünüz, ne de güzel geliştirdiniz siz o rütüğü efendim, hoop aynısından böyle bir tane de basına mesela efendim, tıpkı rütük gibi ama onun radyo üroloji televizyon falan değil de böyle basın gazete katı atık falan olanı gibi, aynı rütük ama yalayınca ben onu böyle şişirir kütük gibi yaparım ya hani, halı adına da kütük desek, ben böyle aşağıdan yazaraktan, yandan yalayaraktan, size ve tüm değerli büyüklerimize icabında yalvararaktan, her türlü yardıraraktan, ha efendim?

Hadi gelin efendim, hep beraber, bembeyaz bir sayfa açalım şimdi, tabula rasa da olur dilimiz yetişiyorsa. Benim dilim biliyorsunuz zaten şapır şupur her şeye yetişir, ortasına da simsiyah bir çizgi çekelim sonra bu tabulalı, tabu mudur, tapu mudur nedir, işte o şeyin. Biz derken, biz çekelim derken, siz sakın yorulmayın efendim, ben bir yerlerinizi yalar iken bir yandan, sonra da yandan yandan çektirerekten onu da çekerim diğer yandan, tapularım icabında tüm buraları, tabu da koyarım dokunmaya kalkışanlara, böyle bembeyaz bir sayfanın ortasına simsiyah bir çizgi gibi ha, onu demekteyim.

Sonra da o siyah çizgiyi böyle büyütüp büyütüp kocaman rütük gibi, yani kütük gibi yapmak için yalaya yalaya her tarafa yetecek büyüklükte, ha efendim?

Hani bu sansürü resimlerken karikatür müdür nedir kullanıyorlar ya, internet sansürü falan diyorlar ya efendim. Siyah siyah bantlar falan. Neymiş, o site yasakmış, bu yasakmış falan filan da ağızlarına siyah bir bant, yok kollarına, göğüslerine, yakalarına, oralarına buralarına kara kurdela falan çekiyorlar ya hani efendim. İşte ben o bandın, yapışkan kısmını şöyle bir yalayaraktan efendim, tıpkı şu eski petete pulları gibi efendim, hani kim olursa olsun iktidarı da yalıyorum ya onun gibi, yalaya yalaya bir güzel kıvamına getirirken, merak etmeyin size de yalatmam efendim, bizzat ben kendim, şahsım olarak yalayaraktan sonra bunu şaaaak diye böyle ağızlarına efendim, hiçbir şey yalamaya yalamaya kurumuş ağızlarına, hem kuru olduğu için yapıştırmak da kolay olduğundan kolayca yapıştıraraktan bir güzel sustursam diyorum ha, efendim?

Ben bunu şimdi köşe yazısı şeklinde, meslektaş tepkisi falan da umurumda olmadan, bizzat kampanya adıyla icabında, "bize de rütük, bize de kütük" diyerekten, koca koca puntolarla yazıp efendim, sonra böyle mektup pulu gibi yalayıp bir size göndersem, önce siz şöyle bir onaylama mekanizması olaraktan, sansür mü, otosansür mü her neyse onun başlangıcı gibi yaparaktan, ben de yalayaraktan meseleyi daha da büyütüp böyle kütük gibi yapmak için, ha efendim?

Dedim ya, dediğimi yaparım, yazarım, yalarım efendim. Af buyurun, katı atık ürettiğiniz bir yerlerinizi yalarım. Bu esnada lütuf gösterir de çıkarırsanız pochunuzu, lütfeder ve bize bahşederseniz onun eşsiz dokusunu, pochunuzdaki boncuğu yalarım.

Saçlarım da böyle joe le taxi, tam da sizin atıklarınızı, artıklarınızı, anlık bırakıtlarınızı kondurup boncuk aramam için

yaratılmış sanki! Böyle kafama yapsanız da ben ayıklasam, baksam, tutsam, yalasam efendim ha, öyle değil mi? Jeu le plus efendim je, jeu, jeux, Fransızca'ya da Fransız kaldığımdan, bunu ben böyle bir oyun gibi sürdürerekten, kafama da sürdürerekten, kıvamını da ayarlasam, hem bilirsiniz bu işlerde miktardan, yoğunluktan, uzunluktan, genişlikten, en genel anlamı ile kemiyetten çok keyfiyet ve bittabi kıvam önemlidir, ha, değil midir efendim?

Malumunuz efendim, hep böyle domuz yalamış gibi, olmadı boğa yalamış gibi, keçi mi desem, malak mı, hani hep onlardan biri yalamış gibi ya kafam. Küçükbaş ya da büyükbaş olsun, onlar beni böyle yalarken efendim, ben de her tür başı, küçük olsun, büyük olsun, baş başlarını, başa baş olanlarını, baş başa kalanlarını, boşlarını ve bakanlarını, boş boş bakanlarını, başı boş bakanlarını, boş boş bakakalanlarını, boşu bokuna bakanlarını, boşu boşuna bakan olanlarını ve bol bol ve bambaşka falan ya hani, neyse efendim en iyisi daha da uzatmayayım, uzatın da yalayıvereyim...

(editöre not: yazının sonuna, şu filmlerin sonunda altyazısı geçen notlara benzer bir ikaz notu düş bence. hani burada anlatılanların gerçek kişi ve olaylarla bir alakası yoktur, benzerlikler tesadüfidir falan filan. rastlantısal yani. rastlantılarda da bir zorunluluk tadı vardır tabii... bunu yazma!)

Benim adım Reha,
haber değil efekt lazım bana!



"De Caus, Paris'in temizlenmesi için Fransa kralının yaptığı çağrıyı kabul etmişti. Sadece ön yüzeylerin temizliği değil, Malraux gibi değildi o. O zamanlar Paris'te gerçek anlamda bir lağım ağı yoktu. Toprağın yüzeyindeki kanallarla hakkında çok az şey bilinen yeraltı borularından oluşuyordu. Eski Romalılar, Cumhuriyet döneminden başlayarak Cloaca Maxima hakkında her şeyi biliyorlardı, ama bin beş yüz yıl sonra Paris'te hiç kimse bastığı yerin altında ne olup bittiğini bilmiyordu. De Caus, kralın çağrısını bunu öğrenmek için kabul etti. Öğrenmek istediği neydi? De Caus'tan sonra Colbert boruları temizlemek için – bu bir bahaneydi – mahkumları yeraltına indirdi, ama onlar dışkı içinde yüzmeye başladılar. Seine nehrine dek akıntıyı izlediler, sonra bir gemiye binip uzaklaştılar; dayanılmaz bir çirkef kokusuna bulanmış, üstlerine sinekler üşüşmüş bu korkunç yaratıklarla karşılaşmayı kimse göze alamadı çünkü... Bunun üzerine Colbert, boruların Seine'e açıldığı çeşitli yerlere jandarmalar dikti, mahkumlar geçitlerin içinde öldüler. Paris'te üç yüz yılda ancak üç kilometrelik lağım borusu yapılabildi. Ama on sekizinci yüzyılda yirmi altı kilometrelik boru döşendi, tam devrimin eşiğinde. Bu size bir şey demiyor mu?.. Yeni insanlar iktidara geliyordu. Bu insanlar kendilerinden öncekilerin bilmedikleri bir şey biliyorlardı. Napolyon yeraltına bölük bölük insan gönderdi; karanlıkta başkentin molozları arasında ilerlediler. O sıralarda yerin altına çalışmayı göze alanlar birçok şeyler buldular. Yüzükler, altınlar, gerdanlıklar, takılar, o geçitlerin içine kimbilir başka neler düştüyse. Kimileri yüreklilik gösterip bulduklarını yuttular, sonra müshil alıp onları çıkardılar; böylece zengin oldular."

*Umberto Eco, **Foucault Sarkacı**, s. 342-343, çev. Şadan Karadeniz, Can Yayınları, 14. Basım, Mayıs 2010*

> "Kutsal kitaplar kıyamet habercisi felaketleri anlatırken insanların üstüne taş yağacağından bahsederler. Ateş topları düşeceğinden... Kızgın dumanların her yanı dağlayacağından, daha nicelerinden. Ahlaksızlığın görülmemiş katlara yükseleceğinden, vicdanların betonlaşacağından... Ancak bok yağacağını öngörmezler. Kutsal kitaplar inerken çağdaş medya çıkmamıştı çünkü."
>
> *Kaan Arslanoğlu, **Bok yağıyor üstümüze!**, 05.02.2010 tarihli soL Haber portalı köşe yazısı*

Müzik diye cıstak cıstak cıstıkı cıstak seslerin ortalığa saçıldığı, bamgüm gümbam damdamdidam dimdadam desibellerin patır patır patladığı, maskeli ve vıcık vıcık bir balonun tam ortasında, viyak viyak inleyen siren sesleriyle uyanıyorum... Maskem düşecek mi acaba korkusu sarmış aklımı, tir tir titriyorum; endişeyle bekleşenlerin tüm ünlemleri, vahvahlar ve eyvahlar var çevremdeki yüzlerde. Bitiyor rüya ve uyku, başlıyor gerçek gürültü.

Şangıııır diye bir ses işitiliyor gecenin içinde. Üstüne de, hiç sürpriz değil, şunguuur sesi hemen peşinde. İniyor aşağıya cam çerçeve! Patır kütür, şırrraaaak, al sana alçaaaak diye ciyak ciyak bir haber patlatmaya kalkıyorum. Rüyalarımızı televizyona, televizyon görüntülerini rüyamıza aktaran hayat denen çilenin yine tam ortasındayım. Bir an önce özüme dönmeli, işimi yapmalıyım.

İlk işim malum, fazlalıklardan arınmalıyım. Ihhhhhhhhhh! Mıhhhhhhhhhhhh! Caaaaaart! Cuuuuuurt! Cıırt,cıırt, ciyrt, plop plop plop plop plop!

Fazlalıklardan arınmak mı? Olur mu hiç öyle; bendeniz, her nerede yaşıyor, yaşanıyor ya da yaşatılıyorsam... arınılamayan, arındırılamayan bir fazlalığım!.. Suratınıza ünlemler fırlatır, efektler patlatırım. Benim adım Reha, haber değil efekt lazım bana!

Çat çat çat diye kapınızı çalar, tok, tok, tok diye tokmağınıza vurur, zırrr, zırrrr zırrr zillerinize basarım, davetli ya da davetsiz her akşam şakkaadanak evinize dalarım.

Dalarım, dayılanırım... dan, dan, dan, dan, dan... ayağınıza sıkar; dun, dun, dun, dun... kafanıza boşaltırım.

Bu kadar sese ve gürültüye rağmen, beyninizi ve bedeninizi bu denli iğfal etmeme rağmen, ruhunuz bile duymaz; size her akşam uykudan önceki uykunuzu yaşatırım.

Zzzzzzzzzzz diye sızarken siz, kapanırken gerçeklere bilinciniz, ben –ve tabii ki, pek kıymetli efekt yakalama ekibim– hiç durmaz, daldan dala atlar, sürekli anlatırım.

Canım farem, lağım farem benim, minik kuşum, vik vik vik ötüp durma öyle bokların içinde, dilersen gel cak cak cak birlikte anlatalım herkese:

"İlk sorum şu olacak size Sayın Reha; peki ya bebek ne oldu?"

"Evet, Harika Avcı kürtaj olduğunda böyle 'sordumdu'."

"Sanırım, hem mantığı hem Türkçe'si yanlış olmuştu."

"Olsundu, bebek çığlıklarıyla acılı doğum seslerinin arkadan işitildiği cıvık cıvık, vıcık vıcık bir söyleşi eşliğinde efekti yakalar ve anaları ağlatıp ana etkiyi sağlarken, yıllarca böyle böyle haberler koydum durdumdu."

"Böyle sesler, ağlamalar ve koyup durmalarla vatandaştaki vurdumduymazlık kayıp mı olduydu; böyle koyup koyup durmak, ahlaka da aykırı mı olduydu?"

"Bak gülüm, sana da bulaştı, o oldu, oh oldu!"

"Peki aga, bu kadar gürültü patırtı, olmadı şok, şok, şok uyarısı şart mıdır, canlı, capcanlı bir yayının ortasında, ha?"

"Benim adım Reha, anlam değil, gürültü lâzım bana."

"Bu kadar şok etkisi, şokun kendisini bitirmez mi, her şeye şok dersen, gerçek bir şok hissedilemez hale gelmez mi?"

"Özetledin sanki felsefemi."

"Amaç eleştirmekti."

"İki kere özetledin şimdi."

"Niye ki?"

"Birincisi, eleştiri de efekt haline getirilmeli. İkincisi, ana amaç uyarınca, her şeyi gürültüye getirip kendini ve hükmedenleri koruyabilmeli. Efektler, gürültü, eleştiri ve şok etkisi öyle bir seçilmeli ki, ne dendiğinden bağımsız olarak, haberci ve onun ekran karşısındaki aksi, nam-ı diğer izleyici, haklı çıkabilmeli yani!"

"Halksın sen, haklısın tabii ki; ilk gün söyleyeceğini yumurtladıktan sonra, ertesi gün yapmazsın da pek haber takibi!"

"Ne takibi, haberci dediğin halk gibi haklı ve sadece günü yaşayan biri, halkın sesi, nefesi, efekti!"

"Ve her şeye kılıf uyduran oynaklığı ve esnekliğiyle ve de objektiflik hikayesiyle çevresine mükemmel bir eleştirilemezlik halesi örebilmeli..."

"Evet, o en iyisi."

" Nasıl oluşturuyorsun bu zırhı, nerenden çıkarıyorsun bütün bu zırıltıy abi; nasıl sağlıyorsun bu entegrasyonu, bu şekli şemali?"

"Bak haci, Hürriyet gazetesinin sayfalarını çevirir gibi yapacaksın bülteni, ekstradan kağıt değil de görüntü... ve de ses, yani gazetenin efektli hali. Ana akım medyasın sen, milletin suyuna gidecek, sırtını sıvazlayıp kaşıyacaksın, görmek istedikleriyle görmek zorunda olduklarını bitiştirip sıvayacaksın, vatandaş gazetesinin sayfalarını nasıl çevirirse, sen de hiçbirini atlamayacaksın. Var mı gerek eklemeye; kamuoyu hassasiyeti ayağına aptallaştıracaksın."

"Biraz açar mısınız üstadım?"

"Ne var yahu sayfaları açmakta! İlk sayfada ne var, bir adet siyasi manşet, devletin zirvesinden şok şok şok bir görüşme patlatılacak. Başbakanlık konutunun basamaklarında telaşlı adımlar, bakanlar kurulunda verilen toplu fotoğraflar, genelkurmaydan çıkan mağrur subaylar, bir, iki ef on altı yahut tank görüntüsü,

makam araçlarının frenleri ve spikerin 'devletin zirvesi, devletin zirvesi, devletin zirvesiiii' diye çığırıp duran sesi. İlk haberdir, siyasidir, vatandaşın aklını karıştırabilir, rap rap rap efektlerinin eşliğinde çok da uzatılmaması gerekir. Üst manşetten kopup gelen bir ikinci haber, yahut gazetelerin sayfa sıralamasıyla bakıldıkta, ikinci sayfadan magazinel bir patlama, şok bir ayrılık kararı mesela, skandal bir beraberlik de olur icabında, vatandaşın kafasına çak çak çak çak diye çakılacak sonuçta. En kolayı üçüncü sayfa yahut üçüncü haber, silahlar patlayacak, cesetler yere serilecek, bir adliyeye, bir kan gölüne dönüşen olay yerine, hiç olmadı, trafik keşmekeşine gidilecek. Nereye gidersen git, sürekli sirenler ötecek, vatandaş feryat figan edecek, dış ses ya da arka plandaki perfore hönkürüp ortalığı inletecek. Neyin, neden olduğu hiçbir zaman bilinmeyecek. 'Haberin teşkil etmemesi' derdi eskiler, gülünüp geçilecek. Gürültünün ortasında 'duygusal bir slow parça'ya, üçüncünün devamına ya da dördüncüye geldi sıra. Ölen yavrusu için ağlayan bir ana, içini çekip bir köşeye oturan çaresiz baba, çıplak ayaklı kardeşler, manidar bir müzik eşliğinde, iç çekmeler, iç çekmeler, iç çekmeler... Görüntülerin boğuntusunun ardından stüdyo horultusuna geldi sıra; al sana, al sana, al sana, mümkünse, canlı yayına konuk çağırıp toplu ağlama seansı düzenlenecek! Mümkün değilse, bir sonraki haberden konuk devşirilecek, yani, ünlüler, celebrity'ler, gudubetler, frirkikler falan canlı yayında belirecek. Sen de en başta harika bir şekilde sordundu, Harika'nın çocuğuna ne olduydu? Hastane görüntüleri, yeni doğan bebek çığlıkları eşliğinde – ağlamaklı Harika stüdyoda, kameraların takibinde – efekt dediğin hiç ihmal edilmeyecek bir şekilde. Uçuk kopuk soruların ve zırıl zırıl yanıtların akabinde, konuk kibarca dehlenecek ve çiling çılong, çiling çılong bozuk para sesleri eşliğinde çok kısa bir ekonomi haberi gelecek. Borsa düştü, döviz yükseldi. Dikkaaat, bülten bitiyor, en sona upuzun bir sağlık haberi, mümkünse ciltle ilgili yahut yepyeni bir beslen-

me rejimi, incelen bedenler yahut uzun yaşamak için kıçlarına yosun sürenler, işte öyle bir şeyler. Biraz daha süre varsa, arka sayfa güzeli yerine cıstak cıstak moda, Paris baharı, Londra yazı ama illa ki mayo ya da iç çamaşırı, olmadı bir magazin haberi daha girebilir buraya, kanalın popüler dizisiyle ilgili yeni bir duyuru mesela. Biraz 'ciddi' bir kanalsa ve hâlâ boşluk kaldıysa, uluslararası ajanslardan her gün bir tane gelen, meleyen, inleyen, anıran bir hayvan haberi tamamlayabilir bülteni. Ve uzuuuun bir reklam arasından sonra gooool sesleri eşliğinde, hönküre hönküre bağlanabiliriz futbol alemine."

"Hiç fena değil be! Peki, vatandaşların önemli bir bölümü, gazeteyi spor sayfasından okumaya başlamaz mı haci?"

"Spor değil, futbol o, neyse, karıştırma şimdi. Spor bülteniyle başlayan bülten devrimini ileride yapabiliriz belki. Onlar için ayrı kanallar, ayrı bültenler, sürekli yayınlar var şimdi. Tıpkı ayrı gazetelerin de olması gibi. O sayfaları efektle çevirme işi de, onların becerisi."

"Peki ya ciddi takılan binde altı nokta altı."

"Bu oranı nasıl hesapladın bilemedimdi ama onlara da, örneğin Cumhuriyet'in sayfalarını çevirir gibi, kendi alemlerinde efektli bülten sunmayı becerebilmeli."

"Hesabım, damga vergisine dayanmakta idi. Sendeki hesap, referans, model ya da kerteriz ise tümüyle aptallaştırma ve popüler gazeteler, değil mi?"

"Öyle ama efekti en tepeye yerleştirdikten kelli..."

"O kadar çok kafamıza çaktın ki, onu anladık; peki, bu efekt dediğin, bu haber akışı olarak anlattığın, iletişim uzmanı Noam Chomsky'nin belirttiği 'filtreler'e de dahil olabilir mi abi?"

"Ne filtresi, ne eleği, neyi anladın aga; takacam şimdi sana. Tıkacım oğlum ben, T-I-K-A-Ç!!! Bildiğin tıkaç, kör tapa, bunu anlamadın mı hâlâ? Filtre, elek, chomsky, bellek falan bunlar çok eskilerde kaldı usta! Tıkaç var artık, Reha var, efekt var..."

"Peki, gürültüyle boğduğun bu dünyaya, kör tapayla tıkadığın bu insan aklına, bir güzelleme, bir makale yazılacak olursa sayın Reha?"

"Hooooopdediks, makale, ciddi işe girer, vatandaş okumaz ve haliyle dinlemez, zaplar geçer, yine de 'anchorman' dediğin kişi, ego tatmini için, 'fikir' de üretebildiğini göstermek için seslendirebilir belki bir şeyler."

"Öylesine değil de, gerçekten 'fikir' lazım olunca peki?"

"Sen varsın ya, bir sürü köşe yazarı var ya haci! Önerin bir şeyler hadi!"

"En başta televizyon devrimi ve enkırmenlik vurgusu tabii ki. Özalcı tarafından ortaya karışık verilebilir ilk cümleleri. Devrim derken, sürekliliği vurgulamak, her fırsatı bulduğunda da sola, sosyalizme sokuşturmak Allahın emri. Sonra da entelektüel, elitist, seçkinci, cırt, pırt medya eleştirmenlerine dokundura dokundura, senin ve yarattığın eşsiz tarzın, en hakiki öz devrimci ve de dolayısıyla gayet halkçı bir şey olduğunu ispatlayan bir bakış açısıyla çocukluğumuzdan günümüze uzanan gürültülere, seslere, efektlere falan girmek gerek. Arada, entel, dantel tayfasıyla da aynı telden çalabildiğini gösterebilecek bir referans, mesela küçük bir Thomas Bernhard hatırlatması, üstüne boş laf salatası, gerçeklerin üstünün cici laflarla, tumturaklı söyleyişlerle, neden oraya yerleştiği bilinmeyen ama yazıya şekil veren süslerle kapatılması."

"Demek yazıda da, yazarlıkta da gürültüye getirmek, efektle boğmak esas haline geldi ha!"

"Yaaa, ne sandındı, her nerede yaratıyor ya da yaratılıyorsan, biz seni yarattıysak, sen de bizi yarattın aga! Ne demişler, bok boku illa ki bulurmuş helada."

O halde makalesi de gelsin en sonunda helada:

Tekrarlı ve ısrarlı Reha devrimi

Televizyon devrimini yeniden idrak ediyorum bugünlerde.

Siyah beyaz kapalı dünyamızı birden bire renklendirip açan Özalcı büyük devrimin sürekliliğini yaşıyorum belki de.

Tekrarlıyorum, sürekliliği yaşıyorum

Evet, tekrarlıyorum, sürekliliği yaşıyorum.

Tekrarlıyor ve bir kez daha vurguluyorum, sürekliliği yaşıyorum ve yaşıyoruz birlikte.

Lev Davidovich Bronstein – hani şu entel dantel solcu tayfasının Trotsky diye bildiği, dilini nasıl döndüreceğini bilemediği için de Troçki diyiverdiği, lakin asla gerçek ismini bilemediği Rus büyüğü canıım! – şu meşhuuuur "sürekli devrim" tezinin mucidi.

İşte o tezinin buralara varacağını bilseydi, mezarında ters dönüp uzaktan kumandaya elini uzatır, kanallar arasında zaplar durur, tam saati geldiğinde de Reha'ya çakılır kalırdı herhalde. *(editöre not: sen eski troçkist miydin yoksa, sakın ha, yok hakaret var, yok durduk yere malumatfuruşluk diye kaldırayım demeye kalkma!)*

Boşverelim "trotskaytistleri" şimdi, rengârenk dünyamızın yeni efendisine, "anchorman"lik kavramını bizim kanalla birlikte, şovla birlikte ülkemize getiren büyük haberci ve bilici Reha'ya bakalım hep birlikte.

Evet, o bir bilici. Geleceği günümüze getiren biri.

Evet, bir haberci. Tekrar ede ede, belletiyor her birimize bildiklerini. Bildiklerimizi. Haberleri!

Kızıyor ona kimileri. Kızıyorlar, yirmi ya da otuz saniyelik bir görüntünün onlarca kez tekrar etmesine ve üst perdeden çınlayan seslere.

Bilmiyorlar ki, o görüntü akışı, bir tekrar değil, algılarımızı belirleyen bir vurgulamadır. O gürültü patırtı, hayatın ta kendisi, sokağın anlamıdır. Hayatın esrarı ve ısrarıdır. *(editöre not: nasıl da şiirsel, nasıl da zengin bir kafiye ama, ha?)*

Oturmuşlar fildişi kulelelerine, ahkâm kesiyorlar sürekli.

Madem öyle, anlatalım onların diliyle.

Thomas Bernhard okudunuz mu siz hiç sayın "eleştirmen"ler? Solcu geçinen pek sayın entel, danteller?

Yineleme ve ısrarın, algılama, öğrenme, belleme sürecindeki anlamını düşündünüz mü hiç sayın burnubüyükler?

Corç Politzeriniz varken vaktiniz yok değil mi Bernhard okumaya, bu meselelere kafa yormaya, ha!

Peki, siz hiç bebek büyüttünüz mü? Dünyayı yeni yeni kavrayan bir akla hizmet ettiniz mi sayın çokbilmişler?

Nerdeeee? Vaktiniz yoktur sizin öyle aganigi ve de agucukgugucuk işlerine!

Hadi, doğrulun yerinizden şimdi de, dinleyin televizyon ekranından gelen Thomas Bernhard ve bebek seslerini.

Dünyayı bize yeniden kavratıyor Reha.

Bebekleriyiz onun, büyütüyor bizi.

En çok neye duyarlıdır bebekler bilir misiniz?

Sese!

Yıllarca slogan atmaktan, ajitasyon, propaganda yapmaktan duyamadığınız, içi boz analizler yumurtlamaktan kulak kabartamadığınız hayatın gerçek seslerine.

Sirenler, düdükler, kornalar, çığlar, çığlıklar, fısıltılar, kahkahalar, ağlamalar, patlamalar, lavlar, "love"lar, aldatmalar, ihtiraslar, fiskoslar, skandallar, silahlar, bombalar, uçaklar, çatırtılar, yaralanmalar, ölümler, doğumlar, sokaklar, sokaklar, sokaklar...

Sapına kadar hakikattir bunlar.

Siz kendi miniminnacık kapalı dünyanızda böcek gibi kıvranıp durun daha. Devinin habire kendi kabuğunuzun içinde. Reha her gece tüm canlılığı ve renkleriyle, efektleriyle be gülüm efektleriyle, sokağı ve hayatı getirecek evlerimize.

Tekrar ve tekrar: Her nerede yaşıyor ve yaşatılıyorsan Türkiye...

DENİZLER, MAHİRLER, EZBERLER...



"Baktılar ki, sosyalizmi başka türlü önleyemeyecekler, kendileri sosyalist olup sosyalizmi de bombok edecekler..."

Aziz Nesin

"Öyle fedakârca eylemler gördüm ki sevinçten gözyaşları döktüm. Herhangi bir şeyin bedeli olmasalar bile, bunlar güzel şeyler diye düşündüm. Bunlar, dünya denen şu dışkı yığınının üzerine düşen saf güneş ışınları."

*Fernando Pessoa, **Pessoa Pessoa'yı Anlatıyor**, s. 33, çev. Işık Ergüden, Kırmızı Kedi, 2012*

İçimi... tüm hatları ve çıplaklığıyla içimi... organları ve arzularıyla, en temel güdüleri ve kıvrımlarıyla, bastırılmışlıklarından arınmış tüm patavatsızlığıyla içimi... içimin de içini gördüğüm bir rüyadan daha uyanıyorum. Oh be, sadece geceleri bu diyorum. Şükür, sadece rüyalarda. Şimdi dışarının vakti, şimdi haberlerin, şimdi yalanların...

İçimizi görmeden, göstermeden yaşıyoruz harbiden. Duyurmadan, çaktırmadan, belli etmeden. Gerçek düşüncelere, duygulara, çırılçıplak hislere hiç girmeyelim en iyisi.

İçimizden çıkan türlü ifrazatı, alerjilerimizi, alerjik lekelerimizi, sırtımızdaki sivilceyi, burnumuzdaki sümüğü, belimizdeki ağrıyı, aklımızdaki sancıyı, donumuzdaki lekeyi... onları da kendimizce uzaklaştırıyor, "başkası"na yakalanmadan yok ediyoruz, öyle değil mi?..

Makyaj manyağı, samimiyetsiz bok böcekleriyiz hepimiz. Kendi pisliğini bilen, kendi pisliğinde didişen, dışarıya hiç belli etmeyen bok böcekleri... Üstelik şu yazıtlara, heykellere, piramitlere kazınmış Mısır'daki efsanevi bok böcekleri gibi sahibimizin mezarına güneş falan da götürmekte değiliz!

Ama aklımızda fikirlerle, rüyalardan gerçeğe, içeriden dışarıya doğru kayarak, bok götürebiliriz pekala helaya. Kara denizlerde bir fenerim, ışık çakar, birden uyanıveririm. Sabah sabah zihnim açık, istim üzerindeyim, en iyisi hemen devrimcilere yükleneyim.

Sembollerine devrimcilerin, Denizlere, Mahirlere falan filan, bir güzel giydireyim. Tüneyeyim klozetin üstüne, donumu indireyim:

Ihhhh!.. Ezber biiiir... Bunlar darbecidir.

Ihhhh!.. Ezber ikiiii... Bunlar milliyetçidir.

Ihhhh!.. Ezber üüüüç... Bunlar halkın değerlerinden bîhaberdir. ("Halkın" ile "değerlerinden" arasına gerektiğinde "manevi" eklenebilir. Ancak bu şekilde yalın kullanımı daha da etkilidir.)

Uffff terledim ama bir parça daha geldi işte.

Ihhhh!.. Ezber döööört... Bunlar kemalist ve de stalinist anlamda jakoben olup, üstüne bir de aynı anlamlarda devletçidir.

Ihhhh, bu da son parça çıkıyor sanki. Ezber beeeeş... Bunlar hem kel hem fodul hem de... neydi yahu o kelime, ecnebi bir kelimeydi ama neydi?

Ohhh, bitti gibi... Embesildi... Kıçımı yıkayıp silerken tekerleme söyleyeyim şimdi: Bir ezber bir ezbere ne demiş, berber demiş gel bre beraber demiş, bozalım demiş, ezberleri hey demiş, sıra dağlara...

Eveeet, şimdi bütün bunları, ezberleri bozmak diye kakalayabilmeliyim. Hatta, hepsini birden "diyalektik bir bütünlük yahut etkileşim" içerisinde değerlendirdiğimi söylersem, (hâlâ)

marksist de olabilirim. Üzerine, "diyalektik, çok yönlü etkileşim formülleri bulmak değildir" diye de eklerim! Oldu mu sana post-Marksist!

Tabuları yıkmalıyım ben. Tabudevirenim.

Değerleri var solcuların, sembolleri, kahramanları, kahramanlıkları, hepsi yıkılmalı. Ne dersin canım farem, lağım farem, sen söyle, bunları ne yapmalı, nasıl yapmalı da bölmeli, parçalamalı, yıkmalı, hı?..

"Harika. Nasıl yaparsan yap, bu işin tam da zamanı. 'Bizim çocuklar', 'şarabi eşkiyalar', 'hey gidi günler', 'yaşasın 68'ler' diye zırlayanlar da dökülür ortalığa, yepyeni bir taraflaşma!"

"Evet işte, tabular, tabutlar derken, asıl şu eski devrimci çocukları yazsak diyorum, ha ne dersin? Denizler falan. Hani sık sık anılıyor da, sürpriz bir yazı 5 Mayıs'ta. Darbeciydi bunlar ulan diye dayılanan!"

"Oluuuur. Ne demiş atalarımız yahut üstadlarımız; Denizlere küfret, önce adamdan saysınlar, sonra köşe yazarı yapsınlar seni..."

"Evet, genç kuşaklara kaptırdık hepten o işi. Kütahyalı çocuk, Alçılı hanım falan iyi de gidiyorlar, biz böyle ağır abi gibi kaldık. Olmuyor böyle ha?"

"Sal abi kendini, sal gitsin, Deniz orada, arşın burada, salla gitsin; saldır, saldır, saldır... ortalık inlesin. Sen her zaman gençsin, güzelsin. Her zaman çiçek."

"Efferim, iyi dedin. Peki, nereden başlayabilirim?"

"Kaynak gani gani abi. Anı kitaplarından didikleyebileceğin Denizlerin İzmir'deki genelev ziyaretinden tut, günümüz devrimci gençliğinin giydiği Converse'lere kadar bir sürü zırıltı bulunabilir, hemi de insani!"

"'Şimdiki gençler ve converse'ler' Allah'ın emri de, 'İnsan yönüyle Deniz' işlerine girmeyelim hiç. Bu defaki, direkt tabu devirip bunlar aslen darbecidir deme meselesi. Günün egemen

söylemine yeni ve sürprizli bir gelişmeyle yanaşabilmeli. Yoksa o 'İnsani yönüyle falan filan' mavrasının iyi yedik ekmeğini. Bir insani, bir hayvani; eliptik düşünüyorum sanki."

"Bilmem ben öyle şeyleri, anlatımsal taktikleri, dönemin gereklerini. Benim bildiğim, ne yapıp etmeli, bu simgesel değerleri kirletmeli. Yoksa gerçek birer değer haline gelip duruyorlar böyle, çok tehlikeli..."

"Tamam işte, tam da bu. Önce gençlerin İstiklal'de falan sattıkları, yok yahu, satamadıkları dergilere bakalım. Sonra ilk boku, put mut diye atalım, ardından diğer putlarla birlikte, pisliğimizi sanki bunları temizliyormuşuz, yıkıyormuşuz gibi yayalım."

"Uygundur. Aslı gibidir, onay."

"Günün değerlerine uymayanların putlara tapmaya devam ettiği, en fazla yeni putlar yaratmayı denediği falan filan."

"O zaten klasik be abi. Senin de dediğin gibi; 'Allahın emri.'"

"Sonra da, madde, madde giydireyim işte iyice. Darbeci, milliyetçi, halktan uzak, jakoben ve milli irade şeyleri. Olmayana ergi. Olana yergi. He mi?"

"He abi, he."

"'Yeni bir ahlak öneriyorum' o halde; 'Yalan en büyük erdem olsun.' Buna ne dersin?"

"Ama bu yeni olmaz ki, zaten tedavülde değil mi?"

"Şaka yaptım lan, şaka!"

"Pardon, ahlak meseleleri hep zihnimi bulandırmıştır. Böyle ters türs deyimler falan zorlanırım anlamı açığa çıkarmakta. Misal, sen şimdi elini taşın altına mı koymuş olacaksın bu Deniz'li saldırıyla."

"Yok, dönem, bu dönem. Dönemin gereklerini en iyi şekilde okumuş ve yerine getirmiş olacağım sadece. Hem elimi niye taşın altına koyayım ki kardeşim, acır sonra. Kestane falan da almam

ateşten, naziktir benim ellerim, bakımlıdır, manikürlü, metroseksüel."

"Biliyorum, hiç risk alman gerekmez, taşlarla, kestanelerle hiç işin olmaz, medyadasındır her dönemde, okursun dönemin ruhunu, yanaşırsın büyük iktidara, kaygılanmazsın asla!"

"Haklısın ama çok da angaje olmayacaksın ona, buna. Asker olmayacaksın mesela. Hata yaptık orada. Arada ihtiyat payı bırakacaksın mutlaka. Yoksa, işin bittikten sonra kirazın çekirdeği gibi, haaaaaağk tuuuuuu, diye tükürürler bir kenara."

"Ayağını denk al, dik dur, onurlu, omurgalı ol biraz da diyorlar, oraya kadar uzanmayacaksın ama."

"Hadi canıuım, yapma. Abartma o kadar, hep biliyoruz bunları, geç bir yol, aldırma!"

"Aman dikkat et, geçip giderken oradan buraya, tecessüs kediyi mortlatmasın be abi."

"Bak, alıştın sen de, olur olmadık yerde manasız benzetmeleri yapıştırıvermeye. Timsah var bir de, gözyaşı döküp duran, dikkat et ona da."

"O timsahın sırf gözyaşı olacak değil ya, olur kahkahası da; kendi çocuğunu yedikten sonra, atar onu da Amerika... Ortadoğu'da kırk yıllık beslemelerinden birini – dönem gereği, 'terör tehdidi' gereği – düşürdükten sonra mesela!"

"Hoop, ne oluyor ya?"

"Ne biliyim, Arap baharı falan vurdu galiba kafama, saçmalamaya başladım."

"Uzatmayalım canım, saçma değil, sıçmadır amacım benim."

"Evet, sadece sıça sıça değil de, içinden taşa taşa yazmak, bambaşka bir şey be usta! Sende bile belli oluyor arada sırada."

"Hadi bu kadar dolmuşken, şu darbecilere de öyle yazayım, ne dersin ha?"

Makele gelsin o vakit hemen bu dolduruşla:

Deniz Gezmiş darbeciydi, hepsi öyleydi...

Puta tapar gibi tapıyorlar bunlara. Ne olduğunu, kim olduğunu bilmeden. Okumadan, etmeden... araştırmadan, düşünmeden idolleştiriyorlar.

Sonrası hayalkırıklığı tabii. Hayat kırıklığı...

Sokaklarda görüyorum bazen. Ayaklarında Converse'ler, dillerinde "converse"lerle "contraversial" sözler!..

Evet, görüyorum bazen. Kimsenin okumadığı ve umursamadığı dergilerini yoldan geçenlere satmaya çalışırken. Kapaklarında hâlâ hep aynı darbecilerin resimleri. Evet, darbecilerin. Denizlerin...

Enayi gibi bir de, sol, sosyal, sosyalist, devrim, devrimci, işçi, bilmem ne diye başlayıp demokrasi diye bitirerek isim atmışlar o dergilerinin kapaklarına, başlıklarına, oralarına, buralarına.

Cehalet işte. Bilmezler ki bugün put gibi tapmaya devam ettikleri Denizler, demokrasi falan değil, düpedüz darbe peşindeydi.

Bilmezler ki darbeci albaylarla hep haşır neşirlerdi. Bilmezler ki zinde güçler cırt pırt diye gece gündüz darbelere zemin döşerlerdi.

Hadi gidin, öğrenin şimdi. Hadi gelin, öğrenin de, "Sol Darbe" falan yapın, o sattığınız, ne satması yahu, bir tane bile satamadığınız derginizin adını en iyisi! *(editöre not: çok sertleşip ardıç taraflarına kaymaya başlıyorum bazen, sen yumuşat bu şeyleri, bir sürü mail falan atarlar, çok uğraşmayayım şimdi.)*

Sırf darbeci miydiler peki?

Bilmezler ki, ha Ahmet Mehmet ha Mehmet Ahmet, yurtsever milliyetçilerdi.

Bilmezler ki, halkın manevi değerlerinden bihaberlerdi.

Bilmezler ki, demokrasiden de en az o kadar bihaber, despot birer jakobenlerdi.

Bilmezler ki, bu jakobenlikleri için kemalizmden el alır, Stalin'e varacak kadar ileri giderlerdi. Devletçilerdi.

Bunları söyleyene iyi gözle bakmazlar şimdi. Hepsinin içiçeliğini, diyalektik etkileşimini gösterene ise hiç iyi gözle bakmazlar. Ezberlerine aykırıdır çünkü. Diyalektik onlardan sorulur besbelli.

Günün değerlerini anlamayanlar, değişimlere ayak uyduramayanlar, putlara tapmaya ve onların aslında ne olduğunu görememeye devam eder mutlaka.

Bugün, askeri vesayetin üzerine giden, darbeciliği tümüyle mahkûm eden yeni demokrasi süreciyle birlikte bu ezberler de bir bir ortadan kalkıyor şimdi.

Milli iradeye saygı duyan, onu temsil eden gerçek ve ileri demokrasiyle birlikte, vesayetçi söylemler bir bir tarihin çöp sepetine gömülüyor. *(editöre not: akıllı bıdığım benim, ben bu vesayetli meselede yeni bitme gazeteci çocuklar kadar iyi değilim, tarihin çöp sepeti falan eski şeyler, onlardan birkaç okkalı laf çalıp buralara yapıştırabilirsen hora geçer. oha değil, hora!)*

Daha da gömülecek, daha da gerileyecek. Artık adında "sol" geçenlerin, darbelerle, darbecilikle işinin olmayacağını herkes bilecek.

Onlar ne mi olacak peki, o eski çocuklar, o "şarabi eşkiyalar"?

İyi niyetli çocuklardı belki. Darbeciler tarafından kullanıldıklarını fark etmeden onların yörüngesine girdiler belki. Çok heyecanlıydılar, bugünden yarına her şeyin değişeceğine inandıkları için bazı şeylere körlemesine dalıyor, büyük hatalar yapıyorlardı belki...

Peki, bunların herhangi biri ya da benzeri bir başka "mazeretleri", affettirebilir mi, unutturabilir mi hiç darbeci oldukları gerçeğini?

Unutturamaz tabii ki.

Tarih, hatırlamak, hatırlatmaktır. Diyalektik ise çok yönlü etkileşim formülleri bulmak değil, gerçeği dile getirmektir.

Cesarettir. Denizlerin darbeci olduğu açık gerçeğini, ölüm yıldönümleri olan bir tarihte dile getirebilmektir.

Ey siz sokak satıcıları; bu kirli tarihle hesaplaşmayı beceremeden, putlarınızı devirmeden, tabularınızı yıkmadan, solun adını ağzınıza almayın bir daha en iyisi.

Hadi oradan, hadi!..

(editöre not: koçum benim, bu sürreel finali, bizim hadi'ye de göstersene, hehehe...)

Elbet, cinsellikten de çok iyi anlar hazret



"Güzelliğin yüzeysel yanlarını gösteren Odon de Cluny, bunun gaddar bir çözümlemesini yapmaktadır. Bedenin güzelliği tamamen derinin içindedir. Nitekim eğer insanlar Beotia vaşağı gibi nesnelerin içlerini görebilme yeteneğine sahip olsalardı, kadınları görünce mideleri kalkardı: bu kadının çekiciliği, mide tortusu, kan, vücut sıvısı, safradan başka bir şey değildir. Burun deliklerinin içinde, boğazda, midede saklananları bir düşünün: her yerde pislik... Kusmuk veya gübreye parmağımızın ucuyla bile dokunmaktan iğrenen bizler, bok çuvalını kollarımızın arasına almayı nasıl arzu edebiliriz?"

*Johan Huizinga, **Ortaçağın Günbatımı**, s. 202, çev. Mehmet Ali Kılıçbay, İmge, 1997*

"Geleneklere çok düşkün olan Mancy (Jean Paul Sarte'ın annesi) hâlâ Simone de Beauvoir ile tanışmamıştır. Onun gözünde nikahsız bir çift hâlâ ahlaka karşı bir şeydir. Zavallı Sartre bir örümcek ağına yakalanmış gibidir. Karl Schweitzer'in (Sartre'ın büyükbabası) bilinci pek yerinde değildir. Kızıyla damadının yanında oturmaktadır ve sürekli bakıma ihtiyaç duyar. Bazı şeyleri alınganlık etmesin diye Mancy'den saklamak gerekmektedir. Küçük hesaplar, ikiyüzlülükler gırla gider. Sartre'ın tepkisi de kendine göre olur. Bir gece astım kriziyle uyanır: 'Aile dediğin bok torbası.'"

*Denis Bertholet, **Sartre**, s. 164, çev. Zühre İlkgelen, İthaki, 2009*

Az Fellini üstü bol Tinto Brass, koskoca ve cıscıbıl bir dünyanın memelerine gömülmüş dirimsel bir rüyadan fışkıra fışkıra uyanıyorum. Islağım ve patlağım şimdi. İhtilam mı oldum,

hamamcı mıyım, arzularını anca doyurabilen froydyen bir libido artığı mıyım bilmem ki!

"Basit bir trafik kazası" diyor hayal kırıklığım, "abartma her şeyi, sadece, kamyonu devirdin."

İyi de, kaza sonrası, eziyetli bir tuvalet ziyareti olacak şimdi. Külodu olduğu gibi kaldırır atarın da, karındaki ve kasıktaki sıvışık atmıkları da temizlemeli. Gereksiz ve zevksiz bir iş olmasından gayri, ortalığa bulaşmasın, kokup etmesin diye tuvalet kâğıdına sıyırdığım "pisliği" (pislik mi, hadi be, hayatın ta kendisi!) kubura atıp sifonu çekmem de – bu işi dışkılamadan yaptığım için – ev ahalisini kıllandırabilir belki? ("Dışkılamak" mı, o ne yahu, inek miyim, köpek miyim, laboratuvarda denek miyim; yazar olmak istiyorsan sıçmak diyeceksin kardeşim, sıçmak demeliyim!)

Ya da ben bu tür işlerin ve seslerin her zaman rahatsızlık uyandırabileceği ihtimalinden sebepsiz yere rahatsızlık duyan pimpirikli, obsesif ve mıymıntı herifin biriyimdir belki. Kim bilebilir ki?

Neyse ki, kıvamı iyi. Meninin ya da metnin değil canım, bokun. Kasılmaları sancısız, çıkışı sıkıntısız, kokusu zararsız – hatta, doğalgaz hesabı, kokusuz – rahat, geniş, vizyon sahibi, özetle insanın içinde sevgi pıtırcıkları büyüten türden bir dışkılama! (Bak yine dedin... olmaz böyle ama!)

Harika.

Gecenin cıbıl rüyalarını, günden kalanları, dünden kalanları, doyumsuz arzuları ve günün ilk ışıklarıyla fırlayan atmıkları da temizlediğimize göre, hayatın içine, günlük rutine karışıp her şeyi unutabiliriz artık!

Unutınalı mı?

Yoooo, yoooo, hazır donumuza ve aklımıza düşmüşken bu mühim mesele, asıl şimdi cinselliğe odaklanmalı. Aklı ile bacak arası sıklıkla yer değiştiren erotik ve de egzantrik bir düzenin,

arzu ve açlık dolu bir bedenin, içgüdülerin hükmüne kolaylıkla giren bir zihnin ve yayılmacı, emperyal vizyon sahibi bir ülkenin nabzını tutmalı.

Penisimiz artık eskisi denli sık uzamasa da, penis yazılarımız sık sık uzayıp durmalı.

Ne dersin haci, yeni bir penis yazısı, yine bir penis yazısı deneyelim mi şimdi?

"Hah, buldun adamını, Es Turgut muyum ben yahu, altı üstü bir lağım faresiyim; halkımızın dediği gibi, her kuşu becerdik, bir leylek kaldı geri!"

"Vaaay, bak şu halka, iyi laf ha! Lakin, Turgut'un olayı başka, benimki başka; o, 'humor' ayağına, çocukluk arzularının, hadım edilme korkularının ve elbette karısını aldatmanın yolunda. Bana o tarz bir pornografi değil de, daha böyle aşkî bir cinsellik vurgusu, nasıl desem, gizem ve tutku, önyargı ve erkeklik gururu, arzu ve cesaret, olmadı, karşı cinsi çok iyi bilirim havalarına eşlik eden gül gibi bir erotizm kokusu lazım sanki."

"Hah, o olur. Freud, Foucault, Paglia, Falanya, Filanya referanslı, sosyoloji bulamaçlı edebiyat parçalama ayağına cinsel sorunlarımıza entelektüel kılıflar uyduracaksak, uyduralım şimdi. Beyin fırtınası için kafamıza kılıfı takıp öyle boşalalım en iyisi. İdeal bir Pazar yazısı için pazar yerine uzanıp neler olup bitiyor bakalım mı şimdi?"

"Bana uyaaaar. Gel vatandaş gel, kitonyan doğanın mucizeleri bunlaaaaar. Karanlıktan, en derinlerden geliyorlaaaaar, türlü çeşitli biçimlerde açığa çıkıyorlaaaaar."

"Gel, gel, [kitonyan ne lan?] Apollon'la Dionysos arasında sıkışıp kalmış köşe yazarları yazıyooooor."

"Gel, gel, [kitonyan, karanlıkta kalan güdülerimizin, yerin altından gelen sanrılarımızın süslü hali abi] entelektüel geçinenlerin sosyolojik oyuncaklarının yanına, cinsel kimlikler katıyoooooor."

"Gel, gel, Foucault'dan Cinselliğin Tarihi buradaaaaa, [okudum şimdi kitoyu, söyleyeceğim kötüyü: sapkınlıktan zevk alan ve bunu dışa vuran tek havyan oldukları söylenen kediler, yirmi dört saatin yirmisini uykuda geçirdiği için kitonyan doğa ile uyum içinde arkaik gecenin gölgesi imiş, iyi mi?] internette porno siteler oradaaaaa; eleştirel tin ve ten, gazete köşelerinden fışkırıyooooor."

"Gel, gel, Camille Paglia'dan Cinsel Kimlikler şuradaaaaaaa [yanlışın var hoca, Gorgun'un şehvetli gözü ile Apollon'un düşüncelere dalmış gözünü birbiriyle kaynaştırmıştır kediler] arka sayfa güzelleri oradaaaaa; çok bilgili, pek görgülü, her mevzudan çakozlayan ergeg köşe yazarınız sizin için seçiyooooor."

"Gel, gel, gel [aman bırak ya artık şu kediyi, kitoyu, godot'yu, gorgo'yu, kitap okumayı, entelektüel numaraları, yeter be!] gazeteniz her gün iki memeli ikitelli güzelliği veriyooooor."

"Arka sayfadan fotoğraf değil de orta köşelerden yazı istiyorsan vatandaş, özenti geliyor, magazin geliyor, layf stayl geliyor, aşk gurmesi geliyor, kadınlar hakkında genellemeler atıp tutmaya bayılan köşe yazarları geliyor, New Yorkırların gizli özlemlerini bağırıyooooor."

"Çok düşünmeyin, çok taşınmayın, alıverin hadi şu penislerden, vajinalardan, şişme bebeklerdeeeeen, Hıncal abi yazıyoooooor."

"Olmadı, genç bir kalem, en son trendleri takip ediyooooor. Batı jet-setinin, 'celebrity' camiasının yeni gözdesi 'vajazzling'in ülkemize de gelmesini bekliyooooor, ilk kez o haber yapıyooooor."

"Felaket yaklaşıyor, vaktimiz daralıyooooor [vajazzling ne oğlum?]..."

"Birazdan, az sonra, çok yakında, pek yakında, [vajazzling dediğin mücevherle vajina süslemece bir nevi, dilersen TDK'ya hizmetimiz olsun kukukuyumculuğu diyelim abi!] hemen öbür hafta, tikicanlara geliyooooor."

"En edepsizini yazıp, özendirip, geliştirip yine de ahlak pazarlıyoooooor [ıyyy ve de vayyyy, internetten baktım şimdi, çok feci bişi...]; su testisi su yolunda kırılıyor, penis yazıları dizisi başlıyoooor."

"İlk bölüm, 'Penisimin pilleri, öttürüverdim düdükleri...'"

"Yetişir gari! Bu ne biçim cinsiyetçi bir başlık oldu abi! Hani o konuya, Serdar'ın alanına girmeyecektik abisi; pazar yeri tarzında da olsa beyin fırtınası, yine çizginin dışına fışkırttı bizi."

"Haklısın, biz yalnızca Serdar değiliz, toplu bir kişiliğiz, toplu bir seks partisiyiiiiz... İtirafı severiiiiz... Biz ergeg egemen medyanın ergeg köşecileriyiiiiz, ya çıtır çıtır şekerpare ya dolgun maaşlı olgun kadınlar isteriiiiiz..."

"İcabında, Enginar Dış oluruz, boy pos endam güzelliği ile göt göğüs göbek güzelliğini karşı karşıya getiririiiiiiz."

"İcabında Turgut olur, hanıma laf sokuşturur, penisimizi baş köşeye yerleştiririiiz."

"İcabında Hıncal olur, zamparalık, hovardalık ve çapkınlık arasındaki farkları belirleriiiiiz."

"İcabında genç bir kalem olur, 'Kadınların ikinci sevişmede isteksizlik nedenleri, 'set up cost'un çok yüksek olması' gibi mevzuları deşerriiiiiiiz."

"İcabında döner, döner yine Ertuğrul olur, bir yandan arka sayfa güzeli seçer, bir yandan analize girişiriiiiiz. Orgi, toplu ya da grup seks yerine, 'kolektif cinsel deneyim' demeyi tercih ederiiiiiz."

"Neyse, abi yeter bu kadar kerteriz! Bölüm başında Huizinga'dan bir alıntı vardı ya?"

"Vardı."

"Hah işte, o alıntının yapıldığı kitapta, bir de şöyle bir şiir vardı:

– Ölümüne yanıyorum – Kimin? – Senin.

– Sana ne yaptım? – Hanımımı elimden aldın.

– Bu doğru – Neden yaptığını söyle.

– Hoşuma gidiyordu – Yanlış yaptın.

"Koskoca tarih kitabından seçe seçe bu muhavereli şiiri mi seçtin lan?"

"Öyle deme ama abi, bu şiir çok bitirim! Cinsellik-aşk-gönül işleri ve idaresi mevzularını çok güzel bitiriyor!"

"Ne demiş Hegel aşk için peki?"

"Ne alâka, o da nereden çıktı şimdi?"

"Ne bileyim, Huizinga falan demişken sola da laf sokuşturacak bir şeyler lazım değil miydi, Hegel olabilir belki."

"Ne demiş peki?"

"Aşkın karşımızdakinin bedenini istemek olmadığını, karşımızdakinin isteğini istemek olduğunu söylemiş. Yani, 'doğal (verilmiş ve dolayımsız) biyolojik gereksinimin olumsuzlanarak işlenmemiş halinden çıkarılıp daha yüksek bir düzeye, yani insansal düzeye yükseltilerek aşılması.'!"

"E, canım, koskoca Hegel, bizim gibi sevecek, sevişecek değil ya, böyle aşkın aşkın aşktan bahsedecek elbette."

"Bir de kası vardı bu Hegel'in değil mi abi?"

"Yok canısı, o Kegel kası. Kontrol etmek için boşalma anlarını."

"Ereksiyonla ejekülasyon arasında geçen süre aşkına, bir aşkınlık var yine bu durumda da."

"Çok dağıttık sonuçta. Şöyle şekilli bir makale yazılır artık, değiniliverir işte cinsellik denince akla gelen tüm bu 'temel' konulara."

"Yok, yok, öyle çok dağınık olur gerçekten de. Biz bakalım en temel konuya: Arka sayfada başlattığımız büyük devrimin on yıllardır süren yansımalarına!"

"Elbette, o konuyu temel alırsın ama Foucault, Paglia, olmadı Deleuze, Guattari falan da lazım yanına illa. En azından Dionysos şöyle, Apollon böyle bilgisi."

"O, Allah'ın emri!"

"Ve bacı-hacı muhabbeti, siyah-beyaz gazeteler, açıklığa övgüler, feminizan mırıldanmalar, entelektüel soslu laf çevirmeler ve de 'güzel'li, 'sevap'lı deyişler falan, kıvamı tutturmada en büyük yardımcı olabilir tabii ki."

"Ne demiş halkımız, kıvam sorunu yaşayanlar için; 'Hızlı koşan atın boku seyrek olur.'"

"Yahu, şu halkımız da hakikaten âlem... (Onun için dememiş gerçi o sözü ama boş ver)... Çekilelim biz de yavaş yavaş artık onun önünden."

"Beyin fırtınası ayağına, Karagöz Hacivat hesabı, muhavereli, karşılıklı konuşmalı takılıp duruyoruz sonuçta."

Hadi Hacivatım bir de makale koyalım sonuna, gelmiştir nasılsa artık, bu kadar lafın ardından aklının ucuna:

Otuzuncu yılında arka sayfa devrimi

Şimdilerde herkes kanıksadığı, orada olduğunu bildiği, her gün şöyle bir süzdüğü, göz atıp geçtiği için eskisi gibi popüler, hatta "görünür" değil belki.

Oysa ilk çıktığı günlerde büyük bir olay yaratmış, fenomen haline gelmişti. Görünmenin de, hatta göstermenin ve gösterinin de zirvesindeydi.

Hemen herkesin – evet sadece erkeklerin değil, birkaç iflah olmaz feminist hariç, kadın okurlarımızın da – gazeteyi eline aldığında ilk olarak göz attığı sayfadan ve o sayfanın güzelinden söz ediyorum tabii ki.

Adlı adınca, "arka sayfa güzeli"...

Ülkemizde, On İki Eylül'le birlikte yaşanan o büyük değişimin, başka birçok şey yanında cinselliği de görünür kılan devrimin en önemli göstergelerinden biri (idi).

Böbürlenme diye algılanmasını istemem ama hayata geçmesinde benim payımın hayli büyük olduğu bir devrimdi bu.

Çoğu meslektaşım, "Koskoca yayın yönetmenine mi kalmış arka sayfaya cıbıl kadın resmi seçmek" diye dalgasını geçse de, konu "arka sayfa yavruşları" diye mizah dergilerinde işlense ve ti'ye alınsa da, yılmadım, ısrar ettim seçimimde ve tutumumda.

Böylece ilk olarak benim yayın yönetmenliğimde başlayan, her gün yaptığım yeni seçimlerle giderek daha çok tartışılan bu cesur açılım, kısa sürede tüm büyük gazetelere yayıldı.

Ah o eski, bir türlü kurtulamadığımız "renkli basın" algılaması... aklı, fikri ve gazetesi siyah-beyaz olanlar, her zamanki gibi, bu güzellikten de mahrum kaldı!

Cinselliğimizi görünür kılabilecek medeni cesaretimizin, adlı adınca cinsel devrimimizin başlangıcı, eskimiş solcu kafalarda, bir kez daha ıskalandı. *(editöre not: niye ikide bir "adlı adınca" diyorum, küçükken hiç "atlı karınca"ya binemediğim için olabilir mi acaba? freud? başka bir ifade bulup şunu toparlasana!)*

Onları bir kenara bırakalım şimdi. Arka sayfa güzelleri, uzun yıllar boyunca "açıklık"tan yoksun kalmış, cinsellikten öcüymüş gibi korkan, somurtkan, öpüşüp koklaşacağına "bacı" edebiyatı yapan, neredeyse iğdiş edilmiş benliklerimize ilaç gibi geldi.

Özellikle cinselliği, benim gibi, Diyonizyak ruhla Apollonien aklın çatışması içerisinde yaşayanlar için...

Özellikle, benim gibi, kitonyan doğamızdan kaynaklanan sanrılara varıncaya kadar meseleyi entelektüel yönleriyle incelerken, "vajazzling" akımının Türkiye'ye ilk olarak hangi mankenimizle giriş yapacağına dair magazinel merakı birlikte taşıyan ve bu ikisinin çatışmasını yaşayanlar için... *(editöre not: çok uzun oldu, kimse anlamaz, ikiye, üçe falan böl sen bunu canımın içi.)*

Özellikle, benim gibi, açıklık, özgürlük ve maneviyatı, yaşamdan keyif alma ile sevabı birlikte savunanlar ve bu birlikteliğin çatışmalarını her gün yaşayanlar için...

Çatışmalarımız böyle sürüp giderken, On İki Eylül bizlere hem cinsel hem de manevi bir devrim yaşattı.

Açıklık ve maneviyat, haz ve sevap arasındaki çatışma mı? İşte yanıtı: Arka sayfa güzeli... Güzele bakmak sevaptı!

Belki siz her gün o fotoğraflara bakarken bu çatışmaları ve çözümünü değil de, "En kısa zamanda tatil için Türkiye'ye gelecek" diyen resim altı yazısını görüyorsunuzdur sadece! Şu her şeyi küçümseyen, habire "Ne bu böyle" diyen solcu kafası gibi!

Oysa, cinsel devrimi boyutlandırmak, biraz da bu çatışmaları çözebilmek için, arka sayfa güzellerini seçmeye çalışıyorum ben.

Evet, bir yandan Bâbıali geleneğinin suratsızlığını, örümcek ağlarıyla kaplı küflenmiş duyarsızlığını yerle bir eder, asık suratlı gazeteciliği bitirir, loş bir odayı süslü mobilyalarla bezerken, birinci sayfanın ardından en önemli sırada yer alan sayfaya yeni bir albeni katmam gerekiyordu. Katıverdim.

Evet, feminist geçinen camia bu işi hiç beğenmedi. Kadın bedeninin metalaşması falan filan. (Gerçi onların da erkek modellere bakması için hiçbir engel ortaya konmamıştı ki!) Onlara "bacı" desteği sunmaya çalışan aklıevvel solcu tayfa da hemen yanında bitti!

Peki, şimdi onlardan bize ne ki, toplumun hangi kesimi onları umursar ki!

Bitti artık onların devri.

Bitti.

Cinselliğini yaşayamayan bir kuşağın serzenişleri, sızlanışları, mızırdanışları artık bitti!

Bugün 30. yıldönümünü kutluyoruz. Tam otuz yıl önce bugün, ülkemize arka sayfa devrimi geldi.

Hoş geldi...

UMUMİ ASANSÖRLERDE ASILI KALMA TEHLİKESİ



"Eski Ahit'in Hakimler kitabından bir ayeti tekrarlamaya başladı, Omnis Potentatus vita brevis ve hayatında ilk kez o gece emin olmak istedi: Dünyanın gerisinden çıkan altın mı, yoksa insanın gerisinden çıkan dışkı mı; ikisini de yaratmış olan Yaratıcı'nın gözünde bu iki hazineden hangisi daha değerliydi? Hangisini elde etmek, sunmak ya da telafi etmek daha zordu?"

*Carlos Fuentes, **Terra Nostra – Bizim Toprak**, s. 81, çev. Bülent O. Doğan, Türkiye İş Bankası Yayınları*

"Eylemci, bir tehdittir, çünkü o rutinlerimizi kırar. Eylemci kaldırıma dışkısını yapan bir köpek gibi, vitrinlere bakan insanların hazzını sekteye uğratır."

*Paul Hoggett, **Partisans in Uncertain World**, 1992, Free Association Books*

Sürekli aşağıya düştüğüm ama bir türlü yere ulaşamadığım, ayaklarımı doğru düzgün bir zemine basamadığım, ne kadar çabalarsam çabalayayım toprağa kavuşamadığım o sefil rüyalardan birinden daha uyanıyorum kan ter içinde.

Sanki heyecan, koşturmaca ve adrenalin için yaratılmışım. Sanki adventür bir film sahnesi hayatım. Sanki filmdeyim, neredesin hayatım?!

Buradayım canım! Gözümü açar açmaz hayata ve gerçek âleme... Louis Malle'ın o muhteşem filmi geliyor aklıma bir-

denbire... Asansörde asılı kalmanın, havada hep asılı vaziyette durmanın anlamı bir de...

Jeanne Moreau'nun masum ama kışkırtıcı bakışları... Büyük müzisyen Miles Davis'in delişmen yazar Boris Vian desteğiyle sadece filmin müziklerini değil, cool'un kitabını da yazması... Düşünce iklimlerinden duygu ve kurgu iklimlerine sürüklüyor beni tüm bu imge ve hayaller... Moreau'nun eşsiz albenisinin yanına kondurulmuş dudak uçuklatan bir trompet solosuna başlıyorum sanki.

Evet, "Ascenseur pour l'echafaud"ı yaşıyorum bugünlerde. Malle'ın filmini, Miles'ın serinkanlı müziğini, Moreau'nun güzelliğini. Ruhumun en derinlerinde hem de. Asansörde asılı kalıp duruyorum gün boyunca, ta ki o koku içimi acıtıncaya dek!..

Evet, asılı kaldım geçenlerde ben de bir asansörde. Ama Moreau'nun yasak aşkının, insana intiharı bile göze aldıran o eşsiz güzelliğiyle değil maalesef. Bir kendini bilmezin deodoran düşmanlığıyla!

Alınteri diye yüceltilmedi mi yıllar boyunca? Hiç ter yüceltilir mi peki? Osuruk gibi, dışkı gibi bişi!..

Ikına sıkına gaz yahut dışkı çıkarırken bir yerlerde; yüzünüze, bilhassa da alnınıza ve gözünüze doluşan terleri, yanaklarınızda beliren kırmızı lekeleri demiyorum sadece.

Ter ter tepinmenizi... sürekli ter kokmanızı... ters ters pisliğinizi... sterilize olmamış o görgüsüz kişiliğinizi... ve bunların her birini ayrı ayrı ve hep birlikte diyorum.

Burnumu kapatıyorum!

Aklımdan hemen hızla bir Pazar yazısı çırpıştırarak ve elbette benden öncekinin becerdiklerine karşı burnumu kapatarak tuvalete uzanıyorum.

Bu ne bir ilk, ne bir son. Düşüncelere ve yeni bir yazıya dalmışken, iniyor belimden yavaşça don. Ve geliyor işte bir kabız boku ve geliyor işte hakkatli bir soru:

Ne dersin lağım farem, canım farem, durgun mu akıyor hâlâ bu hayat, bu terler, bu sidikler, bu boklar, bu don?

"Çok zorlama haci; müzik, sinema, edebiyat falan filan böyle üst üste bindirirken her şeyi, parçalanacak sonunda bu benlik, olacaksın şizofrenik. Louis Malle nire, Şolohov nire? Umumi hela nire, umumi asansör nire? Takılıp durma, asılıp kalma öyle!.."

"Bırak şimdi ders vermeyi, geçen gün asansörde yaşadığım akıl ve burun tutulması olayını bileydin, böyle konuşmazdın, konuşamazdın şimdi."

"Yahu muhterem, sen umumi asansörleri niye kullanasın ki? Çok şükür medya towers'ımızın kartlı girişinden hemen sonra, sağ tarafta senin için küçük ama özel ve de güzel bir asansör yapmadılar mı? Adını yönetim asansörü koymadılar mı? Hep onunla inip onunla çıkmadın mı? Eee..."

"Öyle de, ağırladığım konuklar, birtakım gazeteci ve yazarlar için umumi asansörü kullanmak zorunda kaldığım feci günler hiç olmadı mı sanıyorsun? Halkın içine karışıp şov yapmam gereken populist zamanlar ya da. Bu feci ve de populist günlerde ter kokulu vahim olaylarla hiç karşılaşmadım mı zannediyorsun?"

"Neyse ki daha büyük facialarla karşılaşmadan, ufak tefek kaza ve belalarla atlatmışsın o zorlukları galiba!?"

"Hiç de öyle olmadı. Asansörde benim yaşadığımdan daha büyük bir facia ne olabilir ki? Belki o asansörün o nüfusla bozuluvermesi ve o kokuyu bir, iki saat daha içime çekmek zorunda kalmam, evet bu gerçekten de felaket olabilirdi! Asansörün kopmasından, düşmesinden, ölüp gitmemden çok daha büyük bir felaket hem de..."

"Bok kokulu bir ortamda yazıp çiziyoruz ama asansörde terli biriyle asılı kalmak, çok daha büyük bir felaket olarak görünüyor demek sana."

"Aynen öyle. Durumun vehametini gerçekten kavradıysan, şimdi söyle bakalım bana, yazı nasıl çıkacak ortaya bu gerçekliğin kusursuz işleyişinde?"

"Dilersen ben yazayım hemen bir tane."
"Sahi mi, enteresan olur öyle, hadi yaz bakiye..."
"Başlığım şöyle:

"Herkes Özköşk yazısı yazıyor, benim başım kel mi ne?"

"Güzel bir başlangıç!"
"Aha, yazı da şöyle:

Hatırlarsın dostum, sene bin dokuz yüz doksan üç, Hürriyet Medya Tavırs denen silikon gövdeli arka mahalle güzelliğinin, yanından lağım dereleri akan lakin içine hiçbir bok sızdırmayan cicili bicili atmosferinde karşılaşmıştık.

Louis Malle'ın "Asansör(d)e Asılı Kalmak" filmine tutunmuş, Miles Davis'in Boris Vian imzalı ıslak trompetiyle alt katlara doğru iniyorduk.

Yanımızda gencecik, tazecik, körpecik bir Jeanne Moreau... charms yayan parfümü ve Fransızlara özgü kalkık burnunun o harikulade kavisi ile büyülemişti ikimizi.

Tam asansörün yemek katını imleyen B tuşuna basacaktım ki, senin ya da Moreau'nun, en üst ve üstün katlardan 7'ye doğru inerken, bu sıradan işi zaten yaptığınızı fark edip usulca gülümsemiştim.

"Bridgestone yolunu bilir" sözleri belirmişti ağzımda... reklam gelirlerine ufak da olsa bir katkım olur, belki de bir terfi alırım kaygısıyla.

Sonrası mı? Bir şiir gibi gelip geçmişti:

7-6 nasıl da çabuk geçiyor zaman.

6-5 sıkıştım da bir yandan.

5-4 hay allah yemek öncesi iyice bastırıyor, çatlamasam.

4-3 amaaaan çatlayacağıma şuracıkta tısss diye bir salsam.

3-2 gerçi cart osuruk temiz osuruk, tıs osuruk pis osuruk demişti babam.

2-1 iyi de cart olmaz burada, duyulur, ayıp olur, tısss diye salsam.

1-0 tıssssssssss, o zaman.

0-B hadi baay, it was a nice flight, görüşürüz yine, sen özelden uçmazsan.

"Hımm, söylediklerimden hareketle hiç de fena bir şey çıkarmadın aslında. Osuruk değil, ter olsa da; yedinci değil on birinci katta başlasa da... bu türden ayrıntılar ve biçimsel ayrımlar değil, içerik doğru sonuçta. Zarfa değil mazrufa bakak. İniş esprisini de çok tuttum ayrıca; 'it was a nice flight' hoş bir esin verdi şimdi yarınki makalem hususunda. Bizim uçaklardan sorumlu yazarımız Uğur Cebeci'yi de katayım araya. Biraz ağır koku, biraz asansörde inerken bu kokuyu çıkarmış olma gerilimi ve korkusu, az alınteri düşmanlığı, bol deodoran reklamı, 'it was a nice flight' en sonda... Ne dersin ha?"

"E, daha ne olsun; başardım, başardık galiba."

Orijinalinden uyarlama bir makale gelsin o zaman şimdi en sona:

Asansörde panik atak

BEN asansörlerden çok korkarım. Yanlış anlamayın. Bende yükseklik korkusu yoktur. Klostrofobi, yani kapalı yerlerde kalma korkusu da yoktur. Ama asansörden korkarım. O nedenle çalıştığım Medya Towers binasında, asansöre her binişimde ecel terleri dökerim.

Odam 11'inci kattadır. En üst katta. Yazı işleri ise 2'nci katta. Yazı işleri elemanları habere yetişmeleri gerektiği için altlarda. Her neyse, 11'den 2'ye ulaşmak için, her gün birçok defa asansöre binme zorunluluğum vardır. Bunu genelde özel asansörümden yaparım. Ama bazen diğer asansöre binmem de gerekebilir.

Bugün, işte bu asansöre binme korkumu sizlerle paylaşmak istiyorum. Bakalım bana hak verecek misiniz? Yoksa vermeyecek misiniz?

Geçen hafta bir gün 11'inci katta asansörü çağırdım her zamanki gibi. Asansör geldiğinde boştu, her zamankinin aksine.

Adımımı attığımda, ağır bir ten ve ter kokusu burnuma çarptı hemen. İnanın, dayanılacak gibi bir koku değildi.

Belli ki benden önce asansöre binen biri veya birileri tenindeki bu ağır kokuyu orada bırakmış ve asansörü terk edip gitmişti. Alınteri edebiyatı yapıp duran bazı azgelişmiş beyinler yüzünden yıllarca maruz kaldığımız O koku ve BEN, daracık bir asansörde baş başa kapatılıp kalmıştık böylece.

İşte o an panik atağım başladı.

Korkum şuydu:

"Ya asansör ara katlarda durur ve binen kişi şüpheli gözlerle bana bakıp o kokunun benden kaynaklandığını düşünürse..."

Evet, maruz kaldığım korkunç kokudan değil, bu kokunun benden çıkmış olma ihtimalinin düşünülmesinden korkuyordum. Düşünebiliyor musunuz, koskoca gazetenin genel yayın yönetmeni, "rol modeli" olması gereken kişi, teninde böyle ağır ve tiksindirici bir kokuyla geziyor...

Hayatta bütün iftiralara, bütün aşağılanmalara, eleştirilere tahammül edebilirim.

Ediyorum da.

Ama böyle bir şeye asla.

O an ölebilirim.

Asansör ağır ağır katları inmeye başladı.

10, 9, 8, 7...

Yaşasın durmuyor, binen yok.

6, 5, 4....

Tek başıma iniyorum ve bu suç mahallinden hızla kaçabilirim.

İnanın o katlar bana yıllar gibi uzun geldi.

Sonunda 3'üncü katı da geçtik ve 2'nciye geldik.

Benim için en tehlikeli kat.

Her gün saatlerce birlikte çalıştığım arkadaşlar.

Ya o katta durduğunda biri biner ve ben indikten sonra bu kokunun benden kaynaklandığını düşünürse?..

Allahım, ne olur kimse binmesin...

Allah dualarımı kabul etti ve kimse binmedi.

Ben de hızla kaçtım.

İnanın her gün asansöre bu korkularla biniyorum.

Sadece bizim binada değil, bütün binalarda. En lüks alışveriş merkezlerinde, en korunaklı iş kulelerinde bile.

Zaman zaman yakınlarımdaki insanların ten kokularını hissediyorum.

İçimden bunu onlara söylemek geliyor.

Çünkü çok samimi olarak bunun en büyük dostluk olduğuna inanıyorum.

Ama gelin görün ki hiçbir zaman söyleyemiyorum.

Allah kahretsin, bir türlü söyleyemiyorum.

Bu işin uzmanı, Doğan Haber Ajansı'nın Genel Müdürü ve Türkiye'yi havacılık yazılarıyla tanıştıran **Uğur Cebeci**'dir.

Böyle bir şey gözlemlediğim zaman ona anlatıyorum.

Uğur, gidip o kişinin suratına, sanki bir uçuşun ardından yardımcı pilota "it was a nice flight" der gibi langadanak söyleyiverir.

Dikkat ediyorum, o söyleyince söz konusu kişi de hemen tedbirini alıverir.

Bir daha da o kokuyu duymam.

Kıssadan hisse:

Asansöre bindiğinizde hissettiğiniz kötü ten kokusu ille de orada bulunan kişiye ait olmayabilir.

İki:

Herkes asansör korkusu hissedip tedbirini almalıdır.

Üç:

Ten kokusunu gidermenin yolları var ve üstelik pahalı değil.

*(editöre not: asansörlerin özelleştirilmesi, böylece kötü kokuların giderilebileceği arg*ümanını yediremedim bu makaleye. o bakımdan, *bunun başına -1- diye belirt istersen, yeni bir asansör yazısı yazacağım yarın, -2- diye.)*

(B)esin kaynağı: Hürriyet 08-03-2007

Umumi helaların özelleştirilmesi (hususileştirme!)



"Çetin Altan'ın cep telefonuna bir sms! Bundan 20 yıl önce bizim gelişmemiş insanlar olarak çok lifli beslendiğimizi o yüzden kakalarımızın uzun ve kıvrık olduğunu halbuki batılı insanın başka türlü bir kakaya sahip olduğunu yazmıştınız, ama ne oldu bak bugün lifli yiyecekler ve kalın kaka revaçta, şiirin alanına öyle yavelerle giremezsiniz, bunu büyük oğlunuza da söyleyin: mevzi kayarsa demek mevzu da kayabilir."

*Ahmet Güntan, **parçalı ham**., s. 84, YKY, 2011*

"'Ben kamu bokunu hususi boka tercih ettiğimi itiraf ettiğim zaman, basitçe bokun totalitarizmini devletin totalitarizmi ile karşı karşıya getiriyorum.' Pierre Guelat bunları yazdığı zaman o devleti kuran gerçekliğin bir kısmını, umumi ve hususi ayrımında geçen ve açıkça bokla sınırlandırılmış bir raporu devlet totalitarizmine eklemiştir. Devlet ve bok totalitarizminin karşıtlığı, Devletin kendi muhalefeti kadar dışkıcıl olmasına engel olamıyor, totalitarizmi doğrudan uygulayarak boku özel bir şey olarak var ediyor."

*Dominique Laporte, **Bokun Tarihi**, s. 88, çev. Ece Çavuşoğlu, Altıkırkbeş yayın, 2011*

Nemli bulutlarla yüklü bir sonbahar sabahına uyanıyorum. Nemi geceden mi kapmış atmosfer, sabah erkenden, daha karga bokunu yemeden mi bastırmış çiylerle birlikte, belli değil. Nefes alınacak gibi de değil. Umurumda da değil...

Karın kaslarımı ustaca kullanarak, hiç ses çıkarmadan usulca, kokuyu da battaniyenin kıvrımlarında boğarak osuruyorum yavaşça.

Yanımda, yöremde kimsecikler yok nasılsa. Umumi değil hususi ortamlardayım. Osuruktan kendi ihtiyacı olan bir şeyleri kapabilecek kadar duyarlı yahut pimpirikli bulutlar da henüz atmosferimize yanaşmış değil! Uykuyla uyanıklık arasında saçmalıyorum işte. Utanıyorum. Uyanıyorum...

İlk birkaç salvo atışından sonrası hep ayakyoludur malum. Önce gaz, sonra katı. Yanında birazcık sıvı. Maddenin farklı halleri. Biliyorum. Ayağımı sürte sürte ayakyoluna yürüyorum.

Kameralar yok nasılsa etrafımda, atlas kumaştan robdöşambrına bürünmüş, sabah kahvaltısında koyu kahvesini yudumlayan, dingin ruhlu ama yine de her vakit enerji dolu, üstad köşe yazarı pozları takınmak durumunda değilim yani. Şurada başbaşayız, bırak bu ayakları kardeşim. Ayağımı sürte sürte yürümekten, sabah bezginliği içinde sürünmekten hoşlanıyorum.

Özel helamın AK pak oturağına kurulurken, günlük rahatlamanın yahut günün ilk dışarı çıkma eyleminin keyfini ve konforunu sürerken, aklım hep özelleştirmelerde yine. Öyle bir AKıl benimki. Başka türlü tosmuyor. Son sosyalist ülkede, her şeyi özelleştire özelleştire, sonuna kadar, en dibine kadar gitme, üstüne de tüy dikme fikrinde. Sabitlenmişim adeta bu fikre. Geçmişinde sosyalist olanın bugününde ve geleceğinde ultra kapitalist olma saplantısı sanki. Bir yerde özeleştirimizi veriyoruz özelleştirmeyle.

Teoriyi geçelim, pratiğe bakalım en iyisi. Düşünün hele bir, Taksim'e gidiyorsunuz, İstiklal'de yürüyorsunuz, sıkıştınız ve... umumi helalar yerine size özel helanıza giriyorsunuz.

Ne kadar muhteşem değil mi?

Hep özel, tam özel... Hep evde gibisiniz, gönlünüzce, kendi helanızın eşsiz konforunda sıçabililirsiniz. Özelleştirmenin, daha doğrusu özelleştirme felsefesinin özeti bu adeta!

Siz de hep kendi helanızda olmak, hep o üstün konforu yaşamak, kamusal irade ve de idarenin sürekli zarar yazan aklın-

dan, verimsizliğinden ve bürokratik hantallığından kurtulmak, özgürce sıçmak istemez misiniz?.. Kim istemez ki?

Anlayamıyor işte bunu sosyalistler. Bağzı sosyalistler diyelim dilerseniz. Anlayanı da var nihayetinde...

Diyelim Taksim'desiniz, sıkışıverdiniz, Fransa Başkonsolosluğu'nun hemen yan sokağındaki o iğrenç umumi tuvalete gitmeyi mi tercih edersiniz? Yahut, umumiden yarı özele, The Marmara veya yolu biraz daha uzatarak Alman Hastanesi'nde rahatlamak varken –arkadaşımın deyişini hatırladım birden; "Alman Hastanesi'ne, bir tedavi olmaya/şifa bulmaya gidenler vardır, bir de işemeye/sıçmaya gidenler"– çok acil durumlarda başvurduğunuz bir çözüm olabilir mi, Galatasaray Lisesi'nin yanındaki mezbele? Olamaz herhalde...

Bunun "yarı özel"i olabiliyorsa, "tam özel"i neden olmasın, öyle değil mi? Genişletin artık şu vizyonunuzu, büyük düşünün, yeni ufuklara bakın, ülkemizin yaşadığı büyük değişimi anlayın be kardeşim.

Artık çok daha özel, size özel, tümüyle sizin olan bir hela var orada bir yerlerde. Umumi falan değil, hususi, bizzat sizin. Biricik. Yeni doğrudan yatırım, satın alma yahut birleşme. Direct investment, mergers and acquisitions şekerim. İşte size özelleştirme!

Ne dersin canım farem, lağım farem bu işe, ne dersin umumi helaların özelleştirilmesine?

"Şugar. Tam anlamadım ama harika derim yine de."

"Neyini anlamadın ve niye anlamadan harikaladın bakiyim?"

"Fikir sağlam da, uygulama ufaktan sarkmakta, fizibilite falan diyorlar galiba!"

"O ne demek. Umumi hela ne demek, neden başımızı yedi bugüne dek? Özelleştirmek gerek!"

"Abi zaten bunların işletmeleri özel, biliyorsun!"

"Olsun, adı umumi işte. İşlevi umumi. Herkes ediyor içine. Hususileştirmek gerek, işlevini bile. Her şeyi özelleştirmek gerek, bütünüyle!.."

"Peki ama uygulamada nasıl yürüyecek işler, onu da tam anlayamıyorum işte. Yani, yine birazcık umumi gibi olacak da, öbürküler gibi küçük 50 kuruş/büyük 1 lira diyeceğine, küçük büyük hepsi 10 lira mı diyeceksin? Ya da 100 ve çüş! Sadece esaslı bir parayı bastıran mı içeriye girebilecek, ne olacak, ne bitecek?!"

"Yok, öyle değil yahu, özel dolaplar, özel kasalar, özel arabalar gibi, sırf sana özel helalar üretilecek. Satın alacak yahut kiralayacaksın sen de onları. Ömürbillah senin olmak durumunda değil tabii. Mergers and acquisitions şekerim. Devredebilirsin, işletebilirsin, rödovans, avans, falans finans; hela lan bu, istediğin haltı yersin?"

"Garip geliyor işte, ne zaman, nerede olacağın, ne zaman sıkışacağın ne belli? Belli bir lokasyonda, belli bir kaymak tabakada, gark gark domuzlar gibi yiyip sıçan olirgarklar arasında kâr ve bok ortaklığı sistemi kurulabilir belki! Öylesine aklım yatabilirdi ama sen böyle afâki bir fikir geliştirince, gözümde canlandırıp çakozlayamadım şimdi."

"O vakit, senin gül hatırın için, şehir merkezinde –mesela Taksim/Eminönü hattında– özel hela diyelim, gerisini dediğin gibi kaymak tabakalı, oligarklı şekle büründürelim. Sadece zenginlerin o kadar parayı bayılıp sıçabileceği türden 'yarı özel' helalar diyelim. Hem özelleştirme hem özekleştirme gibi kılıflar bulabiliriz. Şehirdeki sosyetik mekanların, Reina'nın, Laila'nın helası gibi bişi!"

"Özelleştirirken özerkleştirelim, özerkleştirirken özelleştirelim!"

"Bak işte slogan da hazırlandı hemen bu lağım çukurunda."

"Kamudaki verimsizliğe son! Artık kendi helanızda verin veriştirin!"

"Tamam, abartma kardeşim."

"Peki bir ara çözüm mü bulmuş olduk şimdi, nasıl anlatacaksın ki bu meseleyi vatandaşa?"

"Ara çözüm demeyelim. Bodosloma özelleştirmeden gidelim. Kafasında soru işaretleri olan için de; 'Helalar görünürde umumi olabilir, birçok kişinin kullanımına açık olabilir, herkes girebilir, ama en mahrem, en özel işimizi görüyoruz içinde değil mi, hem ağanın boku üstüne bok mu olur?!' türünden demagojik yaklaşımlar geliştirebiliriz."

"Demagojiyse demagoji: Evinizdeki özel helayı da tutup bir daha özelleştiremeyiz değil mi, en iyisi umumilerin özelleştirilmesi!"

"Evet, her şey ama her şey, bok yoluna gitmeden tez yoldan özelleştirilmeli!"

"Ülke olarak, bu özelleştirme meselelerinde epey bir duraksadık zati!"

"İyi ama sanki 'bu kadarı da olmaz' diye özelleştirmeleri alaya aldığım falan da düşünülmemeli. Her şey bitti, sıra umumi helalara mı geldi falan denmemeli. Meselenin bokunu çıkırıp gülünçleştiriyor, alaya falan alıyor değilim yani."

"Ona ne şüphe abi. Hem durum gerçekten boka sarmakta şimdi. Yabancılar ne olacak peki? Taksim'e kırk yılın başında uğrayan yabancı yatırımcılar?Niye özel hela yatırımı yapsınlar ki buralarda?!"

"Onu da şu yabancıların toprak edinimi meselesi ile boğarız. Yargı bu işi çok fazla uzattı sanki, öyle değil mi?"

"Tabii canım, o konuda sağlam argümanlarımız vardır hep: 'Türkiye'de yargı çok yavaş' en başta!"

"Sadece davaların gecikmesi ve birikmesi de değil, bir mahkemenin verdiği kararı diğerinin bozuvermesi yüzünden nihai karar nedir bilemiyoruz bir türlü be kardeşim. Son sosyalist ülkede

bir türlü doğru düzgün, rahat nefes alarak özelleştirme yapamıyoruz."

"Hep çokbaşlılıktan."

"Çok çokbaşlılıktan."

"Bok çokbaşlılıktan."

"Çok boktan be."

"Yargıyı da özelleştirelim o halde!"

"Dur, onu Tahsin Yücel yazdı, Gökdelen falan diye, tekrara gerek yok bence. Yargıyı, tepedeki 'milli irade'ye bağlamak kâfi. Burada sadece hususileştirilecek umumi helalara odaklanalım, yargıya bulaşmayalım."

Anlaştık o zaman, en sona bulaşık ve lağım kokan hususi bir makale koyalım:

Taksim'de tuvaletim gelirse artık rahatım...

En büyük sıkıntılarımdan biridir, kimseyle paylaşamadığım. Yolun ortasında patlarcasına sıkıştığımda ne yapacağım?

Peki ya şehrin ortasında? Tam ortasında... Taksim'de, Konak'ta yahut Kızılay'de mesela...

Dayanamayacağım artık yapacağım...

Dayanamayacağım yazacağım...

Ne dersiniz, artık umumi helaların özelleştirme zamanı gelmedi mi sizce de? Bu büyük devrimin...

Bu devrimi neden ilk olarak Türkiye'de yaşamayalım? Neden dünyaya öncülük yapmayalım? Bir yandan son sosyalist devletten kurtulurken, beri yandan, kapitalizmin atabileceği en ileri, en cesur adımlarından birini neden biz atmayalım?

Neden kendimizi her yerde evimizdeymiş gibi, kendi tuvaletimizdeymiş gibi rahat hissetmeyelim ki?

Hissedeceğiz tabii ki. Yaşadığımız büyük sıkıntıyı aşma, son sosyalist devleti artık gerçekten yıkma zamanı geldi!

Umumi helaların özelleştirilmesi son darbe olabilir şimdi.

Dayanamıyorum yazıyorum; Taksim'e gittiğimde artık o ara sokaklara sığışmış leş gibi umumi tuvaletlerden birine mahkûm kalmak istemiyorum.

Dayanamıyorum devam ediyorum; Taksim'e gittiğimde artık 5 yıldızlı bir otelin veya aynı kaliteyi sunan bir hastanenin "yarı-umumi tuvaletine" doğru aceleyle koşturmak da istemiyorum.

Taksim'e gittiğimde artık sadece benim kullanabileceğim, kendi özel tuvaletimi istiyorum.

Çok mu şey istiyorum?

Taksim'e gittiğimde ben artık gerekirse sadece paydaşlarımla paylaşabileceğim, satış, kiralama ve devir hakkı bizzat ana hissedarlarda olan özel bir kurumsallık istiyorum. Umuminin içine hususi olarak etmek istiyorum. *(editöre not: espri olsun diye koyduğum bu son cümleyi çıkarmazsan, gelir senin ağzına... ha!)*

Evet, bu hükümet bunu yapabilecek kalitede. Bu ülke, bu eziyete son verebilecek güçte...

Dileyene tek kişilik özel helasını verebilmeliyiz. Herkesin gücü buna yetmeyebileceği, yeterli alan sunabilmek gibi pratik sorunlar çıkabileceği için, dileyene de hissedarlık sistemini getirebilmeliyiz. Lüks mekanlardaki "yarı özel" tuvaletleri farklı merkezlerde yeniden hayata da geçirebiliriz. Özelleştirme ve özerkleştirme birlikte, bu düzeni kökten değiştirebiliriz!

Yapabiliriz bunu. Özelleştirmeler ve borsa sayesinde sermayenin tabana yayılan gücüdür bu... *(editöre not: tavana değildi, değil mi? ulan iyice kafam karışmaya başladı)*.

Tabana yayılmış helalarla geçmişin hantallığını, kamunun verimsizliğini üzerimizden atabilmek için büyük bir fırsat var önümüzde.

Değerlendirmeliyiz bunu bir an önce.

Yoksa sıkıştık artık ülkece! Sıkışıp kaldık bu ülkede.

Ertelenen ihalelerle, yargıya takılan kararlarla, bu devirde yabancılara toprak satışını hâlâ tartışma konusu haline getirebilen ilkel yaklaşımlarla, çok başlı ve hantal karar mekanizmalarıyla... Sıkıştık.

Taksim'in ortasında sıkıştık!

Sıkışmayalım artık.

Yapalım!

Umumi helaları özelleştirip gereğini yapalım!..

(editöre not: son bölümedeki "sıkışma" ve "yapma" fiillerinin çift anlamlılığını yeterince verebilmiş miyim sence? veremediysem sen biraz daha pekiştir. işin ne lavuk!)

O RUHU ZAMANIN...
ZAMANIN RUHU...

"Düşünmek, sınırları aşmak demektir. Kuşkusuz, sınırları aşmak şimdiye dek kendi apaçık düşüncesini bulamadı.Veya bulduğunda da, etrafta, meseleyi göremeyen kem gözler çoktu. Çürük ikameler; alelade-kopyacı vekâletler, gerici ama aynı zamanda basmakalıpçı bir 'zamanın ruhu'nun mesanesi, bütün bunlar batırdılar keşfedileni."

*Ernst Bloch, **Umut İlkesi**, s. 22, çev. Tanıl Bora, İletişim, 2007*

"Konfor ile pasif bedensel teslimiyetin birleşimi oturarak yapılan eylemlerin en mahreminde de görülüyordu. On dokuzuncu yüzyılın ortalarında sifonlu tuvaletlerin gelişmesi on sekizinci yüzyıldaki hijyen eğilimini sürdürdü. Ama Viktorya döneminin vitray klozetleri ve ahşap oturma yerleri, kesinlikle sadece faydacı amaçlar gözetilerek yapılmıyordu. Klozetlere ilginç şekiller veriliyor ve porselen kısımlar boyanıyordu. Hatta bu tuvaletlerin daha abartılıları mobilya gibi yapılmıştı; imalatçıları, insanların bunların üzerinde otururken tıpkı diğer sandalye ve koltuklarda olduğu gibi dinleneceklerini tahmin ediyorlardı. Bazılarına üzerlerine dergi konacak, bazılarına da bardak ve tabak konacak aksesuarlar eklenmişti; hatta Viktorya dönemi ticaretinin saflarında -adını mucidinden alan- usta işi 'sallanan Crapen' bile belirmişti.

On dokuzuncu yüzyılda hacet gidermek mahrem bir faaliyet haline geldi. Oysa bir yüzyıl önce insanlar altında bir oturak olan bir chaise-perce'nin (delikli sandalye) üzerine oturur halde arkadaşlarıyla sohbet ederlerdi. İnsanlar artık banyo, lavabo ve tuvaletin bulunduğu odada sessizce otururken kimse tarafından rahatsız edilmeden düşünüyor, belki bir şeyler okuyor ya da içiyor ve kelimenin düz anlamıyla içlerini boşaltıyorlardı."

*Richard Sennett, **Ten ve Taş**, s. 307-8, çev. Tuncay Birkan, Metis, 2002*

Sadece yukarı çıkan, iniş nedir bilmeyen bir asansörün içinde yüksele yüksele uyanıyorum yeni bir güne. Evveli günden devamla daha da yükseklere.... Mevsimlerden bahar tabii ki; "I feel high" çalıyor asansörün içinde bir yerlerde. Hadi hisset hislerimi... Durmaksızın yükselişimi... Yükselen değerlerimi...

Sahi, ağzımıza sakız gibi yapıştırmıştık, sürekli "yükselen değerler" derdik bir zamanlar, öyle değil mi?

Hiç yüksünmezdik, niye yüksünelim ki, kesintisiz bir yükselişteydik. Hem yükselirdik hem yükseltirdik. Manen ve fikren yüksek insanlar olamasak bile, maddi alemde yükselen değerleri biz belirlerdik, hatta bizzat kendimiz, şahsımız olarak, ben/şahsen/kendim diyen lavuklar olarak yükselen birer değerdik.

Çok eski zamanlarda, objektif durumun objektif analizi derdik, sonra sadece öztürkçeleşmeye bağlı bir sözcük değişikliğiyle nesnel koşulların nesnel çözümlemesi dedik...

Dönemin önümüze koyduğu zorlu ödevler ve de görevler de derdik, zamanımızın gerekliliklerinin bilincine varmak falan da derdik, derdik babam derdik...

Sonra döndük dolaştık tüm bu dediklerimizi, önce yükselen değerlere, sonra zamanın ruhuna çevirdik.

Up, up, up, up, up, dönemin değerlerini ve temsilcilerini dilediğimiz gibi yükselttik. Down, down, down, down, indirdik de.

Bir yükselttik, bir indirdik. Borsa gibi. Yahut yarışma programı. Minik bir ekrandan borsadaki hisselerin inip çıkışını izleyen ahmaklar gibi. Kumar makinalarında olduğu gibi. İndi çıktı oyunu oynayarak milletin aklını çıkardık vallahi.

Pat, pat, pat, pat, pat salıverdim hepsini. Bitirdim lavabodaki işimi. Şap, şap, şap, şap, şap temizledim fırçayla, yok ediverdim lekeleri.

Böylece küçük ama giderek büyüyen bir özgürlük alanı edindik, dilediğimiz isimleri yükseltip indirirken, dilediğimizi

de dönemin trendi, sembolü yahut temsilcisi seçiverdik. Krizlerle sarsılana dek, zamane kerizlerini habire yükselttik. Onlar için neler dedik, ne güzellemeler döşedik:

Tüketimi yükseltecek isek –ki durmaksızın, ıksırana kadar, tıksırana kadar yükseltirdik– uygun kavramı "yetinme"den seçerdik: *"Evet, yetinmemek, ne mutlu ki Türk toplumunun yükselen değerlerinden en önemlisi."* (Zafer Mutlu)

Yüksek yüksek tepelere evler kurup vizyon sahibi, genç, dinamik, işkolik kuşağı pohpohlayıp pompalayıverdik: *"Ve bu teknolojiyi kullanan yeni insanlar... Genç, hırslı, değiştirmek tutkusuyla ateşlenmiş, kafaları dijital mantığa ayarlanmış yeni insanlar. Hiçbir şeyin aynı kalmayacağına inanmış, inanmak için neredeyse ant içmiş yeni bir kuşak."* (Ertuğrul Özkök, "Artık Babıali'nden Taşınıyoruz", Hürriyet, 15.12.1991)

İşte böyle böyle, yükselen değerlerden ve değişim pompasından, zamanın ruhuna geçtik.

Bu memleket, bu bünye, "yükselen değerler"i gördü, zamanın ruhu ne ki sahi!?

Sen ne dersin bu hususta canım farem, lağım farem, pek sayın ve de sevgili kardeşim miki?

"Zamanın ruhuna koyiyim, sana bir şey olmasın abicim, bu iyi mi!.."

"Hooop, ağır ol! Dersini veriyorum ben bunun beyefendi. Eskiden Hacettepe'ydi, özelde şimdi!"

"Eskiden modernizm meselesiydi, alt kimlik – üst kimlik tartışmasına emdiriyorsun şimdi! İyi mi?"

"Hooop, sakin ol! Kimlik meselesi öyle dalgaya gelmez hocaefendi. Zamanımızın ruhunu yansıtan, zamanımızın ruhunu yaşatan, hatta bizzat zamanımızın ruhu olan bir sürü yeni kimlik ve figür var şimdi."

"Falanca şimdi yaşasaydı ne olurdu sorusuyla birlikte düşüneceksiniz o zaman bu meseleyi."

"Hah şöyle. Örneğin Che şimdi yaşasaydı -zamanın ruhu gereği- AKP'li ya da aynı anlama gelmek üzere DSİP'li olurdu gibi..."

"Çüşşş. Somut durumun somut analizinden zamanın ruhuna böyle bir geçiş yaparsan, olacağı budur sonunda. Farklı onlar, çok farklı. Che şimdi yaşasaydı, gelir seni..."

"Hooop, ağır ol! Hiç kavrayamamışsın sen zamanın ruhunu fare efendi!"

"Şaka yapıyorum, ekşi tanımlar geliştiriyorum abi... 'Zeitgeist' - 'ortak zamanın ruhu'!!! dönemin ortak alışkanlıkları ile gustosu!!! Toplumsal yaşamı yönlendiren iklim. Belli bir zaman kesitindeki kitlesel eğilim. Belli bir kuşağın ortak belleği. Nesillerin ruhu. Çağdaşlık! Bir çağdaki genel hava. Popülerlikle ve konjonktürle de bir bağlantısı var elbet ve bir 'smashing pumpkins' albümü olduğu kesin!"

"Hegel'in Zeitgeist'i, elbet daha soyut, idealistçe bir ruh haliydi; bir tür modaya dönüştü şimdi bizimki. Ota, boka zamanın ruhu etiketi yapıştırıyoruz, oluyor bitiyor ne güzel."

"Zamanın gürültüsü diyor şimdi bir de bazı eleştirmenler. Ruhu kavrayıp sindiremeyenler. Günü gürültüye getirmeyi deneyenler."

"Yahu iyi düşünün, dönekliğin zemini de olabilir bu. Zamanın ruhuna göre böyle davranmalıyım diyip her türlü kaypaklığı yapabilir insanoğlu!"

"Zamanın ruhunu kavramak ile zamana ve döneme ayak uydurmak arasında gidip gelebilir. Hatta gider, gelmez bir daha."

"Olay o zaten be hoca. Kaynayıp gideceğiz arada."

"Okudunuz mu hiç virjinyavulf bu arada: 'Bir yazarla çağın ruhu arasındaki alışveriş son derece nazik bir konudur ve yazarın eserlerinin yazgısı bütünüyle bu ikisi arasındaki iyi bir anlaşmaya bağlıdır.' (Orlando, s.198, çev. Seniha Akar, İletişim)"

"Aman abi, değmesin yağlı boya, fazla entelektüelize eder meseleyi bu tür şeyler."

"Entelektüelize etmek benim göbek adım bre deyyus!"

"Al öyleyse: Tarihsel olarak geleceği temsil edenler uzak durur bu tür 'ruhlar'dan kanaatimce. Gelgelelim bilirler ki, gelecekleri-ne, yarınlarına (doğru) hitap edebilmek için, gerçek gelecek olduklarını gösterebilmek için, 'zamanları'nı bir iyice kavramamız gerekir insanların."

"O ne la öyle, geleceğe dönük mesajlar, kurtuluş misyonları falan filan, zamanın ruhu komünizme mi dönüyor yine? Gideriz hemen eskiye. Huzurdu zamanın (eski) ruhu. Huzur ve güven ortamı yaratıldıktan, bütün apartmanlara 'huzur' ve 'güven' adı konulduktan otuz yıl sonra şu dediğine bakın hele."

"Huzursuzluk apartmanında yaşamak, huzursuzluğun kitabını okumak istiyorum ben. Başka türlü kurtulamayacağım içimizdeki on iki eylülden."

"Yürü git len! Alık alık konuşma karşımda."

"Eco, eco, eco, eco... alıkça alıntılar ekoluyorum o vakit huzurunuzda: 'Alık bizi ilgilendirmiyor. O, kaşığı ağzına götüreceğine alnına götürendir, ona söylediğiniz şeyi anlamayandır. Ahmaklıksa, toplumsal bir niteliktir. Ahmak, belirli bir anda söylememesi gereken şeyi söyleyendir. İstemeden gaflar yapandır. Kafasız farklıdır, onun kusuru toplumsal değil mantıksaldır. Kafasız, yanılmakla yetinmez, hatasını yüksek sesle, bağırarak öne sürer, ilan eder, herkes onu duysun ister. 'Artık güvenilir kaynaklardan biliyoruz ki...' ve bunu müthiş bir salaklık izler.'"

"Ne bu şimdi?"

"Dedim ya kafasız; umberto eco eco eco eco oo oo o o"

"Yahu bırak bu ayakları. Zamanın ruhunu yakalamaya çalışıyorum şunun şurasında. Ne yapıp etmeli, bulmalı buluşturmalı, sosyolojik oyuncaklarımla oynamalıyım bu hususta da. Bir an-

lamda işim bu, yeni tipte muhafazakâr diğerkamlığı açımlamalayım kamuoyuna."

"Hadi daha ağdalı olsun sözcükler, daha cerbezeli, post egzistansiyal bir dolu zırvalık: Mahalle dikotomisinde berraklaşan yeni tipte zenginlerin tüketim trendlerini ortaya koyuyorsun."

"Yeşil kuşağın marjında toplumsal olan tarafından içerilmeyi bekleyen radikal tavırları açımlamıyor muyum sence, açımlıyorum."

"Muhafazakâr söylemlere açık liberal elitin görmezden geldiği dinsel arketipleri deşifre ediyorsun bir de. Bundan hiç şüphemiz yok."

"Diasporanın merkezinde ama toplumun periferisinde yaşanan ötekileştirmenin giderek popülerleşmesini ele almadığım söylenemez herhalde. Bal gibi alıyorum."

"Yerelsizleştirmenin demokratik çevreniyle ılımlı söylemlerin glokal kabulünü bir arada değerlendirdiğin hususunda da şüpheye yer yok."

"He işte, hepsi ve daha fazlası bir arada zamanın ruhuna koyuyorum, pardon, zamanın ruhunu ortaya koyuyorum."

"O zaman en sona bir de makale koyuyorsun, makata gelen türden."

"Ben bunu hep yapıyorum:"

Zamanın ruhuna...

Kıllanıyorum bu ruhtan. Zamanın ruhundan. Felsefe, bilim, siyaset derken, aralardan kıvrıla kıvrıla güncelliğe geçince bütünüyle, elimde değil ne yapayım, kıllanıyorum ben de! Kullanıyorum yine de...

Kıllanıyorum mesela Hegelgillerden gelmesine rağmen, bütüüüün gillerin ağzında yapışık yapışık, yılışık yılışık ortalıkta dolanmasından.

"Bu eserimde zamanın ruhunu vermeye çalıştım" açıklamasını yapan artizimizden, "Zamanın ruhu böyle abi, ne yapalım" diye yediği haltları rasyonelize etmeye çalışan dümbeleğe varıncaya kadar, çeşit çeşit "zaytgaytz"ımız var bugünlerde; işte onlardan...

İkinciler, yani dümbelekler, ağızlarına sakız gibi yapıştırıp, "yükselen değerler" derlerdi bir vakitler. Hiç yüksünmezlerdi, niye yüksünsünler ki, kesintisiz bir yükselişteydiler.

Hem yükselirlerdi hem de dilediklerini yükseltirlerdi. Habire değişirlerdi. Döneme göre dönüşürlerdi. "Yüksek insanlar" olamasalar, buna kalibreleri yetmese bile, yükselen değerleri belirlerlerdi, hatta bizzat kendileri, tek tek ya da grup halinde, yükselen birer değer oluverirlerdi.

Yüksek yüksek tepelere müstahkem binalar kurup; vizyon sahibi, genç, dinamik, çalışkan, teknolojiden çakozlayan, işkolik kuşağı pohpohlayıp pompalayıveren bir değerler dizgesi icat etmişlerdi: *"Ve bu teknolojiyi kullanan yeni insanlar... Genç, hırslı, değiştirmek tutkusuyla ateşlenmiş, kafaları dijital mantığa ayarlanmış yeni insanlar. Hiçbir şeyin aynı kalmayacağına inanmış, inanmak için neredeyse ant içmiş yeni bir kuşak."*

Tüketimi yükselteceklerse, ki durmaksızın, ıksırarak, tıksırarak yükseltirlerdi, uygun kavramı "yetinme"den seçerlerdi: *"Evet, yetinmemek, ne mutlu ki Türk toplumunun yükselen değerlerinden en önemlisi."*

Her neyse, şimdilerde, yükselen değerlerden ve değişim pompasından –aynı hattan– zamanın ruhuna geçtik sanki. Ahlak felsefesinin ardından Hegel'i de piç ettik yani!

Dersi de veriliyor sanırım bir yandan. Eskiden Hacettepe sosyolojide falandı; özelde, Bilgi'de iletişim disiplinlerinde falan filan şimdi! Eskiden modernizm meselesiydi, alt kimlik – üst kimlik tartışmasına emdiriyorlar şimdi.

Aynı derslerde "zamanın ruhu" dendi mi, "falanca şimdi buralarda yaşasaydı ne olurdu, ne yapardı, kimlerden olurdu" sorusuyla birlikte düşünüyorlar genelde meseleyi. Mesela, Che şimdi yaşasaydı AKP'li ya da aynı anlama gelmek üzere DSİP'li olurdu, dub müziği yapardı, kafayı çekerdi vb. vb. gibi!..

Özetle, Hegel'in "Zeitgeist"i, elbet daha soyut, idealistçe ama insanı kavrayıp kuşatan öze dair bir "ruh" idi; bir tür "moda"ya dönüştü şimdi yenisi. Ota, boka zamanın ruhu etiketi yapıştırıyoruz, oluyor bitiyor sanki...

"Bilimsel" kullanımda, tam zamanında olmak, zamanın ilerisinde olmak, doğru zamanda doğru yerde olmak türünden, kâşiflerin ve yol açıcıların "zamanlama" açmazlarına dair bir yöne de işaret edilirdi, popüler kullanımda bu özelliği de yok edildi.

Devletin TDK'sı varsa halkın ekşi sözlüğü var! Popülerliği en iyi onlar tartar. Gevşek olanlarda değil de görece aklı başında tanımlarda durum özetle şöyle orada: Ortak zamanın ruhu... dönemin ortak alışkanlıkları ile gustosu... toplumsal yaşamı yönlendiren iklim... belli bir zaman kesitindeki kitlesel eğilim... belli bir kuşağın ortak belleği... nesillerin ruhu... çağdaşlık... bir çağdaki genel hava... Popülerlikle ve konjonktürle de bir bağlantısı var elbette ama belirsiz iyice; tek kesin olan şey ise aynı zamanda bir "Smashing Pumpkins" albümü olduğu ve bir belgesel filminin bulunduğu!..

Tanımlar ve tanımlama çabasının boyu/boyutu iyi de, asıl önemli olan her zamanki gibi "işlevi"... Yahu iyi düşünün şu ruhu, dönekliğin zemini de olabilir mi bu? Zamanın ruhuna göre böyle davranmalıyım, zamanın ruhuna göre şöyle hareket etmeliyim, bizatihi zamanın ruhu olmalıyım vb. vb. diyip, her türlü kaypaklığı yapabilir insanoğlu!

Zamanın ruhunu kavramak ile zamana ayak uydurmak arasında gidip gelebilir. Hatta gider, gelmez bir daha.

"Güncellik ve moda" ile "bugünlerde, bu dönemde yaşananların özünü anlamak/anlatmak" arasında, ilkine yakın tutmaya çalışırlarsa onu, "Güncelliğe takıl, hayatını yaşa" derlerse, olacağı bu!

"Zamanın gürültüsü" diyor şimdi haklı olarak bazı eleştirmenler. Eleştirenlerin eleştirilmesi de hemen yanında: "Zamanın ruhunu kavrayıp sindiremiyorlar işte. Günü gürültüye getirmeye çalışıyorlar bir şekilde. Başaramazlar..."

Bu hali ve tanımları ile, zamanın ruhu dedikleri, taksici milletinin o geleneksel "memleketin ve dönemin nabzını tutması" bir yerde!.. "Ne olacak bu memleketin hali"... Kahvehane geyiği.

Başka bir "zamanın ruhu" daha var oysa. Gerçekten Hegelgillerden gelen. Ötesine geçip (marksist) damardan gelen. Has yazından da gelen:

Okudunuz mu hiç Nazım Hikmet'in "Memleketimden İnsan Manzaraları"nı nasıl tasarladığını, Kemal Tahir'le yazışırken mesela; *"1.İstiyorum ki okuyucu 12 bin mısraı bitirdikten sonra vıcık vıcık insan kaynaşan bir mahşerden geçmiş olsun. 2. İstiyorum ki bu insan mahşerinin konkre ifadesi okuyucuya ana hattında muayyen bir devirdeki, muhtelif sınıflara mensup Türkiye insanları vasıtasıyla Türkiye'nin muayyen bir tarihi devredeki sosyal durumunu anlatsın. Tabii donmuş bir halde değil diyalektik seyri ve akışıyla. 3. İstiyorum ki, ikinci planda, Türkiye cemiyetini çevreleyen dünya durumu -muayyen bir devrede- anlaşılsın. 4. İstiyorum ki -nereden gelinip, nerede olunduğu, nereye gidildiği sualine- sahanın içinde azami imkanlarla cevap verilsin. Bu dört nokta ana meselemdir." (Nâzım Hikmet, Kemal Tahir'e Mapusaneden Mektuplar, s. 144, Bilgi Yayınevi, İkinci Basım, 1975)*

İnsan Manzaraları'nın "ruhu" anlatılırken, "şu bizim zamanın ruhu" bundan iyi ortaya konabilir miydi acaba?

Nâzım kadar olmasın, okudunuz mu son zamanlarda hiç Virginia Woolf'u, üç yüzyıl boyunca, üstelik bu uzun dönemin yarısını erkek yarısını kadın olarak yaşayan Orlando'nun biyografik hikayesini mesela: *"Bir yazarla çağın ruhu arasındaki alışveriş son derece nazik bir konudur ve yazarın eserlerinin yazgısı bütünüyle bu ikisi arasındaki iyi bir anlaşmaya bağlıdır." (Virginia Woolf, Orlando, s.198, çev. Seniha Akar, İletişim)*

Anlaşalım o halde, sosyalistler elbette çok iyi tanıyacak, anlayacak, kavrayacak yaşadıkları dönemin özgünlüklerini. Çok iyi koklayacaklar havayı, atmosferi; her bir milimetre küpünde olanı biteni. Kendi etkili müdahaleleri için zamanın içini dışını bilecek, icabında içini dışına çıkarmayı da bilecekler. Teslim olmamak için (verili) zamanın ruhuna, kendi zamanlarını, başka bir zamanın ruhunu yaşatmak için; geleni ve gideni bilecek, bildirecekler...

Tarihsel olarak geleceği temsil edenler, bunun için de gerçeğe/gerçekliğe abananlar uzak dururlar genelde "ruhlar"dan. Ama bilirler, insanların geleceklerine, yarınlarına (doğru) hitap edebilmek için, onlara gerçek gelecek olduğumuzu gösterebilmek için, "zaman"larını bir iyice kavramamız gerekir.

Dönemin gerekleri/ özgünlükleri/ özellikleri/ karakteri eylemimizin ve hareketimizin esaslarındandır. Düşmanını tanımak da öyledir. Zamanın ruhunu tutup kavramak ve sonra gerekeni yapmak da...

"Bugünkü zamanın ruhu"nda, "yükselen değerler"in ve "moda"nın yerine konulan kullanımda ve kıllanıp durmamızda neler var peki: Emperyal vizyon ve islamo-faşist füzyon en başta... Başka... Çoğunlukla gelen hakimiyete ve otoriteye, "Helal be, millet iradesi bu işte" çekmece... Başka... Yepisyeni anayasaklara ruhen dingin bir biçimde girebilmemizi sağlayacak çeşitli çap ve ebatta uyutucu/uyuşturucu malzeme... Başka... Sadece İslam ve tasavvuf değil, Zen-budizm ve falcılık da-

hil bilumum mistik fıstık... Başka... İri iri alış veriş merkezleri, caygentik enimıls, tüketim ve kredi çılgınlığı, bunların gidişleri gelişleri, gelişmesiz ve sonuçsuz habire bir yerimize girişleri... Başka... En yeni ultra pek neo bir liberalizm ve bunun "ideoloji bitti" havası basan boy boy ideologları.... Başka... O eski sol bitti artık mirim, hem adalet de başkalarından soruluyor, zaten sol sağdır, sağ da sol bu memlekette... Başka... Cümle içinde "askeri vesayet" geçsin, "kalktı/ kalkıyor/ kalkmakta/ kalkmalı" fiili ve onun muhtelif kipleri peşi sıra gelsin, ooh keyifler kekâ... Başka... Sınıf yok, ümmet var. Sınıf yok, cemaat var. Sınıf yok, kimlik var. Sınıf yok, Dilber Ay var... Başka... İyi kötü bir sistem oturdu işte, krizlerden tabii ki etkilenler oluyor ama teğet meğet iyi atlatıyoruz yine de... Başka... Madem bu sistem böyle, akıllı olup küpümüzü doldurmamız için çok çalışmamız lazım, zaman yok aşka!..

O halde –dilerseniz başına bir de "Ben böyle..." ekleyip– bir kez daha bakmak gerekir başlığa...

(Yüce editörler kuruluna önemli not: Yanlış anlamayın ha; işbu radikal makale, yazarın sosyalist/akademisyen günlerinden kalma... Hiçbir alakası yok güncel yazıları ve de zamanın ruhuyla...)

İki numaralı Little Stuart (Küçük Stuart)



"Eitel, alaylı alaylı, 'Adım, senin ikinci kocan olarak her zaman dillerde gezecektir, Lulu,' diye mırıldandı.

'Tam üstüne bastın' dedi Lulu. 'Charley Eitel demek benim için No. 2 (*) demektir.'"

(*) Amerikan halk ağzında, çocukların sıvı dışkısına No. 1, katı dışkısına No. 2 denilir. (Çevirenin -Nihal Yeğinobalı'nın- notu)

Norman Mailer, Geyikli Park, s.116, çev. Nihal Yeğinobalı, Cem Yayınevi, 1973

"Hepimizin içinde bir parça iyi ve kötü vardır. Aile içindeki mutluluk, saygı ve eşin sevgisi nazik duyguları açığa çıkarır ve aşağılık duygularını dizginler. Eğer sevgi azalır, saygı yok olursa o zaman deliklerden bok sızmaya başlar."

*Aleksandr Sergeyeviç Puşkin, **Gizli Günce - 1836-1837**, s. 220, çev. Cansel Rozzenna, Munire Yılmaer, Çiviyazıları, 2000*

Fare midir, tavşan mıdır, yoksa hamster mı bilemiyorum, üçü arasında kalmış bir kunduz belki de, kovalanıyorum.

Sürekli, ısrarlı ve korkutucu bir kovalama bu. Kaçıyorum. Kovalıyor... Kaçıyorum. Kovalıyor... Kaçıyorum. Kovalıyor...

Biliyorsunuz hep. Fare, tavşan, fil, ayı, timsah falan birtakım yaratıklarla -daha küçükken canavarlarla- kovalamaca oynadığınız, sürekli kaçıp kurtulmaya çalıştığınız, kaçarken ter içinde kaldığınız dehşetengiz rüyalardan biri daha işte.

Koşuyorum. Kaçıyorum. Koşuyorum. Kurtulamıyorum. Benliğimden sıyrılıyorum. Sıyırıyorum...

Ve hemen sıyırıyorum üzerimdeki battaniyeyi. Tümüyle uyanıyorum... Sonbahar aylarının başında, ilkbahar aylarının sonunda hep aynı dert; örtecek miyiz, örtmeyecek miyiz? Ört ki ölem... Terleye terleye uyanıyorum.

Hemen karşımda onun posteri... O'nun... Little Stuart'ımın. Aşkımın.

Hemen yanında onun tişörtü... O'nun... Little Stuart'ımın. Aykırılığımın.

Bir dönemin özeti gibi. Bir hayatın özü. Bir bakışın tözü. Tinin kılçığı. İmgeselliğin diyalektik belirlenimi. Lavaboya gidiyorum...

Zorlanıyorum. Çok zorlanıyorum. Eleştiriyorlar beni çünkü. Dillerine doluyorlar Little Stuart merakımı.

"İşe bak" diyorlar, "Little Stuart adlı fare karakterinin hayranı çıktı herif."

"İşe bak" diye yineliyorlar, "Playboy tavşanı, o da olmadı Little Stuart karakteriyle işe gelip veda etmeyi planlayarak, serseri ruhlu bir yaşam sürdü!" (Serseri ruh mu, bu iyi işte, bir yandan Hollywood'un yeni serilerindeki serseri karakterlere, diğer yandan yeni dalganın "Serseri Aşıklar"ına hayranım. Ve zamanın ruhuna elbette...)

İşe bak, istakozu, ahtapotu, kalamarı, kalkanı götürdü; havyarı midesine gömdü; ördeği, kazı, hem de ciğerlerini lüpürdetti; geyiğin, kuzunun, tavşanın her bir yerini yedi bitirdi, sıra fareye mi geldi? Farenin, kimliğini bırakıp, varlığını satıp tavşana dönüşmesinde mi sıra?

İşe bak, balodayız hep ama maskeli.

İşe bak, çıplak da gelebilirdi.

İşe bak, Little Stuart konusunda onu arayıp, "Sizin film geldi işte" diyen; "azılı düşmanı, küsülüsü, nefretlisi, Perihanlısı, mağdenlisi" oluverdi. (Doğan'dan ayrılıp Taraf'a bindiğinde, iki bin on ikste acayip yazılar yazmayı denedi):

"Özellikle o zamanlar Tavşan Kardeş'likten çıkıp (insanlığa bir türlü ısınamadığından) henüz Türkiye'de gösterilmemiş olan Stuart Little'a geçeceğini duyurmuştu Fuzuli Özkök sitsit köşesinde.

Ben de (kızım o yıllarda altı yaşında filan) bütün çocuk filmlerinin zorunlu takipçisiyim. Gittim gördüm nasıl adi bi yaratık bu Stuart Little! Nasıl ilticacı, tırmanıcı, buldumcuk! Nasıl satıyor fareliğini/ kökenini/ aslını, nasıl yamanıyor o beyaz aileye; anlatamam. 'Ulan adam ne biçim özdeşleşmekte haklı! Aynı Özkök bu fare!' oldum.

Konuyla ilgili (yani S.Little'dan nasıl iğrendiğimle ilgili) bir yazım da mevcuttur. Arayın bulun Radikal'in arşivlerinde.

Kabıma sığamayıp bir saraka/ hakaret/ arkasından gülme vesilesi olur diye gazetesinden aradım.

Neşeli Günler'imde böyle münasebetsiz, kendin pişir kendin ye eğlence için sicil yakan davranışlarım olmuştur! Çok da itiraf etmişimdir.

Sekreteri zart diye bağladı, bunla dalgamı geçtim; ama 'tersinden anlama' ordinaryüsü olduğu için mesleği ve karakteri gereği, ÂNINDA ertesi gün köşesinden 'Perihan Mağden telefonla aradı!' diye (sanki gönendirici bir konuşmaymış) ilan etti. Hoş 'Sosyopatların Son Yazı' kitabında okumuşsunuzdur; sosyopatların suratına tükürsen gönenirler! Tecrübesiz davranıp açık vermeyeceksin."

İşte böyle, helada düştü aklıma bu sözler birdenbire. Little Stuart oldum ama bıçaklandım hep arkamdan, tanıdıklarım tarafından.

Tavşan ve fare... Beden ve ruh... Sosyo ve pat... Patpatpatpatpatpatpatpatpatpatpat...

Oh be!

Eeeeee, canım farem lağım farem, ne dersin benim de fare olmama, ne dersin bu hususta şahsıma yapılan saldırılara ve de hakaretamiz hareketlere?

"Bir bizim koltuğumuza göz dikmediğin kaldıydı usta."

"Öyle deme ya, tavşanlıktan geçip döne döne geleceğim oralara."

"Ha, dönersen olur tabii, o zaten senin hep içinde, hayatında, ruhunda... hayat tarzı, yaşama sebebi, raison d'etre ve benzeri bir şey değil miydi? Dönüp dönüp durmak ve playboyluk senin özünde var be usta. "

"O kadar da açık değil be kardeşim, örtük bir mesajdır o verdiğimiz her imgede, her fotoda, yazılarda ve bittabii yazıların satır aralarında."

"Sırf satırarası düşünce ve notlarından oluşan 'Satır Arası' diye bir kitap kaleme alacağın söyleniyor kulislerde. Şu yeni bitme Egeli kemalist gazetecinin yükselişine ve çok satan, acayip başarılı kitaplarına nazire. 'Satır Arası' her yerde, tüm kitapçılarda ve marketlerde. Kapağında da satırarası pide! Tüm kebapçılarda ve migroslarda."

"Uydurma lan öyle!"

"Edebiyatçı triplerine değil de playboy imgene geri dönelim o vakit: Gücüne aşık olmalı insanlar, karizmana."

"Ve de serseri ruhuma."

"Hah işte, boşvermiş ama yine de işine bağlı, klasik müzik dinler ama Rolling Stones hayranı, iş dünyasının zirvesinde ama altmış sekizli aynı zamanda, genelde sinek kaydı, hep bakımlı ama zaman zaman da kirli sakallı, kimi zaman efemine kimi zaman maço, disiplinli ama maceracı dırı vırı, dırı vırı, dırı vırı..."

"Aynen öyle... Giyeceğim Little Stuart tişörtümü, basacağım havamı."

"Giyinip işe mi gideceksin yani?"

"Evet. Dünyada bir tek bende olduğunu bildiğim bir tişörtü giymişti karşımdaki..."

"Bu nasıl bir özgüvendir haci..."

"Allah vergisi!"

"Mevlam sana verdikçe vermiş sanki."

"Evet, serseri ruhlu ve muhalif de benim, patronlar katında en değerli CEO'lardan biri de. Sol da benim, sağ da. Fare de benim, tavşan da."

"Tanrı?"

"Haşa!"

"Bir ilah gibi sevilen, örnek seçilen, tişörtleri giyilen gerçek bir star o vakit."

"Mutlaka!"

Uzatmadan gelsin makalesi o vakit en sona:

İşe Little Stuart tişörtümle gelmek istiyorum...

Tüm dünyada böyle değil mi? Biz de cumaları iş dünyasında daha casual giyinme geleneğini başlatmalıyız artık. Sadece medya dünyasında değil, otomotivden teknolojiye tüm büyük holdinglerimizin yönetim katlarında. Hatta Cuma gününe denk gelen yönetim kurulu toplantılarında.

Böyle radikal adımlara, havalı bir duruşa ihtiyacımız var. Cem'inki (Boyner) gibi.

Ben Little Stuart'ımla, Kanat biracı Hommer'ıyla, Ayşe Heidi'siyle... haydi hep birlikte!

(editöre not 1: bu stuart'ın resmini bir yerden bulup buluşturmayı unutmazsın umarım, tilki seni, tilki.)

Iıh, ne kadar benzetmeye çalışırsak çalışalım, tam olmuyor sanki; oricinalinden taklit edelim en iyisi:

Bol kanvas pantolonlar, kravatsız gömlekler, biraz buruşuk blazerler...

Kılık kıyafetine bakarsanız karşınızda 350 milyar dolarlık iki CEO (İcra Kurulu Başkanı) değil, **Harvard**'lı rahat iki öğretim üyesi var.

Arthur Andersen bu sahne üzerine ilginç bir soruyu ortaya atıyor.

Acaba iş dünyası için yeni bir **look** mu gerekli?

Yani o banker kıyafetli lacivert adamların yerine, bir başka işadamı türü mü icat etmeliyiz?

Bence evet...

Zaten böyle adamlar, hayal gücümün istihdam edildiği o sanal büromdan çoktan kovuldular.

Hayalgücümün İnsan Kaynakları gazetelerinde sadece kanvas pantolonlu, çıplak ayaklı, mokasenli adamlara ait ilanlar var.

Lacivertli adamlar artık sadece gerçekler dünyasında iş bulabiliyorlar.

Onların dünyasında bile haftalar giderek kısalıyor.

***

Friday wear (cuma kıyafetleri) şimdiden, kahverengiye, laciverte, siyaha ve özellikle griye hayatı dar ediyor.

Daha şimdiden onlara sadece dört gün bıraktı.

Yeni business **look**, sadece kıyafetleri değil, o kıyafetin içindeki beynin zihniyetini de değiştiriyor.

Stuart Little, artık işyerimin yeni üyesi oluyor.

Onun da kanvas pantolonu var. Kareli gömleği kazağının altından sarkıyor.

Ayağında rahat ayakkabılar var.

Gazetedeki odamın yeni trendi bu...

(editöre not: sen de artık doğrudüzgün şeyler giyineceksin. işe pespaye kıyafetlerinle gelmeyeceksin. spor ama kaliteli. havalı ve de pahalı. zam mam da istemeyeceksin. hadi bakiyim. yazıda tek bir hata görmiyim!)

Iıh, bu da tam olmadı, başka bir giriş deneyelim:

"Önceki gün Perihan Mağden telefon ettiğinde büromun renklerine bakıyordum. 'Sizin haftanız başlıyor' dedi. Önce

neyi kastettiğini anlamadım. 'Küçük fareniz geldi' dedi. O zaman anladım. Bu hafta Stuart Little filmi başlıyor."

Iıh, olmuyor, olmuyor, olmuyor, onlarca Little Stuart yazısı arasında hiçbir şey gerçek bir Little Stuart yazısının yerini dolduramıyor. Konu bu denli mühim yani. Çok katmanlı. Çok boyutlu. Pek kibirli. Ve gazeteciliğin temel bir ilkesi gereği, fikri takip gerektiriyor tabii ki:

Milenyum için yeni hayali kahramanım belli oldu. Adı **Stuart Little.** Yani **Küçük Stuart.**

Fotoğrafını yanda görüyorsunuz.

Özellikle ağzının kenarındaki o çizgiye dikkatle bakın.

Yanağının bir kenarından çıkıp, ötekine doğru uzanan bu muhteşem fay hattını okumaya çalışın.

Çizgideki ince alayı, o tüy gibi tiye almayı lütfen görmeye çalışın.

***

O bir fare.

Ayağında **Converse** ayakkabıları, altında **Docker** pantolonu, gömleğinin üzerine dökülen kazağıyla tam bir hayali kahraman.

Hayatımın üçüncü büyük çizgi kahramanı.

Birincisi, hergele **Bugs Bunny**'ydi.

Hani o dalgacı tavşan kardeş.

Tilkileri tilt eden, çevresindeki her şeyi atlatan, her şeyle dalga geçen müthiş tavşan kardeş.

1980'li yıllarımda rehberim oydu.

Henüz 30'lu yıllarımı terk etmemiştim.

Liberal ekonominin yükseliş yıllarıydı. **Özal**'lı ideolojiler Marksizm'in yerini alıyordu.

Bugs Bunny, yüzüne maske gibi yapışmış hergele zekâsıyla, 1980'li yılların prototipiydi.

1990'lı yılların sonunda, ruhumdaki **Bugs Bunny** artık benden uzaklaşmaya başlamıştı.

Ya o artık hızlı koşamıyordu ya da ben ona yetişemiyordum.

***

Çizgili pijaması içinde **Ernie**'yi işte öyle yıllarımın birinde keşfettim.

1990'lı yılların ortalarıydı.

Çizgili pijamaları içindeki sakin **Ernie,** onun şapşal bakışları artık bana daha fazla güven veriyordu.

Evimi keşfetmiştim.

İşte öyle bir günde, uzun yıllar önce üzerimden çıkarıp attığım çizgili pijamamı yeniden giydim.

Amerika'dan tıpkı Ernie'nin, o şapşal arkadaşımın giydiği pijamanın aynısını aldım.

Son günlerin tuhaf deyimiyle, **"Onu adeta kendimleştirdim".**

(editöre not: son günlerde gerçekten böyle bir deyim var mı, yoksa ben kendi kendime mi tuhafım, hı?)

Veya o beni kendinleştirdi.

***

Şimdi **Küçük Stuart** dönemi açılıyor.

Bu beyaz fare, Amerika'da yeni piyasaya çıkan **"Little Stuart"** filminin çizgi kahramanı.

Filmin onun dışındaki bütün kahramanları gerçek insanlar.

Film, bu küçük fare, evde ona düşman olan beyaz **Himalaya** cinsi kedi ve aile fertleri arasındaki ilişkileri anlatıyor.

Afişteki fotoğraf karşımda duruyor.

Lastik ayakkabılı, bir eli cebinde kendinden emin beyaz fare ile günlerdir birbirimize bakıyoruz.

Ağzının kenarına oturmuş, ölü dalgalar gibi bir uçtan ötekine uzanan o müstehzi fay hattıyla beni tiye alıyor.

Küçümsüyor, dalga geçiyor.

Ama bir şey var.

Bu fare, üstümdeki pijamaları attırıyor.

Dalga geçmenin müthiş keyfini yeniden yakalıyorum.

***

Ama beni en çok etkileyen, filmin reklamlarında gördüğüm o küçücük sahne.

Aile fertleri bir araya toplanmış bir şeyi kutluyorlar.

Bütün aile, en güzel elbiselerini giymiş. Erkeklerin üzerinde beyaz taksidolar var.

Ve evin küçük çocuğunun avucunun içindeki **Stuart** da beyaz bir taksido giymiş.

Bu aile fotoğrafını çekmek için objektifini ayarlayan arkadaşları bir ara gözünü vizörden kaldırıp poz veren kalabalığa bakıyor ve ağzından şu cümle dökülüyor:

"Hepiniz çok mutlu görünüyorsunuz."

O sahne gidip gelip, gözümün önüne dikiliyor.

Bir milenyum açılıyor. Uğursuz bir yüzyıl kapanıyor.

Ve hayat objektiflerine poz veren bizlerin bizi mutlu edecek **Küçük Stuart'a** ne kadar çok ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Küçücük bir hergeleye...

Lastik ayakkabılı, kot pantolonlu, sarı kazaklı, küçücük bir hergeleye.

Bir de onun ağzının kenarındaki o müstehzi fay hattına...

Yessss, Ertuğrul Bey'in eski milenyumu ve 1999'u kapatan, 2000'li yılları başlatan o harika yazısı işte bu. Sonunda oldu!..

KENTSEL KARIŞIM, RANTSAL ALAŞIM...



"Şahin Efendi, uzaktan kasabayı seçmeye başlayınca korku ile karışık bir sevinç heyecanı duydu. Mağrur bir gülümseme ile kendi kendine:

Bizim muharebe meydanı göründü, dedi.

Eski bir taş köprü ile dere geçildikten sonra fakir mahallelere giriliyor ve sefalet, bütün dehşeti ve çirkinliğiyle başlıyordu. Ortalarında akan çirkef sularında yarı çıplak çocuklarla çamurlu köpeklerin oynadığı eğribüğrü sokaklar... Tezekle çamurdan yapılmış yarı yarıya toprağa gömülü penceresiz kulübeler... Birçoğunun aralık kapılarından pis kokulu dumanlar tütüyor. Başları yamalı peştemallarla sarılı, dizlerinden aşağısı çıplak kadınlar... Eski hasır parçaları üstünde güneşlenen iskelet gibi ihtiyarlar. Küçülmüş ihtiyarlara benzeyen yüzlerindeki yaralara sinekler üşüşmüş, şiş karınlı, çıplak, sıska vücutlu çocuklar..."

*Reşat Nuri Güntekin, **Yeşil Gece**, s. 52, İnkılap Kitabevi*

"[istanbul] 15.034.830 kişi. son sayımdan sonra nüfus artış eğrisine göre 2006 sonu için hesaplanmış. [ben de hesaplıyorum] Bir yetişkinin dışkıladığı günlük ortalama miktar: 150-200 g. [istanbul] günde 3 bin ton dışkı. Bir yetişkinin işediği günlük ortalama miktar: 1-1.5 litre. [istanbul] günde 23 milyon litre çiş. Bir kişinin tükettiği günlük ortalama yemek (kuru fasulye, pilav) miktarı: 400 g x 3 öğün. [istanbul] günde 18 bin ton yemek. Soru: Aradaki fark nereye gidiyor? [istanbul] o yüksek binalardan patır patır aşağıya akan bokları bir düşünsene."

*Ahmet Güntan, **parçalı ham.**, s. 161, YKY, 2011*

Geçişkenli, dönüşümlü, bölüşümlü, alaşımlı ve de karışımlı bir öğlen uykusuna, kepçe gibi dala çıka, dala çıka, dala çıka... uyanıyorum sonunda.

Düşlerimin kaldırımındayım ve kaldırmalıyım sanırım artık bu hafriyatı buradan, bu bedeni yataktan. Şekerlemenin de şekerini kaçırmadan...

Bazı öğlenler, birkaç dakika kestirivermenin getirdiği dinçliği yaşıyor, bir anda silkinip çakı gibi uyanıyorum.

Bazı öğlenler ise, uyku bir saate uzadığında, her şeyin birbirine geçtiği bir karmaşadan kurtulup da uyanıvermek için akla karayı seçiyorum. Bilirsiniz işte, günün devamında da sürekli bir baş ağrısı. Öğle uykularının fazlası!..

Gün içinde yaşananlardan çocuklukta yaşanamayanlara, gençlik heyecanlarından ölüm kaygılarına, en umulmadık tanışlardan en yakınınızdaki insana her şeyin birbiriyle iç içe geçebildiği, arada gizil arzularla çalkalanan ruhun esrikleşebildiği ve "Ben hep bu rüyayı görüyorum galiba" yanılsamasının da peşisıra geldiği terli ve zorlu bir dünya...

Hafriyat dünyası. Yığmalı, temelli, tünelli, tuğlalı, kiremitli... Kaza kaza dibine kadar inebilmeli! Yazı, malumunuz, kazı işi aynı zamanda. Rüyalara abanan psikanaliz de onun katmerlesi. Kaza kaza ilerlemeli.

Kazık çakmalı bu dünyaya beri yandan. Kazık çakmalı tam ortasına. Kaza kaza azmalıyız, mest olmalıyız maddiyatçılıktan, hazcılıktan.

Kazık gibi çıkıyor zaten. Tek bir parça, ıkına sıkına ve çok sert. Afedersiniz, bok gibi bok!

Kırk çeşit bitkinin özel karışımıyla hazırlanmış bir sinameki çayı falan içsem de biraz yumuşasa, ha!

Her neyse... ve her nerede yaşıyorsak yahut yaşatılıyorsak, kazık çakmalı bu dünyaya.

Hep tırnağımızla kazıyacak, el küreğiyle kuyu kazacak, hep o tünellerde birtakım artıklar biriktirecek, ikide bir vicdanımızı yahut vidanjörü ortalığı temizlemeye çağıracak değiliz ya; güzelce kazık çakıp, kanalizasyonla uzaklaştıracağız bu bokları bilinmeyen bir diyara.

Şu kanal işi de çok iyi bir fikir valla. Doğal kanalımız Boğaz'ın yanına ikinci bir kanal oluşturma procesini diyorum. Şükela. Barsakların yanına ikinci bir barsak gibi bir şey. Ağanın boku üzerine bok oluyor da, doğanınkinin üstüne niye olmasın. Kanallaştırma işi, kanal tedavisi, kanalizasyon bir bakıma! Rahatlatıcı, arındırıcı, kalkındırıcı...

Gerçekten de şehrin içine nasıl sıçılacağanı onca yıl düşünsem getiremezdim bu şekilde aklıma. Muhteşem deha, büyük usta, kasabanın en kurnazı, esnafların esnafı, şehir pazarlamacısı ve inanç tüccarı, sen çok yaşa! Değiştirdi, dönüştürdü ülkemizi baştan başa.

Onunla birlikte çok değiştik hepimiz, çok değişti şehir. Değişecek elbet, canlı, capcanlı, disdinamik bir organizma. Büyümeden hareketsiz kalacak değil ya, hafriyat olacak daima. Trafik kazaları da yanında. İnsanların mal mal bakınıp izlemekten en çok hoşlandığı iki şey bunlar değil mi zaten?

Kazalara ve binalara yeni alanlar açalım, kazık çakalım, kanal kazalım, yeni bir dünya, yeni bir şehir kazanalım, çok harcayalım, çok harcatalım, çok kazanalım be usta! Keynes'in "Kaldırımları söküp söküp yeniden yaptırın" genel prensibinden bile daha ilerisini yaparken, aynı zamanda refahın paylaşımı açısından bakıldıkta, onun bin kilometre uzağında duralım. Varlıkları cebimize dolduralım.

İlerletelim şehri, geliştirelim, büyütelim... Çok boyutlu düşünelim, çok yönlü. Hem güneye genişlesin hem kuzeye... doğuya ve batıya da elbette. Ormanmış, dağmış, gölmüş, göletmiş... kamyonlar ve dozerlerle ilerleyelim düzleye düzleye...

Üçüncü köprüye evet, dördüncüye de, beşinciye de... Boğaz'ın üstü silme köprü dolmalı aslında. Jeolojik oluşuma büyük katkı; iki kıta yeniden birleşmiş, bir düşünsenize. Yepyeni bir jeolojik evre. Daha büyük düşünsenize. Ve de alttan. Birazcık da alttan düşünsenize. Oraya da alt geçitler döşemişiz.

Tüneller falan. Bir tanesi kamusal, yarım metromsu gariban bir tren; kalan yüz bin tanesi, özel mi özel otomobil geçidi... İşte şehirde yaşamanın gerçek ve motorize albenisi.

Düşlerimin şehri, düşlerimin ülkesi, semirmiş bir sermaye hikayesi gerisi. Tabii bu arada sermayeyi birazcık bizim dolaylara geçirmeyi de bilmeli, becermeli. Öyle çok büyük değil, üç beş havuz parası (şimdilik) yeterli. Çocukların geleceğini de garantilemeli.

Tekraaaar, bunun için bir iyice kazık çakmalı, kazık dikmeli, kazıklamalı, yeni inşaatlarla sürekli ilerlemeli işte.

Pijamama takılan kazığı da boşaltıp indirmeli, tuvaletteki şu işi bitirmeli. Ne dersin sen bu işe haci, dünyadaki farelerin en tatlısı, en şirini, en güzeli?

"İndir abi, indir de gel, ne o öyle önden falan dikmişsin kuleyi."

"Dike dike ilerleteceğiz bu şehri, dike dike oturtacağız düzeni. Milletin a... koyacağız diyen başarılı müteahitlerimiz var bizim. Onlarla yükselteceğiz ülkümüzü ve ülkemizi. Olacağız, bölgenin lideri. Konut balonu diye şaane bir şey bulunmuş, şişir şişirebildiğince gari. İleri! İlk hedefin ekönöminin iki bin yirmi üç hedefleri. İstanbul'dan ve Arabistan'dan gelecek, dünyanın zirvesine konacak, çakacağız kazıklarımızı en ileri!"

"Hayırdır abi, bakıyorum çıtaları ve her şeyi iyice yukarı kaldırdın, açık arazide fantastik porno olayına mı, emperyalizmin kucağında bölgesel savaşa mı daldın? Aynı hesap ikisi de gerçi..."

"Hayır, ikisi de değil cici, gerçeklere bakıyorum, gerçekleri söylüyorum, gerçekleri fıştıklıyorum sadece: Sevgili Özalcığımın, canımcık tosuncuğumun, zamanında dediği gibi, kamyonlar sürekli kum ve taş taşıyorsa bir yerlere, şantiye ve hafriyat varsa daima ortalıkta, ekonomiden yana endişe etmemeli; en temelde bunu yeniden hatırlatıyorum. İnşaat yarabbi. Bölgesel denklemlerde de, bir koyup üç almayı bilmeli tabii. O emperyal vizyonun kalbimdeki yeri her zaman başka benim."

"Siyaseti bir kenara koyup saf ekonomik yahut hafriyatsal açıdan bakıldıkta; çimento karma ve beton dökme araçları otoyolları kaplıyorsa, kepçeler sürekli çalışıyorsa, inip inip kalkıyorsa vinçler... gerisini hiç merak etmemeli yani."

"Evet ama boku bile doğru kepçeyle yemeli."

"Bu nereden çıktı be abi?"

"Hiiiç, kepçeler öyle inip kalkarken sürekli, birden aklıma geliverdi. Atasözü değil 'yöresel deyiş', İç Anadolu değil Karadeniz bölgesi."

"Boku bile kaşıkla verdiğinde, kepçeyle alacaksın o halde."

"Atasözü değil, deyiş de değil, başka hiçbir şey değil: Saf gerçek işte..."

"Maalesef öyle!"

"Dikeceğiz, zenginleştireceğiz. Dikeceğiz, yoksullaştıracağız. Yüzde 1'e karşı yüzde 99 döneminin ruhu böyle."

"Binde 999'a karşı, binde 1 yani. Zamanın ruhuna bir hane de bizden eklensin bari."

"Evet, öylesi daha iyi. Her neyse, ne yapıp etmeli, bu azgınca kalkınma, hoyratça büyüme, hep bana hep bana hep bana ilerleme ve de her türlü gelişme dönemini, toprağın habire kazılıp durulmasını, her yana kazık çakılmasını, konut sektöründeki büyük atılımı... köşeme daha sık, daha doğru ve daha düzgün aktarabilmeli."

"Öz köşe orası be abi. Özel köşe, güzel köşe, lüküs köşe. Lüküs konut projelerini, markalı olanları, özel konseptleri anlatıveresin gari."

"Ağamoğlu'na ne dersin, hem gayet popüler hem de bu işlerin, kökümüze kanal kazan şebekelerin yeni piri, o değil mi?"

"Arabalarını, parayla gelen yakışıklılığı ve magazin hayatını bir kenara bırakıp, hep konuttan gidersen, gitmişken bir kat fazladan çıkıp bir de sana uygun evler diktirirsen, hele bir de villa tipi projelerine dönük Özköşk stayla bir şeyler geliştirirsen, ara-

lara klasik doğu-batı sentezi falan yedirirsen tadından yenmez sanki."

"İşte, oldu bitti!"

Makalesi gelsin derhal, anında görüntü, yıldırım inşaat, hemen teslimat en iyisi:

Agamoğlu devrimi ve Özköşk evleri

Toprak ranttır diye öğrendik. Rantı toplayanındır. Ağanındır. Agamoğlu böyle anlaşılmalıdır.

Bozalım mı ezberleri şimdi? Her zamanki gibi klişeleri terk edip, kıralım mı kalıpları bir kez daha? Hadi!

Tünel kalıp binalarda, konvansiyonel binalardaki inceliği ve işçiliği yakalayabilecek bir devrim dönemindeyiz şimdi. İşte Agamoğlu asıl böyle okunmalıdır...

Marka konut projeleri... Özel konseptler... Sadece içine yerleşip oturabileceğiniz bir konut değil, geniş, ferah ve cazibe dolu yaşam alanları... Aileye özel, kişiye özel ayrıcalıklar... Konforlu, güvenli, huzur veren akıllı binalar... Yeşilin ve mavinin tonları, suyun yansımaları, gökkuşağının pırıltıları... Her tür sosyal donatı, bin bir olanak... Çok çok özel, ayrıcalıklı mimari çalışmalar, benzersiz peyzajlar... Havuzlar, tenis kortları, koşu ve bisiklet parkurları, hatta golf sahaları... Tüm bir hayat!..

Agamoğlu yeniden ve yeniden okunmalıdır.

Çünkü bu bir devrimdir!

Yok, o sizin bildiğiniz devrimlerden değil. Hani şu eski Rusya ve sosyalist blok ülkelerindeki, bugün Çin'deki, Küba'daki, Kuzey Kore'deki o gri, yağlı, kasvetli toplu konut binalarından hiç değil. Gerçek bir devrimden söz ediyoruz şimdi. *(editöre not: vietnam'ı da ekleyelim mi buraya keleş? google'dan bir kontrol etsene, hâlâ sosyalist falan mı o da, hak geçmesin sonra!)*

"Toplu konuta laf atıyorsun ama TOKİ var... peki ya ona ne demeli" diye bulaşmayın sakın bu söylediklerime. Onun amacı

başka, bunun amacı başka. Agamoğlu bir devrim ise, TOKİ de çok önemli, çok büyük bir reformdur ayrıca.

Üstelik kentsel dönüşüm bağlamında bütünlüyor ikisi birbirini. Reformasyon ile revolüsyon... inşaat çağında, dönüşüm yolunda, yeniden yapılanan bir dünyada, yeni binalarda bir kez daha ortaya çıkıyor. Kaynaşıyor.

TOKİ ile tiki arası, toki ile tikiyi buluşturan yeni bir dünya yükseliyor ülkemizin dört bir yanında.

İşte bu!

Doğrulatmak için bu görüşümü taradım cep telefonumun rehberini, aradım hemen Ali'yi. *(editöre not: böyle devrik cümleli, kafiyeli akış bana ters, düzelt şunu sonra haci.)*

O her zamanki bıçkın ve uçarı sesiyle, önce kahkahayı koyuverdi, sonra "Evet, öyledir" dedi. "Entegre bir sistemde, bütünlüyoruz birbirimizi. Yükseltiyoruz devrimimizi."

Muzipliği tuttu sonra, sözü nasıl ve nereden getirdiyse, "Ertuğrul Özköşk evleri"ne getirdi. En büyük hayallerinden biriymiş. Hem eski köşk yaşamı, hem modern mimari. Hem çağdaş hem muhafazakar. Hem huzur ve güven ortamı hem muhalif gibi sanki. Hayatın özü, özeti, öşköşk evleri...

"Nasıl yani" dedim? "Dalga geçmiyorsun değil mi?"

"Ne dalgası" dedi, "Senin yazıların, yaşadıkların ve uyandırdığın arzulardaki keyfi, bir konut projesinin dokularında da yakalayabilmek isterdim gerçekten. Ertuğrul Özköşk gustosundan esinle geliştirilmiş dört dörtlük bir konut projesi."

Söyledikleri hem sevindirdi hem utandırdı beni. Teveccühün böylesine alışık değilim. Teşekkür ettim, gülümseyerek kapattım telefonumu.

Sonra kendime bir Scotch daha koyup düşünmeye başladım. Nasıl olabilirdi sahi Ertuğrul Özköşk evleri?

Büyük balkonlar. Geniş, vizyon sahibi pencereler. Uçsuz bucaksız yeşillikler... Bunlar olmazsa olmazlar.

Ama bir de kararsız, arada kalmış hallerim var. Sentez arayışlarım. Hem eski cumhuriyet evleri ve mimarisi hem yeni Osmanlı evleri ve kaçak saray lezzeti.

Sonra, aklımda ve vicdanımda yaşadığım o büyük yarılmalar. Bir yandan "Göl kenarında villalar" diye uzaklara gitmeye başlıyor kalbim. Diğer yandan onu frenleyip, villa, rezidans ve plazanın özgün ve yenilikçi bir füzyonu diye tutturmaya başlıyor hemen zihnim.

Öyle ya, doğanın ortasında olsam da, teknolojinin en ileri hallerine ulaşabilmeliyim mutlaka.

Her yere, her döneme, her rüzgâra göre bükülebilen/dönebilen esnek binalara da.

Bir sahil kasabasıyla Hong Kong iç içe yaşatılabilir mi sahi? Göl kenarı ile Borsa.

Mardin ile Bodrum. Kastamonu *(editöre not: daha yukarıda, Karadeniz'e doğru bir yer vardı ama neydi, neresiydi aklıma gelmedi şimdi, şöyle Düzce'den doğru yukarı çıkarken, düz ama tam da düz değil, neydi lan?)* ile New York. Artvin, Edirne, Cadiz, Riviera, California...

Gaudi bir yanda, Mimar Sinan diğer yanda.

La Sagradia Süleymaniya! Mania Towers ve Alışveriş Merkezi'nin hemen yanında.

Hayal etmek bile güzel değil mi?

Biz hayallerimize dalarken, Ali Agamoğlu onları gerçeğe dönüştürüyor işte...

Zaten bu değil mi, devrim, devrim, devrim... dediğimiz de?..

Tek tek... İki ucu boklu değnek



"Yürüyüşlerini hep yokuş aşağı yapıyordu. Aşağıda bekleyen bir araba Hitler'i ve yanındakileri alarak tekrar tepeye çıkarıyordu."

*Ian Kershaw, **Hitler, I - Hubris (1889-1936)**, s. 536, çev. Zarife Biliz, İthaki Yayınları*

"Bugün otuzuncu yaşgünüm, okul bahçesindeki okyanus dalgasında oturmuş Kate'i bekliyorum ve hiçbir şey düşünmüyorum. Şimdi şu yeryüzündeki karanlık hac yolculuğunum otuz birinci yılında ve daha önce hayat boyu bildiklerimden daha azını bilerek yalnızca bok'u (merde'i) gördüğüm zaman tanımayı öğrenmiş olarak, babamdan bana miras olan bok'un, uçan her bok türünün kokusunu iyi alan bir burun dışında -tek yeteneğim- hiçbir şey kalmadığından -her köşeden bok kokusu alarak, aslında tam da bok yüzyılında; bilimsel hümanizmanın, gereksinimlerin karşılandığı, herkesin herhangi bir kimse, sıcakkanlı ve yaratıcı bir insan haline gelip bokböceği gibi refaha kavuştuğu, insanların yüzde yüz hümanist oldukları ve yüzde doksan sekizinin Tanrıya inandığı; insanların öldükleri, öldükleri, öldükleri; keyifsizliğin ise radyoaktif bir tortu gibi yerleştiği ve insanları gerçekten korkutan şeyin bombanın düşmesi değil bombanın düşmemesi olan büyük bok evinde yaşayarak- bu otuzuncu yaş günümde, hiçbir şey bilmiyorum ve arzunun kurbanı olmaktan başka yapılacak bir şey yok."

*Walker Percy, **Sinema Müdavimi**, s. 222-3, çev. Gamze Varım, Ayrıntı, 2005*

Bir o yana bir bu yana sallanan, gidip gidip gelen, gelgitli, dönmeli ve de burgaçlı, sağa sola dönemeçli ve haliyle değişimli, dönüşümlü, devinimli, birazcık da salınımlı ve elbette her zamanki gibi çok anlamlı ve de hayli alımlı bir rüyadan zorlana

zorlana uyanıyorum. Bazen böyle uzatıyorum ama yine de uyanıyorum...

Diyalektik materyalizmin sıfırlandığı bembeyaz bir kış sabahındayım sanki. Garbaçov sonrası, oligarşi sofrası, tarihin sonu, marksizmin iflası, cırt pırt...

Bir yandan öyle, diğer yandan şöyle diye düşünüyorum. İki ayrı seçenek, iki farklı olgu, iki değişik yaklaşım var her zaman karşımda. Dikotomiyi belliyor, ikisi arasında gidip geliyor, denge sağlıyorum. Ying and yang. Birleşticiri ve kaynaştırıcı olmak için yaratılmışım adeta. Always young!

Hem öyle hem böyle, ya öyle ya şöyle, bir taraftan öteki taraftan, beri yandan, öte yandan, amanin yandan yandan yandan, biz korkmayız jandarmadan diye şarkıya başlıyorum bir yandan da.

Jandarma biz sosyalisttik ve dosttuk yalnız biz sana, ne günlerdi ama... dikotomi değil diyalektik vardı her yanda, düşmanda bile. O neydi öyle be! Tez ve antitez buluşur, giderdik berebarce senteze. Acıyı bal, karşıtları birlik eyler, yürür idik hep ileriye. Hey gidi günler hey...

Diyalektik yaklaşımımı, tarihsellik anlayışımı, gerçeklik algımı, paralakslarımı, içgörülerimi ve yöntem araştırmalarımı derinleştirmek üzere ayakyoluna uzanıyorum şimdilerde.

Bu tür alan araştırmaları ve derin kavrayışlar bakımından artık en uygun mekân orası benim için. Her şeyi birbiriyle karıştırmaya ve karşılaştırmaya bayılıyorum. Bir aşağı bir yukarı bakıyor, dengelemeye başlıyorum:

Ikınıyorum, sıkınıyorum, kızarıyorum, mosmor oluyorum, zorlanıyorum veeeeee nihayet paaaaat diye düşüveriyor aşağıya bir tane. Bombaaaa!

Edebi aşklarımdan Boris Vian'ın o harikulade "Kırmızı Ot"taki sözleri geliyor hemen aklıma: "Bir çağlayanda önemli olan düşüştür, su değil!"

Mükemmel. Öğürüyorum, geğiriyorum, gak guk ediyor kararıyorum, veeee nihayet haaaağk tuuuuuuuu diye fırlatıveriyorum lavabonun içine başka bir tane. Zımbaaaa!

Su ve düşüş. Bok ve balgam. Bomba ve zımba. Yan yana getirip birleştiriyorum doyasıya.

Sadece sudan bir mesele değil bu, boktan bir de. Hakikaten öyle. Paaat diye yazabilmeli, çaaaat diye yapabilmeli, çatpat birleştirmeli her şeyi güzelce.

Pekiiii, hangi partiye yaranmalı acaba bugünlerde? Tamam, şimdilik badem bıyıklıları destekliyor desteklemesine amma, nihai olarak asıl çocuklarına dönmeyecek mi şu bizim ABD?

Bir öyle, bir böyle. Bir sağa, bir sola. Bir sağa, bir daha sağa. Konjonktür, bölge dengeleri, yeşil kuşak, böyyük Ortadoğu procesi falan filan diye başlayan değerlendirmeler iyi de, hepten sıkıştık be!

Diyalektik değil dikotomi demiştik değil mi? Ya ondadır, ya bunda, helvacının kızında. Helva değil, bok var ama her iki değneğin de ucunda!

Bıyıklarımı kestiğim dönemde yazdıklarımla, sadece pos bıyıklılara değil bademlilere de hitap edebilseymişim keşke. Mürüvvetini görürmüşüz bu zorlu günlerde. Nerdeee?

Pos'ları bu kadar kesip biçtiğimizde, hoşgörüye ve "post"lara geçtiğimizde, bademlerin bu denli gür bir biçimde pıtrak vereceğini nereden bilecektik ki?

Hep olacaklardı, zaman zaman birazcık merkeze çekileceklerdi ama en nihayetinde marjda kalacaklardı işte. En azından anlaşmamız, sözleşmemiz öyleydi! Bozdular. Merkezdeki muhafazakârlık fazla saçmaladı, gereğinden çok çaldı çırptı; corruption falan filan derken bu marjinal çocuklar da aradan fıyttı.

Halbuki din ile birlikte pornoyu da yaygınlaştırmıştık ne güzel on iki eylül günlerinde. Ortaçağ için hep dendiği gibi "Kavra-

nılması mümkün olmayan bir dindarlık ile safahat karışımı içinde yaşatmıştık" milleti. Bıyığının peşinden gideceğine, bacak arasının derdine daha çok düşseydi keşke. Hem öyle hem böyle olaydı ki, her zamanki gibi devam ettirebilseydik idaremizi.

Pusula birazcık şaştı şimdi. Aşağı tükürsem sakal, yukarı tükürsem yine sakal. Yok, yok, iki ucu boklu değnek işte...

Ne İsa'ya yaranabiliyoruz, ne Musa'ya. Evimizdeki özel baskı Kuranları gösterip maneviyattan dem vursak, Muhammed'in hasına sobeleniyoruz. Laikçi teyzelere biraz daha yanaşıp Nutuk alıntılarına kaysak, ikiyüzlülükle suçlanıyoruz. Sen ne dersin canım farem lağım farem, mürai bebeğim, kelebeğim, işler kelek değil mi sence de?

"Öne çıktığı dönemde onu seçersin, sonra bu öne çıkar, bunu seçersin be hocam, dert ettiğin şeye bak. Sen gerçek bir döneksin."

"Eskiden olsa öyle yapardım tabii de işler farklı bir mecraya kaydı bugünlerde. Takiyye falan onları da tartışarak geldik hep birlikte. Değişimden değil takiyyeden anlıyor bunlar. Gerçi tam olarak ne anlama geldiğini de bilmiyorum ya o takunyalı kelimenin?"

"Takılma zaten ona o kadar hocam. Esirgemeyeceksin işte kaz gelecek yerden tavuğu... her zamanki gibi özeti böyle."

"Tamam esirgemeyelim de, bir kümes dolusu tavuk gitti, hâlâ görünmedi bu kazların ucu, hatta en küçük bir ipucu."

"Seninki, takiyye yapanların karşısında enayilik yapmak oluyor bir şekilde. Kazdan emin olmadan tavuk vermek, özveri, feragat, romantizm şu, bu, çok gerilerde kaldı artık, taaa fi tarihinde."

"Dur bir dakika, öyle uzun uzun osuruyormuş gibi konuşma. Tane tane, Bilal'e anlatır gibi anlat bana güzelce."

"Bak şimdi ontolojiyle başlayalım dilersen. Ontolojiye giriş dersiyle: Fol yok yumurta yok, fol var yumurta yok, fol yok yumurta var, falan filan... Sonra epistemolojiye geçelim. Epistemo-

lojiye giriş dersine: Fol çok yumurta az pişmiş, fol yokken yumurta neden hâlâ bu denli çok, fall on, fill on..."

"*Hah şimdi gerçekten anlaşılır oldu dememi beklemiyorsun herhalde!*"

"*Sen Bilal diyince, bilincim aktı gitti be abi. Kusura bakma. Sen bu dikotomilerden, dilemmalardan falan çıkmak için şu modern muhafazakâr, mürai göbekatar, endişeli modern gibi sosyolojik oyuncaklarınla oynasana. 'Hem o, hem bu' yaparsın işte. 'Bir taraftan öyle, diğer taraftan şöyle' dersin. 'Öte yandan, beri beri yandan.' Karşıt kavramları bir araya getirir, kaynaştırıp birleştiriyormuş gibi eğlenirsin?*"

"*O haltı zaten yıllardır yedim de... bu irticacı hükümete de yedirebilir miyim sence? Bu tür oyuncakları ortaya atarak kurtlar sofrasında yer kapar, kan sofrasında iftar açabilir miyim yine?*"

"*Abicim, sofralar arası ayrım gütme. Neticede, mangır nereye akarsa orada kurulan zengin sofraları hepsi de. Senin için gayet tanıdık yani. Her yöne bükülebilen bir lezzet, yanar döner acayip bir çeşnisin sen de içlerinde. Seni kabul etmeyen ölsün!*"

"*Sağol be, moral oldun koçum. Ben bunların da ruhlarına girer, işleyebileceğim kadar derinlerine işlerim...*"

"*Hah işte böyle, afferim.*"

"*Peki makalemde ne diyeyim?*"

"*Şöyle edebi bir giriş yaparsın her zamanki gibi en başta. İki ayrı uca işaret eden ünlü bir yazardan şık bir alıntı mesela. Sonra üstad iki uca dikkat çekmişken, sen kısa yoldan ve uyanıkça birleştiriverirsin onları nasılsa. Kaynaşım falan dersin. Başka türlü büyüklüğünü koyarsın ortaya.*"

"*O büyüklük ve kaynaştırıcılık benden değil, içinde bulunduğumuz topraklardan kaynaklanıyor. Sen Türkiyesin büyük düşün kardeşim.*"

"*Tamam, tamam, oraya bağlayacaksın zaten her zamanki gibi. Doğu ile Batı diyecek, Doğulu Batılı, modern muhafazakâr,*

mütemadiyen mütedeyyin ama yine de çağcıl, global, lokal falan gidip geleceksin. Dert ettiğin şeye bak; bu senin gündelik işin be abicim!"

"Sağlı sollu gidip gelirken, artık sağ, sol ayrımı bitti falan da diyim bari sonunda, bonus olsun."

"De tabii abi, maksat spor olsun. De te fabula narratur. Marksizme ve diyalektik düşünceye falan laf atmayı da unutma, bu da benden olsun."

O halde ve son tahlilde karışık bulaşık makalesi de her zamanki gibi benden olsun:

Modern muhafazakârlık ya da muhafazakâr modernlik

Sık sık Avrupalı Zweig'ın dediklerini düşünüyorum bugünlerde. İçimizdeki iki öge çarpışıyor birbiriyle:

Etkili olma isteği ve huzur eğilimi...

Bu çarpışmayı sonuna kadar ve en derinlerimde yaşadım ben de... Etkili ve huzurlu olmayı seçtim nihayetinde!

Yok, uyanıklığımdan yahut kestirmeciliğimden değil. Bu topraklarda yaşadığımdan, bu toprakları soluduğumdan.

Ne kadar diyalektik düşündüğünü gösterebilmek kaygısıyla "sentez" denirdi eskiden. Bileşimi, kaynaşımı, mozaiği, füzyonu tercih ediyorum şimdilerde... Eskilerden harmanlama da olur aslında. Hem harmandalı da oynarım arada! *(editöre not: bu son iki cümle son derece fuzuli ve saçma oldu fark ettiysen. hadi ne duruyorsun, çıkartsana allasen!)*

Bu bizim ayrıcalığımız. Bu toprakların... Doğunun bilgeliği ile Batının bilimi bir arada, yepyeni bir modernlik bileşimine eriştik bu ülkede.

Zweig'inkinden çok farklı topraklarda, Zweig'inkinden çok başka bir zamanda yaşıyoruz. Toprağımızla barışmalı, değişime alışmalıyız.

Evet, doğulu batılılarız biz. Batılı doğulular. Karaşın beyazlar yani. Modern muhafazakârlar. İnançlı bilim insanlarıyız biz. Pozitivist yobazlar! *(editöre not: sonuncuyu çıkarman için nota falan da gerek yok herhalde. şaka yaptım öküz!)* Enternasyonalist milliyetçiler. İşte oksimorona kaçmadan, böyle böyle birtakım şeyler...

İkilik değil de, zorunlu bir beraberlik olarak görebiliyor muyuz içimizde çarpışanları peki? Kaynaştırarak aşabiliyor muyuz her gün yaşadığımız dilemmaları?

Marksist geçinen bazı tipler, beni yıllarca diyalektik düşünmemekle, düşünememekle itham ettiler. Dikotomi, mikotomi, ucuz felsefeci... öyle etiketler yapıştırmayı denediler. Halt ettiler.

Endişeli modernleriz biz. Modernist endişelileriz. Bilemediler.

Batının bilgisiyle doğunun bilgeliği arasında gider geliriz. Nadiren sentez, genelde bir o köşede, bir bu köşedeyiz. Biz böyle güzeliz!

Manevi değerlerine bağlanarak globalleşen, evrensel düşünüp yerel uygulayan glokal markalarız biz, marka elçileriyiz.

Bir düşünsenize, şu dünyada her gün kıta değiştirebilen tek milletiz.

Avrupa'dan Asya'ya, doğudan batıya ivedilikle geçebiliriz.

Birinde telaşlı ve dakikiz, diğerinde sadece doğunun o büyük saatinin ağır ağır devinen sarkaçlarına bakar, kulağımıza ilahi bir musiki gibi fısıldayan o dingin tik tak, tik tak, tik tak... seslerini dinleriz.

Muhafazakârlığımız da böyle işte. Modernliğimiz de. Hem manevi değerlerine sonuna kadar bağlı, hem en son tekniklerin ve teknolojinin erbabı.

Bir elinde Mevlana, diğerinde Olanaksız ama Ferrari'sini satıp DaVinci şifrelerine dalan Piç ve Baba... Bir kulağında Itri,

öbüründe Madonna... Nereden yoklarsanız yoklayın herkes, her daim burada...

Dilerseniz, sayın soldan sağa:
Muhafazakâr modern.
Burada!
Dilerseniz, sayın sağdan sola:
Modern muhafazakâr.
Burada!
Sağ, sol mu kaldı artık Allah aşkına:
Ertuğrul Özköşk. Özköşk Ertuğrul.
Burada!..

(editöre not: "baltayı sağdan savur, bir de sol taraftan vur, bir de sol taraftan vur, kuvvetle vur" diye bir çocukluk şarkısı vardı ya, birden o aklıma geldi valla! ülkede bir yoklama alınsa benim modern muhafazakâr yahut muhafazakâr modern çıkıp, sağ sol hiç fark etmeden bu hükümete de gayet uygun bir tip olduğum belli oluyor mu sonuçta, sen ondan haber ver. olmuyorsa, sen bir zahmet son bölümü düzeltiver.)

Devir değişti, Umre'ye gidelim en iyisi



"Sabahları tuvalette şarkı söylüyor. Ne kadar yaşam sevinciyle dolu, ne kadar sağlıklı bir insan olduğunu tahmin etmek zor değil. Şarkı söyleme arzusu onda kendiliğinden doğuyor. Ne ezgisi, ne sözleri olan, sadece 'ta-ra-ra'dan ibaret her türlü usullerde haykırdığı bu şarkılar şöyle yorumlanabilir:

'Yaşamaktan pek hoşnudum... ta-ra! Ta-ra!.. Bağırsaklarım esnek... ra-ta-ta-ta-ta-ra-ri... Sular içimde doğru dürüst dolaşıyor... ra-ta-ta-duta-ta... Kısal bağırsak, kısal...tram-ba-ba-bum!"

*Yuri Oleşa, **Kıskançlık**, s. 7, çev. Sabri Gürses, Merkez Kitaplar, 2007*

"Kardeşi Achille'in 'Boğmalı Fıtıkta Ameliyat Anı Üzerine Kimi Düşünceler' başlıklı tezi, daha sonraları Gustave Flaubert'in metaforu oldu: 'Zamanımın aptallığına karşı, beni boğan nefret dalgaları duyuyorum içimde. Boğmalı fıtıkta olduğu gibi, bok taa ağzıma kadar çıkıyor. Ama ben bu boku tutmak, dondurmak, katılaştırmak istiyorum; Hint tapınaklarının üzerini nasıl inek fışkısıyla boyarlarsa, ben de bu boktan bir astar macunu yapıp on dokuzuncu yüzyılı sıvamak istiyorum."

*Julian Barnes, **Flaubert'in Papağanı**, s. 16, çev. Serdar Rifat Kırkoğlu, Ayrıntı, 2001*

Şarap banyosundan ve şarabın zarif lezzetlerinden uzaklaşıp gazozuna maç yaptığımız günlere geri dönmemiz için şahsımı ve ülkemi zorlayanların her bir yanımızı sardığı irticai bir rüyadan daha uyanıyorum. Kâbustan yani. Gerine gerine uzanıyor, uzata uzata uyanıyorum...

Her yerdeler, her şeyimize karışıyorlar, artık dayanamıyorum... Kâbus mu, gerçek mi bu yaşadıklarımız; tam da bilemiyorum. Dayanamıyorum ama uzlaşıyorum. Bu benim tarzım, uzanıyorum, uyuyorum, uyanıyorum ve uyanıkken her zaman uzlaşıyorum...

Şu anda pek bir faaliyet yok gibi ama kalkmalı mıyım yine de acaba? Yok, irticai faaliyeti değil, barsaklarımdaki faaliyeti diyorum. Bir kalkışmayı değil, yataktan kalkma çabamı anlatıyorum.

Faaliyet ve kalkışma yok, durgunluğun ve uykunun ortasında sadece kötü bir rüya var buralarda. Keşke sadece kötü bir rüyada geçse gerçek dediğimiz şeyler de. Uyandığımızda bitiverse. Baksanıza şu halime, tere batmışım epeyce. Sırılsıklam değilim yine de. Gazozuna... azıcıcık, birazcıcık ıslağım sadece.

Bakın, bir kez daha gazoz dedim. Uyanır uyanmaz kim iki kez getirir ki gazozu aklına. Hakikaten de şarap yerine gazoz olur mu, biri diğerinin yerini doldurur mu acaba?

Bakın işte, yine bir taviz, yine bir gerileme, yine irtica. "Helal gıda" diye bağırıyor ecinniler hemen başucumda. Alkolsüz biradan sonra alkolsüz şarap da çıktı diyorlar piyasaya. Verimli uzlaşma noktaları bunlar. Her vakit iş yapar.

Şampanya da çıkarsa alkolsüz ve helal tarafından, gazoz niyetine geçebilir o da valla.

Ben mi? Benim gibilerin eğlencesi mi? İllegaliteye, yer altında bir yerlere, kapalı ev partilerine geçmeye her an hazırım, hazırız zaten. Kanat birasını alır, Yılmaz rakısını, Ayşe kokteylini, ben şarabımı... evde toplanırız, hızla geçeriz yeni düzene, ne var ki bunda!

Neyse, usul usul koridoru geçeyim bir evvela. Artık ulus devletler yıkıldı, globalleşme çağı, lavaboda soluklanayım...

Kâbus sonrası genelde böyle kolay çıkarırım. Stres ve evham yapınca da öyle. Korku boku Selanik derler ya hani, Selanik'in orada işi ne, araştırmalıyım.

Kıçın sıkışınca, yumurta kapıya dayanınca, son dakikada işe koşturmaca tamam da, Selanik ne arıyor orada be kardeşim, ne alaka? Gazi'ye hakarete varmaz yine umarım bu işler sonunda!

Pat!

Patlama noktasındayım.

Pat! Pat! Pat!

Rahatlamaktayım.

Patapatapatapatapatapatapatapat!

Makineli tüfek düzeni. Azimle sıçan betonu delermiş hesabı.

Ohhhhhh be, bir güzel delip rahatladım.

Ihhhhhh! Ve son pat!

Patates yani. Devir değişti. Çok değişti. Tuvaletten çıkıp Umre'ye gitmeli şimdi en iyisi! Canımcım, lağımcım, farecim, küresel döneğim, sen de benimle gelir misin?

"Iyyy, insanı kendinden, fareliğinden tiksindirirsin sen be abi."

"He he he, çok yaparım bunu ben böyle patpatpatpat diye. Sifonu çektikten sonra da küçük dışkı partiküllerinin, minik kabukçukların, beyaz sümüksü artıkların vb. tekrar su üstüne çıktığını görebilecek kadar çok. Sifonu ikinci kere çekmek de her zaman kesin çözüm sunmayabilir bazen. Nerede çokluk, orada bokluk işte."

"Iyyy abi gerçekten tiksindirdin. Fırça falan kullan bari."

"Evet, daha yüksek konulara geçelim, seçkinleşelim."

"Abicim sen hem elitistsin hem de hep halkın içinde görünmelisin. Halk nereye sen oraya. Bu değişimin peşinden taaaa Umre'ye kadar gidebilirsin."

"Dur oralara daha gitmeden önce necip Türk medyasını bir kolaçan edeyim. Belki bu sıkışma döneminde, gayet mütedeyyin insanlar arasında ve de gazoz ile şampanya arasında, helal gıda dünyasında nasıl yol almam gerektiği konusunda ipuçları sunar-

lar bana. Doğrudan Necip Bey'e bir arzuhal yazıp durumu sorsam, soruşturşam, ne dersin?"

"Pek bir şukela olur abi, ne diyeyim?"

En son makalesinden önce mektubu gelsin o halde araya:

Rezil'den Necip'e... Rezil'den Necip'e...
Cevap ver Necip!..

Değerli ağabeyim Necip,

Bu satırlarımı size, iki bin oniks yılı Türkiyesi'nden, medya plazamızın en müstahkem köşelerinden birinden yazıyorum.

Sizin gibi, necip Türk basınına adını vermiş bir büyüğümüzü hasta yatağında bu şekilde rahatsız etmek istemezdim tabii ki. Gelin görün ki, şartlar beni buna sürükledi. Şartlar derken, daha önce alışık olmadığımız türden zorlu bir dönemden geçtiğimizi siz de muhakkak fark etmişsinizdir ağabeyciğim. Öyle zor ki, ben bile zorlanıyorum, varın gerisini siz düşünün yani...

Elbette –sizden öğrendiklerimin ve eşsiz tecrübelerinizin yol göstericiliğinde– zorlandığımı hiç belli etmemeye çalışıyorum. Kasmaya, kasılmaya gelmez bizim işler, siz çok daha iyi bilirsiniz. Hep rahat, güvenli, kendinden emin görünmemiz gerekir. Hangi kılığa girersek girelim konforlu olduğumuzu, tam da o kıyafetin adamı olduğumuzu hissettirebilmeliyiz. Elimize tam tamına oturan yumuşacık ve şık bir eldiven takıyormuşuz gibi, her giydiğimizi derhal üstümüze uydurabilmeliyiz.

Malum, yine kılık değiştirdiğimiz bir dönemdeyiz. Ama dedim ya, bu defa gerçekten zorlanıyorum. Üstelik tam da ismime uygun bir dönemden geçiyor olmamıza rağmen yaşıyorum bu zorlukları. Evet, rezil bir dönemdeyiz, sefil bir vaziyetteyiz, yine de zorlanıyorum işte. Paylaşmak istedim bu sıkıntımı sizinle.

Antrenmanlı girmiştim halbuki bu döneme. Bir Umre yapıp geldiydim hemen daha oyunun ilk perdesinde. Bizim gazetenin eski"ırtiç"i, yeni yaşam gurmesi ve her dönem muhafazakârlık işleri dairesinin idarecisi olmayı sürdüren kardeşimiz tavsiye etmişti.

Tavsiyelerin peşinde -malum şahıslar da seçimleri kazanıp dururken habire- "İnsan, ruhunu arındırmak ve rahatlatmak için hayatında mutlaka bir kez gitmeli" diye bir kılıfa büründürerek, bireysel bir noktadan yakalamıştık halkayı biz de. İçini görmek, vicdanını dinlemek, huzur bulmak, maneviyatını güçlendirmek, kendisiyle yüzleşmek vb. vb. için de demiş olabiliriz, onlardan biri işte, hangisi tam emin değilim. Sonuçta, düşündük, taşındık, tasarladık, gitmeye karar verdik "ırtiç"le birlikte.

Yazı dizisi falan da yapacağım, döneme kısa yoldan ve de şakkadanak ayak uyduracağım için bu iş pek hoşuma gitmişti tabii. Hem bir New York olmasa da, yurtdışı seyahati de sayılır, öyle değil mi? Zaten beş yıldızlı otelde kaldıktan, Hilton falan gerçek bir beş yıldızlı otel konforu yakaladıktan sonra, ha New York, ha Zanzibar, ha kutsal topraklar, ulvi mekânlar! Bilirsiniz, arada egzotik tatlar falan bu türden maceracı seyahatler her zaman iş yapar. Gideriz, görürüz, yazarız, kafa yaparız. Bu defa ekstradan, yeni iktidara yalakalık da yapar, prim yaparız. Daha ne!

Her neyse çok uzatmayayım, yeni dönemin ilk kıyafetini, hem de ihram olarak giyinmemde ve üç, beş kelam sarf edecek türden yeni bir birikimim edinmemde bu Umre seyahati çok işe yaradı ağabeyciğim. Lakin daha o zamandan oturmadı bu kıyafet bir türlü üstüme. Taaa zamanında, renkli televizyon furyasının hemen arifesinde, pratik yoldan bu televizyonlardan "oluşturma" hevesiyle, siyah beyaz televizyonun önüne yerleştirilen kırmızı, yeşil, mavi vb. renkli camlara benzetenler oldu beni, daha doğrusu, yapmaya kalkıştığım bu işi. Sahtelik mi desem,

samimiyetsizlik mi, yapaylık, sırıtma, "-mış gibi" falan filan... tam olarak bir oluşamama, oturamama hali. Olsun, önemli değil dedik. Bir şekilde o rengi de edindik.

Umre'ye gidip gelmekle kalsa yine neyse, turistik bir gezi deriz, geçeriz. Orada kalmadı ama. Malum adamlar işi azıttıkça ve de her yeri kapladıkça, renkli televizyon camından "taklit bazlı çocuk namazı"na doğru bir başka geçiş ihtiyacı hâsıl oldu.

Bilirsiniz, çocukken, babamız elimizden tutup bayram namazına götürdüğünde yahut Allah göstermesin bir cenaze namazına katılmak durumunda kaldığımızda, büyükleri taklit ede ede, onlar dua okurken ağzımızı kıpırdatıp, eğildiklerinde eğilip, kalktıklarında doğrularak durumu idare ederdik. Şimdi de işte bu haldeyiz. Üstelik bu namaz niyaz taklit halini, tüm bir yaşamımıza yaymak için çaba sarf etmeliyiz.

Zorlanma da tam burada başlıyor işte. Nasıl yayacağız ki bunu tüm yaşamımıza, yaşamımızın tüm dokularına? Dönmek falan tamam da, bu kez doku uyuşmazlığı var galiba. İşte, soylu tavsiyelerinize ihtiyacım var tam da bu noktada?

Samimiyetimi mazur görün; şekilden şekile girip, rüzgârgülü, fırdöndü, bukalemun, ikiyüzlü, bin bin suratlı, satılmış, bilmem ne, hep böyle, her devrin adamı olmak için sürekli döne döne, hep kıvırta kıvırta geldik bugüne de, bu bir acayip bir dönem be ağabeyciğim, ne yapsak, ne etsek oturmuyor bir türlü üstümüze. Eskisi de, yenisi de, içten olmadığımızı, işin içinden olmadığımızı anlıyorlar bir şekilde...

Evet, durmuyor üzerimde, yakışmıyor bir türlü bu giysi, içimden geçenlerden gayri, bir de dışarıdan bakınca nasıl sakil görünüyordur kim bilir, ne yapayım ben şimdi? Daha önce giydiklerim de kumaşı gereği kirliydi ama hiç olmazsa yakışıyordu üstüme. Üzerime cuk oturan emperyal vizyonlar, yükselen değerler, liberal uygulamalar, satmalar, savuşturmalar bir yana,

tam oturmayanlarda da, yani "-miş gibiler" dünyasında da kendimi kaptırmayı başarmıştım sanki. Şimdi o da gitti.

Bu böyle yapmak zorunda kaldığım ama "idareten" yapıyormuş gibi görünmemem gereken, o yüzden büyük bir şevkle, hatta ihtirasla sarılıyormuş gibi davranmaya çalıştığım bir işe, "sürekli mesai"ye dönüşünce, kolpalığın her yandan aktığı acayip görüntüler oluşmaya başladı.

İnanır mısınız bilmem ama beni sahur programlarına çıkarmaya başladılar şimdilerde. Ben ve sahur! Yani o saatte ayakta olmak için tek gerekçem kafayı bir iyice çekmiş olmamdan başka ne olabilir ki? Ve bunu herkes bilir. Ama şimdi şirin görünmek için yukarıya, bu dönemin de adamı olabileceğimi ispatlamak için birilerine, eskisi gibi en yetkili ağızlar doğrudan telefonuma çıksınlar diye... ayık ayık katılıp o programlara, dini konularda üç, beş kelam etmeye çalışıyorum, var mı böyle bir şey ya? İnanın, yapıyorum valla.

Biliyorsunuz, Ramazan gelince hep bir numaralar yapardık, hacılara, hocalara köşeler açar, üç beş risale, dua kitabı, cd bir şeyler verirdik, dediğim gibi gözümüzü kararttık Umre'ye bile gittik ama artık başka bir şey bu.

Ağabey ben şimdi ne yapayım? Bakın yaş iyice ilerledi, ölüm üzerine daha çok düşünmeye başladım, bu da maneviyatı güçlendiriyor haliyle, korku demeyelim ama sağlıkla ilgili endişelerle birlikte bir sığınma ihtiyacı falan filan desem, çok mu çizdirmiş olurum karizmayı, ne dersiniz?

Alkolsüz birayla başlayan süreçte, alkolsüz şampanya, şarap falan filan sokabilirim gerekirse onları da dolaşıma, şarap uzmanıyım sonuçta ama öyle ürünler de yok henüz piyasada. Şıra, şurup, gazoz falan demem de çok uygun olmaz herhalde, ha? Yıllanmış şarap koleksiyonumun yanında, kütüphanemdeki özel el yazması Kuran koleksiyonumu da anlatmıştım zamanın-

da; şimdi ilkini hepten unutturup, ikincini tekrarlayıp dursam mı acaba? Olur mu öyle?

En iyisi yine, mistik felsefe galiba. Mistik fıstık. İçimize... içimizdeki bilinmezlerimize... gizim gizim gizemlerimize yönelelim... açıklamaya çalışmayalım artık her şeyi... açıklanamazlığın suskun kudretine bırakalım kendimizi ve benzeri ve benzeri...

Eskisi gibi ama bu defa gönül insanı tarafından değil de, ilim ve vicdan tarafından yakalamalıyım halkayı galiba. Kutsal emanetleri gördük, çok etkilendik falan filan derken kutsal metinlerden referanslar soksam araya? Yahut, içimize işleyen uğultulu sözlerle kendinden geçmesi insanın, kendinden geçip O'nunla buluşabilmesi desem. Hep kendi tasavvufumuzu aramadık mı sahi? Enel hak derken, içimizdeki inanç dünyasının gizemli dehlizlerinde bize yol gösterecek yeni bir nuru beklemedik mi, oradan buradan...

Gördünüz mü, anında klişeler yumurtlamaya, beylik laflar sarf etmeye başlayabiliyorum. Gerçi Elif kızımız ve daha niceleri ve elbette çok daha inceleri ve birikimlileri de bir sürü romanlar, kitaplar falan çıkarıyor buradan ama, ne kadar ilerleyebilirim ki ben böyle bir dünyada? Sufi, mufi, harbi tasavvufi bir şeyler öğrenebilmeliyim artık değil mi? Koyu dindarlıkla, hafif inanç dünyası arasında idare edebileceğim, içine bilgelik katıp eski ve yeni hitap kitlemize bir arada yaranabileceğim bir alan gibi burası. En iyisi tasavvuf dünyası. Hı?

Olur mu abi, oturur mu böylesi?

Ne dersiniz, ne tavsiye edersiniz? Çok rica ederim, bir zahmet yazıp bildiriniz...

Daima sizin,

Rezil'iniz

"Mektup böyle işte. Pekiiii, ne diyorsun canım farem lağım farem, sen bu işe, bu gidişe?"

"Abi her şeyi yazıp sormuşsun zaten. Umre'si de içinde, alkolsüz şarabı da. Mevlanası da burada, Ramazanı ve gazozu da. İtiraflar her yerde. Döktürmüşsün güzelce, tüm numaralarını dökmüşsün ortalığa... "

"Eeee, o da bizim ustalığmız sonuçta. Bildiklerimizi saçarız arada."

"Bilmem 'defecate' (büyük aptes yapmak, dışkı boşaltmak, kakalamak, sıçmak) fiili ile 'def-i hacet' arasındaki büyük benzerlik çekti mi dikkatini senin de?"

"Ne diyorsun be?"

"Gazoz diyorum, gazoz!"

"Haaa, alkolsüz şarap içebilirmişim oralarda, onu diyorsun. Takiye olmazmış hem de. Helâl ya!"

"O halde alkolsüz şampanya patlatın üstüne bir de Umre'yi yahut gezmeyi tamamladığınızda, fırlasın tıpa yukarıya?"

"Üst zümreden Umre gezintisi esintileri ha! Her neyse. Bunu herkes itiraf edemiyor ama ben 'korkuyorum' bu gidişattan açık söylemek gerekirse."

"Hadi abi, yapma ama! Sen bizatihi korkusun zaten, korkunçsun, bugüne kadar her sofraya kurulmuşsun, bunu da kıvırırsın önünde sonunda."

"Eninde!"

"Önünde!"

"Böyle postmodern hatırlatmalar ve oyunlar yapma bana. Bana böyle şeylerle gelme! Korkuyorum işte! İran'dan beter olacak, içki bile içemeyeceğiz bu gidişle."

"Ah şu küçük burjuva kaygılar, ah... Tıpkı adsız alkolikler duasında dendiği gibi abi -Kurt Vonnegut üstadımızın "Ölümden Beter Yazgılar"ı sayesinde öğrenmiştim, iyi mi-: Tanrım, bana değiştiremeyeceğim şeyleri kabul etme huzuru, değiştirebileceklerimi değiştirme yürekliliği ve aradaki ayrımı anlayacak kadar bilgelik ver..."

"Sıkıymış ha!"

"Vonnegut sıkı biri de, Tanrı'ya güvenmiyorum ben."

"Haşa! Yok artık öyle inançsızlık, şüphecilik, bilinemezcilik, aradaderedecilik. Devir değişti. Elimizden geldiği kadarıyla Umre'ye gidecez, içimizdeki tüm agnostik pislikleri temizleyecez sonuçta."

"Ruhunu arındıracak, inancını güçlendirecek, maneviyat yazıları döşeyecek, yeni bir irtica türü geliştireceksin en sonunda galiba."

"Pekiiii, ne karalayacağım ben somut olarak gazeteye bu hususta?"

"Hocam, artık formül belli; entelektüel camianın takdir etiği meşhur bir isimden 'sevgili'li falan bir giriş, arada derede sol cenaha bir güzel takış, ardından Umre'ye gidiş, sonra manevi ihtiyaçlarımıza yönelik olarak bizzat uzmanından görüş, tekrar sola bir iki dalış, Umre'ye dönüş ve artistik bir finiş."

"Kapişşş. İyi dedin haci. İyi geliştirdin. Ahmetciğimi de yanıma alıp başarabilirim ben bu işi."

"Yol yakınken, bir an önce yola koyulabilmeli abi."

Evet, tam ucuna gelmişken, makaleyi de bir güzel çıkarabilmeli:

Umre'ye gittim, döneceğim...

Dönek dediler hep bana. Kendi fikri sabitleri yüzünden değil de, gittiğim yerlerden her zaman geri döndüğüm için deselerdi keşke.

"Hep Yuvaya Dönmek" değildi tabii ki onlar için asıl mesele. Sevgili Ursula'yı (LeGuin) falan okumuş da değildir bu cahiller.

Değişime hep direndiler, hep direnirler. Siyaseti ve hayatı sadece tek bir doğrudan ibaret görürler. Ömürleri boyunca da hep onu takip ve tekrar edip bellerler.

Üstelik, böyle belleye belleye toprağı da verimsizleştirirler. Sonra da, bu kısırlıklarını size de dayatıp tüm topluma bellettmeyi denerler...

Yok artık öyle!

Değişti devir. Artık dünyanın her bir köşesinden haberdarız. Her yere gidebiliyoruz. New York'a da Kalküta'ya da, Hong Kong'a da Abu Dhabi'ye de...

Devir değişti. Kalkın, Umre'ye gidelim şimdi en iyisi!

Kutsal emanetlerimize ne kadar sahip çıkabiliyoruz, ona bakalım. O kutsallığı bütün gücüyle kendi içimizde ne kadar yaşatabiliyoruz? Soralım.

Evet, bu ve benzeri sorular kurcalıyor aklımı bugünlerde...

Sorularımın yanıtını bulabilmek için ben de gittim kutsal topraklara, Umre'ye. Yakında bu sayfalarda bir yazı dizisine dönüştüreceğiz Ahmet'le birlikte.

Ama önce bu yola nasıl koyulduğumu anlatayım dilerseniz sizlere. Kutsal ziyaretimin arka planını. Yola çıkış maceramı.

Bugün artık yönetim danışmanlığı alanında bir dünya markası haline gelen Yılmaz Vaygüden'in söyledikleriydi ilk uyaran beni.

*"Olumlu düşünmek ve olumlu yaşamak için insan kendine ve çevresine güvenmelidir. Hayatı sadece onu değiştirebileceğine inananlar iyileştirir. Kendine ve çevresine güvenen, inançlı ve azimli insanlar hayatın kalitesini geliştirir, kendileri ve çevreleri için mutluluk kaynağı olur"*diye başlıyordu, o beni derinden etkileyen sözleri.

Ve şöyle devam ediyordu:

"Dünyada iki büyük güç vardır: biri korku, diğeri ise inançtır. Olumlu düşünebilmek için insanın korkularını da yenmesi gerekir. Korkuları yenmenin en etkili aracı ise inançtır.

Tanrıya inanmak hayatta değiştiremediklerimiz karşısında iç huzuru bulabilmeyi sağlar. Değiştirmek istedikleriniz için eliniz-

den gelen çabayı gösterdikten sonra hayırlı bir sonuç beklentisiyle tanrıya havale etmek stresi azaltır ve daha sağlıklı bir hayat yaşamaya fırsat tanır."

(editöre not: tanrıya neden inandığımı anlatayım derken uzun bir alıntı oldu galiba. gerçi anlaşılmayacak felsefi şeyler değil. kıytırık yönetim ve mutluluk felsefesi, stres, inanç ve tanrı zırıltıları işte. ama sen yine de orasından burasından biraz kırp istersen gülüm. minik tanrım benim, öptüm, kib, muck ☺)

Gençlerin dillerinden düşürmediği gibi, "Budur" dedim Vaygüden'in yazdıklarını okuduğumda. Budur!..

İçimdeki inanç pınarının gelip dolduğu yer budur. İçimde gürül gürül akan ırmakların gelip taştığı yer budur. İçimdeki sesin peşinden gittiğim yer budur. Kutsal topraklardır!

Budur dedim. Kendimi Umre'de buldum. Buldum!..

Bulduklarımı anlatacağım işte yazı dizisinde. Bulduklarımızı anlatacağız Ahmet'le birlikte. Beni Umre'ye kadar götüren süreç böyle başladı işte.

Daha evveline de bakalım mı kısaca? Çooook eski günlere? Solcu geçinip oraya buraya afiş falan astığımız delişmen günlerimize.

Her an enselenme, hatta yaralanma, vurulma, ölüp gitme baskısı altında afiş asarken, içinden dua etmeyen var mıdır sahi? İnkâr etmeyin boşuna. Arkadaşlarınızı ve yoldaşlarınızı kandırdınız diyelim; peki, en büyük yoldaşınızı, iç sesinizi, vicdanınızı kandırabilir misiniz ki?

Uçağın içinde olduğunuzu düşünün şimdi. Yahut kendinizin, bir yakınınızın, evladınızın ameliyat masasında olduğunu. Uçak düşüyor, ameliyat kötü gidiyor, dua etmeyeceksiniz de ne edeceksiniz yani?

Artık dürüst olalım. İnanç dünyasından dışarı çıkamayacağımızı anlayalım. Umre'ye gidelim en iyisi.

İçimize gidelim. İçimizdeki bilinmezlerimize. Gizim gizim gizemlerimize yönelelim.

Açıklamaya çalışmayalım artık her şeyi. Açıklanamazlığın suskun kudretine bırakalım kendimizi.

Eğilelim kutsal taşın önünde. Birileri bir zamanlar, afedersiniz kakasını yapıyormuş bu taşın dibine, kime ne?!

(editöre not: sonunu getiremedim ya, hele son cümle olmadı hiç galiba, ha? kâbe'ye, kutsal değerlere, inançlara hakaret falan demesinler sonra. ama dayanamadım koydum valla. içki, miçki yasakları derken iyice bunaldık ya...neyse kuzum, sen bakarsın icabına! hadi bye, ben çıktım!)

Pensilvanya ve sivil atılım (attım gitti!)



"Her şeyin arkasında burjuva Amerika var: Süslü giysilerden ve dışkıdan oluşan yavan bir dünya. Kendi yontulmamışlığına tapan kibirli, tembel bir uygarlık."

Saul Bellow, "Herzog", s. 170, çev. Özde Duygu Gürkan, İletişim

"Bok kurarsınız!"

Prof. Dr. İlber Ortaylı, 2015 ("Yeni Türkiye", "Yeni Osmanlı" vb. kurmak isteyenlere, tarihçi hocadan özlü yanıt).

Kıtalararası yüzme şampiyonasına katıldığım bir rüyanın tam ortasındayım şu anda. Yanımda yöremde kayıklar olsa da her daim yalnızım kulaçlarımla. Okyanusta kulaçlar atan yalnız bir şövalye belki de!

Atıyorum bir kulaç, yarıyorum dalgaları, gidiyorum ileriye.

Bir kulaç daha... dalgaların sesi çınlıyor kulaklarımda.

Bir kulaç, bir kulaç daha... suyun ortasında, hep su sesleri içinde, hani çişim de var galiba.

Bir kulaç daha... Bayağı da varmış ya. Böyle giderse mesanem çatlar mı ola?

Bir kulaç... Kara da göründü ama...

Bir kulaç daha... Amerika mı, tuvalet mi o yoksa?

Kulaç, kulaç, kulaç... eski kıta, yeni kıta, kara göründü ulan!

Kulaaaaaç... Aaaah patlayacak ama.

Uyanmalıyım galiba... Uyanıp koşturmalıyım helaya!

Hep böyle değil midir zaten? Rüyada bastırıyorsa, gerçek hayatta da bastırıyordur kerata... İçimizde biriken atıklar yani. Hayatımızda üstünü örte örte bastırıp durduğumuzda, rüyamızda açığa çıkan Freud kılçıkları ya da. Alter ego'nun dertleri... aha... demek, Freud hep altına ederdi!

Ne güzel akıl yürüttüm şimdi, öyle değil mi? Freudyen ninni ve masallarla ıslanmamak için hemen helaya gitmeli... Koridorda ilerlerken de bir türkü belki: Yüksek yüksek e-gooooo-lara id koy-ma-sııııın-lar...

Peki, bu rüyayı nasıl tabir edecek, nasıl tamir edip yorumlayacağım ben şimdi?

Diğer anlamların ve katmanların dışında, dalgaların ve denizin çağrısına, okyanusun ve ilahi seslerin uyarısına, hocaefendinin sağduyusuna ve ötesine ne dersiniz? Okyanus ötesine yani...

Olabilir sanki... Lakin "okyanus ve ötesi" bana bir miktar uzak ve hatta soyut geliyor her durumda. Okyanus diyince, Avusturalya'daki kangurulardan Patagonya'daki tavşanlara ve Tazmanya canavarına varıncaya kadar bir dolu suçsuz varlığı zan altında bırakıyormuşum gibi bir his oluşuyor içimde. Kötü bu.

"Pensilvanya" gibi daha yakın, daha belirgin, daha somut, daha sıcak bişiy aslında aradığım. Beri yandan, "okyanus ötesinde"ki Washington'u da sarıp sarmalayan emperyal vizyon, Pensilvanya'da mevcut değil ne yazık ki.

Çözümsüz bir durum. Sizin anlayacağınız, global düşünüp yerel uygulayabileceğim küyerel çözümler peşinde ama yine de çatışkılı, kendi içinde onulmaz çelişkiler yaşayan bir vaziyetteyim...

Direkt isim versem, Fethullah Hocaefendi desem peki, öyle istiyor olabilir hem Dumanlı Gülerce yahut başka bir büyükelçi.

Yok, o zaman da çok somut olur sanki. Fazla angaje... Başka çaresi yok, Pensilvanya diyip geçiştireyim yine güzelce. Herkes, neyin ne olduğunu biliyor nasılsa.

Boku çıktı zaten bu işlerin. Sonuna kadar çıktı. Bizim sabah kalkıp helada çıkardıklarımız falan devede kulak. Benden iki pıtırcık kulak, Pensilvanya'dan koskoca bir deve... Yerseniz işte, artık böyle!

Cılkı da çıktı. Çivi falan çoktan çıkmıştı zaten. Memlekette cemaate karşı etkili/belgeli muhalefet yapmaya kalkışanların etkisiz hale getirildiği ve karşı -uyduruk- belgelerle ergenekon gibi fantastik adlar verilen birtakım çorbaların içine katıldığı dönemde hepten açığa çıktı...

Çok dikkatli olmalı böyle dönemlerde. Çok temkinli... Etkili iş mi yapacaksınız; yandınız! Dokunan yanar. Laylaylom muhalefete devam mı edeceksiniz; bir süre daha idare edersiniz...

Yalakalık mı? İşte bu, en iyisi. Hem yok ki başka çaresi. Sence de öyle değil mi, canımın içi, farelerin en güzeli?

"Öyle de, merak ettim, sen eskiden de mi böyleydin abisi?"

"Yok, o zamanlar 'çevresine sürekli moral veren komünist rolü'nü çok iyi oynayabilirdim. Lider bir kişilik olmasam da, şeflik mertebesine çıkamasam da, ileriye ve de aydınlık yarınlara işaret eden asistan rolünde iyi gibiydim sanki."

"Mesele zaten 'rol oynamak'ta be abi. İyi rol yapmakta. -mış gibi yapmakta... Bir türlü sahici olamamakta. Üstüne, tek bir rolü bırakıp her rolü oynayan profesyonel bir omurgasıza dönüşmenle birlikte yeni bir evreye geçildi bence. Senin için hep dedikleri gibi 'Muhterem, her şeyden anlar. Boktan bile!' öyle değil mi gerçekten de?"

"Öyle şakkadanak söylenmez be kardeşim. Gerçeğin kendisi kadar ifadesi de çok önemlidir. Jorge Semprun'un dediği gibi, ironi dediğin umutsuzluğun nezaketidir!"

"Entelektüellik de zor zanaat be abicim. Oraya alıntı, buraya belirleme, her köşeye ego, sürekli çözümleme, habire parlak cümle... Senden yana umutsuzluğumu ortaya koyacaksam daha nazik olmam gerek demek... Bu ironi ve entelektüel alaycılık dünyasında her şey iyi hoş, böyle yuvarlak laflarla idare edebilirsin de, iktidarla ilişkilerde yaşanıyor galiba asıl sorun ve tökezleme. O yüzden diyorlar sanırım, asıl turnusol kağıdı iktidar ilişkilerinde. Otoriteye ne derece boyun eğdiğinde, iktidara karşı gerçekten özgür olup olamadığında, ona karşı ne yapıp ne ettiğinde, mücadelende vesaire vesaire..."

"Hooop ne yapıyorsun ya, ekmek dahi yiyemeyiz biz böyle, bulunduğumuz/tutunduğumuz zemini çekiyorsun şak diye altımızdan. Destur... İktidar ulan!"

"Neyse sana terstur, merstur ama doğrusu budur. Gelelim günün konusuna, yeni otorite karşısındaki konumlanmaya, pensilvan yağına."

"Hah işte onun için heladayız ve mesele orada düğümleniyor zaten. Bizim okyanus ötesindeki asıl büyük abimizin, abedemizin himayesinde ve kucağında buraları da işgal eden çok güçlü bir odak olarak çıktı ortaya bu yeni yağ türü. İyi, hoş dedik, saygıda kusur etmedik, zeytin yağı gibi hep suyun üstünde dolaştırıverdik. Kadrolaşmasını es geçip vatana millete hizmettir deyu göklere dahi yükselttik. Elbette güzellenebileceği kadar güzelledik. Dünyaya ve eğitime hizmet, Afrika'ya yayılan Türklüğün gururu, olimpiyat, millet, ümmet, şu, bu derken gerekirse teee oralara gidip ziyaret de ettik. Gizli yapılanmaları, ele geçirilen kurumları, paralel oluşumları, şunu bunu yıllarca görmezden geldik. Ama gel gör ki sonra bir iç çatışma, çıkar ve paylaşım kavgası, sıkışma, yarılma... derken, ne yapacağımızı biz de şaşırıverdik. Elinden tutsak bir dert, kıçına teneke bağlasak başka dert, biz böyle giderse ne edeceğik, söyler misin şekercik?!"

"Kazı, tavuğu daha önce dediydik, değil mi abi? Bu da pirince giderken bulgurdan olma meselesi işte. Her türlü dikkat edeceksin dengelere, gidip gidip gelmelere."

"Gittim. Oooh, Midyat'taki pirinç de pek güzelmiş hocam dedim."

"Geldiğinde evdeki bulgura ne olmuştu peki abicim?

"Çoğu duruyordu. Sadece birazcığı küflenmişti, onları da atıverdim."

"İyi, geçmiş olsun. Pirinci kapıp bulgurdan da tümüyle olmadığına göre ziyanı yok. Yalnız Dimyat olacaktı o Midyat, sanırım hırsızlardan, uğursuzlardan o sayede yırtıverdin."

"Aman ya, imalı konuşmaktan imanımı gevrettin. Bırak bu benzetmeleri, metaforları, pirinçleri, bulgurları ve diğer tüm dandirik bulgularını; ben bu Pensilvanya'yı nasıl idare ederim, hem arada hem derede doğrudan taraf olmayıp hem de okyanusta nasıl ilerlerim, onu de hele."

"Çok zor mesele, her şey boka dolanabilir bugünlerde. Hani bunların en inatçıları, en inançlıları vardır, bilirsin. Hani helanın fayansına yapışıp kalan, fırça desteği olmadan asla çıkmayan, fırçalandığında dahi koyu gölgesini fayansta bırakan o inatçı bok parçaları gibi. Ya da çok kalın boklar vardır da hani, sifonu ne kadar çekersen çek gitmek bilmezler bir türlü. Yahut bin türlü. Kaç türlüyse, hatırladın mı onları şimdi?"

"Hatırladım, hatırladım, peki nedir benim derdime çare?"

"#ÇareSerdarcan, çare, Serdar Targıt'un (hedef) gösterdiklerinde. Maddeler halinde gidelim şimdi üzerinden dilersen."

"Git bakiye".

"Birincisi, çağımızı, dinsel hareketleri ve global gerçekleri dile getirebilmek gerekli. Öyle ki:

Çağımız, partiler dışındaki modern İslami hareketlerin direkt olarak iktidar olmayı arzu etmediği bir dönem. Çünkü kendileri de biliyor ki, direkt iktidarı ele geçirmek, kendilerinin algılan-

masını olumsuz etkileyecek, birçok global sorunla karşı karşıya kalacaklar ve modern toplumu yönetmeleri de imkânsız olacak. Bunun yerine bu tür hareketler, sivil toplum örgütü olarak kalıp iktidarla diyalog halinde onun sınırlarını belirlemeyi ve yönünü tayin etmeyi tercih ediyorlar. Bunu çıkarlarına daha uygun buluyorlar. Karşılığında ise istedikleri, sivil toplumda istedikleri gibi örgütlenmek, eğitim faaliyetini yapmak ve para kazanma yollarının açık tutulması."

"Vay be! Ne kadar masum şeyler istiyorlarmış meğerse. Eeeee?"

"İkincisi; Türkiye'de Gülen hareketi'nin konumu da işte buna benziyor. Bu hareket hiçbir zaman iktidar için çalıştığını söylemiyor ama hep sivil toplum örgütü yanını, hayır işlerini, eğitim faaliyetlerini ve kendisine bağlı işadamlarının çıkarlarını ön planda tuttu. Gülen hareketi için de iktidar nihai amaç değil, onlar için amaç, kendileriyle uyumlu çalışacak bir iktidarla diyalog içinde olmak. Gülen hareketi'nin 21'inci yüzyılda çağdaş toplumlarda İslami hareketlerin genel davranış trendi dışına çıkmayacağını ve kendisine anlayışla yaklaşan bir iktidar olduğu takdirde sivil toplumda bir sosyal iktidar olmakla tatmin olacağını düşünüyorum. (Sivil toplumda sosyal iktidar kavramını en güzel biçimde, İtalyan Marksist teorisyen Antonio Gramsci zamanında işlemiştir.)"

"Vay be böyle mi yazmış Targıt? E, dememişler mi peki; iyi, hoş, dilediğin gibi pensilvan yağı kullan, dilediğin gibi sosyal iktidar kur, yumuşat, paklat, kendi çapında analiz patlat, şu, bu da, devrimci Gramsci'yi bu işe karıştırma lan gavat!"

"Yok abi öyle bir şey diyen olmamış tabii ki ve üçüncüsü gelmiş aklına her zamanki gibi: İşte böyle düşündüğüm için, bu hareketle ileride gelebilecek her türlü iktidarın bir arada yaşayıp diyalog içinde olacağını düşündüğümden şimdiye kadar benim doğal çevremde hiç yapılmayan bir hareketi bir süredir yapıyorum ve Gülen hareketi'ni bütün boyutlarıyla içindeki insanlarla, samimi diyalogla ve içinden tanımaya çalışıyorum. Bu durum,

tahmin ettiğim gibi tarikatçı olduğum propagandasına yol açtı ama yaptığıma inandığım önemli işi kesmem için yeterli neden oluşturmadı."

"Helal be, neredendi bu?"

"Gülen hareketinin geleceği Mısır'da görülebilir!, Serdar Targıt, 8 Şubat 2011, Habertürk tabii ki."

"İyi kıvırmış, hoş kıvırmış da, çıkar savaşı çıktıktan sonra ya her şey boka dolanırsa böyle yaza çize."

"Sen de öbür tarafa dönersin be abi. Sonra yine bu tarafa. Bir o tarafa, bir bu tarafa, dön baba dönelim. Her şeyi rasyonalize edebilirsin sen. Her tür dönebilirsin. Aynı alandan onu da türetebilirsin, bunu da. Halkımızın dediği gibi, bir ağaçtan okluk da çıkar bokluk da. İkisi de senin maharetin."

Makalesi gelsin o halde en sona, hep döne döne:

Hayatım, renklerim ve inançlarım

Hayatım bir film gibi gözlerimin önünden geçiyor bugünlerde.

Önce siyah beyaz bir film. Bir at sineği kadar siyah beyaz... *(editöre not: aha, nasıl benzetme buldum ama! paul auster'den apartma. fena halde edebiyat değil mi, sakın çaktırma ve çıkartma...)* Marcello Mastroianni döktürse bile, artık asla izleyemediğim siyah beyaz bir film.

Sonra renkli.

Renkli derken gri değil tabii. Rahmetli Turgut Özal döneminde tanışmaya başladığımız renkli televizyon yayını gibi renkli. Kırmızı, yeşil, mor, pembe, mavi... cıvıl cıvıl bir yaşama attığımız ilk adımlardan biri değil miydi?

Renkli bir film. Rengarenk.

Cıvıl cıvıl sivil topluma hep birlikte yürüyüşümüzün filmi... Evet, neredeyse emeklemeyi bırakıp yürümeye başladığımız o güzel günlerdeki gibi renkli ve heyecanlı.

Belki yaşarken farkında değildik ama hayatımız o renkli televizyonlarla ne kadar çok değişti, yeni yeni anlıyoruz şimdi.

Siyah beyaz bir Gülben Ergen düşünebilir misiniz bugün? Siyah beyaz bir ergen! *(editöre not: dokunma buna, aşağıda açılıyor biraz daha!)* Renkli rüyalarla, yepyeni hazlarla, gerçek mutluluklarla tanışmaya başladığımız bir döneme yakışır mı hiç siyah beyaz sizce?

Olacak şey değil! Şimdi hepimiz ergenlikte ayrı güzeliz, olgunlukta ayrı. Ve renkliyiz daima.

Bu renkli dönemde hayatımız da her alanda renklenmeye başladı haliyle. Her alanda devrim var. İnanç dünyamızda bile.

Çoğu mütedeyyin vatandaşımız bu değişimin farkında ve bizzat odağında. Benim gibi günlük hayatında dinle ilişkisini öne çıkarmayan ancak özünde, kalbinde ve vicdanında son derece inançlı, dinine bağlı olanlar için de yaşandı, yaşanıyor bu dönüşüm.

Başka ülkelerde, başka dönemlerde tanık olduğumuz dönüşümlerle arasında büyük bir fark da var. Yukarıdan aşağıya resmi bir katılıkla değil, aşağıdan yukarıya sivil bir katılımla yaşanıyor ülkemizdeki bu yeni süreç.

Bu sayede, Okyanus ötesi'nden gelen sivil toplumcu sosyal iktidarın renklerini fark etmeye başlıyoruz hep birlikte!

Mavi okyanusu aşıp bir muhterem hocamıza ulaşarak, bayrağımızın al rengini yedi kıtaya yayabilme kudretine sahip yemyeşil bir eğitim seferberliğine ulaşıyoruz işte bu renkli günlerde.

Sivil toplumun cıvıl cıvıl renklerine bakıyoruz. Sivil toplumun cıvıl cıvıl bahçesinde bin bir çeşit çiçeği kokluyoruz. Ne mutlu bize.

Renkli devrimlerle daha da taçlandı bu güzellikler son günlerde. Turuncusu ve yeşiliyle, lalesi ve kadifesiyle günümüzün renkli devrimleri ve çiçekleri gibi.

Siyah beyaz dünyayı arkamızda bırakırken, birbirimize zeytin dalı uzatmaya, hoşgörüye ve anlaşmaya ne kadar çok ihtiyacımız varmış, onu gördük hep birlikte. Başarıya ve güvene. El ele yürümeye.

Maneviyatın ve inanç dünyasının etkin gücü ile sivil toplumun bireyleri harekete geçiren dinamizmini yanyana getirdiğimizde, büyük bir uzlaşı içerisinde hep beraber olabileceğimizi, bireysel ve toplumsal huzuru bulabileceğimizi fark ettik.

Gelin görün ki bu birlik manzarası çıldırttı yine birilerini. Nifak tohumları ekmeye çalışanlar var aramıza yine. Suni karşıtlıklar yaratanlar. Maddi ve manevi gidişattan rahatsız olanlar. Tekrar eski, kaotik günlerimize dönmemizi arzu edenler. Kenetlenip büyümemizi çekemeyenler.

Hizmetle hükümet karşı karşıya gelsin istiyorlar bugünlerde. Hoşgörü ve kardeşlik bozulsun yine. Sivil toplum dağılsın, renkli dünyamız kararsın.

Yok öyle!

Yiyin birbirinizi diye bekleyenler, avuçlarını yalar, daha çok beklerler. Yıllarca içleri kurtlar tarafından kemirilmiş, bitirilmiş zaten.

Devir değişti artık. Sosyal iktidarla siyasal iktidar el ele yeni bir zemin inşa etti. *(editöre not: ayy sosyal iktidar derken, az kaldı sosyalist iktidar diyesiydim kız.)*

Belli bir alışveriş, uzlaşı ve hoşgörü içerisinde bütün millete hizmet götürmekteler.

Yemezler!

Yedirmezler!

(editöre not: işler karışık ayol, kim, ne kadar ileri gidecek, operasyonlar ne olacak bilemediğim için ne diyeceğimi ben de tam bilemiyorum, böyle arada derede, üfff her neyse, uzlaşı, hoşgörü mesajlarıyla kurtarabilmiş miyim durumu, bir haber etsene.)

Pensilvanya'dan da Ötesi: Sivilleşme ve Sivil Toplum



"Toplantı masasına yerleşmiş Milli Güvenlik Kurulu üyeleri. Aynı anda dört üst geçidin birden açılışını yapan belediye başkanı. İlk kez mülakat veren, fotoğraf çektiren, 'usul usul edebiyat' yaptığı söylenen ama muhtemelen en büyük numarası ortalıkta görünmemek olan bir yazar... Hepsi de günün birinde küçük bir hareketle akıp gidecekleri ve insanların hayatından çıkacakları yere, klozet deliğine belli belirsiz bir korku ve baş dönmesiyle bakıyorlardı."

*Barış Bıçakçı, **Sinek Isırıklarının Müellifi**, s. 46-7, İletişim, 2012*

"Amerikan yestehçiliğinin Türkiye'deki siyaset umumi helalarını politika WC'lerine dönüştürme süreci içinde, mütegallibe ve tefeci memişhanelerinin Yeni Sömürge alafırangalığı için ayakyolu olmaktan çıkıp ayak bağı sayılmaya başladığını ve ayranı olmayan halkın önüne sıkıntısından kurtulmak istedikçe kendi fersude âyan tahtırevanları yerine Komprador Anadollarını süren Balatlı Biladerleri'nin eskisi gibi mübarek boklarında boncuk aramak şöyle dursun, makatlarına kastettiğini sezen Müslüman Kardeşler de boş durmuyordu."

*Can Yücel, **Düzünden**, s. 112*

Her türden, her boydan, her soydan varlığın, kendi türü, boyu ve soyuna göre soyunduğu çırılçıplak bir rüyadan uyanıyorum yine.

Sipsivri ve sipsivilim. Önüm, arkam, sağım, solum, her şekilde.

Cıscıbıldak rüyalar yavaş yavaş silinip gittikçe, sivriliğim de (sil)iniyor onlarla birlikte (oysa işemeden inmez genelde!) Sivilliğim ise kalıyor her zaman benimle.

Boş boş oturup duracağımıza, gidiyoruz birlikte tuvalete. Ayrılamayız zaten. Sivilliğim ve ben.

Şırıl şırıl işemeler, cıvık cıvık çıkışlar, cıvıl cıvıl osuruk sesleri arasında sivil sivil bir toplum arzusu sarıyor benliğimi yine. Sivriliğim daha da iniyor, işedikce. Sabah ereksiyonu bu neticede. Daha çok çıkardıkca, daha da bok çıkardıkca, yüklerden arındıkca, askeri vesayet falan filan... sivilleşme de artıyor haliyle. Dokunsanız uçacağım, kuş gibiyim, cıvıl cıvılım neredeyse...

Böyle bir şeymiş demek gerçek bir sivilleşme. Sivriliklerden arınma, bedenen rahatlama, toplumsal ve siyasal olarak hafifleme ve elbette güzelleşme...

Her şey cıvıl cıvıl işte, ne güzel!

Hazır kıvamını yakalamışken, öyle kurama, Gramsci'ye, Hegel'e, sivil toplum düşüncesinin tarihi ve güncel kökenlerine falan boğmaya da gerek yok hani! Gayet pratik, naif ve hoş bir şey bu. İçindekini çıkarıyorsun, işini bitiriyorsun, sifonu çekiyorsun, çıkıp gidiyorsun. Bu kadar basit. Sonuç açık: Si-vil-leşme...

Tabii zamanla devletten de arınıyorsun, resmi kıyafetlerini çıkıyorsun, vals yapmayı bırakıyorsun, milletle bütünleşiyor askerden kurtuluyorsun, ilerliyor sivilleşme iyice, tam yol ileri demokrasiye!

Beraber yürüdük zaten biz bu yollarda. Beraber ıslandık üzerimize yağan lağım sularıyla. Beraber kokuştuk, cuk cuk cuk.

Her ne halse, sen ne diyorsun bu işe şekerparem lağım farem, nereye gideriz biz böyle böyle:

"Hava Harp Akademisi 'paraşüt eğitimi' ders notlarında 'atlayış esnasında gaz çıkarmayınız, türbulans riski doğabilir' dendiğini duymuş muydun sen haci?"

"O kadar dürüstler yani diyorsun...da, asıl benim soruma ne diyorsun?"

"Ne diyebilirim, geçiş toplumları pek mühimdir mirim. Ne zaman bir geçiş toplumu görsem, değişkenliğin haz ilkesini buluveririm. Oradan buraya, buradan şuraya, gir çık, hooop değiş tonton, severim!"

"Aganigi naganigi."

"Bu ülkede yaşanan onca deneyimin ve çıkarılan bunca dersin ardından askeri vesayete karşı asgari bir uzlaşma sağlandı artık sanırım."

"As aslı asa usa da astırleyli gak guk."

"Ne de güzel dedin, tak şakçı paşamıza da adeta derinden bir selam gönderiverdin."

"Ne paşalar gördük ki aslında yoktular."

"Köprüler yaptırdık gelip geçmeye."

"Kwai köprüsü, Malabadi ömür törpüsü falan filan dağıttık böyle iyice."

"Ne yapalım sivilleşiyoruz abi. Her şey serbest, kural yok, üniforma naş, cıvıl cıvıl, pırıl pırıl bir ortam. Gayet neşeli ve de hür iradeli."

"Peki, hiç mi ordu yok, bir tane bile mi yok, kendi ordusunu kurma işleri, imamınki falan yani."

"Asker polis fark etmez. Pensilvanya affetmez!

"Bugün hep böyle dalgalana dalgalana gitsek, ırak çağrışımsal yaklaşımlarla, nereye kadar gideriz böyle, görür müyüz bokun dibini?"

"Derinlik boktur abi. Ne kadar derine gidersen git, orada derinlikten başka bir şey göremezsin demiş bir başka üstad, üstadım."

"Üstadım, üstadım, üstadım... başka bir şey bilmiyorsun ve biliyorsun ben, artı-kâr arayışı, yani ortalama kâr oranının üstünde bir kâr arayışı olmadan yaşayamam. Sermaye benim adım. Bu ikincisinin -ortalama olanın- düşme eğiliminden muzdarip olmaya dayanamam. Oki mi?"

"Oki, doki... yahut sakin ol şampiyon. Hepimiz sana daha çok artık kazandırmak için çalışıyoruz burada. Hep daha fazla kâr, daha büyük birikim, daha esaslı bir kokuşma güdünün gıdısından yirim ben senin."

"Nereden nereye geldik vre."

"Bir arpa boyu, üç yarda, hepsi hikaye kitaplarında, masallarda..."

"Okuyalım, sivilleşelim, güzelleşelim o halde."

"Herhalde. Bu noktada milli irade de çok önemli bir rol oynuyor tabii yeni düzenin gelişme ve serpilme ekseninde."

"Şiir de öyle: Milli iradeniz katillerinizse / Milli iradeniz hırsızlarınızsa / Din tüccarlarıysa milli iradeniz / Yazın o zaman uygun bir kenara / Tükürmeye devam ediyoruz milli iradenize hâlâ..."

"Destuuur, ne diyon len!"

Makale diyorum, geliş diyorum, çıkış diyorum, koyuyorum, geçiyorum:

Hadi bismillah...

Asker/sivil değil, cıvıl cıvıl...

Neydi eskiden o öyle, vasiler hep tepemizde. Milletin iradesi hiçe sayılmış, her şey tepeden dayatılmıştı. Baş çelişkiyle temel çelişki bile değişmişti. Her şey yer değiştirmişti.

Yıllardır anlatmaya çalıştığımız gibi, sınıflar arasında değil sınırlar arasındadır bizde çelişkiler halbuki.

Proletaryayla burjuğvağzi arasında değil, asker-bürokrat zümreyle halk arasındadır. Maneviyatla maddiyat arasında biraz. Hayatla ölüm arasında her zaman.

Önemli olan, sınıfları aşıp, sınırlara ulaşman ulan! *(editöre not: kendimi tutamadım yine, sen ne yapacağını biliyorsun tatlişkom).*

Peki, bürokrasi halk karşıtlığını nasıl aşacak bu ülke? Nasıl çıkacak grilikler çok renkliliğe? Nasssıl ama nassıllll?

Tabii ki sivilleşmeyle... Millet iradesinin tecelli etmesiyle... Çatır çatır, kütür kütür değil, cıvıl cıvıl bir çiçeklenmeyle.

Bürokrasiye asker diyin şimdi. Halka da sivil toplum. Oldu mu size yine sivilleşme... Her şey bu kadar basit işte!

Baş çelişkiyle, temel çelişki mi? Vesayet rejimi aşağı, vesayet rejimi yukarı şimdi -tanımam artık ben başka bir çelişki.

Neden mi? Nedeni basit. Toplum çok değişti. Onunla birlikte kavramlar da değişecek tabii ki.

Devletin değil, milletin siyasetini büyüteceğiz bağrımızda. Vesayete izin vermeyeceğiz. Milletin kendisi ve doğal bir uzvu gibi bildiği partileri yükselecek siyasetin zirvesinde. Bir avuç ayrıcalıklı zümre değil, millet oturacak iktidara. Cuk!

Devletin gazetesi, devletin gazetecisi dediler yıllarca bize. Genelkurmayın, polisin, adliyenin falan filan. Yalan. Külliyen yalan.

Devlete değil, millete dönüyoruz yüzümüzü her zaman. Özümüze, iki gözümüze. En has değerlerimize. Sünni, milli ve pek değerli hislerimize.

Fark ettik nihayet, sadece ve sadece özümüze, milletimize dönerek gerçek değişimi yakalayabileceğimizi. Her tür vesayeti yıkabileceğimizi. Bu ülkenin has birikimini, bir bölge ve dünya gücü olarak realize edebileceğimizi.

Siz de görüyorsunuz işte: Türkiye artık çok değişti.

Asker, sivil rejimin önünde selam duruyor şimdi. Ona bağlı hareket etmesi gerektiğini biliyor çünkü. Yukarıdan değil, alttan, tabandan yürüyor her şey. Sivil topluın gelişiyor. Gerçek yerini buluyor.

Özetle, asker artık seve seve sivil otoritenin dediğini yapıyor işte. *(editöre not: bu "seve seve" olmadı haliyle, öbürü hiç olmaz, ne olur ne olmaz, bir bak ulan!)* Tam da olması gerektiği gibi...

İşte böyle bir şeyler. Hayatın dibi... *(idötüre bot: bak, hep aynı şeyleri evirip çevirmekten sıdkım sıyrıldı, yazamıyorum bile artık. sonunu sen bağla artık bir zahmet! gavatlık yapma. iki gram bağlama çektin diye, sonra karşıma geçip ağlama, abi o kadar sivilleşme diyorsun, otoriteye karşı çıkıyorsun sonra benim ensemde boza pişiriyorsun cırt pırt, ne diyorsam onu yap, alırım ayağımın altına ha!)*

Kuram ve Kuran, Çorba ve Shorba



"Bugün başımız dik yaşayabiliyorsak, boğazımıza kadar boka battığımız içindir!"

*Dario Fo, **Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü***

"Eğer montaj en mükemmel haliyle 'anal' bir işlemse, Hitchcockçu kaydırmalı çekim de 'anal' ekonominin 'fallikleştiği' noktayı temsil eder. Montaj, birbirine bağlı parçaları yan yana getirerek ilave, metaforik bir anlamlandırma üretmeyi içerir ki Lacan'ın Psikanalizin Dört Temel Kavramı'nda vurguladığı gibi, metafor, libidinal ekonomisi bakımından, bariz biçimde anal bir işlemdir: Hiçliği doldurmak, yani sahip olmadığımız şeyi telafi etmek için bir şey (bok) veririz."

*Slavoj Zizek, **Yamuk Bakmak**, s. 131, çev. Tuncay Birkan, Metis, Mayıs 2010*

Koyu bir içki âleminin sabahında içilen sıcacık bir tas çorbanın o mis kokulu ve de hafif buğulu hayaliyle uyanıyorum.

Yok, mercimek değil, bol boklu bu. İşkembe kübradan, kokoreç barsaktan, tuzlama şirden, hayat damardan, hayal hayattan... her şeyin en yoğunu bu...

Ve işte huzurlarınızda başkent yoğunluğu: Karlı bir kış gününün soğuğu var karşımda. Büyük hayal kırıklıkları yaşıyorum ben hep buralarda. Hiç âdetim değil ama talebeyken soğuk Ankara sabahlarında yaptığım gibi, sıcak bir tas çorbayla mı kahvaltı yapsam acaba diye düşünüyorum. Buzlanmış bir

dünyada tuzlama, yanında çeyrek ve hatta yarım ekmek ile... ye yiyebildiğince.

Kesin kararı tuvalete bırakıyorum.

Koridor boyunca kütüphanemdeki elyazması Kuran'lara ve eskiden kalma marksist kuram çalışmalarına bakıyorum.

Eskiden biri bir uçtaydı, öbürü diğer uçta, artık hepsi yan yana! İç içe, gönül gönüle, kucak kucağa. Artık her şey çorba.

Kuram ve Kuran, Çorba ve Shorba... Hayat burada!..

Sarı ile siyahın arasında, kahverenginin tüm tonlarıyla örülmüş bambaşka bir dünya... Çorba da çorba.

İlim ve irfanın arasında, hayatın tüm renkleri ve tonlarıyla örülmüş maddi manevi bütünleşik (entegre demişik) bir dünya... Shorba da shorba.

Büyüyor Türkiye. Büyüyor Türkçe... Yeni birleşim, alaşım, kaynaşım ve eklemlenmelerle.

Bazıları rahatsız bundan. Bazıları rahatsız yeni sözcükler uyduruyoruz diye sıçıp sıvazlamamızdan. Bilhassa genç kemalistler rahatsız. Türk Dili erleri. Dilimiz bozuluyormuş da, ortalığa böyle ne idüğü belirsiz bir dil çıkıyormuş da, cırt pırt berberleri.

Dilimizin bozulduğu mozulduğu yok, dünyanın en etkili, prestijli ve yaygın diliyle birleşip genişliyor halbuki. Globalleşiyor güzelce. Shorba dediğimizde, sıcacık bir tas çorbamızı bütün dünyayla paylaştığımızı ve küreselleştiğimizi düşünmüyor kimse.

Hep şopar şopar bu çöplükte dolaşıp şapur şupur ağzımızın ve dudaklarımızın kenarlarından döke döke çorba içeceğimiz yerde, globalleşiyoruz ve yeni bir kategoriye, shorba'ya sıçrıyoruz biz.

Biz, bizz, bussines... Globalleşmeye uygun yeni sözcükler türetmek ve yaratmak da bizim işimizzzz.

Galleria - Gallerium - Gallerius süreci bu. Tabii ki ülkemizdeki birçok devrimsel dönüşüm gibi o da 1980'lerde yola koyuldu.

Plato –Platorius– Platorius Arena... hepsi harika ve yüzlerce örnek türetebiliyoruz bu yolda. Yol, path, Pathitarius Alışveriş ve Yaşam Merkezi gibiyiz. Sivas Medicana Path Arena ya da. Path Yaşam Towers aşağıya, Path Life Centerium yukarıya. Evrensel bir hastane bu, Medical Park Universala Globalatica.

Dille, doğayla, hayatla, insanla aramızda bir tür pat durumu. Dil, başkaları için varolan bilinç, bizim için bir hiç. Hitch Towers bir bakıma.

Neymiş efendim, Galleria diye bir sözcük yokmuşmuş aslında. Zaten böyle bir türetme biçimi İngilizce'de ve Latince'de de yokmuşmuş, şuymuş, buymuş. Biz uydurduk oldu kardeşim, hür doğduk, hür yazarız, sizeee ne, size ne!

İngilizce ile Latinceye orijinal hallerinde dahi bulunmayan yeni bir açılım kondurduk; köle miyiz biz kurallara, kimeeee ne, kime ne..

Dil İngilizlerden, artikeller bizden, yepyeni bir füzyon oluşturduk işte; ah bana neeee, bana ne.

Laylaylay lalalla laylay laylay lalalla laylay laylaaaay laaylaylaylom ve de bom!

Bom!

Oooooh çıktı işte. Tam da dediğim gibi: "Sarı ile siyahın arasında, kahverenginin tüm tonlarıyla örülmüş bambaşka bir dünya"... O dilden bu dile sıçraya sıçraya rahatladım sonunda.

Terk-i kenef eylemeden muhabbete geçelim dilerseniz, hemen kıçımızı silip elimizi yıkamadan önce.

Bir oradan bir buradan, yüzer gezer sözcük ve cümlelerle konuşuyorum fark ettiyseniz eğer. Her şeyin sürekli yüzüp gezdiği bir ortamda yazıyor ve yaşıyorum da ondan galiba. Lağımda!

Değil mi canım farem lağım farem, neredesin, ne edersin, ne dersin bu hususta?

"İçindeyim abi, dibindeyim, burada, heeeep yanında. Yüzer gezer cümleler, oynak kıvrak hamleler, sarsak tırsak nağmeler, senin göbek adın, onu derim."

"Konu her ne olursa olsun bunu ilk ben dile getirmiş olacağım di mi canımcım lağımcım? İlk ben başlatacağım?"

"Abi zaten o senin tanımın. Sen heeeeeer bir şeyi kendinden başlatırsın. Çok Sevgili ve Sayın Çiller başbakanlık koltuğuna kurulduğunda, bıyığını kesivermiştin hani, sırf bıyıksızlık senden başlasın diye. Tanır yani millet seni bu öncülüğünle."

"Teveccühünüz ve de çüşünüz! Onu da mı ben yapmıştım len. Hayret, hiç hatırlamıyorum."

"Öyle abi. Tevazuya gerek yok. Her devrimsel şeyi ilk sen yaptın işte bu ülkede. Ülkeye sosyalizm gelecekse onu da sen getirirsin belki!"

"O kadar da değil. O devletimizin, devlet büyüklerimizin görevi. Böyyük devlet mirası, taaa 30'lardan, 40'larden bugünlere. Süreklilik ve de bir tür yüreklilik hali."

"He he. Bu türden dandirik bir tarih bilinci lazım işte memlekete abi. Yanında da yücelik ve biriciklik hissi. Tabii köprü olmak doğuya ve de batıya gibi ezberler. Buna rağmen değerli bir yalnızlık yer yer. Bölge gücü ve jeopolitik teraneler. Bunları karıştıra karıştıra yine klasik, konvansiyonel bir çorba yapıver."

"Onu hep yapıyoruz cicim. Bu defa spesifik olarak nasıl bir yazı döktürelim sence, onu diyiver?Üslubu falan nice olsun?"

"Soru mu abi bu şimdi; hani sanki çok değişik ve zihin açıcı bir şey söyleyecekmiş havasında başlarsın da bir yazıya sonra hiçbir şey söylemezsin ya, onlardan olsun."

"Hayatımda aldığım en güzel iltifattı bu canım."

"Reca ederim tatlım. O senin güzelliğin. Dadından yenmez leziz bir çorbanın bütün sırlarını yıllarca aklında biriktirmişsin. Bize böyle aralarda şıftırtıverirsin."

"Hah, şıftırtmak demişken, şöyle yamuk yumuk uyduruk sözcüklerle asıl dil meselelerine gireyim istiyorum bugün. Dilimizin açılımına. Ne dersin?"

"Çorbayı hazır ettikten sonra, ana yemek olarak tabii ki abicim hooop girersin. Araya geçiş yahut ara sıcak babında üç beş meze, zizek mizek yedirirsin. Üstüne dilimizdeki devrimsel dönüşüm ve biraz çomski belki. Okuyan bir şey var zannetsin de ne olduğunu bir türlü anlayamasın yeter ki."

"Karmakarışık, eski yemek atıklarından yapılmış boktan bir çorba gibi."

"Aynen abi. Shorba da shorba illa ki..."

Makalesi sona gelecek, çeşnili leziz bir çorba gibi servis edilecek yine demek ki:

Zizek çorbası ve Türkçe shorbası

Shorba'ya gidiyorum haftasonları Ataşehir'de.

Her geçen gün büyüyen gelişen Batı Ataşehir'de değil. Doğu'sunda, eskisinde. Olsun, doğusu, doğuşudur Ataşehir'in aynı zamanda. Sentezi değil miyiz hepimiz Doğu ile Batı'nın? İki kıtanın birleştiği noktada yükselen yeni yaşam ve kaynaşım alanlarının?

Öyleyiz tabii ki!

Minicik, sıcacık bir ortam. Niş yahut niche tabir edilen türden. Shorba'nızı beklerken Nietzsche okuyabileceğiniz entelektüel bir kalibrede! *(editöre not: tutamıyorum kendimi. bir durdur ayol.)*

Her haftasonu aynı soru: Nereden geliyor bu değirmenin ve sözcüklerin suyu?

Ve diğerleri: Nereye gidiyoruz bu globalleşme çağında böyle? Dilimiz gerçeği kavramaya yetiyor mu acaba? Zamanın ruhunu kavrayamayan bir tutuculuk batağında, gerçeğin gerisinde miyiz; yoksa devrimci irademizle onu zorlayabiliyor muyuz?

Sorular, sorular, sorular... Hepsi birer çorbaya dönüşüyor kafamın içinde.

Eskilere gidiyorum. Yenilere geliyorum. Günün çorbası Zizek'ten geliyor karşıma sonra:

Üç ölçek Lacan'a bir tutam Lenin, hatta iyice ters manyel olsun diye 0.001 miligram Stalin katılıyor. Hareket lazım, ben de bunun çılgın söylevcisiyim imgesi yaratılıp az pişmiş eylemlilik ve iyice kızartılmış liberterlikle servis yapılıyor. *(editör kardeşim, sence kaynak vermem gerekli midir: counterpunch'daki zizek makalesi, link mink falan filan)*

İsteğe bağlı olarak üzerine bir çimdik kaçak otu dökülebilir... Aklıma gelmişken, Haydut Otu da güzel şiirdir!

İşte bu! Eski usül bir çorbaya modernist bir yorum. Eski tas eski hamama sauna. Ters manyel üstüne post manyel. Hadi, daha da yenilikçilik katalım dilerseniz üstüne. Baharatlar, soslar, Chomsky'ler, Lady Gaga'lar, Tarantino'lar, popüler imgeler, yeni simgeler, bilmem neler.

İşte size tarif. Tarif gibi tarif: Günün çorbası, günümüzün gerçeği bu.

Ön yemek niyetine bu sıcak shorba önümüzdeyken, gelecek hep bizimledir arkadaşlar. *(editöre not: dayanamadım, nutuk moduna geçtim, "yarın bizimdir yoldaşlar", sen bir durduruver!)* Ve gelecekte her zaman ara sıcaklara, ana yemeklere geçilir.

Peki günümüzdeki en sıcak öğün, dilimizdeki büyük dönüşüm değil midir? Dilimizin altında sakladığımız bakla değil, altında saklandığımız şu koca yapı, devasa bina. Dil ve Alışveriş Merkezi. Hayat ve Galleria. Saussure'ün dilbilimci birikimi ve yapısalcılık bir yanda, günlük hayatın devşirdiği sözler diğer yanda.

Yapı bizi belirledi. Dil sözcüğü. Dildeki dönüşüm hayatı. Hayattaki dönüşüm dili. Her şey birbirini. Hızlı, renkli ve alengirli! Shorba gibi...

Hayatın ve dönüşümün gerisinde duramayız şimdi. 80'lerde Galleria'yla başladı, bugün onlarcasıyla, yüzlercesiyle devam ediyor. Çok Tropicana Medicana Arena bir dünya bu. Globalictica Alaturca. Kıpır kıpır iletişim ve internet dili bir yanda, hızlı mı hızlı alışveriş merkezleri diğer yanda: dilimiz yeniden oluşmakta.

Nasıl da gelişti, ticaretin, satış ve pazarlamanın gelişmesiyle birlikte her şey. Sınırlar kalktı, özgürce alışa ve satışa dayalı yeni bir hayat başladı.

Dilimiz uzak mı kalacaktı bu gelişimden peki? Olur mu hiç öyle şey!Yeni alışveriş merkezleriyle birlikte, yeni albeniler ve yeni sözcükler. İnşa ederken inşa edildik. İşte gerçek devrim!

Sokak ne ise, pazar ne diyorsa, o söylenen dile de yansıyacak tabii ki. Dil geliştirecek, sokağa ve pazara geri ikram edecek. Piyasa devrimi bu. Piyasa belirlenimli global dil devrimi. *(ula ne çok devrim var editörcüm, senin adını da devrimci büdütör koyuyorum ahahahasfjgh).*

Bu büyük dönüşümün dışında kalan dinozorlar da her zamanki gibi eriyip gidecek. Aman da dilimiz bozuluyor(muş). Aman da Türkçe kıtasını yabancı sözcükler işgal ediyor(muş). Aman da Türk dilini koruyalım(mış). Aman da kemalist dil devrimi elden gidiyor(muş)... Amanda Lear! *(editörcüm, yeni kuşaklar bilmez pek bizim kuşağı sarsalayan Lear'i, daha popüler bir Amanda var mı şimdi?)*

Tarihin çöp sepeti denirdi eskiden.

Lağım olarak düzeltiyorum şimdi...

Dilde arınma diye tutturup duran, Shorba devrimini anlayamayanlar: Tarihin lağımına gidin, hadi!..

KALICI BİR DEMOKRASİ İÇİN, UYGUN DELİĞİ SEÇİN



"Karamsar ve çekingen bazı kişiler de bu durumun çıkışı olmadığını, başarısızlığa mahkûm olduklarını, daha önce olanların yineleneceğini, yani her koyun kendi bacağından asılır, geriye kalanların canı cehenneme, tutumunun ağır basacağını, defalarca söylendiği gibi, insanın kusurlu bir yaratık olduğunu, bu kusurun ne bugün, ne de dün ortaya çıktığını, tarih boyunca süregeldiğini, mathusaleme kadar dayandığını, şu anda dayanışma içinde olunduğu izleniminin alınabileceğini ama yarın insanların birbirine burun kıvırmaya başlayacağını, daha sonra, birbirleriyle açıkça mücadeleye girişeceklerini, anlaşmazlıkların çıkacağını, karşılıklı saldırıların başlayacağını göreceğiz, bu arada oradakiler, tribünlere oturup bizi kahkahalarla seyrederken, daha ne kadar dayanacağımız konusunda birbirleriyle bahse girecekler, ne kadar sürecekse o kadar sürecek elbette, ama sonunda kaçınılmaz olarak bozgun gelecek, buna hiç kuşku yok, biz yine de mantıklı olalım, böyle bir sonucun ortaya çıkacağı, yani hiç kimsenin hiçbir yerden buyruk almadığı halde kitleler halinde boş oy vereceği kimsenin aklının ucuna gelmezdi, gerçek bir çılgınlık öyküsü bu, iktidar şu an sersemliği henüz üzerinden atamadı, soluk almaya çalışıyor ama ilk raundu o kazandı, bize sırtını döndü, ne haliniz varsa görün, dedi ve bizi boka sardırdı, çünkü ona göre bunu hak etmiştik, bunun dışında, uluslararası baskıları da hesaba katmak gerek, bahse girerim ki şu anda dünya üzerindeki tüm hükümetler ve partiler bundan başka bir şey konuşmuyor, kimse ahmak değil, bunun yola barut döşemek gibi bir şey olduğunu, buradan ateşlendiğinde başka yerlerde de patlayacağını gayet iyi görüyorlar, öyle ya da böyle madem ki onların gözünde boktan başka bir şey değiliz, öyleyse bok olmayı sonuna kadar sürdürelim ve onları kendimize çekelim, yani boka batmalarını sağlayalım."

*Jose Saramago, **Görmek**, s. 103-104, çev. Aykut Derman, Can Yayınları, 2008*

"Doktor adayı Che Guevera, halkını tanımaya çıkıtğı motosikletli yolculuğunun bir yerinde, köylünün birine ineğinin gözünü gösterip 'kör olacak bu' diyor. Umursamazca omzunu oynatan köylünün yanıtı pek bir yerinde: 'Boktan başka ne görecek ki?'"

Che, Motosiklet Günlükleri

Kimin için, kimler için, ne için, "niçün ama niiiiçün" sorularının havada uçuştuğu; benim için, hep bana, yalnız bana, bir tek bana, bana bana bana bana... yanıtlarının kâr güdüsüyle ortalıkta dolaştığı sermaye yüklü bir rüyadan, aynı soru ve yanıtların hayatı belirlediği sermaye yüklü bir dünyaya uyanıyorum.

Oh be, demokrasi diyorum, işte bu! Mana mana düttürüüü dü-rü.

Politik ihtiraslar ve çekişmeler bir yana, demokrasi aşkı ve hayranlığı beri yana. Mana mana düttürü dü.

Demokratik bir şovdayız hepimiz, Muppet Show'da. Sermayenin sevimli kuklaları mecliste ve meydanda. Parlamenter ve de temsili bir güzellik bu. Teatral bir ilerilik. Oyunun adı İleri Demokrasi zati. Demo'su değil aslı hem de. Muppet dünyasındaki kuklaların tribündeki ihtiyar güzellikleri bağırıyor hep aşağı, düttürü düüüüüüüüü diye.

Düt, düt, düz, düz, dümdüz ortalığı düzlediğimiz darbeler dönemini bitirince, demokrasiler dönemini başlatıyoruz biz de haliyle.

Sigarayı bırakıp çükümüze, dünyayı bırakıp dinimize ve vesayeti bırakıp milletin iradesine asılıyoruz bir de. On iki eylül güzelliklerine.

Paralel paralel paralelli, terelel terelel terelelli günleri. İşte bu tür oyunlarla engellemeye çalışıyolar bizi. Lakin şov sürüyor, show must go on, oyun muhteşem bir şekilde devam ediyor ve hep birlikte boşalıyoruz ortalık yere.

Sabah boşalması benimki, tuvalete gidiyorum güzelce.

Fark ettiyseniz, demok demok çıkarıyorum hep bugünlerde. Ala franga de moque.

Demokrasi dediğiniz, imamla cemaat arasındaki osuruktan bir ilişki değil mi sonuçta. Mosque. Salıyorum. Çok girmemeli nihayetinde imamla cemaat arasına. Sallıyorum. Biri pırt yapınca öbürü plop plop, kötü kokular geliyor ya sonra! Aman kardeşim, uzatma be, imam osurunca cemaat sıçarmış işte!

Gördünüz mü? Şah ve mat abisi. Uzlaşalım en iyisi.

Uzlaşı kültürü çok önemli değil mi? Saldırıyorum:

Türkiye'de, toplumun bütüüüüüün kesimlerini kucaklayan ve geniş bir uzlaşıyı inşa edecek "yeni bir anayasa"ya duyulan ihtiyaç uzun süredir dillendirilir ve referandum süreci bu ihtiyacı bir kez daha ortaya koyarken, önümüzdeki dönemde tarihsel bir fırsat kaçırılmamalı ve ***uzlaşı kültürü, sözde kalmayarak bu kez çok daha belirgin, köklü ve etkin bir biçimde yeniden oluşturulmalıdır.***

Gerekli yerlere çekilen kalın dudak boyalarıyla birlikte gayet güzel işte, devam ediyorum:

Her fırsatta dile getirilen katılımcılık, katılımcı demokrasi gibi temel değerler, toplumsal uzlaşının, ancak ***en üst ve kapsayıcı hukuki belge olan Anayasa'dan başlayarak*** *sağlanabilmesi sayesinde gerçekten hayata geçmeye başlayacaktır.*

"Başlayarak... başlayacaktır" hatasını bir şekilde düzeltirsek bu da idare eder, devam ediyor, sallıyorum:

Yargının, demokrasilerin işleyişindeki olmazsa olmaz rolü ve önemini "tartışmalı" hale getirmeden, onun özerk karakterini ve saygınlığını sarsmadan atılacak uzlaşı adımları için, söz konusu anayasal dönüşümün, konjonktürel değişikliklere ve duruma göre esnetilebilen maddelere değil de, "temel kavram ve esaslara" dayalı olması büyük bir önem taşımaktadır. Bunun için de kısa, kalıcı ve çok temel bir Anayasa metninin oluşturulması önemlidir.

Amma boldladık ha, matrak tumturak. Bir, iki de tırnak. Neyse, sen ne dersen de, "bağımsız yargı deme", "bağımsız yargı deme", "bağımsız yargı deme"... işte bunu günde kırk kez tekrar et bakiyim. Ediyorum (devam):

*Demokrasimizin uğradığı onca kesintinin ve yaşanan "vesayet" tartışmalarının ardından, **gerçekten sivil** bir anayasaya kavuşmamız gerektiği de, hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak şekilde açıktır.*

Aşikar ama aşık atma onlarla. Devam et en iyisi:

Bu genel çerçevenin içeriğine ve/veya dönüşümüne baktığımızda (ki genelde bakarız), yani yargı özerkliğine saygılı, toplumun bütün kesimlerini kucaklayan, uzlaşıya ve temel kavram ve esaslara dayalı, kısa ve sivil bir Anayasa dediğimizde, toplumun bütün kesimlerini kapsama kaygısının her kesime ayrı ayrı yönelen kutuplaşmalar şeklinde tezahür etmemesi de büyük önem taşımaktadır.

Anlamak için en az iki kere okumak gereken ve bu çoklu okumalara rağmen hiçbir bok anlatamayan bu ve benzer cümleleri veeee boldları arttıra arttıra bağlıyorum:

*Bu noktada, **bireyleri din/mezhep, dil, ırk, kadın, erkek, zengin, fakir, sağlıklı, engelli gibi kutuplaşmalar içerisinde alan ve kaçınılmaz olarak uzayıp dağılan bir metin yerine, her bir kesime eşit mesafede duran, bütünleştirici bir yaklaşım** geliştirmenin, özlü ve temel bir Anayasa metni oluşturmak açısından kaçınılmaz olduğu kanaatindeyiz.*

Ve en sonunda: Biz altında imzası bulunan cırt, pırt.

Ohh rahatladım be! Son zamanlarda hiç bu kadar tumturaklı sıçmamıştım. Bu denli köşeli. Bu denli süslü laflar sarf edip hiçbir şey demeden ortalığı batıran ve de göz boyayan türden. Gayet rahatlatıcı!

Bir "gerçek İslam" kadar kuvvetli ve etkili olmasa bile, "gerçek demokrasi" işte tam da bu be kardeşim!

Ortalığa sıçıp sıvazlamamak için, gerçek bir demokrasi yolunda uygun deliği seçmek gerekiyor işte. Eğil! Uygun deliyi. Değil! Uygun delilik eğilimini belki. Boyun eğme! Sistem otursun, imam sonradan geliyor. Delik dilek. İmam osursun, cemaat de öyle. Hep birlikte. Sistematik bir gelme hali sürüp gidiyor işte böyle.

Ne dersin sen bu işe, canım farem lağım farem, bu anlam kopmalarına, artık heladayken bile demokrasi bildirgeleri kaleme almama, kafamı anayasayla bozmama falan filan:

"Ortalığa sıçıp sıvazlayıp kafama anayasa fırlatmış olma da, gerici önemli değil be abi."

"Gerici derken?"

"Gerisi."

"Evet, nedir gerisi?"

"İki ileri bir geri. Büyük bir uzlaşı mimarısın hocam sen. Teee İtalya'dan, Togliatti ve Berlinguer dolaylarından, tarihsel uzlaşıdan bugüne gelen."

"Bükülerek, dönüşerek, kıvrılarak geldi bana İtalyan komünistlerinin bu tarihsel uzlaşı arayışları. Şöyle yazmıştım zamanında duvarıma: Sen sus, Consensus!"

"Ne duvarı bu abi?"

"Berlin."

"Haa o davar yıkıldı, demoğkrağsi geldi. İyi bildin."

"Yapılırken de 9. Senfoni çalınmış, yıkılırken de, çok acayip değil mi?"

"Ne o?"

"Berlin duvarı."

"Haa o davar yıkıldı, demoğkrağsi geldi. İyi bildin."

"De-ja-vü."

"Evet, frenk kardeşlerimiz haklı, Fransız devriminin ardından burjuva demokrasisi yeşereli beri, her yerde bir öykünme, herkeşlerde bir aynılaşma, her şeyde dejavu be abi."

"Ne yazalım peki? Demokrasi diyince akla ne gelir ki?"

"Haydi sor, sor, sor..."

"Sağda, solda, ortada yenir."

"Acaba nedir, nedir?"

"Doğrudan diyince akla."

"Tamam, sanki buldum."

"Her an onun adı gelir."

"Ana, ana, yasa!"

"Yasasına girmeden, rızasına mı girsem acaba?"

"Zor ve rıza diyalektiği üzerinden gir, havalı görünsün, biiiiiir. Az Gramsci ve İtalyan Komünist Partisi tarihi, Togliatti, Uzlaşı ve hatta Tarihsel Uzlaşı derken 'Consesus sen sus!' zaten senin bu hayattaki motton, ona girersin. Sonracığıma, Türkiye'nin artık üçüncü dünya demokrasilerinden çıkışı, gerek Latin Amerika gerekse Ortadoğu ve Uzak Asya coğrafyasında, gerekse de G 7, 8, 28 falan filan ülkeleri ile OECD ve BRIC aleminde amaaaan abi işte bilcümle global ve bölgesel ortamlarda demokrasisi ve piyasa ekonomisiyle nasıl fışkırmaya başladığını, ekonominin nasıl katlandığını, ekonomi katlanırken siyasetin ve toplumun da doğal olarak bundan etkilendiğini, demokrasinin geliştiğini ve şimdi sıranın sivil bir anayasanın gücüne geldiğini anlatacaksın, ay yoruldum be, ikiiiiiii..."

"Doğrudan demiştin, İleri olarak düzelteceğim demokrasi bilmecesini, üüüüüüüüç."

"Evet, solcular eskiden bir doğrudan demokrasi sevdalısıydı halbuki bunun esası İleri Demokrasi olup günümüzde vücut bulmaktadır falan filan bir şeyler geveleyebilirsin. Maksat yazında bu tür kavramlar ve tarihi bilgiler geçsin ve sola geçirebilesin. 70'lerin TKP'sinin İleri Demokrasisi bugün gerçeğe dönüşürken, solcular sadece eleştirmekle yetinmektedir, şudur, budur derkeeeeen, bir şeyler anlat işte."

"Olsun bu da sana döööört!"

"Dönde götünü ört!"

"Tamam tamam, silinip çıkayım örterim, terbiyesiz!"

"Verdim ama tüyolarını, vermedim mi?"

"Evet, sağolasın, yaptın elinden geleni, bu kadar tüyoya, yazayım bari."

"Yaz gari!

Makalesi gelsin en sona şimdi: Demokrasi bizi nitti, nerelere getirdi?

Demokrasi: İleri, hadi daha da ileri!

Büyük İtalyan marksisti Gramsci'yi nasıl bilirsiniz? İyi mi?

Bizim solcularımız pek iyi bilmez. Hiçbir şeyi iyi bilmezler zaten. Okumamışlardır. Okusalar da anlamamışlardır. İşlerine gelen yerleri anlar gibi yaparlar, işlerine gelmeyenleri görmezden gelir, reddederler.

O yüzden de, uzlaşı nedir, tarihi uzlaşı neye denir, iktidar bloğu nasıl oluşur, sivil toplum falan filan hep yan çizerler.

Consensus nerenin kasabası hemşerim, hiç duydunuz mu? Consensus'un mimarları, Gramsci'nin mirasçıları, Togliattiler, Berlinguerler, Avrupa'da Stalin Rusya'sından kopan yeni bir bahar başlattığında, bizimkiler duymazlıktan gelmeyi tercih ettiler her zamanki gibi.

Ta o zaman söylemiştim: "Consensus, sen sus!" Hakkınız yok, bundan böyle konuşmaya!

Neyse, bırakalım onları bir kenara. Uzlaşının doruğunda yeni bir kontrat imzalanacak şimdi. Tarihsel uzlaşının yeni bir sözleşmesi. Yeni Türkiye'nin, İleri Demokrasi'nin Yeni Anayasası tabii ki. Ona bakalım.

Yok, yok bırakmalayım. Bizimkiler yine kafayı kuma gömmüşler çünkü. Fıtratları böyle, yıllarca "ileri demokrasi" derler, sonra bir bakmışlar gerçekten ileri demokrasi gelince ne yapacaklarını bilemezler.

Bilenler bilir. *(editöre not: buradaki "bilenler bilir"in aynı zamanda İsmail Bilen'e referans olup çift anlamlılık muhteva ettiğini belirtmek için Bilen'i italik yahut, bold mu yapsan acaba?)* TKP'nin utkan geleneğinin diğerlerini de yanına alıp oluşturduğu Ulusal Demokratik Cephe'nin bir sloganı, bir vaadiydi "İleri Demokrasi".

Ama şimdi bakıyoruz. Fıss. Nasıl bir avuç tekelci sermayeye karşı toplumun tüm diğer kesimleriyle ittifak kurup "ileri demokrasi"ye yöneldilerse eskiden, şimdi de bir avuç askerin/bürokratın ve İstanbul sermayesinin vesayetine karşı yine toplumun tüm kesimlerini yanlarına alıp tekrardan oraya yönelmeleri icap etmez mi? Ama nerdeeeee? *(editöre not: bir önceki cümle çok uzun oldu şeker, normalde beş parçaya bölünebilir, 'nerde'yi de 5 e'li yazdım o yüzden, bölüver sen!).*

Artık bir vaat değil, gerçek haline geldi ileri demokrasi. Onlar şimdi binde birdeler ama AK Parti'nin Türkiye'yi getirdiği Ak günlerle birlikte ve de olağanüstü icraatler eşliğinde, artık bir gerçeğe dönüştü İleri Demokrasi işte.

İleri Demokrasi dönemindeyiz şimdi.

Ve daha ileri gitmek için bir fırsat var önümüzde. Yeni İleri Demokratik Türkiye'nin Yeni Anayasa'sı tabii ki de.

Üçüncü dünyanın yarıda kalmış köhne devrimlerinden kopuşumuzu tamamlayıp, gerçek bir devrimsel dönüşüme imza atmak için İleri!

Dünyanın en büyük piyasa ekonomileri arasında ilk 10'a girmek, herkesin önünde saygıyla eğildiği gerçek bir global güç haline gelmek için İleri!

Son 10 yılda üçe, beşe katlanan ekonomiyi, ona, yirmiye katlamak, bölgesel liderliğimizi pekiştirmek için İleri!

Ekonomik ve siyasi gelişimi, hukuk çerçevesinde sağlam temellere kavuşturmak için yeni anayasal çerçevemizle İleri!

Uzlaşı ve Gramcsi. Sivil İrade ve Askeri Vesayetin Terki. Yeni Anayasa ve Demokrasi: Hadi, şimdi daha da İleri!

(editöre not: hazır sonu bildiri gibi olmuşken, genel merkeze falan da mı göndersek, my dear?)

GUSTOLAMA 1: O BİR GUSTO, O BİR AZMAN, O BİR UZMAN, ŞARAP UZMANI LAN!



"*Financial Times,* ülkedeki 1000 sterlin milyonerinin servetini 2009'dan bu yana, mali kriz içinde iki kattan daha fazla artırdığını vurgulayarak, soruyor: *'Kriz mi demiştiniz?'*

Bu tiplerin de doğal olarak kendilerine özgün tüketim alışkanlıkları var. Kilosu 13.000 sterlin olan Beluga havyarı bu alışkanlıkların başında geliyor. Endonezya'da Luvak kedisinin sıçtığı kahve tanelerinden yapılan Kopi Luvak'ın bir fincanının (yaklaşık bir kaşık kahve) fiyatı 325 sterline kadar çıkabiliyor. 60 milyon sterlinlik özel uçaklarla seyahat edenlere hizmet veren bir şirketin şefi, içine iki damla Kopi Luvak katılmış, altın ve gümüş tozuyla süslenmiş tatlının tabağına 900 sterlin alıyor. Bu tatlıyı hazırlayan şef, *'Yedikleri yoğurdun sütünün geldiği ineğin adını bilmek isteyen bu insanlar bazen, son derecede acılı bir Curry yaptırıp onu şişesi 1000 sterlinlik Mouton Rotschilde şampanyası ile içiyorlar. Ne anlıyorlar bilmem ama para onların'* diyor..."

Ergin Yıldızoğlu, "Kriz ama herkes için değil", Cumhuriyet, 18 Mayıs 2015 tarihli köşe yazısı

"İyi bir bira sıçmığından daha müthiş bir koku olamaz."

*Charles Bukowski, **Ekmek Arası**, Metis*

Üzümlerin çekirdekleriyle birlikte, insanların ise çekirdeksiz kuru kuru ezildiği, kâh kırmızılara kâh beyazlara bürünen sallantılı bir rüyadan tüm susamışlığımla uyanıyorum yine. Geceden kalmayım. (Başka nereden kalacaksam!)

İçim dışım kurumuş, dilim damağıma yapışmış, bir damla âb bekliyorum ya râb. Eğer ki geceden almış isem şar-ab'ı, sabah'a hep böyle kupkuru bir ağızla ve de ap-ağdalı bir dille kalkıyorum. Osmanlıcaya, uydurmacaya, Fu-zu-li'ye ve ab-ı hayata özeniyorum. Şaraba ve Arap'a...

Hem acayip kitsch'im ve çişim gelmiş hem de acayip susamışım işte. İçerisi ve dışarısı, çift yönlü hareket etmeliyim yine.

İçiyorum ve işiyorum güzelce.

Aklımda bin bir fikir, oyun ve tilki var tabii ki.

Şarap seçiminde ve içiminde üstad olmanın, Fransız aristokrasisinden yola çıkan, soyluluktan zıplayıp gerçek bir burjuvaya uzanan ve hatta onu tanımlayan, hazcılığı sarıp sarmalayan yönlerinde değil gözüm. Ben hâlâ dinozorca fikirlerde, işin ekonomiye katkısındayım, iki gözüm!..

Evet, üzüm ülkesinde, bağların gölgesinde, iklimin elverdiği onca geniş saha ve tarlalarda, ülkenin hemen her bölgesinde ilerlememiz, çok ilerlememiz gerektiğinde... aklım sürekli. Ekonomiye katkıda. Sürekli katma değer yaratmakta. İhracatta, istihdamda, "It's the economy, stupid" diyen Clintonvari seçim kampanyalarında. Bu üzüm ülkesini küçük bir Amerika'ya, olmadı Kaliforniya yahut Fransa'ya dönüştürmekte. Sürüdürülenebilirlinilikte...

Kendi üzümümüzle "öteki"nin eşsiz bileşimi ve lezzetinde... merlotluboğazkerede, cabarnetsauvignonluöküzgözünde... ne tadılması gerekiyorsa onu geliştirmekte. Sürüm sürüm iki gözüm. Ne olursa olsun şarapçılığımız gelişmeli işte!

Hazlarımız da öyle. Hayattan lezzet alıyorum kardeşim, arzu, tutku, haz ve şehvetle yaşıyorum, ayıp mı yani? İçiyorum, işiyorum ve sıçıyorum, doğal değil mi?

Öyle tabii... İşiyeyim derken, sıvının yanında biraz gaz ve katı bırakıvermem de öyle. Ve çıkardıklarımı izlemem de. Bira pohu gibi sıvışık değil ki bu meret, zarif ve ince. Şarabın adı-

na yakışır şekilde, narince. Bazen dolgun bir tat, meşe fıçının dipten gelen kokuları ve tanenlerin eşsiz aroması ile... Bazen de kırmızı dağ meyvelerinin rengi ve kokusu orada, mor meyvelerin kekremsi lezzeti burada, bir o yana bir bu yana, müthiş bir rahatlama ile...

Ohhhhhh. Güzel kokularla ve ince ince şekillerle rahat rahat çıkıyor bugünlerde. Böyle küçük, ince ve narin tanecikler olur da, siz çıkarıp baktıktan sonra alafranganın dibindeki su birikintisinde minik minik birikip hoş bir görüntü verirler ya, işte öyle. Ultra lüküs restoranda önünüze konmuş çok özel bir "dish" gibi sanki. Fransız yahut İtalyanvari. Kaliforniya yahut Arjantin de olur. Dünyanın tüm ılıman ve şarabî iklimleri...

Evvet kardeşim, bizimkisi hep yeme içme sıçma düşünme ve gustolama işi. Gurmemsi. Ah neler yapmadık şu memleket için... kimimiz öldük, kimimiz muhteşem şeyler yiyip şarap içtik, öyle değil mi? Yazıyorum ben bir de, yiyip içip sıçtığımı yazıyorum. Öyle!

Hayattan tek beklentim, iyi bir burjuva olabilmek neticede. Bir işçi çocuğu olarak geldim, bir orta sınıf üyesi olarak devam ettim, bir burjuva olarak gidebilmeliyim. Üretim aracı, sermaye falan değil, servet ve tavır birikimi itibarıyla tabii. Etik duruş ve yandan vuruş.

"Balığı öyle bir yiyeceksin ki, geriye kokusundan başka hiçbir şey kalmayacak" diyen aç, görgüsüzler vardır, bilirsiniz. Halbuki önemli olan yediklerin değil, tabağında bıraktıkların, arttırdıklarındır. Gerçek bir burjuva, sadece yiyip içtikleri değil, aynı zamanda ve aslen tabağında ve geride bıraktıklarıdır. İşçiler kazandıklarını harcar, burjuvalar harcadıklarını kazanır. Vesaire vesaire... Şu hayatta amacım ikincisi olmaktır!

Gerçek bir burjuva, bu bakımdan sadece yediğiyle değil, sıçtığıyla, bokuyla da tanınır.

"Burjuvazinin Gizliği Çekiciliği" filminde o sahneyi boşuna çekmedi yani Bunuel üstadımız. Geniiiiiiş ve her çeşit lezzeti

barındıran sofralarında, klozet şeklindeki koltuklarına kurulurak bir yandan yerken bir yandan da sıçabilmesi burjuvaların, hiç de boşuna değildir yani. Gizemli ve de çekici.

Canım farem, lağım farem sen izledin mi bu mükemmel filmi peki?

"Cik mikimmil, sipir bir filmdi, izliyimidim!"

"Dalgacı seni! Derdim şu; burjuvazi, ince zevkler ve şarap kültürü bağlamında, gurme taraflarımın, gusto özelliklerimin altını çizen, aldığım zevklerin olağanüstülüğünü göstertip gustodan degustasyona yanaşan bir yazı daha yazacağım ortamlarda. Ben diyim kırk, sen bir sıfır daha koy dört yüz de, bu kaçıncı yazım olacak hatırlamıyorum. Ne koyabilirim ortaya farklı olarak, sen onu de hele."

"Tisikkirlir sipirmin diyibilirsin..."

"Eeeee bu kadarı da çok oluyor ama!"

"Ni kidiri yitir piki?.. Tamam, tamam, uzatmayalım; illa farklı olacaksa senin yazı, ya böyle genç söylemlere ve esprilere ya da işin ekonomisine odaklanmalı önce abi. Eski banka genel müdürü Akın Öngör'ün bağlarına mesela. Ya da en büyük sermaye grubundan Güler Sabancı hanımefendinin şaraplarına, patlak mantarlı Gülor'lara. Duayenlerin ve erkenden kenara çekilen burjuvaların, o farklı ve leziz yatırım dünyasına. Aydın'dan Tokat'a, Elazığ'dan Bozcaada'ya fırsatlara, bağlara ve bağlılık yaratan markalara. Ekonomi tarafında heeep parlak laf ve rakamlara. Burjuvalık tarafında ise birazcık Sayın Alaton'un lüzumsuz adam yaklaşımına. Hani yöneticilerini, müdürlerini, işçilerini çalıştıracak da, patron kendi lüzümsuz adam olacak ve hayal dünyasına dalacak ya. Alternatif bir varlık ve zenginlik öngörüsü, aksoylu bir kentsoyluluk icabında."

"Vaaaay, iki gram akıl veresin dedim, sen bir ton döktürüyorsun adeta."

"Haliyle, burjuvalar da bu çanağa sıçıyor abi, aynı lağım çukurlarında görüyoruz onların boklarını ve kalınlıklarını da."

"Ala ala, ton ton, lüzumsuz şeyler mi hepisi?"

"Iyyy kötü espri yapma be abi, bazen dışkıdan bile daha iğrençtir kötü espri. İshak Bey'in burjuva kimliğinde dile getirdiği gerçeklik, bir dönem çok yoğun çalışarak belli bir birikime ulaşan patronların, işi profesyonellere bırakarak ve de aile şirketi geleneğini aşarak toplumsal bilince katkı sunacak şekilde boş zamana ulaşmaları ve bunu çevre, orman, kültür, yaşam kültürü, şarap, yeme içme, eğlence, sürdürülebilirlik, sosyal sorumluluk vb. konularda geliştirmeleri üzerine kurulu olup senin de bu yazında çok işine gelebilecek bir zemin sağlamakta değil midir, sorarım sana?"

"Hayatımda gördüğüm/göreceğim en esaslı fare bokları bunlar. Afferin lan. Biraz da şiirsel tarafından baksan."

"Her an tüylerin nemini hissedebileceğin, ıslak bir hayat bu abi. Ağdalı sözcüklerin yapışması gibi birbirine yapıştırıyor pislikleri. Kuyruğumun girdiği her yerden girebiliyorum ya, işte öyle... evlere, mahreme, aleme, geceye ve wc'ye...hep seninle..."

"Eh, fena değil. Analizlerin kadar olmasa da tasvirlerinde de idare edersin. Peki, burjuvaların yeme içme alışkanlıklarına girmişken tabakta bıraktıklarına falan da dalayım mı? Demin dışkılarken aklıma geldiydi; balığı öyle bir yiyeceksin ki, sadece kokusu kalacak geri, hi?"

"Kokutan gittikten sonra da, koku bir süre kalır abi. Roman gibi! Engels'in dediği gibi, elmayı öyle bir tasvir edeceksin ki kokusu da yayılacak ya hani."

"Çık artık şu solcu şair modundan, ne demişler; sayılı balık çabuk biter hem."

"Peki, oradan çıkıp, ekonomiyi de bir yol geçip, şarap tadımının inceliklerine uzanacaksın sonra işte abi. Şarap tadımlama/tanımlama bilimine eleştirel katkılarda bulunacaksın. Gövdeli şaraptan, taşşaklı şaraba mesela."

"Hay daşşağını yiyim. Aromalarını da tarif et ama."

"Fransız meşe odunuyla dövülmüş olacaklar öncelikle. O odunun kokusu hakikaten bambaşka. Birtakım meyvelerin kabuklarından, birtakım baharatların oralarından buralarından koyacaksın ki yakınlarına, böyle mis gibi aromalar sinsin icabında. Burunda da kalacak bu kokular, damakta da..."

"Madem lümpenleştik ben de katkı koyayım şarap kültürünün lümpenleşmesine: Ama sidiğinde almayacaksın o kokuyu, pastırma gibi."

"Yok, o kadar değil, şarap bu, asil bir içki, sidik ile yoktur hiçbir ilişkisi."

"Dışkı ile. Dışkı – içki."

"Evet, sadece kelime oyunu yapılabilir belki..."

"Bir de lümpenleşmişken, Beşiktaş Çarşı grubuna dalıp, şarabı da içeriz, esrarı da çekeriz namelerine mi geçsen ki?"

"Aha! Ben de böyle popüler bir tutamak yahut giriş noktası arıyordum meseleye. Vatandaşın ilgisini yazıya ve şaraba çekecek şekilde."

Artık makalesi çıksın ortaya o halde:

Keyif alarak yaşayın ulan!

Kaba bir başlık atıp ilgi ve dikkat çektim ya, gerisi gelir nasılsa. *(editöre not: yok say bu ilk cümleyi ha!)*

Dün Beşiktaş çarsındaydım. Daha doğru, daha güzel bir ifadeyle; Çarşı'daydım. Ulan'lar dünyasında. Benim gibi sıkı bir Fenerbahçeli –ama her zaman, her şeye objektif bakabilen– birini bile mest edebilen bu fırlama ve zeki taraftar topluluğuyla şarap yudumladık beraber. Onlar "Şarabı da içeriz..." diye bağırarak ortalığı dağıtana kadar.

Şarap, bir yanıyla seçkin zevklerin dünyasına ait. Başka türlü keyiflerin, inceliklerin.

Bir yanıyla da herkesin. Köprü altında "köpek öldüren" içebilenlerin.

İkinciden ilkine geçebilmek önemli ülkemizde. Her yerde, her zeminde. Bunu gençlere nasıl anlatabilirim diye düşündüm ben de?

O içtikleri şarap değil aslında, şarabın suyu. Bunu mu anlatsaydım? Boşver dedim, bırak kendi hallerine, nasılsa gelişmiş bir kültür oluşacak zamanla bu ülkede de. Yanlışını yapa yapa, doğrusuna ulaşacağız elbette. Eğlenmeyi bilelim yeter ki böyle.

Keyif almayı hayattan. Bilelim.

En yoksulundan en varsılına. Çarşı grubundaki gariban bir tribün çocuğundan, banka genel müdürlüğü yapmış ve ardından bağcılık işine dalmış, şimdi de şaraplarıyla dünya mutfaklarında boy gösterebilen bir yatırımcı ve gurmeye. Aynı hasasiyetleri paylaşabilelim. Sınıfsız, imtiyazsız, şarapçı bir toplum olabilelim yeter ki! *(editöre not: zırva mı oldu abisi?)*

Emekli banka genel müdürünü, Garanti'den sevgili dostum Akın'ı kastettiğimi anladınız herhalde hepiniz. Ekonomi sayfalarında boy boy fotoğrafları çıkıyor bugünlerde. Bağcılık yatırımlarını ve yarattığı şarap markalarını anlatıyor.

Ne kadar da arttı şimdi bu alanda yatırımlar. Türkiye bir zenginliğini daha keşfediyor adeta. Eski bir zenginliğinin idrakine yeniden varıyor daha doğrusu. Hep bu topraklarda olan, antik çağa dayanan zenginliğini yeniden değerlendiriyor. Bu toprakların, üzümle, bağla iç içe gelişmiş o mozaik güzelliğini tekrar açığa çıkarıyor.

Üzümümüzü niteliğini yükselterek şaraba, boş yatan topraklarımızı verimini katlaylarak yeni bir ekonomik değere dönüştürüyor, dünyaya örnek oluyoruz.

Anadolu'nun dört bir yanında, Trakya'dan Güneydoğu'ya, Aydın'dan Tokat'a, Elazığ'dan Bozcaada'ya farklı ve leziz yatırımlara imza atıyoruz.

Bağlarımızla, bağlılık yaratan markalar inşa ediyoruz. Akın'ın öncülüğü yeni bir yol açtı. Güler Hanım da (Sabancı),

aklından uzun süredir geçeni yeni bir yatırıma dönüştürdü. Onu başkaları takip etti. İklim değişti.

Aldığım lezzet bir yana, işin bu kısımları da çok ilgimi çekiyor benim. Yeni bir varlık ve zenginlik yaratıyoruz. Eski "patron" algısı siliniyor, yeni, ince zevkli, duyarlı, gerçek burjuvalarla bambaşka bir kültürel dönüşüm geçiriyoruz.

İshak Bey'in (Alaton) söyledikleri çınlıyor kulaklarımda hep: "Bizler bir noktadan sonra işlerimizi devredip lüzumsuz adamlar haline gelebilirsek, bambaşka bir kültür yeşerecek bu ülkede."

İshak Bey o her zamanki nezaketiyle imzalarken kitabını, böyle anlatmıştı bana lüzumsuz adam olabilmenin sırlarını.

Şimdi fark ettim. Beşiktaş Çarşı'sındaki İsmail ile Ortaköy'deki konağında lüzumsuz adam olmaya çalışan İshak'ın yollarının böyle kesişebileceğini.

Peygamberler çağına dönüp baktığımızda, İshak'la İsmail'i birleştirebilmek, ancak bu topraklara nasip olabilirdi zaten. *(editöre not: Anlaşılıyor mu buradaki espri minik kedi? Anlaşılmıyorsa şu bilgilerle sen bir hallet: Kutsal kitaplardaki İsmail ile İshak, İbrahim'in oğullarıdır. İsmail, Hacer'den, İshak ise Sarah'dan doğmadır. İbrahim, İshak'ı sahiplenir, İsmail'i dışlayıp "kara koyun" yapar. İshak'tan gelen yahudilerle İsmail'den gelen Müslümanları şarapla birleştiriyoruz şimdi, çaktın mı köfteyi?)*

İnce zevkler ve şarap ise aradaki kaynak.

Ben de lüzumsuz adam olmak istiyorum bugünlerde. Gece gündüz alemlere dalmak, gustomu geliştirmek, şarabın damakta ve burunda kalan kokularıyla bir degüstasyon ustası olmak.

İncelikler dünyasında lüzumsuz, lüzumsuz dolanmak...

Gustolama 2:
Mankenler, mekânlar, camekânlar ve bok gibi haberler



"Brantome'un tezine göre, biz dünyanın dışkısından başka bir şey değiliz. Bok hakkına konuşmaya cüret edemeyiz. Fakat zamanın başlangıcından beri, seks dahil başka hiçbir konu bizim bu kadar çok konuşmamıza neden olmamıştır."

*Dominique Laporte, **Bokun Tarihi**, s. 138-9, çev. Ece Çavuşoğlu, Altıkırkbeş yayın, 2011*

"Türkiye, önemlice bir bölümü yarı ve kör cahil olmak üzere 'gazeteci filozoflar' ülkesidir. Bu türden filozofluğun hayli ilginç dışavurumları vardır. Örneğin, Ankara'daki siyasal kulislerin içinde haber arayan, seçmenin hangi oy dağılımıyla kime ne mesajı verdiğini çözmekte ustalaşan ve haftanın 4-5 günü güncel siyaset dedikodusu yazan insanlar, haftanın bir günü size filozof yanlarını gösterirler. Böylece öğrenirsiniz ki, bu yazarlar aslında gündelik politika çirkefine çok uzak, şaşırtıcı derinlikte kültür birikimine sahip, Teksas-Tommiks okunan çağlarda dünya edebiyatının ürünlerini yalayıp yutmuş, büyük aşklar yaşamış, dünyayı tanımış, yarı hüzünlü, yarı nostaljik, ama tam filozof insanlardır. Uzatmayalım, böyleleri, değişim ve dönüşüm mesajlarını size ulaştırmak için çırpınır dururlar. Bu arada, oldukça çarpıcı ve etkili sözler de ederler. Yetkinlik alanları, kuramsal konulara, giderek Marksizme bile uzanır."

*Metin Çulhaoğlu, **Binyıl Eşiğinde Marksizm ve Türkiye Solu**, s. 359-60, Yordam Kitap, 2015*

O'nu gördüm yine rüyamda.
O'nu gördüm yeni rüyamda.

O bir trendsetter. Trend belirler. İncelmiş beğeniler, egzantkrik lezzetler, esneyen bedenler... Pazar kahvaltılarından gazete sütunlarına yansıyan capcanlı imgeler.

O esen rüzgara göre yapar ayarını, eser, döner... bir bakmışsınız Niyazi Berkes'in üzerine –hiç nefes bile almadan– Cemil Meriç'i keşfeder...

Bir bakmışsınız sağ, bir bakmışsınız sol... ve hangi yönde olursa olsun dalıp çıktığı hep derin sular, fırtınalı düşünsel iklimler.

O burçlardan anlar, mistik olan her şeyle diyalog kurar, bilimi saptırmak için yaşar... İyi ama fala baktırmakta, şu hayata renk katmak dışında, söylesenize kuzum, ne gibi bir kusur var?

O benim. O sensin. O biziz. Hepimiziz. İçimizdeki küçük, masum çocuk O. Haşarı erkek, kırılgan kadın. Metroseksüel hallerimiz, hiç büyüyemeyen benliğimiz. Rüyalarımıza giren kendiliğimiz.

O'nu görüyorum ve bir Pazar günü bir Pazar yazısının pazarlanma aşamasında yaşanan aksaklıklara uyanıyorum yine. Gidiyorum kenefe. "Can u can a can?"

Of be kardeşim, her şeyle ben mi uğraşacağım böyle? Öncelikle erotik, sonrasında aşkî ve romantik olsun işte. Biraz doğa, biraz nostalji koksun. Ailevi şeylerin yanında hovardalıklar, haytalıklar, çapkınlıklar falan. Üç ölçek hoppidik poppidik sanat, beş ölçek hüzün katın içine. Sportif güzellemeler, son moda giysilerden ve teknolojiden izlenimler, melankolik şarkı seçimleri, bir iki hususi telefon görüşmesi. Sayfiye bölgesinde çok şık bir mekanda dinlence. Hep gösteriş içerisinde eğlence. Çalkalayıp karıştırın hepsini güzelce. Sıçıp sıvayıverin sayfanın orta yerine.

Alın size güzel bir Pazar yazısı ve Pazar eki. Daha ne?!

Bazen o kadar çok çıkarıyorum ki sabahları, ben bile şaşırıyorum bu kadar şeyi nasıl içimde taşıyabildiğime. Tutabildi-

ğime, biriktirebildiğime. Size de oluyordur kesin. Bu nasıl bir atıktır, nasıl bir bereket yahut fazlalıktır, nereden gelir bu kadar bok, nasıl olmuştur da içimizde bu kadarını taşımayı başarmışızdır? Hep şaşırmışımdır. Bok çuvalı derler ya hani, sorarım size, kim arada sırada kendisini öyle hissetmez ki!

Tamam, açıldığında kilometrelerce uzun olabilir bağırsaklarımız ama içeride kıvrılmış halleriyle bu kadar boku nasıl taşımıştır, şaşar kalırız gerçekten de. Tam bir bilmece. Resmen kilo verdiğinizi hissedersiniz çıkarınca. Bir kilo çıkarılır mı acaba? İki, üç kilo? E bir oturuşta üç kilo et yiyen milli diva, Bülent Hanımefendi, bir oturuşta en az iki kilo sıçamaz mı sonuçta? "Çok yiyen çok sıçar" demişler. Doğru demişler!

Olabilir. Yapabilir. Milli diva yani (dava değil). Sıçabilir. Ama onun tuvalette ne halt yediği değil, dışarıda nerelere gittiği, ne yiyip ne içtiği asıl önemlisidir. Nasıl eğlendiği, sevgilileri, kışkançlıkları, kavgaları, zırvaları, kişiliğinin kıvrımları, davaları (divaları değil), vücudunun sarkıntıları, kılığı, kıyafeti ve mekanları. Ünlü merakımızın esası!

Bilenler bilir, in'n'out belirleyicisi olacak denli manken, mekân ve camekân delisiyimdir ben de. Trendsetter diyorlar şimdi. Vitrinci özde. Hemen her konuda öyleyimdir ama mekân dendi mi, yeme, içme, gezme, tozma dendi mi iki kere öyleyimdir. İki kere iki zart zurt yani.

Lezzet durakları ayrıııııı, eğlence molası ayrı; postmodern bir flaneur gibi (ne sandınızdı, Baudelaire, Benjamin falan da okudum bittabii) gezer dururum ya şehri... yaşarım ya şehrin eşsiz gecelerini... bilirim ya arabeskini, modernini, postmodernini, her bir köşesini... bunları bir de önermek suretiyle doldururum ya köşemi... işte değerli arkadaşlarım, benim bu yaptığım işin bir adı da kanaat önderliği!

Merak ettiyseniz, Kanaat Lokantası Üsküdar'da hâlâ. Gitmiyorum tabii. Şehrin tarihi dokusu, yüz yıllık lezzet durakla-

rı, geleneksel mutfağımızın sunumu kıvır zıvır diye bir şeyler karalamam gerektiğinde adını anıyorum bazen, o kadar. Asıl gittiğim yerler ise bambaşka. Çok daha üst düzey, çok daha kışkırtıcı.

Bu minvaldeki yazılarımızın asıl mevzusu, tarihi lokantalar değil de, en seçkin lezzet durakları, gece mekânları, eğlence ortamları; öyle herkesin girip çıktığı değil de, yıldızların, mankenlerin, camekânlara çıkanların, "celebrity" camiasının ve kanaat önderlerinin doluştuğu çok özel mekânlardır en temelde.

"Klasik" dediğimiz gerçeklik, orada da ölüyor bugünlerde. Mesela gitmiyorum ben artık Cahide'ye. Öyle "Oynamıyorum, küstüm" diye kesip atacağım basit bir ayrılık, kırgınlık değil benimkisi. Temelli bir ilişki kesintisi. Eğlence mekânı dediğiniz, kesinlikle kasvet barındırmamalı karşım, öyle değil mi? Eğlenmeye gidiyoruz yahu sonuçta, ne kasveti? Cahide, son gittiğimde, sahnesinden midir, yepyeni diye yutturduğu iç mimari zorlamasından mıdır nedir, bilmem nedendir, o biçim kasvetliydi.

İki saat oturduk, kasvet yiyip, kasvet sıçtık sanki. Tümüyle kestim ben de ilişkimi.

Zarife öyle değil ama. Her zaman gözde, her zaman in! Hep favori. Patroniçesi her zaman flört halinde olduğum bir dost tabii ki. Gönüldaşlık ve kanka etkisi, PR stratejilerinin hep en kuvvetlisi.

Bu yerli isimlerin yanı başına anglofil publar, frankofil brasserie'ler... Dünya mutfağı, İtalya, Hindistan, uzak doğu, Meksika, Tapas Bar, füzyon falan da katacağını sanmayın sakın. Bana şimdi burada bir sürü mekan ismi saydırmayın.

Yediğimizi içtiğimizi yazabiliriz ama. Zaten yediklerimizi (nasıl) sıçtığımızdır yazılarımız. Budur içeriğimiz.

Biçim mi? O biçim. Mekânlarda ve camekânlarda görüp işittiklerimizi, barsaklarımızda ne tür gaz seslerine dönüştürdüğümüzdür biçim.

Üslup mu? Kibirli, küstah ve kışkırtıcı olmalıdır. Geceleri yemek borularından akanları, sabahları barsaklarımızdan nasıl çıkardığımızdır üslup.

Öz, biçim, üslup... ana akım gazeteye yazdıktan sonra hepsi aynı boktur işte... Pazar günleri özellikle!

İyi anlatabildim mi canım fareceğim, lağım fareceğim, sen ne diyorsun bu işe, bu güzel Pazar günlerine ve onların içine edebilme kabiliyetime:

"Allah diyorum. Ve soruyorum: Kişiliğinizi hangi sıfatlarla tanımlarsınız hocam?"

"Yumuşak, normal, sıradan. Tipik bir yengeç burcuyum."

"Çok klişe oldu, kesmez bu beni."

"Angut, fosuldak ve arlanmaz. Tipik bir ayı burcuyum."

"Bak o iyi. Vicdan nedir hocam peki?"

"Vicdan dediğin içimizdeki pıtırcık çiçekleri ve böcükleridir de, sen böyle 'Hocam, hocam, hocam...' dedikçe, Kung-fu'yla hocası arasındaki 'Dinle Çekirge' muhaverelerine gidiyor aklım iyice."

"Elinizi vicdanınıza koyun be hocam!"

"Koydum elimi buluncuma ve buldum: Ah şu aydının mutsuz vicdanı. Ah Hegel!"

"Abi sen vicdanımın sesi olsun, tarz olsun, romantik tınlasın diye komünistlere oy falan da veriyorsundur şimdi."

"O da nereden çıktı? Ne biçim sıçramalar yahut suçlamalar bunlar be!"

"Hadi, hadi, itiraf et güzelce."

"Vermiyorum da etrafıma verdiğimi söylüyorum tabii ki. Ya da eşimin verdiğini söylüyoruz, ailede bir cinslik, bir sapma, bir renk olsun hesabı. İcabında yazıyorum da bazen bunu. Orada bırakıyorum."

"Ah be abi, bir zamanlar ne popülerdi öyle şeyler, şimdi geçti o devirler desem. Geçti o devirler be kekem."

"Her şey geçer, biz kalırız. Gazeteci kılığında tatava yaparız. Öyle ya, tatava yapmadan basıp geçecek değiliz bu yaştan sonra. Sonuna kadar irdeleyip sorgulayacağız oyumuzun/ bokumuzun karakterini."

"Ah abi, senin kadar döneği, dandisi, dandiği, züppesi geldi mi acep?"

"Hoooop, ağır ol, molla desinler."

"Senin kadar, mollalara boyun eğeni?"

"Dur ulen, ne oluyor?"

"Peki, peki. Konu neydi?"

"Dağıttın iyice ama yine gustolayacağım bir yazıda. Gustosu ne denli gelişmiş biri olduğumu anlatıp lüküs gazlayacağım. Tipik bir Pazar yazısının güzellikleri arasında zevk dünyasına, camlara, cananlara, camekanlara dalacağım. Sorum basit cicim: Bu yüz bininci yazıda, nerede, nasıl fark yaratacağım?"

"Gusto abicim, tam senin zevkine göre, Zen'in zevkine göre bulamaçlı bir tarif buluverelim. Mesela şu içki meselesi, yeni bir kokteyl deneyimini de paylaşabilirsin, yine bir yassah üzerinde de durabilirsin. Alan geniş. Askeriyede içki içmeyen bir paşa, onun tasfiye edilmesi, gerçekten böyle bir şey söz konusu olabilir mi, halbuki hayatın keyfi, yaşamayı bilmeli vb. vb."

"Yok, siyasileştirmeyelim şimdi meseleyi, Pazar yazısı dedimdi."

"Hımm. Bizim lağımda turnusol kağıdı yok, tuvalet kağıdı kullanıyoruz abi. İstersen iç, istersen sıç, hep aynı rengi veriyor."

"Ne alaka şimdi?"

"Bu işlerin hammaddesi bok işte, onu demeye çalıştım sadece."

"Afferim sana Karagözüm. Lafı böyle kalabalığa getire getire ipucu vermekten imtina mı edeceksin yine?"

"Bugün ipucu yok abi, malzeme var. Yeni yaşam zevklerinden hep tadıp dururken sen böyle, hep böyle keyifli bir hayat sürerken, gustolar, gurmeler, guguruk guguruk işlerle uğraşırken... epey bir malzeme birikiyor bu alemde."

"Ne gibi?"

"Bok gibi malzeme"

"Ne?"

"Haber değil mi abi senin temel işin, yeme içme değil mi, yiyip içip hava basarak haber verme değil mi, al işte:"

--

İnsan Dışkısından Hamburger Köftesi Yaptı

Japon bilim insanı Mitsuyuki Ikeda, insan dışkısından hamburger köftesi üretti.

Okayama Laboratuvarı'ndan araştırmacı Ikeda, Tokyo Kanalizasyonu yetkililerinin kendisinden şehir atığını yeniden kullanmanın bir yolunu bulmasını istemelerinin ardından bu kulağa inanılmaz gelen buluşu gerçekleştirdi.

Bakteriler sayesinde insan dışkısının proteinle dolu olduğun gören Ikeda'nın araştırma ekibi, proteinleri ayırt ederek gıda boyasıyla renklendirip soyayla lezzetlendirdi ve yapay bir biftek yarattı.

Dışkıdan üretilen hamburger köftesi, yüzde 63 protein yüzde 25 karbonhidrat, yüzde 3 lipit ve yüzde 9 minerallarden oluşuyor.

Uzmanlar yapılan ilk deneylere katılan gönüllülerin, etin tadının lezzetli olduğunu ve bifteğe benzediğini söylediklerini belirtiyor.

Bilim insanları, alışılmadık kökenine rağmen, bu burgerin sığırlarınkinden daha fazla çevreye duyarlı olduğunu savunuyor.

Araştırma maliyetleri nedeniyle bu burger köftesi, şimdi yenilenlere göre 10-20 kat daha pahalı, ama profesör maliyeti zamanla azaltmayı umuyor.

19 Haziran 2011, gazeteler

--

"Şahane. Ama yetersiz. Sadece yeme, içme değil, yeme, içme, gezme, tozma, çıkarma ve üzerine tüy dikme benim işim."

"Onu da düşündüm abicim. Her tür malzeme var bu alemde. Tiraj ve rating gelsin yeter ki; bizde saçma ve sıçma hep birlikte."

"Yeni bir şeyler mi var bilmediğim? Bilmece gibi konuşma

öyle. Nerede bu yeni, hani nerede?"

"Evet, mekanların piri, camekanların gülü abicim, senin için en pahalı, en şaşalı tuvaleti de ben buluverdim. Gustosu ince, hayatı hep narince abicim, tam sana göre, senin kıçına göre lüküs bir tuvalet işte:"

İşte Dünyanın En Pahalı Tuvaleti

Bir Japon firmanın ürettiği imitasyon pırlantalarla kaplı tuvalet, 72 bin adet pırlantayla bezenmiş ve fiyatı da tam 240 bin lira.

14 Aralık 2011 – İnternet haber siteleri

--

"E, çok kısaymış ama bu haber şekerim. Dünyada böyle şeyler çok oluyor ayrıca. İfrada varan zenginler neler yapıyor neler. Bizim toplumumuz bu bakımdan daha geleneklerine bağlı, daha muhafazakâr değerlere sahip çok şükür."

"Ne yaptın be abi. Eşitsizlik, adaletsizlik, kayırmacılık, görmemişlik her yerde."

"Yok, yok öyle olsa bile vitrine çıkarmaz bizimkiler böyle. Bir desturları var, bu toplumun hiç yitmeyen değerleri var."

"Al sana o zaman aynı haberin Türk versiyonu. Aynı bokun laciverdi ya da:"

--

Vali beyin altın kaplama tuvaleti

Hatay Valisi Topaca'nın Kocaeli'nde görev yaptığı dönemde makam tuvaletini altınla kaplattığı ortaya çıktı. Tadilata 752 bin lira harcandı.

Hatay Valisi Ercan Topaca'nın Kocaeli Valisi olduğu dönemde makam tuvaletini altın kaplattırdığı ortaya çıktı. Uz-Ak yapı firmasına 752 bin TL'ye yaptırılan tadilatta kullanılan malzemelerin tamamına yakını altın kaplama. Banyo ve tuvalete altın kaplama "tuvalet fırçalığı, altın kaplama sabunluk ve havluluk, altın kaplama bornoz askılığı ve altın kaplama çöp kovası" alındı. Söz konusu işlemle ilgili Topaca ile görüşmek için aradığımız Hatay Valiliği görevlisi, "Saydığınız şeyler aklı başında insanın yapacağı şeyler değil" dedi.

Kocaeli İl Özel İdaresi ile yüklenici firma olan Uz-Ak Yapı Malzemeleri arasında Kocaeli Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü ve Kocaeli Valilik Makamı tadilatı işi için 6 Eylül 2011'de sözleşme imzalandı. Tadilatın 15 gün süreceğinin belirtildiği sözleşmede söz konusu işin bedelinin 752 bin TL olacağı kaydedildi. Tadilatta kullanılacak malzemelere ilişkin yüzdelik tablosunda ise malzemeler kalem kalem sıralandı. Listede yer alan ilginç malzemelerden bazıları şöyle:

"Altın kaplama çöp kovası, altın kaplama diş fırçalık, altın kaplama tuvalet kâğıtlık, altın kaplama sabunluk, altın kaplama havluluk, altın kaplama tuvalet fırçalık, altın kaplama askılık."

'Aklı başında insan işi değil'

Söz konusu tadilatla ilgili sorularımızı yöneltmek için Hatay Valiliği'ni arayarak Ercan Topaca ile görüşmek istedik. Basın ve Halka İlişkiler bölümünden bir yetkili belgelerdeki altın kaplama malzemeleri saydığımızda, "Bu saydığınız şeyler aklı başında insanın yapacağı şeyler değil" dedi. Aynı yetkili Vali Topaca'nın Kocaeli'nde görevde olduğu dönem yapılan işlemin valiliğin bir katının tamamının tadilatı ve dış cephe boyası işlemi olduğunu aktardığını belirterek, Vali Ercan Topaca'nın "Altın kaplama malzemeler yalan. Eğer bunu haberleştirirseniz hukuki sonuçlarına katlanırsınız" dediğini aktardı.

23 Mayıs 2015 – *Cumhuriyet*

--

"Amaaaan, ben de bir şey sandım. Ne var bunda? Çağımızın bir gerçeği. Daha doğrusu, bir gereği."

"Çevir kazı yanmasın abi."

"Çevireyim. Zira bu lüks işi, yatırımı ve istihdamı da körüklüyor bir şekilde, kötülememek gerekli. Dileyen dilediği gibi lüks hela yapsın yahut işini lüks helada yapsın, size ne, karışmayın. Bunun bir haber değeri yok. Ama helada çıkardığımız şeyler bir lükse dönüşürse, bak o olabilir."

"O da var abicim. Bokunda boncuk arama işini, boncuğun çok daha ötesine taşıyan harika işler yapılıyor bugünlerde. Araştırmalar-geliştirmeler, son model teknolojiler, sürekli ilerleyen know-how'lar, spektaküler yatırımlar... Mevzu boktan olduktan sonra her türlü haber var bizde. Al işte:"

--

İnsan dışkısında ‹milyonlarca dolarlık› altın

ABD'li uzmanlar insan dışkısından altın ve değerli metaller elde etmenin yollarını arıyor.

Araştırmacılar ABD'deki bir kanalizasyon arıtma tesisinde normal bir madende bulunması durumunda çıkartmaya değecek düzeylerde altın bulunduğunu açıkladı.

Ayrıntıları Amerikan Kimya Topluluğu'nun Denver'daki toplantısında açıklanan çalışmaya göre insan dışkısından metal elde edilmesi zararlı maddelerin doğaya salımının azalmasına da yardımcı olabilir.

Çalışmanın yazarlarından ABD Jeolojik Araştırmalar Merkezi'nden Dr. Kathleen Smith "Bulduğumuz altın miktarı normal bir madende görülen minimum dizeylerde" dedi.

İnsan dışkısında altın ve gümüşe ek olarak paladyum ve vanadyum gibi nadir metaller de bulunuyor.

Smith, "Satılabilecek metallerin toplanmasıyla ilgileniyouz. Bunlara cep telefonları, bilgisayarlar ve metal alaşımlarında kullanılan vanadyum, bakır ve paladyum gibi teknolojik açıdan önemli metaller de dahil" dedi.

Uzmanlar ABD'deki atık arıtma tesislerinde her yıl yedi milyon ton katı atığın işlendiğini tahmin ediyor.

Sızıntı suları

Bu atıkların yarıya yakını tarlalar ve ormanlarda gübre olarak kullanılıyor. Kalan kısmıysa yakılıyor ya da çeşitli alanlara dolduruluyor.

Bilim insanları maden endüstrisinde metalleri ayrıştırmak için kullanılan sızıntı sularıyla deneyler yapıyor.

Bu sızıntı suları doğaya zarar verdiği için kötü bir şöhrete sahip.

Ancak Smith, kontrollü bir ortamda sızıntı sularının katı atıktaki metalleri ayrıştırmakta kullanmanın güvenli olacağını söylüyor.

Daha önce yapılan bir araştırmada bir milyon Amerikalı'nın ortaya çıkarttığı atıkta 13 milyon dolarlık metal olduğu sonucuna varılmıştı.

24 Mart 2015 - BBC

--

"Hımmmm, başka ne bok yapılıyormuş bu boktan?"

"Her boka maydanoz olabiliyor işte abicim."

"Her niyete yenen muz değil miydi o?"

"Şekilleri de benziyor desem, muzdan soğuyacaksın şimdi. Neyse abi, senin o gusto yazına fikir bulmadan önce son bir haberimizi daha verelim. Artık senin bile binebileceğin toplu taşıt aracı buldum, bokumu kondurdum. Buyur, bin işte:"

--

İnsan dışkısıyla çalışan otobüs ‹kokmuyor›

İngiltere›de yayımlanan Guardian gazetesi, İngiltere›nin Bristol kentinde insan dışkısıyla çalışan ilk otobüsün düzenli seferlerine başladığını aktarıyor.

Gazetenin haberi özetle şöyle:

"Avrupa'nın 2015 Yeşil Başkenti olan Bristol'da hizmete giren 'Bio-Bus' adlı 41 kişilik otobüs İngiltere'de türünün ilk örneği. Üstelik kokmuyor."

"Otobüs sadece şık tasarımı ve esprili dış kaplamasıyla değil, insan dışkısıyla çalıştığı için de görenleri hayrete düşürüyor."

"Otobüs aslında kanalizasyondan alınan gazla çalışıyor. Bu gaz saflaştırılıp zenginleştirilerek süper temiz bir yakıta dönüştürülüyor. Kaynağı farklı olsa da otobüste kullanılan biyometan gazını koku olarak doğal gazdan ayırmak mümkün değil. Doğal gaz, ölü organik maddelerden yoğun sıcak ve basınç altında bin yılda oluşan bir fosil yakıt. Oysa biyometan, havasız sindirimle oluşuyor. Oksijensiz ortamda mikro-organizmalar insan dışkısını ve yemek artıklarını parçalayarak metan açısından zengin biyogazı oluşturuyor. Sonra bu gaz karbondioksit ve diğer maddelerden arındırılıyor."

"Otobüs, geleneksel dizel motorlara kıyasla daha az sera gazı –yüzde 80 daha az nitrojen oksit ve yüzde 20-30 daha az karbondiyoksit– çıkarıyor. Üstelik neredeyse hiç zararlı parçacık salımı da yok."

Bu teknoloji yeni değil. Norveç'in başkenti Oslo'da insan dışkısıyla çalışan 100 otobüs var. Ancak üretici firma GENeco bu otobüslerin parlak bir geleceği olduğunu söylüyor.

Şirketin Genel Müdürü Muhammed Saddık, "Gazla çalışan araçların, İngiltere'de kentlerin hava kalitesinin iyileştirilmesinde önemli bir rolü var. Ama Bio-Bus bunun ilerisine geçmiş durumda. Otobüs o bölgede yaşayan insanlardan, muhtemelen de otobüsle seyahat eden kişilerden elde edilen gazla çalışıyor" diyor.

27 Nisan 2015 - BBC

--

"Vay be, peki benim yazı nereye gidecek böyle?"

"Afedersiniz dışkıdan bile yaşam alanlarımıza yeni bir lüks

duygusu yayılırken, köfteden altına, özel platin helalardan toplu ulaşıma hayatımızın her alanında teknoloji ve zenginlikle iç içe gelişmeler yaşanırken, yurtdışındaki bu gelişmeler ülkemize de taşınırken, globalleşen dünyada bambaşka bir ortamda olduğumuzun bilincine varalım artık. Hayatın keyfine varalım, hep keyifle yaşayalım. Mekânlara, camekânlara uzanalım. Boku bile dert etmeyelim, takılalım..."

"Hımm, iyi diyorsun da zayıf geliyor bu bağlantılar bana. Daha doğrusu... hımm, nasıl diyorsunuz... hah, zorlama."

"Maharet sende be abi, uyduracaksın birbirine, yakıştıracak, yapıştıracaksın."

"Maykıl caksın, karar verdim, metroseksüel ve bakımlı görüntümde yeni bir aşama kaydedecek, liposuction yaptıracağım."

"Nerenden tatlım?"

"Kaba etlerimden balım."

"Aldır da yaz canım."

"Aldırma gönül aldırma."

"Bir 'relevance' koyamıyoruz sanki ortaya."

"Yaaaa, hiç sorma."

"Sona epey yaklaştık da ondan biraz galiba."

"Mecbur bir şeyler çıkaracağım sonunda."

"Hadi bakalım, ıkına sıkına!"

Yazdım, yazdım, tıkana tıkana makaleyi getirebildim en sonunda:

Kalça yağları ve hela kaplamaları

"Liposuction yaptırdım, fazla yağlarımı aldırdım."

Çok değil, bundan daha birkaç sene önce, uluorta kuramazdım böyle bir cümleyi. Hele böyle bir köşe yazısında dile getirmek falan, Allah muhafaza.

Utançtan ya da medeni cesaret eksikliğinden değil. Türkiye'nin

en cesur kalemlerinden biri olduğumu herhalde kimse inkar etmeyecektir. Toplumda böyle bir "duygu" yoktu da ondan.

Farklılık duygusu. Ayrıcalık duygusu. Lüks duygusu. "Sense of luxury" şekerim!

Türkiye artık değişti. Türkler cesaretlendi. Yaşam kalitesi yükseldi. Lüks, hayatımızın bir gerçeği, ayrılmaz bir parçası haline geldi. Yatlar, katlar, özel uçaklar sıradanlaştılar. Diyanet'e kadar ulaştılar. Eskiden lüks sayılanlar hayatımızın olağan ürünlerine dönüşürken, yeni lüksler belirdi.

Ve işin ekonomisi: Lüks tüketim sayesinde sadece o lüksü tüketenler değil, bu tüketime dönük üretim yapan yüzlerce, binlerce kişi gelir kazanıyor şimdi. Hem onlar hem ülke kazanıyor, zenginleşiyor. Lüks lüksü doğuruyor, pasta büyüyor. İşte bu gerçek, yeni idrak edildi.

O yüzden lüksün varlığı, görünürlüğünün artması yadırganmıyor artık.

Sözlerimiz de, yaşadıklarımız da, yazdıklarımız da, köşelerimiz de bu şekilde rahatladı.

Dileyen, evindeki tuvaleti altınla kaplatabiliyor mesela. Dileyen pırlantayı tercih ediyor. Kimse de tutup buna ısraf ya da görmemişlik demiyor. Yadırgamıyor, dışlamıyor, ötekileştirmiyor. İşte Yeni Türkiye bu!

Ben de liposuction yaptırdığımı rahatlıkla yazabiliyorum artık. En sevdiğim, sık gittiğim lüks mekânları tüm içtenliğimle paylaşabiliyorum. En beğendiğim lüks markaları, hem de ballandıra ballandıra anlatabiliyorum.

Yiyorum, içiyorum, yaşıyorum. *(editöre nöt: nöt, nöt, burada, "yiyorum, içiyorum, sıçıyorum" yan anlamı çok güçlüyse, çıkaralım, patron kızmasın sonra.)* Gustomu geliştiriyorum. Geziyorum, eğleniyorum, hayatın tadını çıkarıyorum bir yandan da. Bunun sadece bana değil, herkese yaradığını biliyorum.

Ekonomik bilincin ardından kültürel bilinç de gelişiyor şimdi.

O eski gri günlerde, sol cenahta dendiği gibi belki: Ekonomi şeyi belirliyor. *(editöre not: neyi belirliyordu yahu? böyle paralel yapı gibi bir şeydi ama tam paralel de değildi!)*

Bu kültürel iklimde gizlimiz saklımız yok, hayatımız var artık. Tüm albenisiyle çırılçıplak paylaştığımız.

Ve buna saldıran eski kafalı solcular da var maalesef hâlâ. Yok efendim, benim her gece Zarife yahut Lacivert'e gitmemden millete neymiş. Yok efendim, tuvaletini altın yahut pırlantayla kaplatan zenginler yüzünden sokaktaki çocuk açmış. Yok efendim,"aynı bokun laciverdi"ymiş de falanca vali, makam tuvaletini altınla kaplatacak kadar nasıl ifrada varabilir, nasıl böyle lükse düşermiş. Aynısı sarayda da varmışmışmış. Hep bildiğiniz dinozorca laflar işte...

İyi bakın buraya ey solcular! İyi bakın bana!

"Liposuction yaptırdım, fazla yağlarımı aldırdım." Var mı bir diyeceğiniz buna?! *(editöre not: buraya şöyle, "aldırma gönül aldırma"lı bir espri yerleştirebilir misin şekerim. ıkındım, sıkındım ama bir türlü çıkaramadım.)*

Şükredin ve bokunu yiyin siz o zenginlerin ve politikacıların. Onlar, onların yaptığı harcamalar sayesinde ekonomi kalktı ayağa. Onların yarattığı düşünsel dönüşümle çoğulcu bir kültürel iklim yeşerebildi bu toplumda.

Evet! Yiyin şimdi.

Evet, size söylüyorum ey eski kafalılar: "Liposuction yaptırdım, fazla yağlarımı aldırdım."

"Vatandaş yağ alacak para bulamıyor" demeyi bırakın, gelin bunları da yiyin.

Öbür altın kaplamalı şeydeki boktaaaan mamanızı hiç söylemiyorum bile.

Onu zaten çoktaaaaaan yediniz...

O BİR ENTELEKTÜEL, İNTERNET ENTELEKTÜELİ



"Institut de France üyesi Edgar Berillon'un 1915'te, Almanların Fransızlardan daha çok miktarda dışkıladıklarını yazdığını unutmayalım. Hatta dışkılarının hacminden şuradan veya buradan geçtikleri anlaşılırmış. Böylece bir yolcu Lorraine'i Palatinat'dan ayıran sınırı geçtiğini, yol kenarındaki pisliklerin boyuna bakarak anlarmış. Berillon, 'Alman ırkının aşırı dışkılaması'ndan bahseder. Hatta kitaplarından biri bu başlığı taşır."

Jean Claude Carriere, ***Kitaplardan Kurtulabileceğinizi Sanmayın*** *(Umberto Eco ile birlikte), Can, s. 165, 2010*

"Doğramacı 12 Eylül döneminde cuntaya akıl vererek, işbirliği içinde YÖK'ü oluşturmuş ve üniversitelerin içine etmişti! Mizah dergisi Limon durumu mükemmel özetleyen bir kapak yapmıştı. İstanbul Üniversitesi'nin tarihi giriş kapısını klozete benzeten karikatürde Doğramacı, kıçı açık olarak klozete oturmuş görünüyordu. Doğramacı'nın üniversitelerin içine ettiğini daha iyi ifade etmek mümkün değildi."

Mahmut Memduh Uyan, ***Kardeşim Hepsi Hikâye****, s. 57, Dipnot, 2015*

Kablolu bir rüyanın ortasına bağlanan anti-virüs programının uyarılarıyla uyanıyorum bu sabah. Yok, zırıl zırıl çalan saatimin alarmı değil bu, Duvar'ım tehlike altında. Norton uyarıyor beni. Çizgi kahramanların bam, güm, zbam vurma kırma efektleri, içimdeki Zagor ruhunu yeniden canlandırırken... spam, spam, spam uyarılarına boğuluyorum birden...

Bik bik bik ötüp duran bir bilinç altı belki de bu. Masaüstü dosyalarımı koruyamamış olabilirim yeterince. Vikipedik

bilgilerle, scan edilmiş makalelerle, feyzbuk ve citolk statüleri, uyduruktan tweetlerle, e-kitap önsözleri ve ekşi bilgilerle donanmış bir yarı akıllıyım herhalde. Bir yazılımcı kadar "smart" olamayabilirim ama kırk yılın yazarıyım ayol, sürekli yazıp durmalıyım, yeni kuşağa ayak uydurmalıyım ben de böyle. Kalkıp gidiyorum tuvalete!

Yolculuk yolun kendisidir. Dolanıyorum sürekli öğrenmek için. Bokun tarihini ve önemini, böylelikle de tarihi önemini, feyzbukta dolaşan bir bok videosundan öğrenebiliyorum dokuz dakika, otuz iki saniyede mesela. Hem çok da uygun bir film gönlünce vakit geçirebilmek için helada. Her şey gözümden, kulağımdan, oramdan buramdan girip beynime doluşabiliyor ve boşalabiliyor hep birlikte ve hızla.

Büyük oyalayıcıları keşfediyorum böylece. Muhteşem vakit kayıplarını. Olağanüstü sosyal yalnızlıkları. Kıstırılmışlıkları ve can sıkıntılarını. Hepsi kayıt altında. Tüm hayatımızı, gözlemlerimizi, izlenimlerimizi, düşünce kırıntılarını, bir şarkının mırıltılarını, güçlü melodileri, oynak ritimleri, değişik imgeleri, yerleşik simgeleri, siyasi tespitleri, kültürel tepinmeleri ve günceli, günün en önemli haberlerini saatler boyunca sıralayıp duruyoruz biteviye. Hayata gözlemci statüsüyle katılmanın, yandan yandan yaşamanın, sosyallik görünümlü yalnızlığın afili ve de gayet teknolojik bir biçimi daha işte.

Yirmi birinci yüzyılın can sıkıntısı, 140 karakterlik cümleciklere sığınmış mesajlarımızın çokbilmiş yanılgısı. Boşluğa konuşmalarımız. Pöfff.

Bir de geride kalanlar var. Hımmm. Geride ve gerçek işlerin içerisinde sakince kalanlar, kendini güncellikten uzak tutarak geride kalanlar bir yanda; unutulup giderek geride kalanlar, etkisiz elemanlar diğer yanda. Ehh. "Sönmüş hayaller" hep akılda, orada burada. Bıy bıy bıy. Hafıza zaten seçici; birikenler, arta kalanlar onların değeri iyice azalacak böylece. Ce - eeee.

Açıyorum facebook sayfamı, sırf eğlence olsun diye tuvalette yaşanan kazaları sıralamaya başlıyorum birdenbire: 1) lavaboya kitap düşürmek 2) kubura kalem düşürmek 3) sifonun ipini koparmak 4) tuvalet fırçasının dibindeki pis suyu ortalığa dökmek (ve üstüne kitap düşürmek) 5) tuvalet kağıdını, yere, kubura, oraya buraya düşürmek 6) diş fırçasını minik sidik göletine düşürmek 7) feyzbuk ve citolk statüsü, tivittır bilmemnesi, ekşi sözlük maddesi vb. geyik ile zamanın içine etmek...

Evet, çok "yoğunum" bugünlerde. Sabah 7'den gece 24'e internetteyim, âlemde. Bazen geceyarısı çişe kalktığımda, telefondan yeni mesaj var mı diye baktığım da oluyor elbette. Turlayıp bakınıyorum rüya aralarında bile. Heladan yazmaya devam ediyorum mesela şu anda. Yeni ve liberal bir güne daha uyanmanın ve içini boşaltmanın kıyısında. Ruhen ve bedenen. Yazışıp duruyorum âlemdekilerle. Yaza yaza, sıça sıça, ben de bir âlem oldum işte!..

Gerçek anlamda yazmak... kitap, defter, hikaye, roman, sosyoloji, tarih, anı, biyografi... okumak, yazmak hak getire! Bilim, kilim... yeni bir dünyanın beşiğindeyiz abicim... yeni bir dönemin eşiğinde.

Felaketin belki de!

Canım farem, lağım farem, fare tekerleklerinin de tartışılmaz katkısı sayesinde artık hiçbir şeyi eskisi gibi okumuyoruz, okuyamıyoruz çok şükür, belli bir metine dikkat verebilme süremiz 15 dakikaya inmişmiş, sen ne diyorsun bu işe, bu önlenemez gidişe ve belki de bitişe.

"Az kaldı ağabey, sabret diyorum. Eskiden tekerleğimiz yoktu, tek ünlü ve en ünlü uzvumuz, her yere giriş biletimiz olarak yorumlanan kuyruğumuzdu diye ekliyorum bir de."

"Duyar yapma bana, artizlik kasma, DM'den yürü karşim. Fare, kuyruğunun girebildiği her yere girer hesabı diyorsun

amma şimdi işler öyle değil işte *canımın içi. Bilgisayar faresi oldunuz cümleten, alışın artık bi."*

"Bir alışamadımcı teğmen vardı Özal döneminde hatırladın mı abi?"

"Hatırladım."

"Ne oldu ona?"

"Du bi google'layalım. Artık böyle tatlım."

"Sonuç odaklıyım, sonuç odaklısın, sonuç odaklı..."

"Sonuç; adı Murat Şeref Baba, nam-ı diğer Telgrafçı Teğmen, askerlikten uzaklaştırılınca hukuk fakültesini bitirip avukat olmuş, en son 2007'de "Özal'a 'alışamadım' telgrafı yollayan eski teğmen, Gül'e de alışamadım dedi" haberi çıkmış, alışamamakta tutarlı ve de ısrarlı... lakin o zamandan beri bir aktivasyonu yahut haberi, yahut tweeti ve benzeri bir şeyi gözükmüyor. Tabii bir de facebook'a, instagrama falan bakmak lazım, kiminle ne fotolar çektiriyor, hangi filmleri izliyor, alışkanlıkları neler falan filan."

"Ben alışamadım oralara bakmaya. Sen bi bak, çıktısını al, bana yolla."

"Baktım gelmedi hiçbi sonuç şimdi."

"Eeee, ağır abidir o tabii. Açık kimliğiyle girmez ortamlara. Çıktısını alıp bulduklarını yolla sen yine de."

"Haklısın, en iyisi kağıt tabii. Garantili. Elle tutulabilir. Maddi. Yine de ağaç kaybı olmasın, bir chat programından, messenger'dan falan attaç edip göndereyim sana en iyisi..."

"Gönder abisi. Elle tutulamayacak kadar ilerledi teknoloji ve yaşam şimdi. Ses kayıtlarım düştü internete geçenlerde yine."

"Haydaaa."

"Ses dedim, ses... seks değil. Her neyse, günlükmosyonda (dailymotion şekerim) fırça kayıyorum asta, üste, herkese. Karargâhın ortasında, ortam dinlemesinin farkındayım adeta. Tabanca yine helada, balyozlar uçuşuyor havada. Nasıl da takmıştık ama Ahmet Kaya'ya zamanında! O ne manşetti öyle. Daş

gibi, kaya gibi bişi. Yıllarca sıçtık batırdık memleketin içine işte, şimdi tuvalet kayıtlarından ve de banttan yayın yapılıyor âleme. Bir şey değil, rezil rüsva olduk lan millete..."

"Bu ülkede her şey olursun rezil olmazsın sözü geçerli de sen ne diyorsun tam olarak abi, dağıttın kaportayı iyice."

"Ay ne olacak işte, aklım milliyetçi hezeyanlara ve Engerekon'a falan gitti birdenbire."

"Sanal darbe planları ha!"

"Ne sanalı be, balyoz gibi balyoz."

"Kedidir o kedi."

"Fare değil mi? Ülkü ocaklarına girdim kaydoldum, memnun oldum şimdi."

"Anaaa, eksen kaydı iyice abisi. Burası öyle bir ülke ki, eski Maocu yeni patron tam Tayyip hayranı olup Ergenekon'a yükleneyim ihale kapayım derken, gönül borcuyla yandan Maocu olmayı sürdüren boşanamadığı karısı Ergenekon avukatı olup oyunu bozabiliyor işte!"

"Bana diyordun ama bu ne be?"

"Türkiye!"

"Ne yazacağım peki ben bu kaotik ülkede, internet çağında, gençlerin arasında, başım belada?!"

"O da soru mu şimdi abi, def-i Ahmet Kaya? Amerikan tipi yetenek devşirmeci toplum anlayışını överken, Ayn Rand'a referans verip Chavez, Castro gibileri kına yaparak ve de rol modelimiz olaraktan Muhtar Kent'i, olmadı Clark Kent'i anlattığın bir yazı döşenebilirsin her zaman."

"Ulan iyice karıştırıyorsun kafamı. Doğru düzgün yönlendir şu şeyi."

"Git, gerçekten de Liverpool Ülke Ocakları'na kaydını yaptırt, memnuniyetini bildir en iyisi."

"Hah, bak o olur. Yaptırıp yazayım, sonuna da bir makale kondurayım boncuk gibi!"

Ülkü ocaklarına kaydoldum, memnunum

Kolay oldu. Baktım arkadaşlarım yaptırmış kaydını, baktım beni de davet ediyorlar, baktım güzel, akıllı, memleketleri için faydalı işler yapmaya çalışan çocuklar, tıklayıverdim, ben de kaydımı yaptırıverdim güzelce.

Ülkücülerin kafasız dünyası ve dünyasız kafasıyla dalgamızı bulabileceğimiz şahane bir ortamımız, Liverpool Ülkü Ocaklarımız varmış artık. Feyzbuk (oh beybi, İngilişçe sözcükleri, Türkçe yazılışlarıyla aktarıp, dalga geçme modası iki binlerin başında kaldı oh yeah) denen büyük eğlencenin farkına vardık, twitter'la birlikte!

Eğlencenin ve/veya geyiğin doruğunda, bir yandan İrlandalılara takılırken, diğer yandan Freddie Mercury'yi Ferdi Reis yapmak gibisi var mı ola?

Yok!

O halde, kimisi "ciddili", kimisi son derece eğlenceli gruplar kurup, bir tür "sanal mücadele" yürüterek ve dahi içimizi, dışımızı, her bir şeyimizi paylaşarak vakit öldürmeye başlasak?

Başladık. Orada burada yazdıklarımızla, dalgamızı bulmuştuk bu dünyayla, şimdi dalgaya tutulduk. Frekans dalgasını bozmaya gelmez gençlerle. Tutturduk. Bu düzen böyle işte, devrimci sarsıntılar olmadığı müddetçe, kapsar bir güzel muhalefetini de!.. Kapsandık.

Her neyse, "sanaldan sallayıp" eğlenen, kimisi top ve pop sever, hemen hepsi hemen her şeyle ve elbette kendileriyle de dalga geçebilme erdemine sahip zeki çocukların, kolektif zekâlarının geldiği son noktayı takdir etmemek mümkün değil elbette. Liverpool Ülkü Ocakları'na üye olduk biz de neticede. Dilerseniz siz de katılabilirsiniz. Yalnız "tam katılım" sağlamak istiyorsanız, işiniz zorlaşacak biraz, özellikle de dolunaylı gecelerde, ona göre:

"Bu kutsal gecede siz yiğit asena ve reyislerimizi beş (5) dakikalık uluma seansına davet ediyoruz. Bu geceye mutlaka katılarak imanınızı kuvetlendirebilecek, aynı zamanda bonus sevaplar (puanlar) kazanacaksınız!

Donunu düşürenin ülkücü olamayacağı bu gecede her semtten WOLFMAN'lerin (kurt adamların) tekbir sesleri duyulacaktır...

İmza: Cohn Lennon Reyis

Başlangıç:	*04 Aralık İkibinbişi Cuma, 23:55*
Bitiş:	*05 Aralık İkibinbişi Cumartesi, 00:00*
Yer:	*Dolunayın görüldüğü her yer."*

İşte böyle. Web tabanlı sosyal ortamların en kıralında olsak da, "tam katılım" tam bir mesele. Feyzbuk'a katılmak, üye olmak vb. değil de, hangi katılım düzeyinde olaya iştirak ettiğimiz önemliymiş meğerse.

Ortamımızın bir pasif üyeleri var (yalnızca kaydoluyorlar, birileri eklerse, arkadaşları olmuş oluyor, kim bilir ne işlerine yarıyor?!), bir aktif (kaydoluyorlar, arada sırada bir video, şarkı vb. paylaşıp, kendileriyle ilgili "mühim" bilgileri ulaştırıyorlar), bir de hiper aktif (kaydoluyorlar, sürekli sosyal medya başında bulunuyorlar, günde üç-beş şarkı paylaşıyorlar, memlekette herhangi bir gelişme olduğunda yahut tuvalete gittiklerinde haber veriyorlar).

Arkadaşlar toplamından oluşan "skor" da mühim olduğu için, gönlümüzde hepsinin ayrı bir yeri, ayrı bir güzelliği var. Tabii bir de olaya hiç bulaşmayan, feyzbuka, twitter'a falan kaydolmayan en ağır abilerimiz var, hürmet edip gelişlerini bekliyoruz, sonuçta 70 milyonu tamamlamayı hedefliyoruz! Ve trol hesaplarla, ikinci hesaplarla vb. kat kat aşmayı. Nüfusu sanalda patlatmayı!

Sanal, banal... eskiden pasif idim şimdi aktif olarak katılıyorum ortama, hiper aktif olmayı da becerirsem, başka ortamlarda göremezsiniz artık beni! Ama küçümsemeyin, Liverpool Ülkü Ocakları dışında da çok önemli mücadeleler yürütüyoruz orada, burada.

Örneğin, bir arkadaşımız çok duyarlı ve heyecanlı, biraz da şikayetçi; Çanakkale'ye köprü yapılacak ama konuyla ilgili muhalif duyarlığı ortaya koyan bir feyzbuk grubu kurulmamış henüz. Olacak şey değil. "Hadi arkadaşlar, grup kuralım" diyor. Feyzbukta grubu kurulursa, büyük bir baskı hissedecek köprü kuranlar üzerlerinde herhalde.

Olmadı bir imza kampanyası, change.org'da. Bir başkasında ya da. Trend topic belki twitter'da. Değişim imzalarla ve postlarla gelecek sonunda.

Neyse uzatmayalım daha fazla; oturuyoruz ekran başında, bir yandan eğleniyoruz, öbür yandan ve oturduğumuz yerden, konforlu ve risksiz diyebileceğimiz, sanal sanal bir muhalefet geliştiriyoruz, bir miktar rahatlıyoruz. Gazımız çıkıyor. Kokutmuyoruz da!

Varsın, arada Nuri Alço'yla fotoğraf çektirip yayınlayan bazı arkadaşlarımız hakkında da bilgi kirliliği yaşansın! Yakınların ölümlerinden hızla haberdar olabilmek, doğum günlerini, nikah törenlerini ıskalamamak vb. için ideal bir ortam var sonuçta!

"Bir de şöyle bir tipoloji var; eleştirel feyzbuk, twitter ve sanal dünya yazısı yazıp duran, üstelik utanmadan bir de bunu feyzbuk'ta ve twitter'da paylaşan."

Olmadı mı?

O halde, feyzbuk "arkadaşım Rıfat Bali"nin arkadaşı Mahir Ünsal Eriş'in (aynı zamanda fotosundan anladığım kadarıyla Liverpool Ülkü Ocakları'ndan ülküdaşım) "ne düşünüyorsunuz" bölümüne yazdıkları yahut "statü" notu yeterince aydınlatıcı, onu koyayım:

"Tamam, hepimiz birbirimizi bulduk, ekledik, buluştuk, konuştuk, şaşırdık. Peki şimdi ne olacak?"

Harbiden, ne olacak?

21. yüzyıl dediğimiz cilalı can sıkıntısı çağında, sosyalizm, küçük sanal gruplar arasında iletişe iletişe mi kurulacak?

Önemli not: Bu yazıyı sosyal hesaplarınızda paylaşmayı unutmayınız, e mi?..

İŞ DÜNYASI, VERİMLİLİK VE TUVALET MOLASI



"Gün boyunca, tüm görevlerimizde düzene tabi tutuluruz. Tuvalete gitmenin bile kesin sınırlamaları ve kuralları vardır. İşyerinde, okulda, askerde... insan istediği sıklıkla tuvalete gidemez ve orada istediği kadar kalamaz. Tuvalete istediğimiz zaman gidemediğimiz gibi, kaç kez tuvalete gittiğimizin ve orada ne kadar kaldığımızın bile hesabı tutulabilir. Ayrıca insan, kurumun öngördüğü zamanlar dışında tuvalete gitmek isterse, bunun için izin alması gerekir. Gün boyunca istediğimiz gibi tuvalete gitme özgürlüğüne sahip bile değiliz, çünkü gündüzler bize ait değil."

Gündüz Vassaf, ***Cehenneme Övgü: Gündelik Hayatta Totalitarizm*** *içinde "Geceye Övgü", İletişim, 2004*

"Günlüklerinden öğrendiğimiz kadarıyla, Michelet ilhamdan yoksun olduğu zamanlarda, bunaltıcı leş kokusunun onda uyandırdığı yaradılış ruhundan esinlenebilmek amacıyla tuvaletlerde oyalanırmış."

Dominique Laporte, ***Bokun Tarihi****, s. 56, çev. Ece Çavuşoğlu, Altıkırkbeş yayın, 2011*

Çok şapkalı, çok dinamik, sürekli koşuşturmacalı, aşırı yoğun ve de yorucu çalışma saatleriyle bir hayli stresli amma velakin "business lunch" dedin mi de, uzuuuuun mu uzunnnnnn yemekli ve de sohbetli, geri kalan zamanları da habire toplantı ile dolu klasik bir iş sabahına daha uyanıyorum işte.

Gerçekten uyanıyorum ve uzatıyorum böylece.

Evet, bu uzun güne ve yoğun tempoya ayak uydurabilmek için ayakyoluna koşmalıyım bir an önce. Yetişmeliyim, yetişti-

rebilmeliyim her şeyi. Yoğun, seyrek, ıslak, kuru, uzun, kısa... ne şekil olursa olsun işimi halledip çıkmalıyım, çıkarmalıyım güzelce...

Bir koridor, üç, beş adım, bir kapı, bir kapak, işte helâdayım şimdi. Münasip deliğim, kubur deliğinin tam hizasına denk gelecek şekilde hem de. Biçim özü bir kez daha belirledi işte. Çok daha net görüyorum her şeyi böyle.

Evet, biçimci veyapısökümcü akademisyen şapkamın ardından, gazeteci, yazar ve gurme şapkalarımın hemen yanına CEO şapkasını da taktıktan kelli, çok daha net görüyorum (bir de böyle sıçarken) her şeyi: Yok yere kaybedilen, bok gibi kaybedilen bir zaman bu!

Diyelim, tüm çalışanlar zapt-u rapt altına alındı ve sigara aralarından, bitmek bilmeyen sohbetlerden, "yemeğe gittim" bahanesinden, o bitimsiz molalardan kurtuluş sağlandı; peki ya öbür fışkıdan nasıl kurtulacak bu business dünyası, bu tüm dünyayı dimdik ayakta tutan iş camiası.

İkide bir çişi gelip duran (herkes mi ayağını üşüttü ulan!); ne yiyip duruyorsa bir türlü ishalden kurtulamayan (kuru fasulyeden adam); çay alırken biiir, o çayı içerken ikiiii, içtiği çayı bir de işerken üüüç, habire ortalıktan kaybolmayı ve vakit geçirmeyi beceren (kendini fasulye gibi nimetten sayabilen); ayda bir olması gereken kanamaya neredeyse on beş günlük fasılalarla yakalanan, yakalandığında da en az bir hafta onun sorunlarından muzdarip yaşayan çalışanlarla dolu muhabbetçi bir ortama son vermek için, bu işin mutfağına, yani helâsına bakmalı önce!

Plop. Tamam, öncelikle de helâ sayısını azaltmalı bence. On ise beş, beş ise üç, üç ise bir... bu olmalı verimlilikte ilk kaide.

Plop, plop. Ama o da bir yere kadar be kardeşim, iki yüz kişiye iki tane hela koyarsan, bu da başka bir huzursuzluk ve gerilim kaynağı oluyor neticede.

Plop, plop, plop. Şöyle kapsamlı bir prodüktivite hesabı yapılsa, yerlerde sürünürdü memleketin verimlilik değerleri vesselam.

Plop. Çok yakından tanıdığım, kendim gibi bildiğim bir beyaz yakalı şöyle yazmış günlüğüne: "Günün en sevdiğim anları, öğle yemeği sonrası sıçmaları..."

Plop, plop. Buyrun buradan yakın, sabah işe gelmeden ya da akşam işten dönünce günde bir kez yapsan, neyine yetmiyor ulan!

Plop, plop, plop. Ne demişti askerde komutan: İnsan olan günde bir defa sıçar, sen neden nöbet alanına sıçıyorsun hayvan! Ne demişti acildeki doktor: Bunun normali günde bir, ikidir; üç olursa ishalden sayarız – hepiniz ishal misiniz lan!

Yayın yönetmeni ve CEO değil de, S borusunun öbür ucunda bekleyen bir lağım faresi gibiyim sanki, bu işi muhakkak hâl yoluna koyabilmeli!

Sen ne dersin üstadım, canım farem lağım farem, ne yapmalı?

"Birincisi, nicelik abi: 'Çok yiyen çok sıçar' kuralı gereği, öncelikle öğünleri ufaltmalı."

"Evet, orası kesin. Yemekten kesin!"

"İkincisi nitelik: Kıvamı pekleştirmeli ki, günde bir defa kuralı uygulanabilmeli ve bunun da iş yerine denk gelmemesi tercih ve de tembih edilmeli."

"Katı olan her şeyi bu şekilde, cebren ve hile ile buharlaştırdık diyelim, peki ya sıvı olanı ne etmeli?"

"Günlük sıvı alımı ve çıkarımı ile ilgili bir formül mü bekliyorsun yani? Pirekareeksidörtace gibi. Olmaz öyle... Bir litre al, bir çeyrek litre bırak! Olur. Al sana, 12 saatte 2 defa işemeye hak!"

"Tufeyliye tanımayız hak! Peki ya sigara?"

"Hallettik o işi tapıdık mapıdık gerekli düzenlemelerle, yassah işte!"

"Vatandaş bir yolunu bulup, iki molasını alıp içiyor bir şekilde. Neyse. Regle ne dersin peki?"

"Kim ne diyebilir ki? Ayda bir, haftasonları abi."

"İlla hafta içi diye tutturursa bu çalışan kadın kişi."

"Kırmızı bilezik o vakit."

"O ne ki?"

"İskandinav çözümü abisi. Gelişmiş kapitalizm zihni! Harbi diyorum!

"Hadi bu çalışan kısmının sürekli sıçanını anladık da, adet günlerine, regl'li dönemlerine ne demeli; özel bir şeyler tasarlanabilir' diye mi düşünmüş yani ecnebi?"

"Sanki."

"Çözüm?"

"Bileklik!"

"İş dünyasını gönendirebilecek bu devrimsel gelişme benim aklıma neden gelmedi peki?"

"Orasını bilmem abi, aktarayım dilersen detayını, haberini:

--

"Norveç'te kadın ofis çalışanlarına muayyen dönemlerinde kırmızı bileklik takmaları söylendi."

Londra, 2 Aralık 2010 (IANS):

Norveç'te kadın ofis çalışanlarından, periyod dönemlerinde kırmızı bilezik takmaları istenirken, haberlere göre, bu sayede tuvaleti neden daha sık kullandıkları konusunda bir araştırma yürütülemeyeceği de belirtildi.

Bu "şaşırtıcı talep", Norveç şirketlerinin uyguladığı "zorbaca" tuvalet kuralları hakkında, bir işçi sendikası tarafından yayınlanan bir raporda yer aldı.

Daily Mail'in haberleştirdiği araştırmaya göre, çalışanların doğanın çağrısına uyarak işyerlerinde geçirdikleri zaman büyük verimlilik kayıplarına yol açıyor ve iş dünyası bu konuya "takmış" durumda. Yöneticilerin % 66'lık bir kesimi, çalışanların tuvaletlere giriş çıkışta elektronik kart kullanmasından yana.

Sendikanın raporuna göre, her üç şirketten birinin helası video kameralar tarafından gözetlenirken, diğer şirketler de çalışanlarına tuvalet 'ziyaret defteri'ni imzalama zorunluluğu getiriyor.

Raporda, "Ancak en ekstrem uygulama, kadınların periyod dönemlerinde kırmızı bilezik takmasını isteyen, böylelikle lavaboyu daha sık ziyaret etme nedenlerini haklı gösterebileceklerini söyleyen (aklıevvel) bir yöneticiden geldi. Kadınlar bu şekilde ve açıkça etiketlenerek küçük düşürülmüş olacak ve tüm mesai arkadaşları, özel yaşamlarına dair mahrem bir ayrıntıdan haberdar olacaklar" dendi.

Rapor, kadın çalışanlara kırmızı bileklik uygulaması getiren şirketin adını vermezken, Norveç'in baş tüketici ombudsman'ı olan Brjorn Eric Thon'a iletildi.

Thon, "Bunlar işyerindeki gözetim/denetim uygulamaları çerçevesindeki ekstrem örnekler ama gerçek. Adet dönemlerine dönük Tuvalet Kodları, özel yaşamın açık ihlali anlamına geliyor ve ilgili kişilere de açık bir hakarettir. İnanıyor ve umut ediyorum ki, bu örnek genel anlamıyla Norveç iş yaşamını temsil etmemektedir."

Kaynak: http://www.deccanherald.com/content/117359/in-norway-women-officegoers-told.html

--

"Gördün mü? Medeniyet bu işte! Hem uygulama, hem eleştiri. Hem kırmızı bileklik, hem kameralar ve ziyaret defteri."

"Canavarın tek bir dişi mi kalmıştı abi?"

"Sanki öyleydi. Kuzeyde, en gelişmiş, en müreffeh, en kültürlü ülkede, ne oluyorsa, öyle..."

"İshal olanlara da kahverengi bileklik isterik... o halde."

"He, he, he... bin heves."

"Çok heveslenme abi sen yine de. Bu haber 'gelişmiş' bir ülkedeki düzeni çok iyi anlatmış olabilir ama seninki 'azgelişmiş'i ve dilersen bir proleter kardeşimiz anlatsın her şeyi."

"Anlatsın, anlatsın, maksat verim yükselsin!"

"Cemal anlatıyor o halde abi, Togo işçisi:"

--

"TOGO işçisi Cemal: Umut Umudu Getirecek

(...)

Peki, fabrikada hayat nasıldı? Patron nasıl davranıyordu?

Patronlar sürekli sıkardı. Hani, 'Gafanızı kaldırmayın, sürekli çalışın.' Tuvaletlerimiz kitli; okulda öğrenciler izin alır ya ben tuvalete gidebilir miyim diye, o şekilde gideceksin. Ya ustabaşından ya patrondan izin alıcaksın tuvalete gidebilmek için. Anahtar güvenlikte dururdu, gider anahtarı alırdık, işimizi görür, geri kitler verirdik.

Peki, niye böyle bir şey yaptı?

Sözde işçiler gaytarıyomuş, tuvalete çok gidiliyomuş. Bu tuvalete gittiğimiz molaları da biz akşamları kendimiz çalışarak telafi ediyorduk.

Ne hissediyordun böyle olunca?

İnanın zoruma gidiyordu yani. Ben çocuk değilim, izin alıp mı tuvalete gidecem? Yani afedersiniz, altımıza mı edelim? Köleyiz biz yani. Açıkça kölelik. Açık cezaevi gibiydi yani. Gapılar kitlensin, demirler çekilsin, kimse kimseyi görmesin... Afedersin rahatsızlığımız oluyor, çok sıkışıyorsun, gidemiyorsun. Acaba bi laf diycek mi diye insanlar çekiniyordu. İnsanlık dışı bir şey yani bu.

Bir de kameralar varmış ha?

Her yerde var. Çoğu noktaları gözetlemek için. Tuvalette bile vardı, onu iptal ettiler gerçi. Artık çalışıyo mu bilmiyoduk, ama vardı. (...)"

Kaynak: http://muhalefet.org/haber-togo-iscisi-cemal-umut-umudu-getirecek-22-2685.aspx

--

"Eee ne olmuş, Norveç'te olanın tam kalıba girmemiş hali. Kamerayı da kaldırmışlar üstelik, daha iyi!"

"İşten çıkarılmış ama bu işçiler abi. Ayrıca kuzeyde ofis çalışanı beyaz yakalılara, burada fabrika işçisi mavi yakalılara bu uygulama."

"Eeee, Togo burası karşim, Törkiya. Burada böyle bu işler, işinize gelirse!"

"Pekiii, mavi yakalılarda yakaladığımız bu olağanüstü verimlilik düzeyini, beyaz yakalılarda da aynı şekilde nasıl devam ettireceğiz şimdi?"

"Hah işte ben de onu soruyorum. Asıl mesele bu diyorum. Ah, Norveç'teki gibi jantiliklere, lüküs bilekliklere hiç girişmeden, Türk işi çözümler üretebilsem?"

"Abi ben seçenekleri önüne koyayım da, sen seç beğen!"

"Başka seçenek var mı?"

"Olma mı?"

"Ben de bir yenilik getirecektim bu konuda hesapta. Ne çok haber varmış ortada, ne çok vesvese."

"Al o vakit, bir tane daha ye":

--

"ABD'de bir özel şirkette mesai boyunca tuvalete gitmeyene 1 dolar prim

ABD'de faaliyet gösteren WaterSaver Faucet isimli su ürünleri firması, eğer işçiler 1 gün boyunca tuvaleti kullanmazsa 1 dolar prim veriyor. İşçilerin günlük tuvalet mola hakkı 5 dakikayken firma ayrıca 19 çalışanına da 'Tuvalette fazla kaldıkları' gerekçesiyle soruşturma açtı.

ABD'deki WaterSaver Faucet firmasında örgütlü Teamsters sendikası üyeleri firmalarındaki enteresan bir cezadan şikayetçi oldular. Huffington Post'un haberine göre işçilerin haftada sadece 30 dakika tuvalette geçirme hakları bulunuyor. Bu 1 iş günü için sadece 5 dakika tuvalette kalma hakkına tekabül ediyor. Firma çalışanların kullandıkları tuvalete koyduğu bir ölçüm sistemiyle çalışanların tuvalette ne kadar zaman geçirdiklerini kontrol ediyor.

Firmadaki 19 çalışan fazladan tuvalette kaldıkları için haklarında disiplin soruşturması açıldı. Konuyla ilgili olarak açıklama yapan firma sahibi Steven Kersten, işçilerin 10 dakika sabah arası, 30 dakika öğlen yemeği arası ve 15 dakika da öğleden sonra molaları bulunduğunu belirtti. Kersten öte yandan bu molaların aşılmasından dolayı Mayıs ayında 120 saat iş kaybı olduğunu iddia etti.

Kersten işçilerin gün boyu tuvalet kullanmadıkları durumda günde 1 dolarla ödüllendirdiklerini söyledi."

Kaynak: http://haber.sol.org.tr/dunyadan/abdde-bir-ozel-sirkette-mesai-boyunca-tuvalete-gitmeyene-1-dolar-prim-haberi-94848

--

"İşte, bu yüzden seviyorum Amerika'yı ve Amerikanvari pratik/pragmatik aklı. Çok sağlam numara. Gelişmiş İskandinav ülkeleri de bir yere kadar işte, hep demişimdir ne varsa Amerika'da var diye. Alacaksın aynen, memlekete uygulayacaksın bunu. 1 dolar da iyi. Maaştan hela kesintisi. Yaptırım gibi yaptırım!"

"Bunlar da mavi yakalı işçi gibi abi."

"Amerika'nın mavisi, buranın beyazıdır haci. Küçük Amerika değil mi?"

"Küçük 50, Büyük 100!"

"Afferin len, fare olalı bir bok tuttun sonunda."

"Kedidir o kedi."

"Verecem şimdi ciğeri. İşyerindeki helaların kapısına aynen böyle yazacağız işte: Hiç helaya gitmezseniz kazanabileceğiniz priminiz: Küçük 50, Büyük 100!"

"Büyüksün abi! Amerikan çözümüne Türk işi kategorilendirmeyle yılın CEO'su ödülünü hak ettin bence. Bir de makaleni yazdın mıydı en dipte."

"Yok, yok. Bunca haber varken makaleye de gerek yok bu defa!"

"Şunu da şuraya bırakıp gidelim o vakit:*
Haydaaaa!"

Çokbo*ludiyalog yahut çoğ boğlu diyaloğ

Büyük üstadımız sakallı hocamızın, bokla yahut bokluklarla imtihanı, hayli uzun ve tartışmalı konulardan biri olabilir.

Başyapıtı Das Kapital'in ilk cildini bitirince, bir dostuna (büyük ihtimal öbür sakallıya) yazdığı mektubunda, "Bütün bu

bok nihayet bitti" şeklinde bir ifade kullandığını hatırlıyoruz hayal meyal. Üniversite yıllarında –haliyle solcu bir yurt odasında– okuyup okuyup gülmüştük buna galiba.

"Hafıza yanıltıcı olabilir tabii", icabında "seçici" de olabilir, hafızaya başka bir sürü şey olabilir diye düşünüp, arayıp taramaya başladık bunu "boktan" bir kitap yazmaya başlayınca...

Yine okur, yine güleriz dedik. Feyz alır, boktan kitabın bir yerine ekleriz, güzel de bir alıntı olur valla...

Fakat söz konusu alıntıyı bulacağız diye aranırken, bambaşka şeylere rastladık internette ve kitaplarda. Das Kapital'le sınırlı kalmayan bir yakınma olduğunu anladık meselenin. Ve bulduklarımızı aktaralım dedik.

Önce bir genelleme çıktı karşımıza:

> "Bedensel işlevlerimize dönük bazı tutum alışlarını gözden geçirerek Marx'ın psikolosine dair bir kavrayış geliştirebiliriz. Weyl'e göre, Engels'le yaptığı yazışmalardaki en gözde ifadesi 'bok'tur (shit)."[1]

Alman fizikçi ve filozof Weyl bu konuyla niye ilgilenmiş tam bilmiyoruz ama aynı boku ve ötesini benzer başka araştırmalarda da buluverdik daha sonra. Anladık ki, bu "bok", bilhassa polemik dünyasına daldığında, çok sık ve pratik biçimde kullanılmış üstadımız tarafından. Tıpkı doğal hayatta olduğu gibi tartışma dünyasında da bir kez pislemeye başlayınca, sadece kaka değil, çiş de çıkıyor tabii yanında. Mesela:

> "Daily Telegraph gazetesinin Yahudi editörüne hücumunda, şöyle yazmıştı Marx: Londra'nın bütün lavabolarının/helalarının fiziki pisliklerini Thames nehrine dökmesi gibi, bütün sosyal pislikler de merkezi bir kanalizasyon olan Daily Telegraph'a dökülmektedir. Levy, bu kanalizosyon sistemine başkanlık

1 "An insight into Marx's psychology may be garnered by examining his attitudes towards bodily functions. According to Weyl 'His favorite expression in his correspondence with Engels is shit'.

> eden simyacı olarak ofisine asılacak özel bir plakayı hak etmektedir: "Ey yolcu, burada dur ve işe!"[2]

Ve ona buna "şu bok", "bu bok" vb. demek gayet doğal bir hitap tarzı haline geliyor arkadaşlar arasında:

> "Başkalarına hücümunda da Marx hep 'şu bok' ifadesini kullanmıştır. Hatta kitaplarını yazmaktan yorgun düştüğünde de kendi çalışmalarını 'bu bok' diye tasvir etmekten geri durmamıştır. Genç bir kızın ölümünün ardından Engels'e yazdığında 'Bu defa tüm bu bok beni derinden etkiledi' diye yazdığı da vakidir."[3]

Bok püsür hitaba dönük bu alışkanlığını nasıl kazandığına bakıldığında, yanıtı tabii ki "çocukluk"ta buluyor bir bakış açısı. Freudyen falan deniyor galiba. İlginç olan "çocukça" diyebileceğimiz bu bakış açısına "Marx'ın çocuğu"nun da dahil olması:

> "Ölümünün ardından, Marx'ın küçük kızı babasının Trier'deki çocukluk günleriyle ilgili kırık dökük bilgileri bir araya getirmek için büyük çaba sarf etmişti. Babasını "idolleştirmesine ve onun hakkında en güzel efsanelerden birini yaratmış olmasına" rağmen, aktardığı kısa hikaye ve anekdotlarda gerçeğin de bir payı vardı. Bunlardan biri şöyleydi:
>
> 'Teyzelerimin anlattığına göre küçük bir çocukken onlara karşı tam bir tiran/despotmuş, Trier'de Markusberg'de (Markus dağında) onları bayır aşağı çok hızlı bir şekilde 'ittirir'miş. Ve

2 *"In his attack on the Jewish editor of the Daily Telegraph, Marx wrote that just as 'All the lavatories of London spew their physical filth into the Thames' so too did all the 'social filth' pour into the 'central sewer called the Daily Telegraph. He suggested that, as Levy was the presiding alchemist of this sewer system, he should have a plaque on his office building inscribed 'Wayfarer, stop and piss'."*

3 *"In attacks on everyone, Marx would call them 'that shit'. Even when he was tired of writing his own books, he would describe his work as 'this shit'. When an infant daughter died, Marx wrote Engels that 'this time the whole shit has affected me deeply'."*

daha kötüsü, pis birtakım hamurlarla/çamurlarla ve kirli elleriyle yaptığı 'kekleri' yemeleri için onları zorlarmış. Onlarsa hiç seslerini çıkarmaz, Karl'ın onlara bu iyilikleri karşılığında anlatacağı hikayeler uğruna tüm bu "itmelere" ve "keklere" katlanırlarmış."

İşte bu kısa anekdottan iki tanıdık Marxçı karakter çıkmıştır. Birincisi, Marx'ın başkalarına hükmetmeye dönük tutku ve gereksinimi; ve ikincisi, pislikler ve artıklarla neredeyse saplantı düzeyindeki uğraşı ya da Engels'e mektubunda ifade ettiği gibi; bok ve püsür."[4]

Ve son olarak taaa üniversite yıllarında okuyup güldüğümüze benzer bir alıntı bulabiliyoruz galiba:

"Marx, 30 Nisan 1968 tarihli mektubunda Engels'e Kapital'in üç cildinin içsel bağlantılarının hatlarını çizer ve şöyle sonuca bağlar: 'Nihayet kaba iktisatçının işe başladığı görüngüsel biçimlere eriştik: yeryüzünden doğan toprak rantı, sermayeden doğan kâr (faiz), emekten doğan ücret... ve bu üçü (ücret, toprak rantı ve kâr [faiz]) üç sınıf, toprak sahipleri, kapitalistler ve ücretli emekçiler için gelir kaynağı olduğundan, nihai sonuç bu hareketi ve bütün bu boku/pisliği sona erdirecek olan sınıf mücadelesidir." (Werke, cilt. 32, s.74 vd.)

İşte böyle. Ve geçelim, kitabın olağan akışına; Özköşkümüzün rüyasına ve faremizle diyaloglarına:

"Çok acayip karabasanlar, bağırsağımı sıkıştıran karabasanlar ve hatta renk renk dışkılar gördüm dün gece rüyamda, çok şaşırdım, kıvranarak uyandım ve kendimi hızla helaya attım canımcım. Sonra kazıntılar, sonra acılar, sonra alıntılar, alıntılar, alıntılar... İnanamayacaksın ama hem de Marx'tan boklu alıntılar. Talebelik döneminden, akedemisyenlik günlerinden kalma artıklar. On yıllardır beni sürekli kovalamaktalar... Neredeyse altıma yapacaktım. İlk patırtıyla birlikte kalkıp helaya daldım. İşte böyle, canım farem, lağım farem. Sen ne diyorsun

bu işe?"

"Marx bile bok püsür dediğine göre, bugün direkt girelim dilersen meseleye, seni hiç yormayalım abi."

"Peki."

"Kâbus mabus derken, yine bokunla kavga ettiğin bir günündesin sanki."

"Evet, didişmek için harika bir gün değil mi? Çatışmak ve itişmek için... Sataşmak ve dalaşmak... polemik, polemik, polemik... amaaaan ya neyse işte, ne yaparsam yapayım, ona, buna yazıp laf yetiştirmekten, eleştirel tartışma görünümlü sert polemikler yazıp çizmekten yoruldum, biraz da sözlü olsun istiyorum."

"TV'lere çoktan çıkmıyorsun ki abi. Ne kadar da değişti oranın müdavimleri şimdi. Yandaşlığın jölemsi ve neo şekilleri. ROK, Nagehan falan bile kesmedi, daha boş beleş kişilere yöneldiler sanki. Bu cümbüşün ortasında, bir, iki tane muteber görünümlü kanal kaldı neyse ki. Şöyle büyük bir kanalda havalı bir programa doğru mu senin yolculuk şimdi?"

"Yok, yok, kimsenin yüzünü görmek de istemiyorum artık. Fiziksel temaslar, sahte gülüşmeler, rating getirecek yalancıktan didişmeler, anlamsız söz kesmeler, şu, bu... sıktı, yetti be... boktu, koktu."

"İşbu ortamda özeleştiriye ne dersin peki? Kendi kendinle uğraşıp didinmeye? Hatta abartıp kavga etmeye."

"İşte bu! Bugün, bu minvalde hep bokumu düşünüyorum zaten. Tam olarak özeleştiriye girer mi tabii bilmem. Dışarı saldığım özümü, iki gözümü düşünüyorum sadece. İçimde birikeni atıp çıkardıktan sonra, bana geri dönmesini düşünüyorum. Ve sinirleniyorum!"

"Abi senin sorunun bu zaten, çok düşünüyorsun."

"Öyle ama boku bokuna düşünüyorum. Onunla kavga etmeyi bir türlü aklımdan çıkaramıyorum."

"İyi de abi, sen elmayı seviyorsun diye elma da seni sevecek

değildi ya hani, sen bokunla kavga ediyorsun diye bokun da seninle kavga etmeyebilir sanki."

"Ne olmuş, solo takılırım ben de. Özüm ve tözüm birlikte. Ona bağırmak, onu terslemek, onunla uğraşmak çok zevkli neticede."

"Zevk mi? Jean Saul Partre'la aynı hesap seninki galiba: Okuma, kültür dünyasını içinize sindirmenin bir aracı olmanın yanı sıra, sonunda, tabiatıyla bir zevk aracıydı da aynı zamanda..."

"İlla böyle antin kuntin bir şeyler sokuşturacaksın araya. Başlıyacam şimdi senin Jean Saul Partre'ına, vianına, kamüne, kafkana ha!"

"Dur abi, başlama."

"Başlıyacam şimdi bokumla kavga etmeye ha!"

"Nasıl istersen abi. Başla!"

– Yeter!.. Senin gibi pis kokulu, nefret edilesi, hastalık yayıcı tiksinç bir şeyi, her gün içimden çıkardığım için kendimden bile nefret etmeye başladım kardeşim.

– Oysa o dâhi çocuğunuz Mozart pek severdi bendenizi. Sever ve ayıla bayıla yerdi. Nihayetinde gayet natürel bir sürecin, aynı derecede doğal ve zorunlu bir meyvesiyim. Sevilmesem, sayılmasam da kabul gören biriyim.

– Senden tiksinmeyi, binlerce yıllık deneyimimizle, maddi zorunluluklar sayesinde öğrendik, hâlâ konuşuyorsun. Sağlığımızı önce tehdit, sonra alt üst ettiğin ve hatta şu kırılgan bedenlerimizi acı içerisinde yok ettiğin için çocukluktan itibaren senden uzak durmamız gerektiğini bize öğreten evrimsel psikoloji ile bugüne geldik, hâlâ susmuyorsun. Sus artık!

– Susarsam... amma kabız olup kıvranıyor, acı çekiyorsunuz bu durumda da. O ne olacak?

– Olsun. İshal olduğunda, bu likit rahatsızlık ağzına da sirayet ettiğinde ve böyle aralıksız konuşup durduğunda da başka türlü acı çekiyoruz.

– En iyisi günde bir, iki defa konuşmam galiba. Tıss. Pıss.

Niye o zaman bu kavga, neden susturmaya çalışıyorsun beni böyle günün ortasında?

– Başıma ne geldiyse senin yüzünden geldi ulan! O kadar yükselmeme rağmen gerçekte hep alçaklarda kalmam, o kadar yazmama rağmen aslında hiçbir bok yaz(a)mamam, o kadar kanaat önderi kabul edilmeme rağmen, tınn, tınn, tınnnnnnnnnnnnn teneke gibi bomboş biri olmam. İktidar karşısında ufalmam, ufalmam, ufalmam... Ah ulan ah!

– Eeeeee, Balzac'ın Sönmüş Hayaller'ini okumuştun zamanında, iyice anlasaydın, sindirseydin, bana ne?.. Ünlü bir gazeteci/yazıcı olmak ile has bir yazar olmak arasındaki farkı, gerçekten yazmakla yazı çırpıştırmak arasındaki oransızlığı, bu saatten sonra anlatacak değilim ya sana!

– Evet, kabul, kolayına ve rahata kaçtım. Ama bir düşünsene, aklımızı çelen, iştahımızı kabartan, maddiyatçı ve zevkçi o denli şey çıkardılar ki karşımıza, o denli abanmak zorunda kaldık ki gündelik olana, yükselen değerlere... şaştı gitti beyin, akıntıya kapılıp kayboldu işte.

– Gün ola derman döne.

– Harman o.

– Dön baba dönelim, dönüp durdun habire sen de bu memlekette. Rüzgargülü ya da Dolap beygiri adını vereydin keşke köşene de.

– Kulplu beygir.

– Kulpsuz o.

– Zeitgeist.

– Ruhsuz o.

– Yine soktun bak beni aynı bokun içine.

– Hiç çıkamadın ki, Babıali kod adlı o yüksek kapıdan adımını attığın ve Sönmüş Hayaller'in ilk sayfasına karıştığın o ilk gündeeeen bugüne.

– Sus artık. Bok ettim her şeyi. Çok fazla geliyorsunuz üstü-

me. Manşet manşet. Sayfa sayfa. Fasikül fasikül. Cilt Cilt. Çok karışık.

– Dilimize yapışmış, pelesenk olmuşsun, sussak da konuşuyorsun artık...

– A-R-T-I-K

– Tık, tık, evet, busun sen!

– artık!

"Evet, bu bokumuzla kavga eden halimizle, kendi kendini eleştirip yerden yere vuran bir deli eleştirmenden –"delişmen" diyelim dilersen– farkımız yok gibi... artık."

"Deyişleri düşünsen ya deyişmen! Ve kültürümüz içerisinde bokun kapladığı o muazzam yeri artık bir fark etsen."

"Fark etmez olur muyum hiç abi, bilmem mi? Çok acele ediyorsun ama sen. Seninki gibi aceleci olmak mesela, telaşa kapılmak, nedir gerçekte? Tabakhaneye bok yetiştirmek değil mi?"

"Hep belaya bulaşmak, bir türlü rahata kavuşamamak; burnu boktan kurtulamamak belasından çekmeyelim de... o gene iyi!"

"Peki ya zengin olmak; bok gibi parası olmak bu tabloyu biraz değiştirebilir mi?"

"Belki. Ancak gösterişe düşkünlük, egoistlik, egosantrizm, şu, bu derken yine varırız kanalizasyonun dibine, kendimizi bir bok sanırız işte."

"Kendinizi şişirirken karşımızdakini indirecekseniz de gayet elverişli bir şeydir bu bok. Ondan bir bok olmaz der, kestirir atıverirsiniz mesela. Gerçi, sonradan daha yenilebilir, beyaz bir boka,"cacık"a dönüşmüştür bu sözümüz; ondan bir cacık olmaz, öyle değil mi?"

"Öyle de ne bok yiyeceğim şimdi ben peki? Başka türlü yakınmak, kaygılanmak, çaresizliğini belirtmek mümkün olsa da ne bok yiyeceğim sahi?"

"Tüm duygularını kolaçan et işte: Korktuğunda ödün bokuna karışsın, ayrıntılara daldığında bokla püsürle uğraşasın."

"Ayrıntıları alıntıladığımda da, ota boka alıntı yaparım dilersen."

"İyi de ayrıntıcı olayım derken, her şeye karışıp burnunu sokmamaya, her boka maydanoz olmamaya dikkat et ama."

"İkisi de aynı bokun soyu."

"Kafiyeli nasihatler veririm ben de o halde: Silemedin bu boku, git de mektebinde oku."

"Yazıklanacak bir şekilde ölme, bok yoluna gitme de, ne edersen et, ne okursan oku."

"Öyle deme, boşu bokuna ölüp gitmek insanın yazgısı bu memlekette."

"Öyleyse, şu kısacık ömürde, gereken hakaretleri ağızdan eksik etmemek gerek: Bok çuvalı sen de!"

"Övgüleri de öyle: Bokunu yiyim ağam!.."

"Deyişleri bırakıp atasözlerine geçsen, hepten boku yiyeceksin desene."

"Tabii ya, tumanı yok giymeye, atla gider sıçmaya."

"Ne ataymış ama, 'Çok gezen tavuk ayağında bok taşır' diye başlar, 'Kuru bok göte yapışmaz' diye devam eder, 'Dün boktun, bugün koktun' diye bitiriverir."

"Asıl bitirim, ayakçı ve de uyakçı ata bu ama: 'Dertli gönüle boklu teselli verir.'"

"Eee, ne yapacaksın be abi, 'Boka bok deme ar eyler, boka bir zerresi düşse boku bile mundar eyler'diyen bir zihniyetin atalığı da buraya kadar..."

"Bizim atamız böyle de, elin Fransızınki farklı mı sanki. Cimri birini anlatmak için 'Bokun içinden dişle metelik almayı' öne sürmek, sence akıllı ata işi mi?"

"İyi işmiş."

"Ata kıvamında olmasa da, enternasyonal olaylar var bir yandan da. Enternasyonal ve de entelektüel. Örneğin 'osuruğu cinli' eğretilemesini kullanan iki yazara denk gelmiştim ben zama-

nında, bir orada, bir burada.. Biri bizden Yaşar Kemal (Teneke ve diğer eserleri), diğeri Amerikan ellerinden Kurt Vonnegut Jr. (Mezbaha No.5). Ben bunu başta Yaşar Kemal'e, ilk göz ağrıma ait bir deyiş sanmıştım haliyle, başka ve uzak bir yazarda da görünce şaşırmıştım. Peki nasıl bir bağlantı var ikisinin arasında diye düşünmüş; hayali bağlantılar kurmuştum kendimce. Birlikte dolaşmış olabilirler mi ikisi acaba Amerika'da demiştim; Yaşar Kemal'in ABD ziyareti sırasında, sohbet ederken ya da yazarlık dayanışmasıyla rehberlik yaparken mi değiş tokuş ettiler deyişleri acaba? Tam bir fantağzi yani. Ve sonra tam bu fantastik fikirlerimi yazayım derken, şeytan dürtmüş kontrol edeyim demiştim şu deyişi. Okkalı bir ansiklopedi bilgisi gelmişti 'araştırmalarım' sonucunda tabii ki:

Osuruğu cinli: 1. Çabuk ve olmayacak şeylere bile kızıp öfkelenen kimse... bir deyim ve İngilizcesi 'readily provoked' kışkırtılmaya hazır, çabuk parlayan... 2. Adana bölgesinde alıngan, sinirli insanlar için kullanılır.

Senin anlayacağın. Adana'dan Amerika'ya fantastik ve çok özel bir yol yokmuş ama dünyanın dört bir yanında 'osuruğu cinli' insanlar varmış işte..."

"Amma dağıttın ha! Ansiklopediye bakmışken, sözlüğe de dal istersen. TDK'da otuz üç adet fiyakalı kayıt mevcut bok dünyasını bağlayıveren: En başta, 'Adam olacak çocuk, bokundan belli olur', malumun. (atasözü -bir kimsenin yeni başladığı işte usta olup olamayacağı ilk davranışlarından anlaşılır)."

"Diğer otuz iki tanesini de, atasözü/deyim karışık, ben sıralayayım dilersen, daha önce duymadıklarımı boklayarak, pardon boldlayarak:

Akım derken bokum demek (deyim -sözünü yerli yerince söyleyememek). Akı bokuna karışmak (deyim -korkudan şaşırıp ne yapacağını bilememek). ***Bir ağaçtan okluk da çıkar, bokluk da (deyim -bir aileden iyi adam da çıkar, kötü adam da).*** *Bir boka*

yaramamak (deyim -hiçbir şeye elverişli olmamak). Bok yemek düşmek (deyim -birinin bir işe karışmaması, burnunu sokmaması gerekir). Bokunda boncuk bulmak (deyim -birine hak etmediği halde çok değer vermek). Bok atmak (deyim -birine leke sürmek, kara çalmak). Bok boku kenefte bulmak (atasözü -kötüler birbirlerini nerede bulacaklarını bilirler ve orada buluşurlar). Bok etmek/bokunu çıkarmak (deyim -bir işi, bir şeyi bozmak, berbat etmek). Bok karıştırmak (deyim -bir işi bozacak biçimde davranmak). Bok soyu, bokun soyu (deyim -kızılan veya tiksinilen bir şeye karşı sövgü). Bok üstün bok (deyim -çok kötü, çok berbat). ***Bok yedi başı (deyim -burnunu her işe sokan, her işe karışan).*** *Bok yemek (deyim -yakışıksız bir iş yapmak). Bok yemenin Arapçası (deyim -yakışıksızlığın büyüğü). Bok yoluna gitmek / boku bokuna gitmek (deyim -yararsız, gereksiz bir şey uğruna yok olmak).* ***Boka nispetle tezek amberdir (atasözü -Çok kötü bir şeyin yanında, ondan daha az kötü olanı güzel görünür- ehveni şer mantığı).*** *Boku çıkmak (deyim -bir iş veya durumun tatsızlaşması). Bokuyla kavga etmek (deyim -çok sinirli ve geçimsiz olmak, her şeye öfkelenir olmak).* ***Düğünü okuyucu boklar (atasözü -iki taraf arasındaki güzel ilişkileri, söz götürüp getiren anlayışsız aracılar bozar).*** *Düşün düşün, boktur işin (atasözü -kötü bir durumdan çıkar yol bulunamadığı zaman söylenen bir söz). Gönül var otluğa, gönül var bokluğa konar (atasözü -iyi ve güzel şeyleri seven yüksek ruhlu insanlar olduğu gibi, kötü ve pis şeylerden hoşlanan aşağılık insanlar da var). Karga bokunu yemeden (deyim -çok erken bir saatte). Karga ile gezen boka konar (atasözü -kişi kiminle arkadaşlık ederse, ondan kendisine birtakım huylar geçer- üzüm üzüme baka baka kararır).* ***Kediye 'bokun kimya' demişler, üstünü örtmüş (atasözü -iyilik sevmeyen, karşısındakinin iyi olmasını istemeyen kişi, atacağı bir şeyi diğerine yaramaması için faydalanılamayacak duruma getirir).*** *Kılavuzu karga olanın burnu boktan kurtulmaz (atasö-*

zü -kötü kimsenin arkasına düşen kişinin başı dertten kurtulmaz). Nerede çokluk, orada bokluk (atasözü -birlikte iş yapmak üzere toplanan kişiler çok olursa her kafadan bir ses çıkar, anlaşmazlıklar belirir, iş yapmak güçleşir). Ödü bokuna karışmak (deyim -çok korkmak). ***Soydur çeker, boktur kokar (atasözü - her insan veya yaratık az çok soyuna benzer).*** *Tabakhaneye bok mu yetiştiriyorsun/ götürüyorsun (deyim -"işin bu denli acele ve önemli mi" anlamında kullanılan bir söz). Tavşan boku gibi, ne kokar ne bulaşır (deyim -"kimseye iyiliği de dokunmaz, kötülüğü de" anlamında kullanılan bir söz). Yiğitliğe bok sürmemek (deyim -mertliğe aykırı davranışta bulunmamak)."*

"Bu mu hepsi?"

"Otuz iki olmadı mı, diş gibi?"

"Oldu sanki."

"E, o zaman bu."

"Bitti gitti yani."

"Boktu, koktu abi..."

Son post



"Erhard Berner, Filipinli emlak patronlarının 'sıcak tahrip' diye söz ettiği en gözde yöntemlerden birinin 'gazyağına bulanıp ateşe verilmiş bir fare ya da kediyi (köpekler çok çabuk ölüyordu) rahatsız edici bir eve doğru kovalamak' olduğunu ifade eder. 'Bu şekilde başlatılan bir yangınla başa çıkmak çok zordur, çünkü talihsiz hayvan ölene kadar bir sürü gecekonduyu ateşe verebilir."

(....)

"Hindistan'da 22 gecekondu mahallesinde yapılan bir araştırmada, bu mahallelerden 9'unda hiçbir tuvalet tesisatı olmadığı, 10'unda 102.000 kişiye 19 tuvalet düştüğü ortaya çıkmıştır. Tuvalet belgeseli Bumbay'ı çeken yönetmen Prahlad Kakkar, onunla röportaj yapan muhabiri şu sözleriyle afallatır: 'Nüfusun yarısı içine sıçacağı bir tuvaleti olmadığı için dışarıya sıçıyor. Beş milyon kişi yani. Her biri yarım kilo sıçsa, her sabah toplam iki buçuk milyon kilo bok eder."

*Mike Davis, **Gecekondu Gezegeni**, s. 157-8 ve 171, çeviren: Gürol Koca, Metis, Ağustos 2007*

"Öyle bir ülkeden gideceğim ki, dili bayağılaşmış ve bu bayağı dili konuşanların akıllarının bütünüyle hesaba katılamayacağı bir ülkeden gideceğim. Öyle bir ülkeden gideceğim ki,orada en aydınlık günde bile karanlık gece hüküm sürüyor ve orada esasen sadece bağırıp çağıran cahiller iktidarda. Gidersem, dedim demir sandalyede otururken, Avrupa'nın iğrenç, feci ve uygunsuz biçimde kirli durumda bulunan helasından gideceğim, dedim kendi kendime."

*Thomas Bernhard, **Beton**, s. 43, çev. Sezer Duru, Yapı Kredi Yayınları, 2008*

Kısacık bir günün gelip geçici saniyelerine uyanıyorum. Çok kısa. Net. Anlaşılır. Sade.

Plop diye bırakıyorum öylece.

Canım farem, lağım farem de, ben de ardından bakakalıyoruz. El ele tutuşuyoruz.

Şafakla birlikte, intihar vakti işte.

Sifonu çekiyoruz, uzun uzun ve hüzünle bakıyoruz gidenlerin ardından... Ve aklımıza gelen son makaleyle, en son post'la birlikte, gidiveriyoruz biz de lağım çukurunun dibine:

Stop ya da spot

Her bir cümlenin paragraf kabul edildiği, yeni bir köşe yazısı ya da fıkra tipi belirdi.

Daha önce de kullananlar, yararlananlar olsa da, bir tür Yozdil etkisi ve katkısıyla olsa gerek, bu tür yazarların sayısı hızla artıverdi.

Daha anlaşılır olduğu düşünülüyor herhalde.

Halka daha kolay ulaşıldığı değerlendiriliyor sanırım.

Sokaktaki insana, onların diliyle hitap edildiği zannediliyor büyük ihtimalle.

Yazar derdini daha etkili bir şekilde anlattığı kanaatine varıyor mutlaka.

Aynı yazar, gereksiz süslemelerden uzak kaldığı, hatta sade, duru, yalın vb. bir anlatımı tercih ettiği için övülüyor eleştirmenlerce.

Aynı konu etrafında, paralel ya da yakın düşünceler böyle alt alta sıralanıp duruyor sonuçta.

Tıpkı Show TV ya da Fox TV haberlerindeki gibi, "flaş"larla, "şok"larla, "az sonra"larla, "spot"larla ve tekrarlayıp duran görüntülerle daha etkili olduğu düşünülüyor sanırım.

Yalnız, kendine belli bir mesafeden bakan bu türden çözümlemelere de çok fazla gidilmiyor.

Çözümlemeden çok, kısa ve kesik tasvirlere girişmek yetiyor.

Uzun cümleler kesinlikle hoş karşılanmıyor.

Vatandaş zaten bir şey okumuyor, "uzun şeyler"i hiç okumuyor, "böyle kısa kısa yazalım, en iyisi budur" deniyor.

İyi gerçekten.

Yalnız böyle yazıldığında, böyle yazdığımda ya da böyle yazılmış bir şeyi okuduğumda, dayanılmaz bir "telgraf hissi" uyanıyor dimağımda.

Sonuna "stop" eklemek istiyorum cümlelerin.

"Bugün Taksim'deydim, stop"

"Caddedeki mahşeri kalabalığın içine karıştım, stop"

"Aklınıza gelebilecek her konuda, ortalama beğeni ve algıyı okşayabilecek ortalamacı fikirlerimi geliştirebilmem için çok uygun bir ortam olduğunu hissettim. Bu biraz karmaşık bir ifade oldu, sonradan düzelt, stop"

"Sonra bir baktım, kalabalığın albenisi, beni sarıp sarmalamış. Bu iyi oldu, stop."

"Şimdi artık buraya siyasi bir mesaj girmeye başlayabilirim, stop."

"Artık siyasi eğilimim her neyse, Taksim'e açılması düşünülen camiye yahut yapılması öngörülen kışlaya dönük eleştirel ya da destekleyici birkaç fikir serpiştireceğim işte, stop."

"Bu renkli kalabalıktan tek bir kişinin bile, aklından Taksim'e cami açma fikrinin geçtiğini zannetmiyorum, stop."

"Peki öyleyse bu çaba niye?"

"Stop!"

Çırpıştırdım işte yazıyı.

İyi de, insan bundan günde elli tane rahat rahat yazar.

Olsun, sen 1 tane yaz, kalan 49'unu Ludwig Wittgenstein'a bırak.

Ne demiş üstad "Tractatus"taki tek anlaşılabilir ya da kısa ya da kesin ya da belirgin ya da net ya da açık ya da seçik duru ya da sade ya da "yeter ama" cümlesinde:

"Üzerinde konuşmaya değmeyecek şeyler hakkında susulsun."

Ama eksik demiş.

"Üzerinde konuşmaya değmeyecek şeyler hakkında susulsun, non-stop."

Bu da bize kapak olsun ya da spot...

Stop!

PS YAHUT POSTSCRİPTUM: ÖZKÖŞK'ÜN TA KENDİSİ



"Sambikin karnın yağlı zarını deşti ve bıçağını bağırsaklar boyunca gezdirerek içindekini gösterdi -henüz işlenmemiş yiyeceklerin yekpare sütunuydu bu fakat bir süre sonra sonu geldi ve bağırsaklar boşaldı. Sambikin ağır ağır boş kısma geçti ve dışkının başladığı yere varınca büsbütün durdu. 'Gördün mü!' dedi Sambikin yiyecekle dışkı arasındaki boş kısmı bir güzel aralayarak. 'Bağırsaklardaki bu boşluk tüm insanlığı çekiyor içine, dünya tarihini yönlendiriyor. Ruhtur bu- kokla!"

Andrey Platonov, ***Mutlu Moskova****, s. 66, çev. Günay Çetao Kızılırmak, Metis, Ekim 2014*

"Bok yiyin efendiler, bok yiyin, milyonlarca sinek yanılıyor olamaz."

Can Yücel

Farklı görünümleri, veçheleri ve pencereleriyle, içeriden dışarıdan, sağdan soldan, oradan buradan da ele alsak meseleyi, aşağıdan ve en önemlisi yukarıdan almayı atlamış olabiliriz tabii. Bu bakımdan en iyisi kendi sesine kulak vermek üstadın. Beyaz Türklük, kibir, küstahlık vb. dendiğinde o kadar kalem oynatmaya da gerek yok hani. Sözü Özköşk'e bırakmanız yeterli:

Yukardan bakmanın hazzı (20 Kasım 2010 – Kurban Bayramı)

Böyle günlerde beyaz Türk olmanın olağanüstü bir keyfi vardır.

Beyaz Kürt olmanın da.

Mesela bir Cole Porter şarkısı çalmaya başlar.

İçinizdeki harikulade maymun birden o yıllara döner.

Kendinizin dışına çıkar, hafif bir silûete dönüşürsünüz.

Kendinizi beğenirsiniz.

***

Türkiye'nin güneyinde, batısında bir yerdesinizdir.

Güneş sonbaharı atlayıp, kışı sollayıp ilkbahara ayarlanmıştır.

Hayatın harala gürelesi toz olmuş, yaşamanın ritmi, bossa nova jazz'a dönüşmüştür.

iPod'unuzun "Shuffle"ı, maymun iştahınızın masasını anında bin bir türlü mezeyle donatmıştır.

Bir oradan alırsınız, bir buradan.

O öyle demiş, şu böyle demiş, vız gelir tırıs gider.

Kulağınızın kenarında vızıldayan mayışık yaz sonu sineklerini kovmak için elinizi kımıldatmaya bile tenezzül etmezsiniz.

Böyle günlerde beyaz Türk olmanın keyfi daha da bir başkadır.

Beyaz Kürt olmanın da...

Hayatın tadını dibine kadar vurursunuz.

Vurdukça, size hayattan keyif alma duygusunu ve cüretini veren Yaradan'a daha da şükredersiniz.

İçinizdeki hergele, bayram sonrası yeni isyanlara hazırlanmak için kampa girmiştir.

Hayatın bazı hakikatlerini keşfedersiniz.

Mesela "yukardan bakmanın" dayanılmaz hazzını.

İçinden anlamıyorsanız, anlatamıyorsanız; dışına çıkmanın da bir yol olduğunu fark edersiniz.

Devler âleminin ceberutluğundan, korkusundan kaçarken; sürüngenler âleminin tiksintisine saplanmışsanız, yapacak tek şey kalkmıştır.

Uçmak, yükselmek, yukardan bakmak.

Hemen iPod'a dönüp, o şarkıya geçersiniz.

"Take these broken wings and fly away..."

Kırık kanatlarını tak, uç ve yüksel.

Böyle günlerde "beyaz Türk" dediğin şeyin etnik bir aidiyet; sınıfsal bir fark değil; basbayağı bir karakter olduğunu anlarsın.

Anladıkça daha da beyazlaşırsın.

Beyazlaştıkça da fark edersin ki; o senin derinin değil, ruhunun rengidir.

Çünkü yaşamayı seversin.

Hayat senin için "yaşamı idame ettirmekten" ibaret, alelade bir şey değildir.Gününü yaşamak da vardır.Güzele düşkünsündür.Müziksiz bir hayatı, gustosuz bir yaşamı tahayyül bile edemezsin.

Kadını seversin, kadına saygılısındır.

Kadınsan; eteğin kısa da olsa uzun da olsa, aklın hep uzundur.

Erkeğine biat etmez, ona boyun eğmezsin; ama sapına kadar sevmeyi de bilirsin, sevişmeyi de.

Böyle günlerde beyaz Türk olmanın keyfi başkadır.

Beyaz Kürt olmanın da.

Çünkü 9 günlük bir tatil seni kendinle baş başa bırakmıştır.

Bir kere daha kendi farkını anlamış, ona iman etmişsindir.

Hasedinden çıldıranları bile anlamışsındır.

Haset, kıskançlık denen o yükle yaşamanın nasıl bir ıstırap olduğunu hissetmişsindir.

Acımışsındır.

*
* *

İşte bu yüzden, böyle günlerde her şeye, herkese yukardan, çok yukardan bakarım.

Büyüklüğü, ferahlığı görürüm.

Küçüklük ve pespayeliği de...

Büyük gözüme daha büyük görünür, küçükse bit kadar küçük.

Böyle günlerde bir kere daha anlarım ki, bu ülkeye gerçek barışı; kıskançlıktan azade, hasetsiz bir kardeşliği, huzuru beyaz renk getirecektir.

Beyaz, umut vaat eden bir renktir.

Umut renginin bir adı da "AK"sa;

Arkadaş; o renge de gönlümüz ardına kadar açıktır.

Kaynak: http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/16331717.asp

İşte böyle AKça PAKça bir bok var önünüzde. Keyif ve gusto görünümlü aşağılama. Beyaz bembezay elbiseleri, kibir ve küstahlıkla dolup taşan ruhu. Ve müthiş bir utanmazlık yanında. Sürgününe ve belki de ölümüne sebebiyet verecek derecede büyük ve haince bir kışkırtıcılığı yaptıktan sonra, Ahmet Kaya'yle bile helalleşebilen türden:

Helalleşme (19 Haziran 2011)

Mezarlığın kapısındaki çiçekçiden iki kırmızı gül alırken son 48 saatimi düşündüm. Londra'da Barcelona-Manchester United maçını seyretmiştim. Eurostar hızlı treniyle Manş Denizi'nin altından geçerken, iPod'umda en sevdiğim müzikleri dinlemiştim.

Kim bilir kaçıncı defa Dante okuyordum. Arkamda uzunca bir hayat vardı ve kendimle hesaplaşıyordum. Hesabını verdiklerim vardı, veremediklerim de... Bir gün sonra o mezarlığa gidecektim ve kararımı işte orada, Manş Denizi'nin altında verdim...

Üç hafta önce pazartesi günüydü.

Yıllarca yaşadığım Paris'i hiç bu kadar güzel görmemiştim.

TRT Türk kanalı Edith Piaf'ın şehrini anlatan bir programın sunucusu olmamı istemişti.

Programın bir bölümü Pere Lachaise mezarlığında, onun mezarının başında çekilecekti.

Çekim için izin alınması gerekiyordu.

Programın yapımcısı Serhat Akinan'ı aradım ve "Ahmet Kaya'nın mezarına da gidelim" dedim.

Şaşırdı, biraz sustu ve konuştu:

"Çok iyi yaparsınız..."

MEZARIN ÜZERİNDE KOCASININ SOYADI

Ana kapıdan girdiğimizde ilk karşılaştığımız mezarlar, gençlik yıllarımda adlarını ve hayatlarını ezbere bildiğim efsanevi sosyalist ve komünist liderlerinkilerdi.

Waldeck Rochet, Maurice Thorez, Georges Marchais...

Biraz ilerde Almanca konuşan 6-7 genç önümüzü kesti ve "Edith Piaf'ın mezarı neresi" diye sordu.

"Biz de oraya gidiyoruz, bizi takip edin" dedik.

Biraz sonra Edith Piaf'ın mezarının karşısındayız.

Mütevazı sayılabilecek bir mezar.

Yanında babası ve son kocası Theo Sarapo yatıyor.

Edith Piaf'ın soyadı da Sarapo olarak yazılmış.

Kırmızı güllerden birini onun mezarının üzerine bırakıyorum.

Yves Montand'a olan aşkını anlattığı 'La Vie en Rose' şarkısını mırıldanıyorum.

"Beni kollarına alınca, dünyayı tozpembe görüyorum."

Bir kadının, erkeğine verebileceği en büyük haz bu olmalı diye düşünüyorum.

Tabii buraya kadar gelmişken Jim Morrison'un mezarına gitmemek olmaz.

Mezarlığın o bölümü ilaçlandığı için kapatılmış.

Ama takan kimse yok.

Hepimiz engelleri aşıp, mezara gidiyoruz.

SIRF ONUN İÇİN CEKET GİYDİM, KRAVAT TAKTIM

Ahmet Kaya ile kaç kere karşılaştık hatırlamıyorum. Belki bir, belki iki.

Şarkılarını çok seviyordum.

'Saza Niye Gelmedin'i hâlâ dinliyor ve doyamıyorum.

Sonra aramıza o tatsız manşet girdi.

Ahmet Kaya, bir daha Türkiye'ye dönmedi.

Karşı karşıya gelseydik, belki birbirimize söyleyecek sözümüz olabilirdi.

Olmadı.

Mezarlığa giderken, onun için ceket giydim, kravat taktım.

Eminim, yaşasaydı, "Bu façaya ne gerek var" derdi.

İçimden öyle geldi.

Pere Lachaise'in öteki mezarlarıyla karşılaştırıldığında onunki de çok mütevazı bir mezar.

Beyaz taştan yapılmış.

Üzerinde kabartma bir portresi var.

Altında Ahmet Kaya yazıyor.

Başında kimse yoktu ama epey çiçek vardı.

Ayak ucunda "Elveda sevgili ülkem" yazıyordu.

O cümleyi görünce çok hüzünlendim.

Ne kadar kızsa da, ne kadar haksızlığa uğrasa da, herkes ülkesini seviyor.

Aynı hüznü, Berlin'de birlikte konsere gittiğim Oray Eğin'in gözlerinde gördüm.

Sürgün kötü bir duygu.

HELALLEŞMEK İSTEDİM AMA ARTIK MÜMKÜN DEĞİLDİ

Kapıda aldığım gülü, mezarın baş tarafına koydum.

Bildiğim iki dua var. Onları okudum.

Ve onunla konuştum.

Ne söylediğimi hayatım boyunca kimseye anlatmayacağım.

Söylenmesi gereken her şeyi söyledim.

Helalleşmek istedim ama artık mümkün değildi.

Benim helal edilecek fazla hakkım yoktu. Onun hakkını helal etmesini isterdim ama artık çok geçti.

İçimdeki duygu neydi? Suçluluk mu?

Hayır...

Günah falan çıkarmak gibi bir amacım da yoktu.

Çünkü, "Bilerek kötülük" benim lügatımda yazmıyor.

Bilmeyerek olanı derseniz, vardır elbet.

Taşlanacaksam eğer, ilk taşı, hiç manşet günahı olmayan atsın.

Benim duygularım böyleydi ama onun içinde başka duygular olabilir.

Keşke, diyorum, keşke, bu konuşmayı, o yaşarken yapabilseydim...

AYRILIRKEN EDITH PIAF'IN ŞARKISINI MIRILDANIYORDUM

Bir arkadaşım, "Yeminli düşmanların şimdi bunu da yanlış anlarlar" dedi.

"Hiç umurumda değil. Nasılsa bir gün anlarlar" dedim.

Mezarın kapısından çıkarken kulaklarımda Edith Piaf'ın o harika şarkısı vardı.

'Je ne regrette rien'

Hayır, hiçbir şeye pişman değilim..."

Hayat bana çok bonkör davrandı.

Çok şükrettim.

Geriye baktığımda görüyorum ki; bazı insanlara hoyrat davranmışım.

Pişman mıyım? Geri çevrilmesi mümkün olmayan şeylere pişman olmak neye yarar ki...

"Üzgün müsün" diye sorarsanız; evet, çok üzgünüm.

Aklımda hep Behçet Necatigil'in şiiri çınlıyor:

"Bekler bazı şiirler, bazı yaşları..."

Demek ki, "Beklermiş bazı üzüntüler, bazı yaşları..."

Ben artık, işte o yaştayım.

***Kaynak:** http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=18063068&tarih=2011-06-19*

Vay canına be, Ahmet Kaya'yle bile helalleşen kişi, hiç kurucusunu, önderini, önünü düzleyeni es geçer mi? Tabii ki Kenan Evren'i de öptü yaladı, uğurladı usta. Onun mercimek hikayeleriyle başladı bu kitap, onun mezar hikayesiyle bitsin burada. İşte 12 Eylül, İşte Ertuğrul Özköşk, İşte Paşası:

Allah rahmet eylesin Kenan Paşa (11 Mayıs 2015)

YİRMİ yaşımdan beri Cumhuriyet gazetesinin sürekli okuruyum.

Üç-beş yüz satan küçük dergilerde yazdığım yazıları ilk fark eden kişi, Cumhuriyet'in yazarı rahmetli Melih Cevdet Anday olmuştu.

Hakkımda yazdığı övücü yazıyı hâlâ saklıyor, zaman zaman okuyorum.

Türk basınındaki ilk yazım saygıdeğer aydın Sami Karaören'in yönettiği Cumhuriyet'in ikinci sayfasında yayınlandı.

Yani beni ilk fark eden gazetedir Cumhuriyet...

Can Dündar gazetenin başına geldiği zaman çok sevindim.

Çok da güzel işler yapıyor...

***

Ama dün birinci sayfasını görünce içimde bir sızı duydum...

Bir Cumhuriyet okuru olarak Can Dündar'a şu mesajı yolladım:

"Eminim bugünkü birinci sayfandan dolayı çok tebrik ve alkış alacaksın.

Ama ben sevmedim..."

***

Kenan Evren'in ölümünden dolayı çok mutlu olmuş, çok sevinmiş ve bu sevincini fazlasıyla ifade etmekten keyif alan bir gazete yapmışlar...

Mutlu bir intikam hissi her satırından okunuyor...

İçim burkuldu...

***

Cumhuriyet'in Evren aleyhtarı okurları bana çok kızabilirler.

Ben onlara kızmam...

Ama bilmelerini isterim.

Çoğundan çok daha eski bir Cumhuriyet okuruyum.

Gazetemi her gün parasını vererek alıyor ve kâğıt baskıdan okuyorum...

Sadece şunu bilmelerini isterim.

Sayılarını bilmem, kimdir bilmem...

Ama eminim, Cumhuriyet okurları arasında benim gibi düşünenler de vardır...

En azından 12 Eylül sabahı hangi duyguyla uyandığını hâlâ hatırlayan ve bunu söyleyecek kadar cesur ve samimi olanlar...

Eminim vardır.

***

12 Eylül 1980 sabahı yaşadığım duyguyu hiç sansürlemeden yıllardır yazıyorum.

Yıllardır da küfür yemeye devam ediyorum...

Hiç fark etmez...

Öleceğim güne kadar o samimi duygularımı anlatmaya devam edeceğim.

***

12 Eylül 1980 sabahı annem ve babamın yanında kalmakta olan kızım Gülümsün'ü almak üzere İzmir'e gidiyordum.

Her an evimize bir saldırı olacak, Tansu ve kızımın başına bir şey gelecek diye onu İzmir'e göndermiştim.

Tansu her zamanki cesaretiyle, "Ben seninle kalacağım" demişti.

Varan otobüsü İzmir'in girişinde Bornova kavşağına geldiğinde sürücü radyoyu açtı ve o an Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 1 numaralı bildirisi okunmaya başladı.

Aynı anda 3 tank yolumuzu kesti...

***

İlk duygum şuydu:

"Oh... Allah'ım, hayatımız kurtuldu..."

İki dakika sonra kendimi şöyle konuşurken buldum: "Sen solcu ve demokrat bir insansın. Askeri darbe için nasıl böyle bir şey düşünebilirsin!?..."

İki dakika sonra içimdeki ses yine hâkim oldu: "Ailem, arkadaşlarım, ülkem kurtuldu..."

Evet... En samimi hissiyatım buydu...

Hayatımın en dürüst şeylerinden biri, bu hissiyatımı aradan yıllar geçse de hiç sansürlememek, sakatlamamak oldu.

Çünkü, hayatım boyunca genç insanlara şunu anlatmaya çalıştım. Askeri darbelerle daha güçlü bir şekilde mücadele etmek isteyenler, sivil darbe girişimlerine, sivillerin terör eylemlerine ve baskıcı uygulamalarına da karşı çıkmalıdırlar.

11 Eylül günü sivillerin sorumluluklarını sorgulamayanlar, anlamayanlar, 12 Eylül sabahını da anlayamazlar...

*
* *

Aradan 35 yıl geçti...

Hâlâ aynı çapraz ateş altındayım...

12 Eylül öncesinde çok sevgili arkadaşlarımı, çok takdir ettiğim aydınları, gençleri sokaklarda kaybetmenin acısını yaşadım.

Ölüm korkusunu da yaşadım. Her gün ölüm korkusu ile ev değiştirdim.

Annem, babam, karım, kızım, kardeşlerim, öldürüleceğim korkusuyla çok ıstıraplı günler, geceler geçirdiler. Öldürülme korkusu ile gerçek duygularını yazamayan, ne ondan ne de ötekinden olmadığı için, tam ortada mevziler arasında, çapraz ateş arasında kalan insanlardan sadece biriydim ben.

*
* *

12 Eylül'den sonra bu defa başka acılar ve ıstıraplar geldi.

Çok arkadaşım hapislere girdi, işkenceler gördü...

Çok arkadaşıma sürgün yolları göründü...

Ölenler oldu...

Bugün nasıl, Silivri konsantrasyon kamplarının, gulaglarının acılarını, karanlık bir ara rejimin baskılarını çekiyorsam, o gün de aynı duyguları yaşadım.

Otuz beş yıldır 11 Eylül'ün korkuları ile 12 Eylül'ün adaletsizlikleri ve ıstırapları arasında insafsız bir çapraz ateşin altında yaşıyorum. Belki masumiyetimden çok şey kaybettim ama,

ruhumun en derin yerindeki samimiyetimi, itiraf duygusunu kaybetmemeye epey çaba harcadım.

Unutmadım, ama hatırlamamaya çalıştım...

Sırf şunu söyleyebilmek için o samimiyeti korumaya çalıştım.

Bilin ki, şu 60 yıllık tarihimizde hiçbiriniz, hiçbirimiz masum, değilsiniz, değiliz...

Siz...

Bugün Evren'in arkasından sevinç ve intikam çığlıkları atanlar...

Siz de değilsiniz...

***

Hiç olmazsa, ölümlerin arkasından bağışlayıcı olmak lazım diye düşünüyorum...

Hiç olmazsa, sessiz kalabilmenin bile yeterli bir eleştiri olduğuna inanıyorum.

***

Çok kutuplaşmış, birbirine çok düşürülmüş, çok acımasız bir toplumda yaşıyoruz...

Kardeşi kardeşe vurduracak bir kıvılcım kapımızda... Azrail, ölüm öpücüğünün tebessümüyle kapımızda nöbet tutuyor.

Ne yazık ki, çok insanın içine intikam ateşleri, nefret ıstırapları düştü...

Ne yazık ki, çok insanın alınacak rövanşı, görülecek hesabı birikti...

Ne yazık ki, siyasetin en tepesi, devletin en zirvesi ve emrindeki trol korosu, içimizdeki intikam ve nefret duygularını her gün kanatmaya devam ediyor...

Önceki gün dindarlar, dün Silivri mağdurları, bugün Cemaatçiler...

Herkes kendi kininin davasını sürdürüyor, herkes kendi intikamının kuyruğunda...

***

Diyorum ki, yaşayamayız artık bu duygularla... Hepimiz kalırız bu enkazın altında...

Arkamızdan, "Orada kimse var mı" diye bağıracak tek insaf sesi duyamayız...

Kahroluruz...

***

Dün *Hürriyet Pazar*'da Gökçe Aytulu'nun çok düşündürücü bir yazısı vardı.

Auschwitz'de görev yapan son Nazi Oskar Gröning, 70 yıl sonra hâkim karşısına çıktı.

O ölüm kampından sağ kurtulan ve bugün 81 yaşında olan Eva Kor mahkemeye geldi ve onu affettiğini söyledi.

Yerden yere vurdular.

O ise *Times* gazetesine yazdığı yazıda şunu söyledi:

"Affetmek en büyük intikamdır..."

Devam etti: "Yaptıklarını unutacak değilim. Ama ben kızgınlık yerine şefkati tercih ediyorum..."

***

Ben...

27 Mayıs'ı, Adnan Menderes'e hayran, asıldığı gece sabaha kadar Kuran okunan bir ailede...

12 Mart'ı, 12 Eylül'ü solcu bir çevrede...

28 Şubat'ı, başörtülü öğrencilere yapılan haksızlıkları, hoyratlıkları göremeyen bir mahallede...

Silivri ara rejimini ise yeni muktedir devletin terör estirdiği semtlerde yaşamış ve hâlâ yaşamaya devam eden biri olarak şunu söylemek istiyorum:

"Bağışlamak en büyük intikamdır..." "İntikam" denilen karanlık kelimeyi son defa telaffuz edeceğiniz en rahatlatıcı duygudur o... İntikamı, kan davasını, nefreti gömen en saygıdeğer saygı duruşudur...

***

O yüzden ben, bütün samimiyetim ve iç huzurumla, Kenan Evren için "Allah rahmet eylesin" diyorum.

Kaynak: *http://sosyal.hurriyet.com.tr/yazar/ertugrul-ozkok_10/allah-rahmet-eylesin-kenan-pasa_28969270*

ABV

Ali Mert, daha önce yine Yordam Kitap'tan yayınlanan *Çöpten Kitap* ve *Kumdan Kitap* adlı deneme-mizah yapıtlarının oyuncu çizgisinde, üçlemeyi *B*ktan Kitap* ile tamamlıyor.

Kitapta yer alan "bulaşık lağım ve medya hikâyeleri"nde, 12 Eylül'den bugüne medyanın halini; bir yanda Babıali'den medya plazalarına yaşanan değişimi, diğer yanda sürekli değişim diye tuttursa da, rüzgârın estiği yöne göre her devrin adamı olarak kalmayı başaran ve hiç değişmeyen yazarları görmek mümkün.

*B*ktan Kitap*, arada dönemin başka köşe yazarlarına uzansa da ana hatlarıyla E. Özköşk'ü andıran bir yayın yönetmeninin, güne başlayışını, tuvalet ziyaretini, dostu lağım faresiyle atışmalarını ve günlük makalesini kaleme alışını içeren bölümlerle akıp gidiyor.

Evren'in mercimek kampanyasına katkısından Özal'ın otomobil sevdasını yüceltmesine, Pensilvanya merkezli "sivil toplum" atılımından umre ziyaretiyle dönemi kurtarma çabasına, çok şapkalı bir gazetecinin çırpınışları ya da medyadaki büyük çürüme...
Hiciv yüklü denemelerle.

2016 THG 9279378 EFN

17 TL. KDV DAHİL

ISBN: 978-605-172-101-5

9 786051 721015

Yordam Kitap